

Sven Winnell 15 februari 2017:
Socialdemokraterna och regeringen.
Regionplanering. Trygghet och
myndigheter.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzd.pdf>

Sven Winnell 15 februari 2017:
Socialdemokraterna och regeringen.
Regionplanering. Trygghet och myndigheter.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzd.pdf>

Innehåll:

Sida

5	<u>Kapitel 1. Socialdemokraterna och regeringen</u>
6	Löfven vill satsa på trygghet
7	Statsministern möttes av krav på fler poliser
9	Ekologisk konsumtion och odling ska dubblas
11	M vill att alliansen snarast lägger gemensam budget
13	Löfven förklarar M-ras med närmandet till SD
14	Statsministern står över Almedalen
15	Väljartappet får nerverna att krullas i M
16	Moderata partiledningen gamblar med liberalismen
18	Löfven pressas om nedlagda sjukhuset
19	Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter
22	Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak i kön
24	Trögt för hoppfulla svenska företag
26	Fängslad forskare ska tas upp under besöket
27	Statsministern behöver drilla balanssinnet
28	Danskarna och Maud Olofsson bakom krisen
29	Turerna kring bolaget liknar en skräckfilm
30	Högerextrema som misstänks för bombdåd riskerar terroråtal
32	Stefan Löfven: Det är två skilda världar som mötts

34	Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse
36	Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg
38	Löfven fåordig om de fackliga rättigheterna
39	Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer
41	Större kris än väljarflykten

42	Norge och Sverige stärker försvarspolitiska samarbetet
44	Polisen storsatsar på övervakningskameror
47	Ministern vill se över kommunernas framtid
48	Varning för vattenbrist i sommar
48	Ministern: Fler måste hjälpa till att stoppa brott
51	Politikerna missar den mest självklara åtgärden
52	Markera mot förtrycket
54	Vi vill ha nya regler för arbetskraftsinvandring
56	Datalagring avgörande för att hindra och utreda brott

59 **Kapitel 2. Regionplanering**

60	Läget i världen
64	Bortom New York och Boston
65	Avblåst för offside
66	Inte tråkig, inte populist
67	Trump slår ut den enande myten
69	Svensk politik
70	Sammanfattningsvis
71	Regionplanering.
72	Regeringen bör ha en regionplanering för jämlikhet som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

79	Sven Winnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
82	Ämnet om samhällsplaneringens problem
83	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
86	Utvecklingens krafter.
87	Systemet för mänskliga verksamheter
90	Den fundamentala påverkanskedjan
92	Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
98	Mer om verksamheter
100	22 politikområden för politiken
121	Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.
127	Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken
147	I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?
148	Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.

150 **Kapitel 3. Trygghet och myndigheter**

152	Trygghet.
152	Vad anser statsråden om trygghet ?
152	Myndigheter, institutioner, företag o d
152	När det gäller brott och trygghet är det många faktorer som spelar in.
153	22 politikområden för politiken 26 maj 2016
151	Nationalencyklopedin. NE :
155	Trygghetsrådet
155	nordiska trygghetskonventionen
156	brott
159	Brottsförebyggande rådet
160	brottsutveckling
163	brottslighet
163	organiserad brottslighet
165	polisen
171	brottsbekämpning
172	belastningsregister
174	förundersökning
175	åtal
177	häktning
178	kriminalpolitik
180	behandlingsideologi
180	psykiatrisk behandling

182	Myndigheter och bolag med statligt ägande	333	forskning.se
183	Myndigheter med flera	336	Folkbildningsnätet
199	Bolag med statligt ägande		
200	I det följande redovisas några hemsidor för organisationer: som rör hushållens förhållanden o d sm rör brott och polis som rör forskning och utbildning.	341	Formas Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
		342	Forte Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
		344	KK-stiftelsen
201	Livsmedelsverket	345	Riksbankens Jubileumsfond
202	Folkhälsomyndigheten	346	Vetenskapsrådet
210	Socialstyrelsen	350	VINNOVA
215	Inspektionen för vård och omsorg. IVO	376	Universitetskanslerämbetet, UKA
218	1177 Vårdguiden	392	skolverket
220	Boverkets webbplats		
226	Naturvårdsverket	399	Andra
229	Konsumentverket		
230	Energimyndigheten		
231	Sveriges Kommuner och Landsting, SKL		
273	Försäkringskassan		
275	Arbetsförmedlingen		
283	Arbetsmiljöverket		
294	SCB Statistiska Centralbyrån		
303	Justitiedepartementet		
307	Polisen		
314	BRÅ Brottsförebyggande rådet		
319	Brottsoffermyndigheten		
322	Kriminalvården		
323	Datainspektionen		
326	Inspektionen för strategiska produkter, ISP		
329	Ekobrottsmyndigheten. EBM		
332	Kustbevakningen. KBV		

Kapitel 1. Socialdemokraterna och regeringen

- 6 Löfven vill satsa på trygghet
- 7 Statsministern möttes av krav på fler poliser
- 9 Ekologisk konsumtion och odling ska dubblas
- 11 M vill att alliansen snarast lägger gemensam budget
- 13 Löfven förklarar M-ras med närmandet till SD
- 14 Statsministern står över Almedalen
- 15 Väljartappet får nerverna att krullas i M
- 16 Moderata partiledningen gamblar med liberalismen
- 18 Löfven pressas om nedlagda sjukhuset

- 19 Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter
- 22 Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak i kön
- 24 Trögt för hoppfulla svenska företag
- 26 Fängslad forskare ska tas upp under besöket
- 27 Statsministern behöver drilla balanssinnet

- 28 Danskarna och Maud Olofsson bakom krisen
- 29 Turlerna kring bolaget liknar en skräckfilm
- 30 Högerextrema som misstänks för bombdåd riskerar terroråtal
- 32 Stefan Löfven: Det är två skilda världar som mötts
- 34 Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse
- 36 Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg
- 38 Löfven fåordig om de fackliga rättigheterna

- 39 Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer
- 41 Större kris än väljarflykten

- 42 Norge och Sverige stärker försvarspolitiska samarbetet
- 44 Polisen storsatsar på övervakningskameror
- 47 Ministern vill se över kommunernas framtid
- 48 Varning för vattenbrist i sommar
- 48 Ministern: Fler måste hjälpa till att stoppa brott
- 51 Politikerna missar den mest självklara åtgärden
- 52 Markera mot förtrycket
- 54 Vi vill ha nya regler för arbetskraftsinvandring
- 56 Datalagring avgörande för att hindra och utreda brott

DN MÅNDAG 6 FEBRUARI 2017

“ Löfven vill satsa på trygghet ”

Socialdemokraterna vill satsa mer på trygghetsfrågor. Det blir inriktningen när S inom kort håller kongress under parollen ”Trygghet i en ny tid”. – Vi accepterar inte att vi har organiserad brottslighet som tar över vissa bostadsområden, säger statsminister Stefan Löfven.

Om två månader håller Socialdemokraterna partikongress i Göteborg. Under fem dagar ska ombuden och partiledningen mejsla fram vilken politik som S ska föra de närmaste åren. Sammanlagt har 2 000 motioner inkommit till kongressen och i slutet av februari kommer partiledningen att redovisa sina svar. Men redan nu är temat för kongressen fastslaget: trygghet i en ny tid.

– Vi Socialdemokrater gör en positionsförflyttning. Det handlar om ordning och reda och det handlar om trygghet i en ny tid med tydligt fokus på rätt och plikt, säger partisekreterare Lena Rådström Baastad. Exakt vad det innebär är fortfarande höljt i dunkel men både Lena Rådström Baastad och partiledaren Stefan Löfven hänvisar bland annat till den senaste tidens rapporter om gängkriminalitet och en osäker omvärld.

– Vi behöver nya initiativ för att stärka rättssamhället. Vi accepterar inte i vårt samhällsbygge att vi har organiserad brottslighet som tar över vissa bostadsområden eller delar av städer, säger Löfven.

Han tillägger att det vore märkligt om S inte tar initiativ i trygghetsfrågorna eftersom det är något som diskuteras flitigt bland medborgarna.

– Det är det här som är det sossiga: vi ser vad som händer i samhället. När det gäller den organiserade brottsligheten så är den av en helt annan kaliber än den var för ett tiotal år sedan. Samma sak med försvarsfrågan. Vi har en osäker omvärld, vi har Östersjön och - Ryssland, och vi vet inte vad som händer med den nya amerikanska administrationen, säger Stefan Löfven.

S-ledningen vill även sortera in jobbfrågorna, skolan och välfärden under trygghetsparaplyet.

– En del av de brister vi ser är att välfärdssamhället har negligerats, säger Löfven.

Han tar brottsligheten som exempel: en del av den har att göra med globalisering, vapenhandel och trafficking. Men en del av den har att göra med ungdomar som slutar skolan för tidigt, inte har någon bra utbildning, inte får något jobb och bor trångt hemma

– Allt detta gör att då är man också lättrekryterad till den organiserade brottsligheten. Vår lösning är både hårdhet mot brotten, men lika tydligt är att om vi långsiktigt ska lösa det här så måste vi ha ett samhälle som håller ihop, säger Stefan Löfven.

Enligt Lena Rådström Baastad finns det ett antal motioner till kongressen som ställer krav på skattehöjningar för att finansiera välfärden.

– Det kommer att bli en stor diskussion på kongressen om hur vi ska klara framtidens välfärd. Det är därför vi säger att nu är tiden med skattesänkningar över, säger hon.

Stefan Löfven vill tona ned behovet av skattehöjningar, trots att han bedömer att satsningar på polis och försvar innebär högre utgifter för staten.

– Jag tror att det kommer att krävas mer pengar men det kommer också att finnas mer. Det innebär inte att vi måste höja skattesatserna.

Det viktigaste är att få människor i arbete. Det är då vi får in de stora intäkterna, säger han och tillägger:

– Eran med stora ofinansierade skattesänkningar är förbi. Vi ska sänka skatten för pensionärer, det har vi lovat och det ska vi ta i mål men då får vi finansiera det också.

Ungefär 4 procent av de inkomna motionerna behandlar migrationspolitiken. De flesta vill se en mer liberal migrationspolitik och en återgång till de regler som gällde före förra höstens stora flyktingvåg. Stefan Löfven vill inte säga vad partistyrelsen kommer att föreslå men antyder att de som vill tillbaka till de gamla reglerna får svårt att vinna gehör hos den högsta ledningen.

– Vi behöver ha ordning och reda i migrationspolitiken. Det kommer betydligt färre till Sverige och det är färre som söker asyl men det finns en oro fortfarande. Ordning och reda i migrationspolitiken är jätteviktigt, säger han.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

“ S-kongressen. Äger rum den 8–12 april i Göteborg

Motioner: Cirka 2 000.

Antal ombud: 350.

Antal kvinnor: 191 (55 procent).

Antal män: 159 (45 procent).

Medelålder: 45 år.

Äldsta ombudet: Sven Britton, Stockholm, 76 år.

Yngsta ombudet: Anna Franzén, Jönköpings län, 18 år.

DN “

DN TISDAG 7 FEBRUARI 2017

“ Statsministern möttes av krav på fler poliser

Statsminister Stefan Löfven gav en ljus bild av möjligheterna att bryta utvecklingen i särskilt utsatta områden när han inledde sin veckolånga Sverigeturné i Småland. Men några nya löften om fler poliser kunde S-ledaren inte komma med.

DN i Växjö.

Nysnö hade lagt sig på Centrumskolans skolgård i området Araby i Växjö när statsministern med följe anlände vid lunchtid på måndagen. Elever, många födda av föräldrar med utländsk bakgrund, stod på skolgården och viftade med egenhändigt målade flaggor och sjöng en välkomstsång.

– Här står framtiden, sade Stefan Löfven innan det var dags att posera inför elevernas mobilkameror.

På förmiddagen hade han besökt Lessebo, en bruksort som tagit emot många nyanlända med en av landets högsta arbetslöshet, 15 procent. Nästan var fjärde invånare var utrikesfödd 2015.

Efter en rundvandring på Centrumskolan i Araby och i det problemtyngda bostadsområdet intill konstaterade statsministern att mycket återstår att göra i bruksorter och utsatta områden som han ägnar hela denna vecka åt att resa runt i.

Men trots arbetslöshet, sociala problem och kriminalitet anser han att regeringen är på rätt väg.

– Vi bygger mer. Vi tillför polisen mer resurser. Vi höjer straffen för brottsligheten, säger Stefan Löfven till DN.

Han är inte orolig för att Socialdemokraterna, i likhet med Demokraterna i USA vid det senaste presidentvalet, i valet nästa år ska tappa väljare i tidigare starka områden.

– Jag är framför allt orolig för att landet ska glida i sär. Det har vi tillåtit oss göra under alldeles för lång tid. Vi har mycket kvar att göra, men riktningen är rätt, anser Löfven.

Han tillbakavisar kritik om att han rest alltför mycket utomlands under sin första tid som partiledare och statsminister, bland annat för att säkra Sveriges plats i FN:s säkerhetsråd, och försummat sin egen hemmaplan.

– I fjol gjorde jag någonstans mellan 35 och 40 resor runt om i landet. Men nu vill jag markera att den här veckan framför allt är vikt åt orter som normalt inte får besök. Jag tycker att det är bra att börja året med det, säger han.

I Araby möttes han av krav på fler poliser.

– Det är ingen tvekan om att det behövs fler poliser, säger polisinspektören Admir Smailagic.

Men det är polisledningens sak, anser Löfven.

– Nya poliser måste utbildas också.

Kraven från poliserna i Växjö kom samma dag som en bil tillhörande en hög polischef i Uppsala sprängdes utanför hans hem.

– Fruktansvärt, säger Löfven som tillägger att ”vi måste vara stenhårda” mot den typen av brott.

Det han mest kommer ihåg från besöket var en man som ansåg att det är för få med typisk svensk bakgrund som bor i Araby. Men det kan han som statsminister inte ändra på, anser Löfven.

– Jag är inte stadsplanerare. Men det är viktigt att alla ska ha möjligheten att få utbildning och jobb så att vi minskar klyftorna i samhället.

Men vad drar du för slutsatser av att människor säger så här?

– Vi måste få ett samhälle där det är naturligt att vi hör ihop och att det är naturligt att bo ihop, även om man kommer från andra länder.

Löfven fick i samband med sitt besök också frågor om den tidigare M-ministern Mikael Odénbärgs artikel på DN Debatt att Moderaterna bör välja en storkoalition med Socialdemokraterna av tysk modell framför ett samarbete med Sverigedemokraterna, något han inte vill utesluta.

– Jag tror inte att det är förstahandsvalet, men vi måste titta på olika möjligheter att samarbeta över blockgränsen, säger Stefan Löfven. När Löfven på måndagskvällen talade i Alvesta Folkets hus mindes han mötet med eleverna på Centrumskolan.

– De är en guldgruva för Sverige, sade han.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se

“ Fakta. Löfvens turné

Statsminister Stefan Löfvens Sverigeturné fortsätter i dag, tisdag, till Västra Götaland och fortsätter därefter till Jämtland/Härjedalen på onsdag, Dalarna (torsdag) och Upplands Bro (fredag).

Källa: Regeringen “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

“Ekologisk konsumtion och odling ska dubblas

Lidköping/Stockholm. Regeringen vill fördubbla den ekologiska odlingen och svenskarnas konsumtion av ekologiska livsmedel. Målen sätts i handlingsplanen för den nya livsmedelsstrategin. En miljard kronor satsas på att öka produktion, export och lönsamhet i livsmedelssektorn.

Regeringens handlingsplan som presenterades på tisdagen består av ett fyrtiotal punkter för att nå målet i livsmedelsstrategin att den svenska livsmedelsproduktionen ska öka.

I planen sätts för första gången på flera år konkreta mål för ekologiska livsmedel. År 2030 ska 30 procent av jordbruksmarken utgöras av ekologisk odling, det är nära nog en fördubbling mot nuvarande cirka 17 procent. Samma år ska 60 procent av maten som köps in till offentlig sektor vara ekologisk, också det nära nog en fördubbling från dagens 32 procent.

– Vi märker att efterfrågan stiger och har stuckit i väg upp under de tre senaste åren. Men det har till stora delar mötts av importerad mat. Den svenska produktionen möter inte efterfrågan, säger miljöminister Karolina Skog (MP).

– Vi tycker att det offentliga ska gå före. Vi vet att det är nåbart. I vissa kommuner är man nästan på de nivåerna.

Tillsammans med statsminister Stefan Löfven (S) och landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S) presenterade hon handlingsplanen vid ett besök i Lidköping på tisdagen.

Planen innehåller ett fyrtiotal insatser för att öka produktionen, exporten och lönsamheten i livsmedelsbranschen. Det är också ett led i kampen för att nå målet om lägst arbetslöshet i EU år 2020.

– Det är klart att om vi kan producera mer mat här hemma så blir det fler jobb här hemma. Det finns beräkningar som vi inte kan säga är exakta, men om man ökar självförsörjningsgraden från i dag ungefär 50 procent till 60 procent så kan det handla om uppemot 10 000 jobb, säger Stefan Löfven.

Drygt en miljard kronor satsas under mandatperioden, men det är inte nya pengar. Det är sedan tidigare öronmärkta medel för livsmedelsstrategin, över hälften – 540 miljoner kronor – finns inom ramen för Landsbygdsprogrammet under åren 2014–2020.

Ett första åtgärdsprogram i nio punkter lanserades på tisdagen. Det handlar bland annat om uppdrag för att utveckla svensk fiskodling och uppdrag för att minska matsvinn. Ett samverkansforum ska utvecklas för att öka förutsättningarna för export till länder utanför EU.

– Vi tar ett helhetsgrepp på hela livsmedelskedjan. Vi har ökat exporten dramatiskt till Kina, säger landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S)

LRF som har välkomnat de övergripande målen att svensk livsmedelsproduktion ska öka är mer kritiskt till handlingsplanen.

– I de övergripande målen säger man tydligt att det är konsumentens efterfrågan och betalningsvilja som ska styra vad vi bönder ska producera. Här tar man udden av det. Målen för ekologisk andel i offentlig konsumtion är så högt satta att det är risk att det leder till import snarare än produktion på hemmaplan, säger Helena Jonsson, ordförande i LRF.

I livsmedelsbranschen är reaktionerna till handlingsplanen försiktigt positiva.

– Det som sticker ut är att man tycker att Sverige ska producera mer mat, och så tycker vi att det är bra att det finns ett mål för ekologisk konsumtion på 60 procent. Det är den danska nivån man har lagt sig på, och vi tycker att det är positivt att det finns i handlingsplanen, säger Åsa Domeij, miljöansvarig på Axfood.

Även organisationen Sveriges konsumenter välkomnar de ekologiska målen men saknar en del framtidssatsningar.

– När det gäller innovation ser jag inget om alternativa proteinkällor. Svenskt växtprotein skulle kunna bli en nisch som ligger rätt i tiden i ett innovationsstarkt Sverige. I stället är programmet inriktat på mer traditionell animalieprotein, säger Jan Bertoft, organisationens generalsekreterare.

Karin Eriksson karin.eriksson@dn.se

Jannike Kihlberg jannike.kihlberg@dn.se “

“Fakta.

Jordbruksverket och Livsmedelsverket får pengar för att bland annat utveckla svensk fiskodling och digitalisera djurskyddskontrollen. Dessutom får de båda verken tillsammans med Naturvårdsverket i uppdrag att minska matsvinnet.

Jordbruksverket får också i uppdrag att se över förutsättningarna för kunskapsutveckling och rådgivning inom animalieproduktionen.

När det gäller konsumenterna får Livsmedelsverket i uppdrag att granska förutsättningarna för att utveckla Nyckelhålmärkningen för att underlätta möjligheterna att välja hälsosamma livsmedel. “

DN ONSDAG 8 FEBRUARI 2017

”M vill att alliansen snarast lägger gemensam budget”

“ Vi ska inte avstå från att lägga fram de förslag som behövs av rädsla för hur andra partier skulle rösta. Att avvakta med nödvändiga reformer till efter valet 2018 försvagar Sverige. Därför vill Moderaterna att alliansen så snart vi kan går fram med en gemensam budget. Tillsammans kan vi börja vända Sverige rätt, skriver Anna Kinberg Batra (M).

Vi lever i klyftornas Sverige. Svensk ekonomi är stark. Aldrig förr har så många i Sverige gått till jobbet en vanlig dag. Samtidigt är skillnaden mellan den som har jobb och den som står utanför större än på länge. De som står längst från arbetsmarknaden är framför allt utrikes födda och ungdomar utan utbildning. För dem växer både utanförskapet och bidragsberoendet. Motsvarande en miljon människor lever av bidrag i stället för av arbete. Ett utanförskap som fördjupas av att alltför många lämnar skolan utan möjligheter att gå vidare till gymnasiet och jobb.

I utanförskapets spår ökar också otryggheten. Var tredje kvinna känner sig otrygg i sitt eget bostadsområde. Runt om i Sverige finns områden där kriminella gäng bestämmer reglerna – inte vi. Poliser, ambulanspersonal och brandmän möts alltför ofta av stenar, en ambulans rånas under utryckning och en polischefs bil exploderar. Det är en otrygghet som skrämmer. Sverige är på väg åt fel håll.

Utanförskapet drabbar inte ”någon annan”, utan påverkar alla i samhället. Varje krona som går till bidrag är en krona som i stället kunde

ha gått till jobb, fler poliser, mer undervisning i skolan och en bättre välfärd. Utanförskapet undergräver vår gemensamma vilja att Sverige ska vara ett land för alla.

Detta sker dessutom samtidigt som Sverige riskerar att tappa plats i världen. Högkonjunkturen gör att de stora samhällsproblemen lätt kan försvinna i statistiken, men vår ekonomi är sårbar inför sämre tider. Jag ser med stor oro på att möjligheten att skapa fler svenska jobb försvagas i en tid då den globala konkurrensen skärps. Ericssons varsel påminner om det. Globaliseringen erbjuder stora möjligheter för ett land som Sverige, men om det inte finns rätt förutsättningar för att skapa fler svenska jobb i hela landet riskerar vi alla att bli förlorare.

Till detta kommer att omvärlden just nu är mycket osäker. EU plågas av Brexit och tilltagande protektionism. Donald Trump visar tydligt att han menar allvar med en politik som minskar öppenheten, försvårar handeln och ökar osäkerheten i säkerhetspolitiken. För Sveriges del är det en både farlig och skadlig utveckling som kräver att vi ser om vårt eget hus, både på egen hand och i samarbete med andra nordiska och europeiska länder.

Sveriges styrka och sammanhållning bygger på att alla gör sitt bästa efter sin förmåga. Den som går upp på morgonen, åker till arbetet, sliter för att få vardagen att gå ihop, gör sin plikt och betalar skatt har också rätt att kräva att andra gör sitt. Att Sverige fungerar. Att samhället finns där när man behöver det. Att vi kan ta hand om den som behöver hjälp. Att vi vägrar lämna någon utanför, inte låter skolan eller tryggheten svika någon. Därför har vi också rätt att kräva att andra bidrar så gott de kan, inte tar sig rätten att smita eller leva på andra när man kan göra rätt för sig.

Vi moderater vill att hela Sverige ska jobba. Nu. Jag söker mandat för en alliansregering och vill leda en sådan efter nästa val. Men vi kan inte vänta till dess med att genomföra vår politik. Att avvakta med nödvändiga reformer till efter valet 2018 försvagar Sverige. Vi ska inte avstå från att lägga fram de förslag som behövs av rädsla för hur andra partier skulle rösta. Därför vill Moderaterna att alliansen så snart vi kan går fram med en gemensam budget. Tillsammans kan vi börja vända Sverige rätt.

En gemensam alliansbudget löser självfallet inte alla Sveriges problem. Men varje steg i rätt riktning är viktigt. Efter förra valet har vart och ett av alliansens fyra partier omprövat och utvecklat politiken. Vi har kommit långt i utformandet av till exempel reformer som skulle bryta utanförskapet och ge fler sitt första jobb. Ju mer gemensamt budgetarbete vi gör i riksdagen och ju tidigare det görs, desto bättre och mer konkret kan vi ta vårt gemensamma ansvar för att vända Sveriges utveckling.

Moderaterna ser flera viktiga steg Sverige behöver ta redan nu:

Arbete ska alltid löna sig. Var och en som går till jobbet varje morgon bär upp vårt land och vår välfärd. Därför ska det alltid löna sig att arbeta, för alla. Sverige behöver en ny anställningsform så fler kan få sitt första jobb och komma ur utanförskap. En vanlig familj ska kunna få en femhundralapp extra i månaden efter skatt, och den med lägst inkomster ska kunna få 1 000 kronor mer i plånboken varje månad. Arbetet med att få ett bidragstak på plats måste börja. I dag kan olika bidrag staplas på varandra så att det kan bli en förlustaffär att gå från bidrag till arbete, det är oacceptabelt.

Fler poliser på våra gator. Otryggheten breder ut sig, samtidigt som polisen går på knäna och tyngs av svagt ledarskap. Den utvecklingen måste brytas. Moderaterna vill därför se minst 2 000 fler poliser och att poliser ska kunna få 2 000 kronor mer i lön. Det arbetet måste börja direkt.

Mer kunskap i skolan och en trygg välfärd. Fortfarande går många elever ut skolan utan tillräckliga kunskaper. Svenska elever går kortare tid i skolan än i jämförbara länder. Därför behövs en timmes mer undervisningstid per dag. Det behövs också fler lärare, särskilt i utsatta områden, som får högre lön. De elever som mest behöver hjälp behöver få de bästa lärarna. Samtidigt ser vi hur köerna till sjukvården är bland de längsta i Europa, därför vill vi återinföra kömiljarden, som kortade köerna, men som sittande regering avskaffat.

Stopp för straffskatter på svenska jobb. I stället för att driva en politik som gör det lättare för fler svenska jobb att skapas höjer regeringen skatterna på jobb och dem som jobbar med 60 miljarder kronor. För varje krona man säger sig satsa på företagande tar man tio kronor ifrån jobbskapandet. Varje transport ska bli dyrare genom höjd bensinskatt, lastbilsskatt och flygskatt. Småföretagare ska få en riktad skattehöjning och inkomstskatten höjs för över en miljon löntagare. Det är inget annat än en straffbeskattning av svenska jobb. Därför måste alliansen göra vad vi kan gemensamt för att stoppa detta.

En alliansbudget skulle stärka Sverige och öka vår stabilitet. Det som skapar instabilitet och hotar Sveriges styrka och sammanhållning är om utvecklingen får fortsätta åt fel håll utan att vi gör allt vi kan för att vrida den rätt. Och det är bråttom. Varje månad och år med skadlig politik gör Sverige svagare och mer sårbart, men varje dag med en politik som fokuserar på fler jobb och ökad trygghet gör oss starkare

och bättre rustade för de utmaningar Sverige står inför. Därför måste vi både stå för vår politik och vara beredda att göra så mycket vi kan för att genomföra den i riksdagen.

Sverige behöver en ekonomisk politik som ser värdet i var och en som går till jobbet varje morgon och ger fler möjlighet att göra det. En politik som ser till att fler svenska jobb kan skapas. En politik som ser till att våra gator återigen blir trygga. Det är viktigt för Sverige att få den på plats så snart som möjligt.

Anna Kinberg Batra (M), partiledare “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Löfven förklarar M-ras med närmandet till SD

Falun/Stockholm. Moderaterna rasar i de första opinionsmätningarna efter att partiet närmat sig Sverigedemokraterna. I två mätningar som presenterades på torsdagen halkar M under 20-procentsstrecket. Statsminister Stefan Löfven (S) förklarar raset med omsvängningen. Den leder också till ”självrannsakan” i M-ledningen.

Det största oppositionspartiet rasar i Expressen/Demoskops opinionsundersökning som i sin helhet gjorts efter beskedet den 19 januari om att M-ledaren Anna Kinberg Batra vill lägga fram en gemensam alliansbudget så snart som möjligt och inleda samtal med SD. Nästan var fjärde M-sympatisör har lämnat partiet sedan förra mätningen i december och partiet minskar med nästan 6 procentenheter till 18,5 procent.

I SvD/Sifos mätning, som också publicerades på torsdagen, får M 19,8 procent, en minskning med drygt 3 procentenheter.

– Det kan handla om en osäkerhet. Då är det väl viktigt att vi är tydliga med att vi inte vill regera med Sverigedemokraterna. Men vi har ett politiskt landskap att hantera nu där även Sverigedemokraterna sitter i Sveriges riksdag, säger Moderaternas partisekreterare Tomas Tobé.

Någon ändrad strategi från moderatledningen är dock inte aktuell. I en artikel på DN Debatt nyligen föreslog den tidigare M-ministern Mikael Odenberg i stället en öppenhet för en regering med Socialdemokraterna och Moderaterna.

– Våra besked ligger fast, säger Tobé.

Är du inte självkritisk på någon punkt om hur den ändrade kursen har kommunicerats till väljarna med tanke på de här två mätningarna?

– Det är klart att vi nu får ta en tid för självrannsakan. Men beskedet känner jag mig trygg i. Vi behöver få fram mer av alliansgemensamt agerande, vi behöver mer en diskussion om hur vi vill utveckla Sverige.

Statsminister Stefan Löfven (S), som på torsdagen tillbringade fjärde dagen av sin Sverigeturné i Dalarna, kommenterade för ovanlighetens skull opinionssiffrorna.

– Det är uppenbarligen ett mycket stort fall för Moderaterna och jag tycker att det är något som de själva ska fundera över. Bortsett från mätningen anser jag att Moderaterna svajar väldigt mycket på var de står i olika frågor. Inte minst när det gäller synen på Sverigedemokraterna. Det är olika besked från tid till annan, säger statsministern.

Han anser att M vill normalisera SD genom att säga att partiet har ”auktoritära rötter i stället för de nazistiska rötter de faktiskt har”.

– Det tycker jag att Moderaterna bör skämmas för, säger Löfven.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“ **Fakta.**

I Expressen/Demoskop har Moderaterna sedan förra mätningen i december minskat med nästan 6 procentenheter till 18,5 procent. Mätningen gjordes mellan den 31 januari och den 8 februari.

Presskonferensen med M-ledaren Anna Kinberg Batra om att hon hade ändrat SD-linje hölls den 19 januari. I SvD/Sifos mätning, som gjordes mellan den 23 januari och den 7 februari, får M 19,8 procent, en minskning med drygt 3 procentenheter. “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Statsministern står över Almedalen ”

Grängesberg. Statsminister Stefan Löfven ställer in sin medverkan i årets Almedalsvecka på Gotland. – Jag tänker ägna hela Almedalsveckan åt att träffa folk som kanske aldrig skulle besöka en politikerveckan, men likväl borde få sina röster hörda i politiken, motiverar Stefan Löfven beslutet

Stefan Löfven är för närvarande på rundresa i landet och passerade på torsdagen Dalarna. I samband med ett kvällsmöte i Grängesberg meddelade statsministern att han inte tänker delta under politikerveckan i Almedalen senare i år.

– Jag vill göra något annorlunda i år. Jag har inte lagt något program ännu, men jag vill göra något liknande som jag gör den här veckan, säger Stefan Löfven.

Han säger att det inte är någon markering mot Almedalen och att han med all sannolikhet kommer att delta nästa år.

– I år vill jag göra något annorlunda, det är inget märkvärdigt, säger Stefan Löfven.

I ett inlägg på Facebook skriver han: ”Jag vill besöka arbetslösa som söker jobb, pensionärer som har svårt att få vardagen att gå ihop och de som arbetar hårt när så många andra av oss har ledigt. Det är dags att fler viljor från förorter och bruksorter, landsbygd och skärgård, får ta större plats i svensk politik.”

Statsministern kommer att ersättas av finansminister Magdalena Andersson som ska hålla tal från Almedalens scen under Socialdemokraternas dag.

Hans Olsson

hans.olsson@dn.se “

“ Kinberg Batra vill ha debatt

M-ledaren Kinberg Batra utmanar statsminister Löfven på debatt i ett inlägg på sin Facebooksida.

– Men ska man leda ett land räcker det inte med att höra frågorna – man måste vilja och kunna svara på dem, skriver hon efter beskedet om att Löfven hoppar av Almedalen. DN

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

“ Väljartappet får nerverna att krullas i M

Analys. Moderaternas utspel om att fälla regeringen och samarbeta med Sverigedemokraterna i riksdagen har inte lyft partiet. Tvärtom ser det ut att ha blivit ett magplask, att döma av nya opinionsmätningar. Sådana siffror krullar nerverna i ett redan stressat krisparti.

För tre veckor sedan spräckte moderatledaren i praktiken alliansen som regeringsalternativ. Anna Kinberg Batra öppnade dörren på glänt för SD och sade att hon vill fälla regeringen redan detta år. Detta meddelade hon sina allierade borgerliga partiledare via sms.

Partistyrelsen kallades inte in och riksdagsgruppen ställdes i praktiken inför fullbordat faktum av Anna Kinberg Batra och hennes partiledning.

Men de moderata budskapen gick inte riktigt ihop. Och beskeden om i vilka frågor och hur M kunde tänka sig att samtala och göra upp med SD varierade. Anna Kinberg Batras borgerliga partiledarkamrater krävde svar, och de väntar ännu. Beskeden om SD från M blir mer och mer diffusa för var dag.

Moderaterna reagerade på ett inre tryck och på stressen när det gäller allt uslare opinionssiffror för väljarsympatier, sakfrågeägarskap och partiledarförtroende. Partiledningen kände pressen från förtroendevalda och väljare som inte tycker att M är ett riktigt oppositionsparti eftersom det inte faller regeringen utan låter Löfven regera vidare med en majoritet till höger om sig i riksdagen.

Ett närmande till SD skulle kunna locka tillbaka de väljare som lämnat Moderaterna och pressa Annie Lööfs Centerparti att välja sida, tänkte partiets strateger.

Nu har vi de första betygen på kursändringen. Moderaterna rasar 5,8 procentenheter i Expressen/Demoskop och får 18,5 procent. I en mätning från SvD/Sifo noterar M 19,8, sin lägsta nivå sedan alliansen bildades 2004. Sådana opinionsras i ett parti som redan är stressat och dessutom ofta argumenterar för sin politik utifrån just opinionssiffror leder rakt in i en kris.

Äldre moderater börjar dra sig till minnes Bo Lundgrens tid som partiledare och valnederlaget 2002, då Moderaterna senast dök under 20 procent. Det vill ingen återuppleva.

Det kan leda till diskussioner om rodret bör läggas om igen.

Det finns moderater som hellre samarbetar med Socialdemokraterna än med SD. En sådan skrev på DN debatt i måndags, den förre försvarsministern Mikael Odenberg.

Kanske var det en kandidatanmälan för ett partiledarval som kan komma tidigare än någon trodde. Det ska mycket till för att avsätta en partiledare innan denna ens har fått chansen i en valrörelse. Det hände med Håkan Juholt i Socialdemokraterna och Maria Leissner i dåvarande Folkpartiet. Anna Kinberg Batra har fortfarande chansen att undvika det, men det kommer att kräva mycket av hennes ledarskap. Hon behöver både tydlighet och en begriplig riktning.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se Politisk kommentator “

DN FREDAG 10 FEBRUARI 2017

”Moderata partiledningen gamblar med liberalismen”

“Den moderata partiledningens nya linje är en gambling med liberalismen som kraft i svensk politik. SD är ett parti vars partiledning hånar ”liberalismen”. Därför riskerar Moderaterna att hamna i existentiella interna diskussioner om vilka av partiets ideologiska visioner som går att kompromissa med, skriver statsvetaren Jonas Hinnfors.

Att den moderata partiledningen vill skaka om i en väljarkår som inte rör sig till förmån för en alliansseger 2018 kan förefalla rimligt men när dörren öppnas på glänt till samarbete med Sverigedemokraterna inleds en gambling med höga insatser. I potten ligger inte bara eventuellt motstånd mot närmanden till SD. I potten ligger framförallt det brett liberala projekt som på många vis haft inflytande över Sverige sedan 1970-talet. En nyckel till detta projekt har varit ett partisystem där de borgerliga partierna har samarbetat och erbjudit ett trovärdigt regeringsalternativ till Socialdemokraterna.

Svensk politik har länge präglats av varianter av socialliberalism där Socialdemokrater och borgerliga partier balanserat och påverkat varandra. I detta breda ideologiska spektrum finns stråk av mer traditionell socialdemokrati och av nyliberalism men huvudfåran – när politiska reformer har genomförts – har ofta haft socialliberal karaktär snarare än rent socialdemokratisk eller nyliberal. Inte minst har det framgått av en lång rad uppgörelser över blockgränsen sedan 1970-talet. I regeringsställning har Socialdemokraterna ofta behövt stöd från

ett eller flera borgerliga partier och på samma sätt har Moderaterna balanserats av mittenpartierna.

Hur Sverigedemokraterna än beskrivs så är det inte ett liberalt parti eller en del av ett liberalt projekt – hur än ”liberalism” definieras. Parti-ledningen är säkert kapabel till vissa kompromisser på kort sikt men SD är ett parti vars partiledning hånar och raljerar med ”liberalismen”. Centrala partidokument visar entydigt partiets förankring i en nationalistiskt färgad -socialt konservativ ideologi med ”svenskhetens” bevarande som främsta mål.

Ibland görs jämförelser med Danmark och Norge – där partier från samma partifamilj som SD; populistiska radikala högerpartier – sedan länge tagits in i värmen och till och med sitter i regeringen (Norge) eller fungerar som stödparti. Förmodligen är det sådana scenarier den moderata partiledningen överväger. Jämförelsen haltar dock.

Att SD har nynazistiska rötter medan de danska och norska kusinerna inte har det lyfts ofta fram och det är naturligtvis en relevant skillnad. Men en mer dagsaktuell viktig – ofta förbisedd – skillnad är att medan SD är ett uttalat nationalistiskt konservativt parti har de danska och norska partierna faktiskt haft flera liberala drag. Det norska Fremskrittspartiet betraktar sig fortsatt som liberalt. Principprogrammet inleds med orden ”Fremskrittspartiets ideologiske grunnlag, liberalismen”.

Att Dansk folkeparti i dag liksom SD är socialkonservativt och nationalistiskt gör det lätt att glömma att när de danska högerpartierna öppnade dörren för samarbete (1990-talets slut) utgjorde liberala idéströmningar en del av DF:s ideologi. DF:s migrationspolitik var kontroversiell men det gick någotsånär att i övrigt argumentera för att ett danskt liberalt regeringsalternativ i vid bemärkelse räddades snarare än utsattes för omöjlig konkurrens via DF-samarbete.

Det norska Fremskrittspartiets regeringsmedverkan kan på samma sätt i en norsk kontext beskrivas som att det skapar förutsättningar för att erbjuda ett liberalt regeringsalternativ, vilket också förklarar varför det genuint liberala borgerliga Venstre i Norge kan fungera som stödparti till den nuvarande Høyre/Fremskrittspartiregeringen.

Medan det i den norska och danska kontexten har gått att betrakta samarbete med DF och FrP som ett sätt att erbjuda ett tämligen enat borgerligt liberalt alternativ är det tvärtom i Sverige. Dörren till SD bryter upp det borgerliga liberala alternativet. Hur Moderaterna än definieras är Centern och Liberalerna fast förankrade i liberal ideologi – och båda partierna är mycket måna om att framhäva just sin liberalism och sitt motstånd mot att samarbeta med SD. Ideologiskt har de goda skäl till sitt motstånd. Eventuella moderata samarbeten med SD hotar därför sammanhållningen i alliansen på ett betydligt mer ideologiskt komplicerat sätt än vad som var fallet när de norska eller danska samarbetena inleddes.

Så länge eventuella samtal mellan Moderaterna och Sverigedemokraterna inskränks till relativt triviala ting som bullerregler eller policies för cykelställ tangeras kanske inte ideologiska fundament, men varje seriös partirelation kommer förr eller senare att nå ideologiska kärnområden. Eftersom dessa från SD:s sida är uttalat antiliberala riskerar Moderaterna snabbt att dras in i närmast existentiella interna diskussioner om vilka av partiets ideologiska visioner och mål som går att kompromissa med.

Sedan 1960-talets slut när Centerpartiets och Folkpartiets så kallade ”Mittensamverkan” till slut fick Moderaterna att släppa viktiga delar av sitt dåvarande nationella och konservativa idégodas har Moderaterna successivt formats till ett parti med mer liberalism än konservatism. Nyorienteringen den gången ledde även till att borgerligheten för

första gången blev ett slagkraftigt regeringsalternativ på bred liberal grund – vilket nu potentiellt hotas.

När moderata veteraner de senaste dagarna vänt sig mot eventuellt SD-samarbete anas en gryende oro för vad som kan äventyras med kursändringen. Hittills är det dock framförallt de inom partiet som kanaliserat sin frustration över valförlusten 2014 till att formulera en ny linje visavi SD som hörts i debatten. Ett inslag i frustrationen har varit att det trots icke-rödgrön riksdagsmajoritet sitter en rödgrön regering. För en del har det därför tett sig lockande att ta hjälp av SD vilket kräver att parastämpeln på SD suddas ut.

I eftervalsfrustrationen har indirekt även kunnat skönjas viss harm över att partiledningen inte prioriterat genuint moderat politik under allianstiden. I sitt förnyade utspel om gemensam alliansbudget (DN Debatt 8 februari) som bara skulle vinna via stöd från SD, går Anna Kinberg Batra de frustrerade till mötes. Indirekt riktar hon därmed udden mot Centern och Liberalerna. Trots att dessa två allianssyskon nyligen avvisat gemensamma budgetmotioner som oansvariga upprepar hon alltså kravet. Om partiveteranernas oro delas av fler är oklart, men partiets kommande Sverigemöte i mars är ett tillfälle att utvärdera vilket grepp partiledningen har över den interna arenan.

Att förutsäga hur väljare, interna grupper respektive parlamentariska samarbetspartners reagerar är vanskligt. Däremot är det uppenbart att den moderata partiledningens nya linje är en gambling med liberalismen som kraft i svensk politik; med samarbetet inom det borgerliga liberala regeringsalternativet samt med vilken ideologisk vision som skall prägla Moderaterna.

Jonas Hinnfors, professor i statsvetenskap, Göteborgs universitet “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Löfven pressas om nedlagda sjukhuset

Upplands-Bro. Statsminister Stefan Löfvens löfte att hålla ihop landet ifrågasätts av Vänsterpartiet. V-ledaren Jonas Sjöstedt anklagar Socialdemokraterna för att svika landsbygden när BB och akutsjukvård på sjukhuset i Sollefteå läggs ner och kräver mer sjukvårdspengar. Löfven försvarar beslutet och skyller på de borgerliga.

På fredagen avslutade statsministern en fem dagar lång rundresa i landet. I ett centrum för integration som drivs av volontärer i Bro centrum i Upplands-Bro kommun nordväst om Stockholm träffade han bland andra syriska familjer som kom till Sverige under den stora flyktingvågen för drygt ett år sedan.

– Hit kommer en dataingenjör. En har kört lastbil i 22 år. En är nyss utbildad elektriker, men hann inte påbörja yrkeslivet för han var tvungen att fly. Vi har så mycket tillgångar. Nu gäller det att se till att barnen får den bästa utbildningen och att de som är vuxna kommer in i arbetslivet så fort som möjligt, säger Stefan Löfven.

Han är nöjd med Sverigeturnén som han tycker bekräftat hans bild av hur landet ser ut med ett stort avstånd mellan stad och land.

– Då är närvaro oerhört viktigt, att vi är där och pratar och tar till oss av det, säger Löfven.

Samtidigt anklagas han av Vänsterpartiet för att svika landsbygden. Löfvens socialdemokratiska parti-vänner i Västernorrland, det län som statsministern kommer ifrån, beslutade i onsdags, med stöd av Sverigedemokraterna och två vänsterpartister, att lägga ner akutsjuk-

vården i Sollefteå. I höstas stängdes förlossningsavdelningen, trots stora protester.

– Vi tycker att man ska ha en fungerande sjukvård i hela Sverige. Det här beslutet går rakt emot det, säger V-ledaren Jonas Sjöstedt som på fredagen besökte sjukhuset i Sollefteå.

Han vill riva upp beslutet och tänker pressa regeringen till att ge mer pengar till kommuner och landsting i förhandlingarna om höstbudgeten.

– Det är uppenbart att vi måste göra mer större satsning på välfärden framöver, säger Sjöstedt.

Statsministern försvarar nedläggningsbeslutet och skyller på de borgerliga partiernas agerande under förra mandatperioden.

– De vände ett stort överskott till ett stort underskott, Den nuvarande ledningen i landstinget är tvungna att göra någonting åt det, säger Stefan Löfven.

Han utesluter dock inte att det kan komma att behövas ytterligare tillskott till kommuner och landsting.

– Det är vi som tagit initiativet till att föra till mer pengar till välfärden. Det kan behövas i framtiden också. Exakt hur mycket får vi återkomma till i budgeten som vanligt, säger Löfven.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“Fakta. Löfvens resa

Statsminister Stefan Löfven har under veckan besökt Kronoberg (måndag), Västra Götaland (tisdag), Jämtland/Härjedalen (onsdag), Dalarna (torsdag) och Stockholms län (fredag). Under Almedalsveckan i juli tänker han på nytt resa runt i landet. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Löfven måste kritisera Irans kränkningar av mänskliga rättigheter

- **Sveriges statsminister Stefan Löfven besöker i helgen Iran, ett land som lyckas vara välkomnande och fientligt på samma gång.**
- **Å ena sidan ett historiskt kärnteknikavtal och goda förutsättningar för tillväxt. Å andra sidan religiöst förtryck och en aggressiv utrikespolitik.**
- **DN är på plats när årsdagen av den islamiska revolutionen firas i Teheran.**

Det svenska regeringsplanet damp ned på den internationella flygplatsen här i Irans huvudstad Teheran i går kväll. Statsminister Stefan Löfven har nu ungefär 48 timmar på sig att närmare bekanta sig med ett land som har två ansikten att visa upp för omvärlden, ett ljust välkomnande och ett mörksinnat beräknande. Och Löfven kommer att behöva hantera både den ljusa och den mörka sidan.

Irans välkomnande sida: en nation med drygt 80 miljoner invånare där befolkningen är ung och utbildningsnivån hög. Sedan den islamiska revolutionen 1979 har det regelbundet hållits parlaments- och presidentval som har gått rätt och rättvist till. Valresultaten har respekterats.

För drygt ett år sedan sjösattes ett historiskt avtal mellan Iran och några av världens rikaste länder. Detta sedan iranierna gått med på att montera ned delar av sitt kärnenergiprogram. Att Iran på detta sätt frivilligt begränsar sina möjligheter att framställa kärnvapen har belönats med lättnader i de internationella sanktionerna. Iran har

kommit in från kylan och kan därmed bland annat slå mynt av sina oljerikedomar – här finns världens fjärde största reserver av olja och naturgas.

Så till Irans mörka sida. Landet är i princip en religiös diktatur på shiamuslimsk grund. De folkvalda, presidenten och parlamentet, är underordnade Irans allrhögste ledare ayatolla Ali Khamenei som är utsedd på livstid. Korruptionen är omfattande. Det finns religiösa och militära maktorgan som är helt skyddade från insyn och som främst ser till sin egen nytta. Yttrandefrihet existerar inte. Oppositionella riskerar dödsstraff.

Iran har målmedvetet och samvetslöst utsträckt sitt militära inflytande i närområdet. I Libanon sker det med stöd till shiamilisen Hizbollah, i Syrien genom egna trupper på marken, i Jemen via bidrag till de så kallade huthi-rebellerna. Vanligt folk i Iran har hittills inte fått mycket glädje av de slojade sanktionerna. Arbetslösheten är fortsatt hög och valutan svag – att ta sig från flygplatsen till centrala Teheran i taxi kostade nästan en miljon rial (cirka 275 svenska kronor).

Under sin snabbvisit i Iran följs Stefan Löfven av handelsminister Ann Linde och en stor delegation representanter för stora exportföretag. Det svenska näringslivet vädrar morgonluft i Iran, som har omfattande behov av förbättrad infrastruktur. Dessutom finns det sedan tidigare starka band mellan länderna. Före revolutionen 1979 utgjorde Iran Sveriges största marknad i Mellanöstern.

Handelsavtal och avsiktsförklaringar kommer att undertecknas och statsministern kommer att inviga ett svenskt handelskontor i Iran. Ett annat skäl till att Löfven besöker landet just nu är att Sverige precis

har påbörjat det tvååriga medlemskapet i FN:s säkerhetsråd, och där vill vi profilera oss genom att driva frågor med fokus på Mellanöstern.

Löfven kan inte lämna Teheran utan att ha tagit upp kränkningarna på människorättsområdet med sina värdar. Statsministern har tryck på sig både från exiliranier i Sverige och från valda delar av oppositionspartierna. Människorättsorganisationen Amnesty International har inför statsministerns besök passat på att lyfta fram fallet med den svensk-iranske läkaren och forskaren Ahmadreza Djalali, som greps i Teheran i april förra året och som nyligen anklagades för spioneri, ett brott som kan straffas med döden. Amnesty anser att åtalpunkterna mot Djalali är otillräckliga och att rättegångsproceduren varit felaktig, och kräver att han släpps fri. Stefan Löfven har redan signalerat att han kommer att ta upp Djalalis öde med det iranska ledarskapet.

Men de styrande i Teheran är luttrade när det gäller kritiken om människorättsbrott. När den iranske utrikesministern Mohammad Javad Zarif besökte Sverige i somras konstaterade han att Sverige sitter sida vid sida med Saudiarabien, ”ett land som tillämpar halshuggning”, i FN:s människorättsråd.

– Alla länder kan förbättra läget för de mänskliga rättigheterna, men det finns ingen anledning att skilja ut Iran, sade utrikesministern då.

Liknande tongångar kan Stefan Löfven vänta sig när han möter den iranske presidenten Hassan Ruhani i morgon, söndag.

Men Löfvens besök i all ära. Det är inte precis relationerna med Sverige som just nu ligger högst upp på Irans prioriteringslista. Landet befinner sig i en omfattande kraftmätning med supermakten USA och

dess nye president Donald Trump. Iran var närmast ett rött skynke för Trump under hans presidentvalskampanj. Ett ofta upprepat vallöfte från Donald Trump var att han skulle arbeta för att riva upp avtalet om kärnteknikbegränsning med Iran.

På plats i Vita huset har dock Trump tvingats inse att det inte är så enkelt att skrota kärnavtalet, som ju inte är ömsesidigt mellan USA och Iran utan också omfattar Kina, Frankrike, Ryssland, Storbritannien och Tyskland, den så kallade P5+1-gruppen.

Däremot tror många bedömare att Trump och hans mycket Iranfientliga administration kommer att göra vad de kan för att kasta grus i maskineriet. Ett första bevis var det omstridda inreseförbudet för medborgare från sju muslimska länder, en åtgärd som drabbar Iran allra hårdast. Dessutom har USA under Trump infört bilaterala sanktioner mot Iran på det ekonomiska området.

Iran å sin sida har utan tvekan agerat offensivt i sitt närområde. Den iranska krigsmakten och dess olika grenar bidrog verksamt till att Syriens president Bashar al-Assad strax före jul kunde jaga ut den väpnade oppositionen från östra Aleppo. Därmed har al-Assad skaffat sig övertag i den syriska konflikten – men Iran har tydligt visat att de vill ha betalt för sin militärinsats.

Iranierna anstränger sig för att diktera villkoren i de fredsförhandlingar om Syrienkriget som Ryssland och Turkiet tagit initiativet till. Tidningen The Guardian rapporterade för en månad sedan om hur Iran också försöker ändra demografin i Syrien till sin fördel, genom att placera shiamuslimer i tidigare sunnidominerade områden.

De uppmärksammade missiltester som Iran genomfört på senare tid kan ses som ett svar på Donald Trumps utspel och provokationer. Här präglas den iranska taktiken av vad som med en engelsk term kallas ”brinkmanship”, att gå så nära ett sammanbrott och en konfrontation som möjligt, för att dra sig tillbaka i sista stund.

Ett ovisst säkerhetspolitiskt läge, med en oberäknelig president i Washington och iranska ledare som vill behålla sitt stärkta inflytande i Mellanöstern, gynnar inte precis utländska investeringar i Iran.

Den svenska näringslivsresan planerades när allt såg ljusare ut kring Iran. En tid som faktiskt bara ligger några månader tillbaka.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ **Fakta. Sanktionerna**

I januari 2016 hävde USA och EU en stor del av sanktionerna mot Iran, sedan IAEA meddelat att Iran uppfyllt sina åtaganden i överenskommelsen om kärnenergi som nåddes med sex stormakter i juli 2015.

Sanktionerna har utestängt Iran från det globala finanssystemet och medfört svårigheter för invånarna. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

"Rätt att besöka Teheran. Vi är långt bak i kön"

“Många invänder mot att statsminister Stefan Löfven besöker Iran. Det är ändå rätt att åka till Teheran, säger Hans Blix, som har varit utrikesminister, chef för FN:s atomenergiorgan IAEA och för FN:s vapeninspektion i Irak.

– Det är vad de flesta andra europeiska länder har gjort, vi ligger ju snarast längre bak i kön. Vi har ju tidigare varit i Saudiarabien, så det är inget problem för balansens skull att också åka till Iran. Och potentiellt finns ju möjligheter för svenska företag där, Scania har ju varit stora där.

De flesta EU-sanktionerna mot Iran är lyfta efter att kärnteknikavtalet skrevs på, och viktigast var de som riktades mot den för Iran viktiga oljeexporten. Men det finns snubbeltrådar lagda av USA i form av kvarvarande finansiella sanktioner. President Trump har skärpt tonen mot Iran, och hotade i valkampanjen att riva upp avtalet, men signalerna är inte entydiga.

– Det verkar inte som om amerikanerna rakt av kommer hävda att Iran bryter mot kärnenergiavtalet, utan man kommer att till punkt och pricka, på ett hårdhänt sätt, se till att avtalet följs. Men det de fäster sig vid främst är medeldistansraketer (som ska kunna bära eventuella kärnstridsspetsar, DN:s anm.) USA påstår att Iran bryter mot en FN-resolution, men i själva verket är det inget bindande krav man bryter mot, utan en uppmaning. Det kommer att användas som ursäkt för att

lägga på olika ekonomiska sanktioner.

Hans Blix tror alltså att Trump, utan att röra vid själva kärnenergiavtalet som ju omfattas av andra stater, kommer att fortsätta att gå emot Iran. Den inrikespolitiska uppställningen i USA bland såväl demokrater som republikaner i kongressen är kompakt antiiransk, och Trump har goda relationer med Netanyahu (Israels premiärminister). Den israeliska säkerhetstjänsten är dock inte oroad över avtalet, utan det är andra faktorer som styr, främst rädslan för Irans ekonomiska potential i regionen, med dess 80 miljoner invånare.

– Sedan för USA fram andra saker, som att Iran är världens största sponsor av terrorism, bland annat av Hizbollah, som har spelat en stor roll i Syrien. Iran vill gärna ha Hizbollah som en hållhake på Israel, om israelerna skulle ge sig på Iran.

Han tycker samtidigt att det är viktigt att komma ihåg att Iran inte har betraktats som en territoriellt expansiv makt, även om Iran har starkt inflytande i Irak, Syrien och Libanon.

Kommer Irans integration i världssamfundet att bromsas in med Trumps hårdare hållning?

– Ja, med de snubbeltrådar som USA lägger ut blir det ett handikapp, och det finns en risk att Iran vänder sig mer mot öst än mot ett tveksamt väst. Men det finns samtidigt ett stort sug i väst att komma in i den marknaden, där det finns gamla upparbetade förbindelser.

Relationerna USA–Iran är bara en del, om än nog så viktig, av en värld som efter Trumps makttillträde sägs ha gått in i en ny ordning, inte minst med tanke på USA-presidentens strävan efter försoning med Ryssland. Hans Blix uttrycker dock en viss skepsis till begreppet ”ny världsordning”.

– Nyligen sade man att det blev en ny världsordning när Putin kom fram. Jag tycker att man måste bestämma sig för vad man menar med världsordning. Jag vill gärna gå tillbaka till 1945, då fick vi en ny världssäkerhetsordning med FN-stadgan.

Den ordningen utgick från att de fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd skulle hålla ihop och med Hans Blix ord ”hålla andra små busar jorden runt i schack”. Då hade vi den bipolära världen (USA och Sovjet).

Sedan kollapsade den ryska staten och på 1990-talet hade vi en unipolär värld, där USA:s ord avgjorde allt. Den världen ersätts nu av en multipolär värld.

– Det är inte främst Putin som står för det, utan det är Kina. Ryssland har inte alls den styrkan som Kina har. Man kände sig tilltufsad under den unipolära tiden och vill visa sig starkt. Men kineserna börjar visa tänderna ganska mycket, som i Sydkinesiska sjön.

Så svaret från Hans Blix är ja, det är en ändrad ordning, och den går ut på att vi är tillbaka i en multipolär värld. Men han tror inte att Putin vill välta den över ända. Tvärtom vill Moskva ha kvar den ordning som finns med FN, där Ryssland har vetorätt i säkerhetsrådet. Det Putin vill säga är: USA får inte ignorera oss, som vid invasionen i Irak

och i Kosovo.

– Krim var helt klart ett brott mot FN-stadgan, liksom det ryssarna gör i östra Ukraina. Men då försvarar de sig med argument som att ”vi var inte de första” – se vad USA gjorde i Irak och dessutom var de beredda att börja bomba Syrien.

Kan man se Trump som en realist som vill minska USA:s avtryck i världen?

– Trump drar samma slutsats som Obama gjorde efter Irak, att USA inte kan hålla på att intervensera i enskilda stater. Han ville inte gå in i Syrien. Men Trump och hans gäng har ingen respekt för FN-stadgan, och när det gäller Ukraina har jag en känsla av att han är beredd att säga till Putin att ”det är er spelplan”.

Hans Blix menar att man i Vita huset betraktar Kina som den stora faran framöver, inte Ryssland, ekonomiskt och snart militärt.

– Då kan det passa bra att inte ha för mycket bråk med Ryssland i Europa. USA har mycket större intressen att bevaka i Stilla havet än i Moldavien.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

“ Fakta. Hans Blix

Hans Blix, 88 år, var folkrättsexpert på UD, och 1978–1979 utrikesminister i Ola Ullstens folkpartistiska regering. Han är atomkraftsföreläsare och var 1980 ledare för Linje 2 i folkomröstningen om kärnkraft.

1981–1997 var han chef för Internationella atomenergiorganet IAEA.

Från år 2000 ledde han FN:s vapeninspektion för Irak. Inspektörerna fann inga massförstörelsevapen, vilket ogillades av Bushadministrationen i USA, som hade bestämt sig för att Saddam Hussein hade sådana.

Blix har på senare år engagerat sig mot ett svenskt medlemskap i Nato. Sommaren 2016 skrev Blix, tillsammans med några tidigare diplomater, ett inlägg på DN Debatt som uttryckte tvivel på att Sveriges säkerhetsläge förändrats radikalt genom den ryska aggressionen i Ukraina. “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Trögt för hoppfulla svenska företag

Svenskt näringsliv hoppas tälja guld i Iran sedan sanktionerna har lättats. Men än så länge går det trögt. Stoppklossen är problem att finansiera affärerna.

Det är en diger samling tunga företagsledare som följer med statsminister Stefan Löfven och handelsminister Ann Linde till Iran. Förhoppningen är att knyta kontakter, skriva under nya affärskontrakt och åter etablera Iran som Sveriges viktigaste handelspartner i regionen.

Efter tio år av sanktioner, som nu har lättat, är potentialen god, anser både ministrar och näringslivsaktörer. Sanktionsåren har skapat ett uppdämt behov av investeringar i alltifrån infrastruktur till sjukvårdsprodukter och Sverige ser goda chanser att ta del av kakan.

– Vi hoppas mycket på den här resan. Iran var tidigare vår största exportmarknad i regionen och jag ser stor potential för att det kan bli det igen, säger Ann Linde.

Kommunikation, infrastruktur, transporter samt hälso- och sjukvård är områden där handelsministern räknar med att svenskt näringsliv har stora möjligheter.

Men svensk handel med Iran har inte ökat med någon raketfart sedan sanktionerna lättade. Tvärtom sjönk exporten till landet med 18 procent under förra årets första elva månader och totalt står den för en mycket liten andel, 0,2 procent, av svensk export.

En förklaring är att det än så länge är svårt att finansiera affärer med Iran. USA har fortsatt tuffa sanktioner gentemot landet. Det innebär

bland annat att inga affärer får gå via amerikanska banker. Inte heller får amerikanska personer vara involverade. Följden är att europeiska banker, inklusive svenska, drar öronen åt sig, rädda att bryta mot reglerna och straffas av USA.

– Det här är ett av de största problemen, att svenska banker som företag normalt använder sig av har en avvaktande inställning eftersom de inte vet om de följer reglerna, säger Ann Linde.

Till det kommer att Svensk kreditexport, som bistår svenska exportbolag med finansiering, inte heller är aktivt i Iran eftersom en stor del av deras upplåning kommer från USA. Däremot har Exportkreditnämnden, EKN, som ger exportbolag statliga garantier mot utebliven betalning, börjat ställa ut garantier för affärer med Iran. Hittills har 60 garantier ställts ut, enligt Ann Linde.

Och flera svenska företag är i gång i landet. Både Ericsson och Scania övervintrade under sanktionstiden och har relationer med landet som går långt tillbaka i tiden.

Omid Gholamifar, vd och grundare av investmentbolaget Serkland invest, ingår i delegationen och är full av optimism inför affärsmöjligheterna i landet. Under lördagen skriver bolaget under sitt första investmentavtal i Iran och han räknar med flera. Det handlar om allt ifrån företag inom hostmedicin till mejerier.

Serkland invests affärsidé är att investera i Irans ledande konsument- och distributionsbolag. Just investeringar är något som Iran har ett stort behov av, menar Omid Gholamifar som flyttade från Iran till Sverige när han var sju år.

– Efter flera år av sanktioner har Iran varit underinvesterat, särskilt vad gäller utländskt kapital. De flesta utländska företag är enbart intresse-

rade av handel, men Iran har mycket större behov av varaktiga investeringar också.

Ett problem är att banktransaktioner från och till Iran fungerar dåligt. Här hoppas Omid Gholamifar att statsminister Stefan Löfven agerar.

Att staten blandar sig i bankernas agerande är dock inte aktuellt, enligt Ann Linde.

– Jag tror inte det är en god idé att regeringen går in och petar i det. Det överlåter vi till privata aktörer.

Att Iran bryter mot mänskliga rättigheter på flera områden är inget hinder för att göra affärer med landet, anser Ann Linde.

– Frågan är om det blir bättre eller sämre om vi utökar samarbetet och håller en dialog. Jag tror det blir bättre. Sedan är svenska företag noga med att följa en social uppförandekod och mänskliga rättigheter.

Marianne Björklund marianne.bjorklund@dn.se “

“Fakta.

Följande företag är representerade på resan till Iran:

ABB, Astrazeneca, Bombardier, Danske Bank, Elekta, Ericsson, Sandvik, SEB, Scania, Sensysgatso, Serkland invest, Tetra pak, Volvo cars, Volvo group och Wallenberg foundation.

Dessutom följer representanter med för: Business Sweden, Exportkreditnämnden, IF Metall, Post- och telestyrelsen, Naturvårdsverket, Myndigheten för delaktighet, Svenska institutet, Svenska miljöinstitutet, Trafikverket, Transportstyrelsen och Vetenskapsrådet.

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Fängslad forskare ska tas upp under besöket

Statsminister Stefan Löfven ger vid sidan om fallet med den fängslade KI-forskaren Ahmadreza Djalali inga löften om hur han ska ta upp mänskliga rättigheter när han i helgen träffar Irans högsta ledning. Samtidigt varnar Svenska Amnesty för att ökade affärsförbindelser med landet kan legitimera regimens brott mot mänskliga rättigheter.

Den 20 januari träffade Stefan Löfven Svenska Amnestys general-sekreterare Anna Lindenfors för att få människorättsorganisationens syn på brotten mot mänskliga rättigheter i Iran. Hon tog upp den försämrade situationen för människorättsförsvare, dödsstraff mot unga brottslingar som inte fyllt 18 år, kvinnors rättigheter och handel och mänskliga rättigheter. Men några utfästelser kom inte från statsministern.

– Det är ganska naturligt. Han måste hitta ett sätt där han kan kommunicera med de han ska träffa i Iran, anser Anna Lindenfors.

Inte heller på fredagen, innan han reste med regeringsplanet till huvudstaden Teheran, ville Löfven precisera hur han tänker ta upp mänskliga rättigheter.

– Vi väljer alltid det bästa sättet att göra det på och då måste man tänka på det bästa resultatet för de berörda, säger han.

Löfven reser med en näringslivsdelegation som i likhet med företagare i andra länder hoppas på affärer när sanktionerna mot Iran upphävs. Men Amnesty uppmanar svenska företag att fokusera på mänskliga

rättigheter.

– Annars kan det bli så att svenska aktörer befäster kränkningarna som sker, varnar Anna Lindenfors.

Statsministern anser att slopandet av de flesta sanktionerna för ett år sedan ger grönt ljus för kontakter med Iran.

– Det vore konstigt om Sverige inte vore där. Iran är en viktig aktör. Vi sitter i FN:s säkerhetsråd. Jag har tidigare varit i Saudiarabien, den andra stora aktören i området. Det är viktigt också att svenskt näringsliv får möjlighet att utveckla sina förbindelser, säger Stefan Löfven.

Men alla håller inte med. En uppmaning om att undvika affärskontakter med den iranska regimen kom i en helsidesannons i torsdagens DN från organisationen United against nuclear Iran som bland andra grundades av USA:s tidigare FN-ambassadör Richard Holbrooke.

– Det är mycket bättre att ha kontakt med ett land. Det är min absoluta övertygelse, säger Löfven.

Han lovar att ta upp fallet med den fängslade forskaren Ahmadreza Djalali som disputerat i katastrofmedicin på Karolinska institutet i Solna 2012. Forskaren greps av den iranska underrättelsetjänsten i april i fjol. Amnesty har inlett vad man kallar en blixaktion för att få honom frigiven och hoppas att Löfven kan spela en viktig roll.

– Exakt hur han gör det är inte det viktiga. Det viktiga är att vi ser resultat, säger Anna Lindenfors.

Enligt Amnesty har också Löfven, som tidigare var ordförande i fackförbundet Metall, visat intresse för en lista på fängslade fackliga företrädare.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Statsministern behöver drillas balanssinnet

Analys. Stefan Löfven har tagit mark i Teheran för ännu ett politiskt inflammerat besök i en diktatur med potential som stor exportmarknad. I Saudiarabien i höstas hade Löfven svårt att förena önskan om affärer med krav på mänskliga rättigheter. Nu provas hans balanssinne igen.

Saudiarabien och Iran är ärkefiender. De för krig genom ombud i bland annat Jemen och Syrien. Men staterna har också mycket gemensamt. De är islamiska diktaturer, styrda enligt sharialagar. Människor avrättas och piskas för sådant som är självklara friheter i många andra länder.

De är också möjliga stora exportmarknader för svenska företag. Saudiarabien är Mellanösterns största ekonomi, Iran den tredje största.

De är för det tredje regionala stormakter och därmed viktiga för Sverige, som tog sig in i FN:s säkerhetsråd bland annat genom att lova att ”tala med länder i stället för bara om dem”.

När Stefan Löfven besökte Riyadh i oktober hann han inte ens åter till svensk mark innan en KU-anmälan var inlämnad mot hans uttalanden under det saudiska besöket.

Statsministern gav då en ljusnande bild av utvecklingen i landet, trots att kvinnor är omyndiga och till exempel inte får köra bil eller åka buss. Löfven sade att kvinnans situation i Saudiarabien är på väg att bli bättre, och menade att man måste ha förståelse för att det går långsamt. Han påtalade att det finns problem med jämställdheten också i Sverige, som att kvinnor tvingas gå ner till deltid här för att äldreomsorgen inte

fungerar.

Varje statsbesök innebär en balansgång. I diktaturer som vill importera fler svenska varor är den särskilt avancerad. Men det är svårt att tro att regeringen var nöjd med hur den högste företrädaren för regeringens feministiska utrikespolitik satte fötterna i Saudiarabien. Kungen och prinsarna i Riyadh verkade däremot nöjda.

Nu får Löfven en ny chans, under det första svenska statsministerbesöket i Iran sedan Palmes dagar. Denna gång har han grundat bland annat genom att en hög diplomat redan varit nere i Iran och sammanställt en lista på fängslade fackliga aktivister. Svenska journalister har också, till skillnad från förra gången, blivit briefade om läget för mänskliga rättigheter i Iran.

Hur statsministern lägger orden om detta är mycket kontroversiellt i hans egen regering och riksdag. Det finns dessutom omkring 100 000 personer med iranskt ursprung i Sverige, många av dem har flytt därifrån.

När Löfven ska försvara mänskliga rättigheter och fördöma Irans export av terrorism i världen är det inte bara handelsintressena som lägger band på honom.

Relationen mellan Sverige och Iran har kraftigt förbättrats efter att de ekonomiska sanktionerna upphörde i och med kärnenergiavtalet 2015. Nu har den nya amerikanska presidenten ifrågasatt om avtalet ska få leva vidare. Sverige vill bevara det. Sverige har intresse av att det inte blir en mer fundamentalistisk president i valet i maj. Den nuvarande Hassan Rouhani ses som moderat, och det kan ligga i Sveriges intresse att inte undergräva hans möjligheter att bli omvald.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

”Danskarna och Maud Olofsson bakom krisen”

Näringsminister Mikael Damberg är tydligt irriterad över krisen i Postnord. Och vid sidan av den danska regeringen pekar han ut en svensk syndabock. – Jag har ärvt ett äktenskap som Maud Olofsson (C) ingick, säger Damberg till DN.

Mikael Damberg pekar framför allt ut två faktorer bakom krisen. Det ena är att den danska regeringen medvetet drivit på digitaliseringen som gör att myndigheter i Danmark kommunicerar via e-post med medborgarna och inte vanliga brev.

Den andra är att en tredjedel av de danska anställda, över 3 000 personer, har mycket förmånliga villkor vid en uppsägning. Det gör att en personalminskning i Danmark kommer att kosta miljardbelopp.

När förslaget om ett samgående kom till riksdagen 2008, sade Socialdemokraterna nej med hänvisning till att de tyckte att det inte fanns ett tillräckligt bra beslutsunderlag.

– I dag visar det att vi hade rätt. Jag har begärt att få fram akten kring samgåendet för att gå igenom det och se vilka prognoser som låg bakom beslutet och hur man såg på de särskilda villkoren för de danska brevbärarna, säger Damberg.

Sverige äger 60 procent av Postnord men har endast 50 procent av rösterna. Och det är tydligt att Damberg irriteras av det.

– Jag har ärvt ett äktenskap som Maud Olofsson ingick, i det äktenskapet ingick ett antal regler och förutsättningar, säger han.

– En är att Danmark och Sverige måste vara överens vid alla större beslut. En annan är de särskilda villkoren fanns med i uppgörelsen.

Näringsministern har bett att få träffa sin danska motsvarighet för att få dennes syn på krisen.

– Det verkar som om de prognoser man byggde samarbetet på inte blev verklighet. Till det kommer att den ena parten, Danmark, politiskt drivit på digitaliseringen. Det har gett stora vinster för den danska regeringen i form av minskade kostnader för brevutskick, men samtidigt påverkat bolaget negativt, säger Damberg.

C slår tillbaka mot Dambergs beskyllning om att ärva ett äktenskap. Riksdagsledamoten Helena Lindahl, från Västerbotten precis som Olofsson, hade på fredagen kontakt med sin tidigare partiledare.

– Damberg blandar äpplen och päron. Det är inte fusionen som är problemet, utan att det gått flera år utan man gjort något i bolaget. Han tar handen från sitt eget ansvar, säger Helena Lindahl.

Hon använder Mikael Dambergs liknelse om äktenskapet och anser att en skilsmässa kan undvikas om man ändrar sig under förhållandet.

Dan Lucas dan.lucas@dn.se

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Turerna kring bolaget liknar en skräckfilm”

Kommentar. Turerna kring statliga bolag liknar rena skräckfilmen. Just när man tror att allt är över kommer skurken tillbaka. I den här rullen är det Vattenfall och Postnord som spelar de onda rollerna.

På tisdagen kom statliga energijätten Vattenfall med sitt bokslut för 2016. Förlusten blev osannolika 26 miljarder kronor och ett fjärde år på raken med mångmiljardförluster. Problemen för Vattenfall har främst handlat om köpet av det nederländska energibolaget Nuon som gjordes 2009. Fallande energipriser innebar att priset som Vattenfall betalt för bolaget var för högt och bolaget tvingades till enorma nedskrivningar.

Även för 2016 var det kraftiga nedskrivningar som gjordes tidigare under året som orsakat förlusten. Men Vd Magnus Hall flaggade också för att det värsta kan vara över. Om det inte kommer några oväntade händelser ska bolaget gå med vinst i år. Därmed skulle den långa perioden med miljardförluster vara bruten.

Men det hann bara gå två dagar, sedan kom nya varningssignaler kring ett annat statligt bolag. Den här gången handlade det om Postnord. DN kunde avslöja att regeringen arbetade med en krisplan för den danska verksamheten. Ägaren, staten, har givetvis fått rapporter om att det skulle bli en förlust på 1,4 miljarder kronor för 2016 och att det kommer mer förluster framöver när danska verksamheten ska ställas om.

Det är svårt att inte se likheter med Vattenfall när det gäller Postnord. En företagsaffär i botten när svenska och danska verksamheten slogs ihop. Förändringar på marknaderna som bolagen verkar på. För Vattenfall handlade det om att energipriserna rasade. För Postnord är det digitaliseringen som gjort att brevhanteringen minskar kraftigt.

Mycket talar för att den nuvarande regeringen kommer att försöka lägga skulden på den borgerliga regeringen som genomförde samgåendet 2009. Argumenten kommer att vara att fördelningen i styrelsen blev lika mellan de två trots att den svenska delen var större. Avtalet för de danska anställda som ger dem rätt till tre årslöner om de sägs upp kommer säkert också att hållas fram som besvärande fakta.

Den borgerliga oppositionen kommer förmodligen att hävda att regeringen borde ha agerat tidigare när det gällde problemen i bolaget.

Helt klart kommer rysaren om de statliga bolagen att pågå länge.

Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“ Högerextrema som misstänks för bombdåd riskerar terroråtal

Tre män med kopplingar till vit maktrörelsen är häktade för vinterns upprepade sprängdåd i Göteborg. Säpos utredning är långt ifrån färdig – men kan leda till åtal om terrorbrott. – Det är inget nytt att högerextrema krafter ägnar sig åt den här typen av verksamhet, säger forskaren Lena Berggren.

Bomberna som drabbat en vänsteranknuten lokal och två flyktingboenden i Göteborgsområdet under vintern utreds just nu av Säkerhetspolisen, Säpo. Parallellt med utredningen ser Säpo en ökad aktivitet i vit maktmiljön.

– Vi har sett tendenser som skulle kunna tyda på ökad brottslighet under en längre tid. Det här är aktörer som säger sig ha en avsikt att begå brott för att påverka samhällsordningen i stort. Den ökande polariseringen i samhället är en bidragande faktor till att de upplever sig ha ett ökat stöd för att deras insatser behövs, säger Ahn-Za Hagström, chefsanalytiker vid Säpo.

Tre fall av svår brottslighet utreds.

En bomb som sprängdes på ett vänsteranknutet bokkafé i centrala Göteborg i november förra året. Ingen människa skadades, men detonationen var kraftig.

En sprängladdning skadade en man svårt när den briserade på ett asylboende i Västra Frölunda den 5 januari i år. Mannens båda ben sprängdes av och han träffades av splitter över hela kroppen, enligt tidningen GT.

Den tredje sprängladdningen detonerade aldrig. Den outlösta bomben hittades utanför ett mellanboende för flyktingar på Lilleby camping i

Torslanda den 25 januari. Om den hade detonerat skulle den enligt åklagare ha orsakat stor skada.

Tre män är häktade för händelserna. En 50-åring misstänks för delaktighet i samtliga händelser, en 23-åring för dådet mot syndikalisternas lokal samt den odetonerade bomben på Lilleby camping och en 20-åring enbart för campingbomben.

Männen är eller har alla varit medlemmar i den nazistiska organisationen Nordiska motståndsrörelsen, NMR, enligt åklagaren. 23-åringen är en av organisationens ledare i Göteborg.

Att rörelsen i sig skulle ligga bakom dåden förnekar man dock i ett officiellt uttalande på sin hemsida. ”Nordiska motståndsrörelsen är en politisk kamporganisation och ägnar sig inte åt denna typ av verksamhet. Hade vi ägnat oss åt eller främjat sprängningar av bokkaféer hade det varit omöjligt för oss att fortsätta bedriva laglig politisk verksamhet, vi hade alla suttit bakom lås och bom.”

Att brott begås i den här typen av högerextrema miljöer är varken nytt eller ovanligt, menar Lena Berggren, historiker som forskar om ultranationalistisk extremism vid Umeå universitet.

– Det här är en miljö som levererar brott. Det har den alltid gjort och det ska vi inte vara förvånade över. Brottsligheten som springer ur de här miljöerna är lika mycket terrorism som det vi är helt upptagna av i samhället i dag, nämligen den islamistiska terrorismen. Det finns en ideologisk systematik i brottsligheten, säger hon.

I nuläget rubriceras sprängdåden och utplaceringen av den odetonerade sprängladdningen som två fall av allmänfarlig ödeläggelse och ett fall av försök till detsamma. Men åklagaren håller dörren öppen för att ändra rubriceringen.

– Vi utesluter inte att den här gärningen slutligt kan komma att bedömas som terrorbrott, säger Mats Ljungqvist, åklagare vid riksenheten för säkerhetsmål.

Kopplingen till NMR har redan i nuläget betydelse för utredningen, menar han.

– Det vi kan säga nu är att vi utreder tre individer och inte en organisation. De slutsatser vi drar av att de har varit eller är medlemmar i Nordiska motståndsrörelsen får avvakta tills vi har landat längre fram i förundersökningen.

Kan kopplingen bli relevant för frågan om en eventuell omrubricering till terrorbrott?

– Det kan absolut vara en av de omständigheter vi kan komma att väga in, ja.

Forskaren Lena Berggren ser en naivitet i samhället när det kommer till våldsyttningar från högerextrema rörelser.

– Vi blir så överraskade när sånt här händer. Det vi måste lära oss om de här miljöerna är att de säger vad de menar, de gör vad de säger och de är inte dumma i huvudet. Det här är ideologiskt medvetna, drillade och intelligenta personer. Vi ska ta dem på allvar. De utgör allvarliga hot.

Och hotbilden märks av ute i landet. Den särskilda samordnaren mot våldsbejakande extremism genomförde i mars förra året en enkät med landets kommuner. Enkäten, som hade en svarsfrekvens på 72 procent, visade att den form av extremism man upplevde som mest vanligt förekommande i kommunerna var högerextremismen.

– Det tror jag beror på att det ofta är en mer lågmäld brottslighet som kommer från de här miljöerna. Man begår brott på den lägre delen av straffskalan men man gör det systematiskt. Vit maktmijön är också bra på att utnyttja sitt skrämselkapital. Det kan räcka att hota med våld för att nå målet, att affischera eller sätta upp klistermärken, säger Ahn-Za Hagström.

Säkerhetspolisen har beredskap för det högerextrema våldet, menar hon.

– Vi har följt den här typen av brott under väldigt lång tid, det är ett av våra grundläggande uppdrag. Det är också en av anledningarna till att vi tidigt flaggade för ett samband i de här fallen tre fallen och tog över utredningen av händelserna i Göteborg.

Och utredningen fortsätter att behandla de tre händelserna gemensamt.

– Skälet till att vi och Säpo valde att titta på de här tre ärendena samtidigt var att det handlade om tre stycken bomber som hade placerats ut i offentliga miljöer, inom en ganska snäv tidsperiod. I kombination med att bomberna uppvisade vissa likheter. Nu har vi ett betydligt bättre underlag men vad det består i kan jag inte närmare gå in på. Vår absoluta uppfattning är att de här tre händelserna hör ihop, säger Mats Ljungqvist.

Alexandra Urisman Otto alexandra.urisman@dn.se “

“ **Fakta. Terrorbrott ger hårdare straff**

Tre män misstänks för olika hög grad av delaktighet i två fall av allmänfarlig ödeläggelse och ett fall av försök till detsamma.

I november i fjol sprängdes en bomb på ett bokkafé i Göteborg. Ingen människa skadades.

Den 5 januari briserade en bomb på ett asylboende i Västra Frölunda. En man skadades svårt.

Den 25 januari hittades en skarpladdad sprängladdning på ett mellanboende för flyktingar i Torslanda. Vid en detonation hade den kunnat göra stor skada.

Allmänfarlig ödeläggelse ger vid normalgraden lägst två och högst åtta års fängelse. Grovt brott kan ge livstids fängelse.

Skulle händelserna rubriceras som terrorbrott, är det lägsta straffet fyra års fängelse, det högsta livstids fängelse. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“Stefan Löfven: Det är två skilda världar som mötts

DN i Teheran. Sverige och Iran är i mycket två skilda världar, men vi måste föra dialog med alla. Det säger statsminister Stefan Löfven efter sitt möte i Teheran med den islamiska republikens president Hassan Rouhani.

– Det är två skilda världar som mötts, säger statsminister Stefan Löfven efter lördagens möte med Irans president Hassan Rouhani i presidentpalatset Sadabad.

Löfven syftar specifikt på Sverige och Irans syn på kvinnors rättigheter, en av frågorna som lyfts fram under det officiella besöket – på begäran av iranierna, enligt statsministern.

De islamiska lagar som råder i Iran innebär ett lagstadgat krav för kvinnor att täcka sitt hår. Äktenskapsbrott straffas hårt. Att skaka hand med en kvinna som inte bär slöja kan betyda både fängelse och piskrapp.

Sverige, på plats i Teheran med en regeringsdelegation där kvinnorna är i stor majoritet, vill tala om jämlikhet mellan könen. Medan Iran tills vidare nöjer sig med att diskutera *women empowerment*, ökade befogenheter för kvinnor.

– Men att man har olika uppfattningar är ingen orsak till att inte föra någon dialog, säger Stefan Löfven när han möter pressen efter förhandlingarna med president Hassan Rouhani, som har en doktorsgrad i

juridik från Glasgow Caledonian-universitetet och talar utmärkt engelska.

Statsministern ansattes hårt av de nedresta svenska journalisterna i frågan om den fängslade forskaren Ahmedreza Djalali. Denne är iranier med permanent uppehållstillstånd i Sverige. Djalali sitter fängslad i Teheran på oklara grunder sedan tio månader tillbaka, anklagad för spioneri, och riskerar dödsstraff.

Löfven vill ogärna framhålla det enskilda fallet Djalali, men säger att frågorna om människorätt tagits upp och att den iranske presidenten visat respekt för vår uppfattning.

Syrien är en annan fråga där Sverige och Iran har skilda uppfattningar. Iran stöder den sittande presidenten Bashar al-Assad med vapen och soldater samtidigt som Stefan Löfven flera gånger upprepat att president al-Assad på längre sikt inte har någon framtid i Syrien.

Men enligt Löfven har hans iranske värd Rouhani framhållit att också Iran vill ha en politiskt framförhandlad lösning av Syrienkonflikten som också inkluderar oppositionen.

Även konflikten i Jemen fördes på tal och också här spelar Iran en aktiv och kontroversiell roll. Trots att det förnekas från officiellt håll anses det fastslaget att Iran beväpnar en av de stridande parterna, de så kallade huthirebellerna, och därmed göder det allt blodigare kriget.

Att Löfven intresserar sig för kriget i Syrien och Jemen beror främst på att Sverige har tagit plats i FN:s säkerhetsråd. Om Sverige ska kunna påverka säkerhetsrådet måste vi tala med alla aktörer, också ”bad guys”, tycks regeringen resonera.

Vid sidan fredsförhandlingar, människorätt och kvinnofrågor dominerar det svenska Iranbesöket av handel och industri. Frågor som uppen-

bart intresserar Iran, det framgick av president Rouhanis uttalande direkt efter mötet med Löfven.

– Vi hoppas på utökat samarbete med Sverige inom miljö, hälsa, transport, gruvindustrin och tillverkningsindustrin, säger den iranske presidenten.

En handelsdelegation med 40 deltagare från svenskt näringsliv följer med på tvådagarsbesöket i Iran, under ledning av handelsminister Ann Linde (S).

Enligt Stefan Löfven kommer det att göras upp affärer och tecknas avtal under resan, men han gick inte in på några detaljer.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“Fakta. Exportsatsning

Med på resan finns en näringslivsdelegation med representanter för ett stort antal svenska företag och myndigheter. Delegationen leds av EU- och handelsminister Ann Linde och är ett led i regeringens satsning för att främja svensk närvaro på tillväxtmarknader.

Ann Linde undertecknade i går fem avtal med olika representanter från den iranska regeringen. Avtalen rörde teknologi och innovation, forskning och högre utbildning, vägtransport, kommunikation och kvinnors rättigheter (women’s empowerment).

I dag, söndag, avslutas Löfvens besök i Iran. Bland annat ska han träffa vicepresident Moulaverdi. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

”Nytt institut för global hälsa får stöd från Gates stiftelse”

Sveriges arbete för globalt hållbart hälsoarbete bör stärkas. Vi har därför tagit initiativ till ett nytt institut vid Kungl. Vetenskapsakademien: Swedish Institute for Global Health Transformation, Sight. Bill & Melinda Gates Foundation finansierar institutets start med ett stort anslag, skriver Peter Friberg, Göran K Hansson och Göran Tomson.

Sveriges arbete för globalt hållbart hälsoarbete bör stärkas. Vi som undertecknat denna artikel har därför tagit initiativ till ett nytt institut vid Kungl. Vetenskapsakademien: Swedish Institute for Global Health Transformation, Sight.

Världens största välgörenhetsorganisation, Bill & Melinda Gates Foundation, finansierar institutets start med ett stort anslag så att Sverige ska fortsätta skapa värden för världens globala hälsa.

I en global värld påverkas vi alla av hur människor i resten av världen mår. Hur jorden mår. Oavsett inåtblickande nationalism och protektionism, som på ett illavarslande sätt tilltar i världen, fortsätter globaliseringsens effekter att påverka oss alla. Hur människor långt ifrån oss drabbas av kriser, fattigdom och dålig hälsa blir förr eller senare en del av vår verklighet. Epidemier och livsstil som gör oss sjuka tar inga hänsyn till nationsgränser.

Jämlik och god hälsa och utbildning är grundförutsättningar för att minska fattigdom i världen och för att skapa ekonomisk tillväxt, stärka demokrati, rättigheter och jämlikhet. Detta i en tid av ökad globalise-

ring där världens länder knyts ihop och vi påverkas av varandras livsstil, beslut och värderingar.

Global hälsa definieras av tidningen The Lancet som ett område för studier, forskning och praktik som har som prioritet att förbättra hälsa och uppnå jämlikhet i hälsa för alla människor globalt. Det betonar gränsöverskridande hälsofrågor, det involverar många discipliner inom och utanför hälsovetenskap och främjar tvärvetenskapligt samarbete; och är en syntes av populationsbaserad prevention och vård på individnivå.

Global hälsa borde därför vara en självklar och integrerad del av allt internationellt och utrikespolitiskt arbete. Sverige har länge varit ledande i arbetet kring global hälsa. I samarbete med Världshälsoorganisationen (WHO) och Unicef var Sverige med och bidrog till att forma de globala hälsomål som ingår i FN:s Agenda 2030. Stiftelsen Gapminder och Hans Rosling har upplyst om läget i världen. Svenska forskargrupper har bidragit till avgörande insatser för exempelvis reproduktiv hälsa och rättigheter för kvinnor och barn, malaria och koleravaccinforskning. Sverige har med ReAct – ett av de första internationella expertnätverken kring antibiotikaresistens – gjort stora avtryck internationellt med att sprida kunskap om antibiotikaresistens.

Att med forskning och utbildning som grund stärka kapaciteten att hantera de stora hälsoutmaningarna i låg- och medelinkomstländer har varit, och är, en hjärtefråga för Sverige.

Forskning och kunskapsspridning kring global hälsa är i dag tyvärr fragmentarisk i Sverige. En gemensam plattform för global hälsa skulle ge tydligare resultat och idékraft. Vi måste även stärka kompetensen – speciellt hos unga forskare i Sverige. De behöver få möjligheter att forska, träffas, utbyta idéer och driva gemensamma forsknings-

projekt och ta ansvar för att återföra kunskap till samhället. Vår erfarenhet är att det finns ett brinnande intresse hos unga att tillvarata.

Genom att Sight verkar inom ramen för Kungl. Vetenskapsakademien har institutet direkt tillgång till experter från ett flertal olika discipliner. Sights mål är att skapa synergier och möten mellan forsknings- och utbildningsinstitutioner, myndigheter och organisationer, nationellt och internationellt.

Vi som initiativtagare till Sight vill därför bidra med att:

1 Stärka forsknings- och utbildningssamarbetet mellan de svenska universiteten och dessutom internationellt så att Sverige kan göra mer kraftfulla bidrag till evidensbaserad och tvärvetenskaplig kunskap på högsta nivå.

2 Skapa möjlighet till ledarskapsutbildning i global hälsa för unga svenska forskare genom att forskare från olika discipliner, till exempel fredsforskning, rättsvetenskap, humaniora, statsvetenskap, ekonomi, naturvetenskap, medicin och folkhälsa kommer att kunna bli Sight Fellows.

3 Stödja en utveckling av en svensk strategi för global hälsa genom att tillföra evidensbaserad kunskap på högsta nivå.

Den politiska agendan är satt i och med Sveriges initiativ för att stärka ansatserna att genomföra målen i Agenda 2030, tillsättandet av en kommission för jämlik hälsa, vår roll i WHO, OECD och inte minst vår roll i FN:s säkerhetsråd. Vi känner ett ansvar att påskynda processen att nå FN:s hållbarhetsmål enligt Agenda 2030.

Om vi lyckas stärka den tvärvetenskapliga kunskapsnivån kring global hälsa i Sverige kan vi spela en större roll globalt och fortsätta arbetet med att stärka kvinnors och barns hälsa i utsatta delar av världen. Det

finns ett stort behov av globalt lärande och faktabaserat kunskapsutbyte oavsett om det handlar om klimathotens hälsopåverkan, migrationens konsekvenser för hälsan, hur man stärker hälsosystem, hiv, hotet om antibiotikaresistens eller den stora ökningen av icke smittsamma livsstilssjukdomar som diabetes, hjärt-kärlsjukdomar och cancer.

De allra fattigaste drabbas hårdast av ojämlik hälsa och är också de som ofta står sist i tur att gynnas av innovationer, tekniska som sociala. Sight vill bidra till en ändring av detta!

Peter Friberg, professor/överläkare vid Sahlgrenska akademien/Göteborgs universitet och universitetssjukhuset, tidigare ordförande för Svenska Läkaresällskapet. Föreståndare för Sight.

Göran K Hansson, professor i experimentell kardiovaskulär forskning vid Karolinska Institutet, Kungl. Vetenskapsakademiens ständige sekreterare.

Göran Tomson, senior professor i internationell hälso- och sjukvårdsforskning vid Karolinska Institutet och gästprofessor vid Shandong University i Kina. Senior rådgivare vid Sight.”

“Bakgrund. Sight

Institutets syfte är att utifrån ett transformativt tvärvetenskapligt angreppssätt främja svensk forskning och utbildning, och erbjuda vetenskapligt underlag för policyarbete inom området global hälsa.

Kungl. Vetenskapsakademien har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Bill & Melinda Gates Foundation är världens största välgörenhetsorganisation räknat i kapitaltillgångar. “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“Peter Wolodarski: Hans Rosling hade rätt att skälla och vara arg.”

Han gjorde statistik populärt med hjälp av känslor. Hans Rosling var en sanningssökare i en tid av växande villfarelser.

Han hörde av sig ganska många gånger. Oftast för att skälla konstruktivt.

”Ni har inte förstått vad som pågår i världen, ni missar det positiva, ni följer en gammal karta!”

Hans Rosling försökte aldrig ställa sig in. Han hade en mission i livet: att förklara hur saker och ting hänger ihop, att peka på förbättringar och möjligheter till ännu större förbättringar. De som inte ansträngde sig för att ta reda på saker, blev uppmärksammade på det. De skulle inte komma undan med nonchalans och slarv.

Första gången jag hörde av Hans Rosling berodde det på användningen av begreppet ”u-länder” i en DN-ledare.

Det är föråldrat och irrelevant, påpekade han. Världen kan inte längre delas upp i en rik och fattig del. Det gick möjligen för sig på 1960- och 70-talen, men i dag är fördelningen av välstånd mycket mer mångfacetterad. 75 procent av världens befolkning bor i medelinkomstländer!

Den som tog del av hans fakta tvingades ta farväl av de gamla skolböckerna i samhällskunskap.

Förändringen hade skett snabbt, men våra kunskaper hängde inte med. Hans Rosling var frustrerad och ville göra något åt saken.

När man talade med honom gällde det att skärpa tanken. Han kunde snabbt kasta ut frågor, av typen:

– Vet du vad ett barn i Vietnam har för förväntad medellivslängd?

– Nej ...

– 75 år, replikerade han.

– Har du förstått att fattigdomens sjukdomar besegrats i Vietnam? När ska ni skriva om det i tidningen?

Hans Rosling trodde på folkbildningens kraft. Och han hade svårt för oinformerad dumhet, inte minst i medier som han uppskattade.

Nästa gång han var arg berodde det på en ledarartikel som ifrågasatte om Sverige ska ge 1 procent av BNP i bistånd.

”Ni borde kritisera hur biståndet används, inte själva biståndet i sig”, dundrade han.

Grunden för Hans Roslings stora popularitet handlade nog inte främst om åsikterna, utan om rakheten och allmänbildningen.

Han sa som det var, han gjorde sig inte till, han var gärna politiskt kontroversiell. Om Kina gjorde bra saker på klimatområdet, då hade han inget emot att prisa de kommunistiska härskarna i Peking i jämförelse med västvärlden. Om det ur internationell hälsosynpunkt var positivt med manlig omskärelse, då gick han ut och sa det.

Kritikstormar fick blåsa bäst de ville. Här skulle kunskap spridas.

I ett bidrag till Musikhjälpen i vintras berättade Hans Rosling att de 24 miljoner kronor som samlats in räcker till ett års skolgång för 40 000 barn i Afghanistan. Slutsatsen? Biståndsmedel kan göra enorm nytta.

Han pekade på att denna kostnad var ungefär lika stor som att i Sverige ta emot 40 stycken ensamkommande flyktingpojkar från Afghanistan under ett år.

”Ingen hörde vad jag sa”, klagade han efteråt, ”få talar om denna 1 000 gånger skillnad för att åstadkomma humanitär effekt.”

Hans Roslings syfte var inte att stänga ute afghaner från Sverige, utan att tänka mer och större. Bistånd skulle nå fram där det kunde göra skillnad. Flyktingar skulle hjälpas så att de slapp bege sig ut på livsfarliga resor över hav och land.

Det var därför Hans Rosling förespråkade en övergång till ett system med generösa flyktingkvoter – så att de med asylrätt kan ta sig till Sverige på ett tryggt sätt.

Hans Rosling var hyperrationell i en tid full av passioner och versaler. Han var alltid saklig, alltid påläst, alltid optimistisk om möjligheten att med fakta övertyga den som inte redan låtit sig övertygas.

Samtidigt låg hans popularitet inte bara i att han använde sig av fakta. Han lyckades göra statistik populärt med hjälp av känslor.

En sommar på Bjärehalvön såg jag honom stapla backar för att förklara befolkningstillväxten i världen. Plötsligt sparkade han till ett par av backarna för att ta hem en poäng retoriskt. Publiken ryggade till. Det var en godartad variant av Ian och Berts valturné i början av 1990-talet; ett känslomässigt utfall i upplysningens tjänst.

Kunde han använda sin retoriska talang till att sprida kunskap, så skulle han göra det.

Samma sak när hans själv blev frisk från hepatit C och gick med på att berätta om behandlingen i en DN-intervju. Villkoret var dock tydligt: fokusera på sjukdomen och de nya revolutionerande medicinerna, inte på min person.

För ett knappt år sedan ringde Hans Rosling igen. Jag trodde att han ville kritisera en publicering eller tipsa om något intressant. Så var det inte.

Budskapet var i stället djupt personligt. Hans Rosling berättade kort att han drabbats av cancer i bukspottskörteln och bara hade några månader kvar att leva.

Han hade en bestämd önskan: ”Skriv inte om min sjukdom. Jag vill att min familj ska slippa att läsa om detta i tidningen”.

I vintras var signalerna från honom försiktigt positiva. Medicineringen gav bättre effekt än han hade räknat med; mot oddsen.

I veckan kom ett annat besked.

Hans Rosling var en folkbildare i global särklass. Han hade många svenska fans och ännu fler fans internationellt.

Han lämnar världen så som han såg på den: med tillförsikt om vad vi gemensamt kan åstadkomma. Hans Rosling var en sanningssökare i en tid av växande villfarelser. Just han hade rätt att skälla och vara arg.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski Chefredaktör”

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“Löfven fåordig om de fackliga rättigheterna

Statsminister Stefan Löfven ägnade sista dagen av sin Iranresa åt Scantias anläggning utanför Teheran. Affärerna sägs gå bra, men finansiering av stora projekt är ett problem och fria fackföreningar existerar inte.

I Qazvin, drygt tio mil väster om Teheran, i en jättelik företagsby som heter Caspian Industrial Area, sätter Scantias iranska distributör samman lastbilschassin som levereras från Sverige och Brasilien.

Fabriken har cirka 200 anställda och efterfrågan på Scantias produkter är stor, enligt lastbilsjättens vd Henrik Henriksson. Han följde med Stefan Löfven på en rundvisning i fabriken, där statsministern var omgärdad av ett digert koppel med livvakter och säkerhetsmän.

Iran är okänt för sin fientlighet mot oberoende fackföreningar. De enda fackliga sammanslutningar som finns är ett slags arbetarråd med islamiska förtecken där särskilt utvalda religiöst fromma arbetare samverkar med arbetsgivarna. De arbetare som försöker hävda rätten att strejka och bilda fackföreningar riskerar långa fängelsestraff och även tortyr.

Statsminister Stefan Löfven, som omedelbart efter besöket på Scaniafabriken återvände till Teheran för flyget hem till Sverige, sade sig vara nöjd med sin två dagars visit till Iran. Svenska företagare har

tecknat nya order – Scania presenterade en affär på 1 300 stadsbussar och ett handelskontor har invigts.

Löfven konstaterade också att Sverige i och med sitt inträde i FN:s säkerhetsråd blivit en aktör att räkna med när det gäller hantera globala konflikter som Syrienkriget. Och att ”Sverige har ett bra varumärke” i Iran.

Men när frågan om myndigheternas förföljelse av fackligt aktiva i Iran kom upp, svarade den före detta Metallordföranden Stefan Löfven fåordigt:

– Iran har sina nationella regler, jag kan dem inte i detalj. Men det är bra att Scania är här. De har högt anseende och sprider de värderingar som gäller på den svenska arbetsmarknaden.

Scantias vd Henrik Henriksson anmärkte på att det är svårt att finansiera affärer med Iran och att det hämmar Scantias verksamhet.

Att finansieringen inte fungerar beror på de ensidiga ekonomiska sanktioner som USA straffar Iran med. Dessa sanktioner går utanför det omskrivna kärnteknikavtal som slöts för ett år sedan och som bland annat ger Iran rätt att sälja sin olja och öka importen.

Stora europeiska banker vågar inte satsa på Iran eftersom de själva är involverade i USA och därmed riskerar dryga böter om de utfärdar lån för Iranprojekt.

I Sverige har Exportkreditnämnden (EKN) ställt ut garantier för affärer med Iran. EKN, en statlig myndighet, fick beröm av Scantias vd för att vara följsamma på Iranmarknaden.

Men också Henrik Henriksson svävade på målet när han fick -frågan om vad han tycker om att fria fackföreningar är förbjudna i Iran.

– Det är egentligen inte min sak att kommentera. På den här fabriken finns en facklig typ av organisation som har regelbunden dialog med arbetsgivaren. Vi på Scania jobbar med våra värderingar, där respekt för individen är en av hörnstenarna, sade vd Henriksson som tillade att ”det är bättre att gå in i svåra marknader (som Iran) än att sitta hemma och sura”.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“Fakta. Sanktionerna

FN:s säkerhetsråd beslutade år 2006 om sanktioner mot Iran efter misstankar om att landet utvinner uran för att tillverka kärnvapen. I april 2015 kom Iran överens med EU och USA om att tillåta observationer som kontrollerade att kärnvapen inte tillverkas. Den 16 januari förra året lättade sanktionerna.

USA har dock kvar en stor del av sina sanktioner, och president Donald Trump har infört nya. Exempelvis är amerikanska banker förbjudna att göra affärer med Iran. USA tillåter heller inte att affärer med Iran går via det amerikanska finansiella systemet. Också amerikanska medborgare och företag är förbjudna att göra affärer med Iran.
DN “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Birgitta Forsberg: Sluta hyckla om handeln med diktaturer

Att politiker högstämt talar om mänskliga rättigheter men sedan stöttar svenska företag i diktaturer är tröttsamt. Sluta hyckla, säg som det är. Sverige först.

Statsminister Stefan Löfven (S) invigde Sveriges nya exportkontor i Irans huvudstad Teheran i lördags. Nu ska det bli drag under galoscher för handeln med Iran eftersom en del av sanktionerna upphävts.

Men svensk export till diktaturen uppgår redan nu till två miljarder. Företag som Ericsson har länge varit aktiva i Iran. Trots sanktioner både på grund av Irans intresse för kärnvapen och de usla mänskliga rättigheterna.

Det är endast delar av de förstnämnda sanktionerna som EU och USA tagit bort. Sanktionerna som gäller de mänskliga rättigheterna kvarstår. ”Antalet avrättningar har ökat markant, grymma straff har utdömts och rättssäkerheten har i många fall varit mycket bristfällig”, skriver regeringen på sin hemsida. Men sanktionerna gäller bara ett hundratal personer och vissa delar av statsapparaten. Så det är fritt fram för företagen.

Vi svenskar berömmar oss gärna av att vara så goda. Men är vi det? Våra stora exportföretag säljer gärna överallt. Eftersom flera av dem har många anställda ser vi antingen mellan fingrarna med det eller bryr oss inte.

När det gäller vapenexporten är dubbelmoralen påfallande. Svenska bolag, som krigsmaterielkoncernen Saab, får inte sälja vapen var som helst. Mänskliga rättigheter ska vara ett ”centralt villkor”.

Men generaldirektör Christer Ahlström på Inspektionen för strategiska produkter anser tydligen att det är okej att exportera vapen lite överallt, som till diktaturen Saudiarabien som krigar i Jemen och inte behandlar alla saudier väl.

I november öppnade Saab ett kontor i Rodrigo Dutertes Filippinerna, samtidigt som näringsminister Mikael Damberg (S) var där. Ahlströms myndighet blockerar knappast försäljning dit.

De senaste fem åren har vi exporterat krigsmateriel till 28 länder där människors rättigheter kränks systematiskt, skrev generalsekreteraren för Amnesty International i Sverige och andra före jul i en debattartikel i Svenska Dagbladet.

Hyckleriet omfattar även AP-fonderna. De placerar alla svensks pensionspengar, bland annat i Lundin Petroleum (som misstänks för folkrättsbrott i Sudan), i vapentillverkaren Saab och i snustillverkaren Swedish Match.

AP-fonderna har ett etiskt råd. Men det tittar bara på utländska bolag. Etikrådet ser till att fonderna inte köper aktier i utländska bolag som bryter mot de internationella konventioner, om till exempel klusterbomber, som Sverige skrivit på. Endast 14 utländska bolag står på svarta listan.

Men AP-fonderna kan även sky andra aktier. Tredje AP-fonden har valt bort 200–300 utländska bolag som inte klarar fondens hållbarhetskrav. Men fonden har investerat i 3 000 bolag och de företag fonden undviker är väldigt små. Då är det tur att de flesta kapitalförvaltares skräck är att inte hänga med index. Det kan drabba den som inte köper aktier i stora bolag, men knappast den som undviker pyttesmå.

Våra pensioner har chans att bli högre ju friare AP-fonderna placerar. Det är samma logik som att ett bolags aktie går upp när det sparkar folk. Då kostnaderna sjunker ökar vinsten. Att svenskar blir arbetslösa struntar investerare i. Liksom svenska politiker och företag tycks rycka på axlarna åt hur folk behandlas på andra ställen.

Enskilda svenskar verkar dock bry sig mera. Intresset för etiska fonder, som ofta väljer bort bolag som har med vapen, tobak eller alkohol att göra, är rätt stort. Men lejonparten av svensks pensioner går via AP-fonderna.

Ordförande för Etikrådet är Peter Lundkvist från Tredje AP-fonden. Privat kan han köpa etiska fonder. Men när det gäller AP-fonderna argumenterar han för att det är bättre att föra en dialog med bolagen och förmå dem att skärpa sig än att bara sälja aktierna. Det är samma tanke som att handel med ett land är bättre än isolering. Det är mycket möjligt att han har rätt i det. Men att prata med ett vapenbolag hjälper inte. Det tillverkar ju i vilket fall vapen.

Och att låta svenska bolag handla med Iran är främst bra ekonomiskt för oss svenskar.

Säg som det är, politiker. Sverige, svenska jobb och svenska företag går först. Dilla inte om mänskliga rättigheter och annat. Sverige först, helt enkelt. Våga stå för det.

Birgitta Forsberg birgitta.forsberg@dn.se

“ **Postnord.** Kris i verksamheten i Danmark och en förlust på nästan två miljarder för 2016.

SEB . Ny chef, Johan Torgeby efterträder Annika Falkengren.

Volvo Cars. Rekordsiffror för 2016. “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“Större kris än väljarflykten”

Ha is i magen och håll kursen. Det var Carl Bildts råd till Annie Lööf när det stormade som mest runt C-ledaren, berättar han för Expressen.

Detta tar Anna Kinberg Batra fasta på, och skriver på söndagen att tipset gäller ”särskilt i tuffa perioder”. I veckan kom beskedet att hon har förlorat mer än var femte väljare sedan hon öppnade dörren för Sverigedemokraterna.

Men Bildts tips är knappast relevant för M-ledaren, även om hon gärna ser det så. Hon har varken haft is i magen eller hållit kursen. Hon mötte i stället de svaga opinionssiffrorna med ett desperat utspel som riskerar att få förödande konsekvenser för Sverige.

Problemen för Kinberg Batra är flera. För det första står hon inte fullt ut för sina beslut – vilket gör det svårt för väljarna att förstå och lita på henne. Ena veckan var det nej till samarbete med SD, nästa löd argumentationen att just SD måste inkluderas för att det faktiskt finns åtta partierna i riksdagen. Som om det var en nyhet.

För det andra är hennes beslut inte bara en moralisk och ideologisk återvändsgränd, det innebär också en enorm strategisk risk. M-ledaren vill nu lägga en gemensam alliansbudget och fälla regeringen, vilket i praktiken skulle göra henne helt beroende av Sverigedemokraterna. Utan Jimmie Åkessons välsignelse, ännu en regeringskris.

Är det en bra väg för Sverige om man vill driva igenom liberal politik, om man har högre ambitioner med sin politik än att bara sabotera för Stefan Löfven? Nej.

I DN:s intervju med Erna Solberg på lördagen får man känslan av att den norska statsministerns historia är receptet som Moderaterna nu vill följa. Solberg fick en dålig start som partiledare, vände trenden, öppnade för samarbete med landets mest invandringskritiska parti och tog sedan över makten med dess hjälp.

Men Solberg tycker inte att situationerna är jämförbara: Framskrittspartiet, som hon bildat regering med, är mycket olikt Sverigedemokraterna, menar hon. Om Jimmie Åkesson leder ett parti som har rötter i nazism, grundades Framskrittspartiet utifrån en populism fokuserad på lägre skatter och mindre byråkrati. Denna skillnad har även Framskrittspartiet varit noga med att framhålla för att markera distans mot SD.

Bilden av populismen som en oundviklig naturkraft – som det är lika bra att acceptera och följa med – är efter amerikanska valet och Brexitomröstningen stark. Man möter den så ofta att den kan tyckas självklar. Men den är felaktig. Det menar Jan-Werner Müller, professor i statsvetenskap vid Princeton och författare till boken ”Vad är populism?”. Det finns nämligen en helt grundläggande aspekt som ofta glöms bort, menar han (Financial Times 8/2): ”Ingenstans har populisterna vunnit majoritet utan samarbete med etablerade konservativa politiker.”

Nigel Farage ger gärna intrycket att han själv spelade nyckelrollen i Brexitomröstningen – men han var i själva verket beroende av etablerade politiker som Boris Johnson och Michael Gove.

Och i Österrike, det land där populisterna gick bet 2016 – trots denna känsla av dominoeffekt – gick flera konservativa politiker ut och tog avstånd från Norbert Hofer. Inte minst lokalt, vilket gjorde det svårare att bygga upp en bild av att motsättningen var stad mot land.

Att populisterna vinner mark är ingen naturlag. Det handlar också om hur andra partier agerar. I Sverige valde partierna länge den förödande taktiken att inte diskutera de ämnen som intresserade Sverigedemokraterna. Att nu, när den metoden äntligen har skrotats, direkt kasta sig i armarna på Åkesson är obegripligt.

Moderaterna ser i dag ut att vara den stora förloraren på beslutet att öppna dörren till SD. Men förlusten är större än väljarflykten: partiet har nu tagit första steget i den rörelse som gärna beskrivs som oundviklig – men som handlar om högerpartiers aktiva val och närmande till populism och främlingsfientlighet. Kinberg Batra kan vara på väg att ge Sverigedemokraterna en position som de kan använda för att angripa de liberala värden som Moderaterna säger sig värna.

DN 13/2 2017 “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

”Norge och Sverige stärker försvarspolitiska samarbetet”

I en tid där förutsättningarna för den europeiska säkerheten förändras blir den säkerhetspolitiska dialogen och samarbetet mellan grannländer allt viktigare. Vi stärker därför våra bilaterala relationer och vidareutvecklar vårt försvarssamarbete, skriver försvarsministrarna Ine Eriksen Søreide och Peter Hultqvist.

En av Norges och Sveriges främsta säkerhetspolitiska uppgifter är att främja regional säkerhet och stabilitet. Vi måste vara förberedda om kriser och incidenter skulle uppstå i våra närområden. Våra gemensamma säkerhetsintressen illustreras tydligast med våra länders behov av att säkra sjötransporter och knutpunkter – en betydande del av den svenska och norska importen går till exempel via Göteborgs hamn.

Vi befinner oss i en ny säkerhetspolitisk situation. Europa och Norden står inför stora säkerhetspolitiska utmaningar. Rysslands olagliga annektering av Krim och aggression i östra Ukraina har lett till instabilitet och oförutsägbarhet som vi inte har sett i Europa sedan det kalla kriget. Det är brott mot folkrätten. Ryssland har visat vilja och förmåga att använda militära maktmedel på ett annat sätt än tidigare. Den ryska säkerhetspolitiken domineras åter av intressesfärer och maktpolitik.

Östersjöregionen har fått ökad säkerhetspolitisk uppmärksamhet. Vi ser en ökad militär aktivitet i regionen, och vid flera tillfällen har ryska flygplan och fartyg uppträtt provocativt och med ett oprofessionellt

beteende. Även i norr har Rysslands militära kapacitet förstärkts avsevärt och vi ser en betydande ökning av militära aktiviteter i Nordatlanten. Det är viktigt att se Arktisområdet och Östersjön i ett sammanhang. Om en kris uppstår i dessa områden skulle det få konsekvenser för hela regionen.

Moderniseringen av de ryska väpnade styrkorna fortsätter. Vi ser att Ryssland investerar i ny materiel och har förmåga att utföra mer komplexa operationer samt har en helt ny strategisk rörlighet. Utvecklingen av långräckviddiga precisionsvapen, kapacitet för hybridkrigföring och cyberoperationer, skapar en helt annan och förbättrad militär förmåga. Hot om att använda kärnvapen är oacceptabelt.

Det förstärkta svensk-norska samarbetet kompletterar såväl det nordiska samarbetet inom Nordefco som vårt samarbete med Nato, FN och EU. Samarbetet bygger på gemensamma värderingar och tro på en ordning baserad på internationell rätt. I slutet av november, vid ett möte i Oslo, enades försvarsministrarna om en rad åtgärder för att stärka försvarssamarbetet mellan länderna.

Den säkerhetspolitiska dialogen mellan våra länder ska fördjupas och kommer att inkludera frågor såsom möjligheter till förstärkt krishantering. I en tid med nya säkerhetsutmaningar är det viktigt med erfarenhetsutbyte om utvecklingen av ett modernt totalförsvaret och allmän värnplikt. Både Sverige och Norge ska återinföra försvarsattachéer i Stockholm och Oslo. Detta för att säkra ett kontinuerligt informationsutbyte.

Norge och Sverige har ett nära samarbete inom det militära försvaret. Detta har visats genom samarbete och deltagande i internationella

insatser, däribland FN:s operation i Mali. Vidare ska vi tillsammans utveckla tränings- och övningssamarbetet. Norskt och svenskt stridsflyg övar veckovis på Nordkalotten. Som en del av stridsflygssamarbetet ser vi över möjligheten att utveckla övningen Artic Challenge Exercise till en nordisk flaggövning. Under 2017 kommer Norge att delta i den svenska Försvarsmaktsövningen Aurora. Sverige planerar att delta i övningen Trident Juncture 2018 som har sitt huvudfokus i Norge.

Genom att erbjuda kvalificerade multinationella övningar säkerställer vi också att andra länder och organisationer får ökade kunskaper om vårt närområde. Det ökar vår förmåga att agera tillsammans med andra och ger en stark signal till omvärlden att de nordiska länderna tar ansvar för sin säkerhet. Samtidigt stärker vi samarbetet i och mellan Nato och EU, samt bidrar till att upprätthålla den transatlantiska länken. USA:s engagemang är fortsatt viktig och betydelsefull för stabiliteten i vår region och i Europa.

Ytterligare exempel på nya möjligheter till samarbete inom ramen för det nordiska försvarssamarbetet, är avtalet som gör det enklare för de nordiska ländernas militära försvar att verka på varandras sjö-, luft- och landområden i fredstid. Säker kommunikation mellan de nordiska länderna är också upprättat och vi fördjupar samarbetet inom luftlägesinformation. Vi samarbetar också med de baltiska länderna. Detta bidrar till att stärka säkerheten i vår region och minskar risken för att militära incidenter ska inträffa.

Sverige och Norge har båda beslutat sig för att höja beredskapen i försvaret. Detta har varit vägledande för arbetet med Norges nya

långtidsplan för försvaret. Båda länderna fortsätter att prioritera och investera i ett modernt försvar anpassat till en tid av ökad instabilitet.

Syftet med förstärkt svensknorskt försvarssamarbete är en gemensam ambition att stärka förutsägbarheten, bidra till stabilitet och arbeta för en fredlig utveckling utan konfrontation och konflikt i vår del av världen.

Peter Hultqvist, försvarsminister i Sverige
Ine Eriksen Søreide, försvarsminister i Norge

Denna artikel publiceras också i norska Dagens Næringsliv. “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“Polisen storsatsar på övervakningskameror

Polisen förbereder en omfattande satsning på högteknologiska övervakningskameror. Målet är att kunna avstyra terrordåd och -bekämpa skottlossningar, attacker mot blåjupersonal och sexövergrepp. – Det är dags att vi kommer i kapp andra länder, säger projektansvarige Joakim Söderström.

En kriminell gängmedlem är på väg in i ett område där hans fiender bor.

Mannens bilnummer registreras av en kamera och ett sms skickas till polisens insatsstyrka.

Bilen stoppas, ett skjutvapen beslagtas och gängmedlemmen grips.

Det är ett av många scenarier i polisens nya plan för hur brottslighet i utsatta områden ska kunna bekämpas mer effektivt.

– Rätt använda är kameror ovärderliga verktyg för att leda insatser, stoppa pågående brottslighet och radikalt förbättra utredningsmöjligheterna.

Det säger polisinspektör Joakim Söderström vid Utvecklingscentrum Stockholm, som nyligen fått ansvar för en snabb upprustning av polisens nationella övervakningsförmåga.

– Vi har för få kameror sett till efterfrågan, kvaliteten spretar och de olika systemen är inte kompatibla. När vi nu blivit en gemensam myndighet är det hög tid att vi får modern teknik överallt, fortsätter Joakim Söderström.

Planen är att bygga upp ett system där fasta kameror kombineras med rörliga. De sistnämnda kan vara placerade på fordon, uniformer, helikoptrar och drönare. Eller sitta i en smart telefon.

– Den mjukvara vi har valt kan ta in bilder från alla möjliga sorters bildkällor, vilket inte gått hittills. De kameror som finns monterade i en del polisbilar har till exempel inte kunnat kommunicera med ledningscentralerna, berättar Joakim Söderström.

– Dessutom ska vi vid behov kunna ansluta externa system, som till exempel Trafikverkets.

Det nya systemet tillåter också digital bildanalys med hjälp av olika datorprogram.

– Det kan handla om allt ifrån igenkänning av ansikten och fordon till att systemet larmar om att en person har ställt ifrån sig ett föremål på en viss typ av plats. Det finns även möjlighet att ansluta sensorer som reagerar på skottlossning eller glaskross.

Den nya, offensiva linjen vilar på såväl svenska som utländska erfarenheter. Vid terrorattacker i till exempel Belgien, Turkiet och Tyskland har polisen lyckats identifiera gärningsmän via övervakningsbilder och därefter spåra dem geografiskt. Den dödliga attacken

2015 mot gäster på Vår krog och bar i Göteborg hade sannolikt aldrig klarats upp utan det lokala bostadsbolagets kameror. Och en färsk - analys av kampen mot bilbränderna visar att det är i princip enbart de få fall där gärningsmännen fastnat på film som lett till åtal.

– Ska vi ha chans att komma åt dessa brott och andra är det nödvändigt med bättre teknik. Det vi bygger på är det system som redan är i bruk i Region Syd, menar Joakim Söderström.

Han lägger upp sin Ipad på bordet och startar en film. På skärmen syns tre män närma sig en grupp unga kvinnor vid Stortorget i centrala Malmö. Plötsligt tar en av männen en kvinna i rumpan. Därefter dröjer det inte länge innan en polisbuss svänger upp intill trion.

– Det som hände var att en -operatör på ledningscentralen såg övergreppet och larmade en patrull i närheten. På mindre än en minut var den misstänkte gripen.

Fallet slutade i erkännande och fällande dom.

– Det hade troligen aldrig skett utan filmen, säger Joakim Söderström.

Det är emellertid inte fritt fram för polisen att montera kameror var som helst. Övervakningen regleras genom sträng lagstiftning till skydd för medborgarnas personliga integritet. Enligt huvudregeln krävs länsstyrelsens tillstånd för övervakning av platser dit allmänheten har tillgång. Kravet är att polisen kan visa att platsen är särskilt drabbad av brott.

Nyligen har polisen beviljats en rad sådana tillstånd, senast i stockholmsholmsförorterna Tensta och Rinkeby.

– Vi upplever att det finns ökad förståelse i samhället för en övervakning. Särskilt bland människor som bor i områden där det kriminaliteten är hög, säger Joakim, Söderström.

Polisen kan dessutom själv besluta om att under högst 30 dagar använda fasta kameror mot viss tillfällig brottslighet. Detta skedde till exempel i fjol under festivalen We are Sthlm, som plågats av -sexuella trakasserier av unga kvinnor. -Kameror på bilar, helikoptrar och polisernas uniformer omfattas i sin tur av polislagens allmänna regler om vad som anses vara ”försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte.”

– Integritetsaspekterna är viktiga, vi gör självklart bara sådant som vi har rätt till. Inför satsningen tar vi fram en helt ny intern förordning som talar om vad som gäller, berättar Joakim Söderström.

Det är statliga Datainspektionen som kontrollerar att övervakningskameror inte används i strid med lagen. Myndigheten har i flera tidigare fall försökt stoppa polisens -utökade kameraövervakning i bland annat Stockholm och Malmö, men förlorat när fallen prövats i domstol.

– Vi känner inte till att polisen nu gör en satsning på fler kameror, men vi granskar och utvärderar hela tiden de tillstånd som beviljas av länsstyrelserna, kommenterar enhetschef Nicklas Hjertonsson, som ansvarar för tillsynen av -rättsväsendets kameraövervakning.

Lasse Wierup lasse.wierup@dn.se “

“ Fakta. Så säger lagen

Övervakning med kamera får ske på allmän plats för att förebygga, avslöja eller utreda brott, förhindra olyckor eller ”andra berättigade ändamål”. Kravet är att samhällets intresse bedöms som viktigare än den enskildes rätt att inte bli övervakad. Polisen kan själv besluta om övervakning under högst 30 dagar. Därutöver krävs tillstånd från länsstyrelsen. Tillståndet kan överklagas till förvaltningsrätten.

100 000 kameror i Storbritannien

Storbritannien är ett av de länder där användningen av poliskameror nått längst. Från att ha börjat använda kameraövervakning vid politiska demonstrationer under 1960-talet har landets polis idag cirka 100 000 fasta kameror runt om i landet.

Utvärderingar visar att viss brottslighet, som till exempel bilstölder, minskat på platser där övervakning inletts.

Våldsbrottsligheten anses däremot inte ha påverkats nämnvärt. Hur polisens uppgklaringsförmåga utvecklats är okänt. “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“Ministern vill se över kommunernas framtid”

Regeringen förbereder en omfattande förändring av landets kommuner. På bordet ligger bland annat ansvaret för skolan och äldreomsorgen. – Om vi inte gör någonting så kommer de geografiska och sociala konflikterna att växa i vårt land, säger civilminister Ardalan Shekarabi (S).

Ardalan Shekarabi misslyckades nyligen med att få med sig de övriga partierna på en omfattande regionreform med mål att rita om den administrativa indelningen av Sverige.

Nu går civilministern vidare med en ny utredning om kommunernas framtid. Utgångspunkten är att de senaste decenniernas urbanisering gjort att många kommuner halkat efter och inte kan klara sitt uppdrag mot medborgarna.

– Vi måste göra något, annars riskerar vi långsiktiga konsekvenser inte bara för människor som bor i kommuner där man får sämre service. Hela samhällsmodellen kommer att utsättas för ordentliga hot, säger Ardalan Shekarabi.

I torsdag beslutade regeringen att tillsätta en parlamentarisk utredning som ska titta på urbaniseringens effekter för kommunsektorn, den demografiska utvecklingen och kompetensförsörjningen.

Bakom de byråkratiska formuleringarna döljer sig mer jordnära verksamheter som skolan och äldreomsorgen.

Ardalan Shekarabi vill utreda om en del kommuner inte längre ska ha eget ansvar för dessa verksamheter.

– Vissa områden som kommunerna ansvarar för ska någon annan kunna ansvara för, som staten eller regionen, och de stora välfärdsfrågorna är skola och äldreomsorg. Nackdelen är att då försvagar vi den decentraliserade samhällsmodellen. Då centraliserar vi och jag är i grunden skeptisk till detta. Den decentraliserade välfärdsmodellen är värd att försvara, säger han.

Regeringen bedömer att det finns ett 50-tal kommuner som har allvarliga problem med att klara sitt välfärdsuppdrag. Det beror både på utflyttning och på åldrande befolkning.

En lösning vore att slå ihop kommuner med varandra men det är civilministern skeptisk till.

– Tvångssammanläggningar av kommuner tror inte jag på. Alla sammanläggningar måste ske frivilligt, säger han.

Huvudfokus kommer att vara hur kommunerna ska kunna samverka mer om sina verksamheter för att klara av de kommunala åtagandena. Det innebär att det kan bli nödvändigt att skapa ett regelverk som ser olika ut för olika kommuner. Det finns flera nackdelar med en sådan lösning men Ardalan Shekarabi vill ändå att utredningen ska pröva förutsättningarna.

– Jag är övertygad om att det här är en av de viktigaste frågorna som vi håller på med. Om vi inte gör någonting så kommer de geografiska och sociala konflikterna att växa i vårt land. Likvärdigheten kommer inte att kunna garanteras i välfärden och det skapar problem för både sammanhållningen och tilliten till vår samhällsmodell, säger han.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“Varning för vattenbrist i sommar

Vattenförsörjningen kan bli bekymmersam även i år i stora delar av Sverige. Den dåliga nederbörden hittills under vintern har gjort att grundvattennivåerna är mycket låga på många håll, enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU)

– Det kommer att bli problem under sommaren, framför allt i östra Sverige, säger Nils Ohlanders, statsgeolog på SGU.

Förra året var situationen densamma och då blev vattenbristen akut på Gotland och Öland. Bland annat forslades dricksvatten med tankbilar över till Öland från fastlandet. Den senaste rapporten från SGU visar att grundvattennivåerna i de stora vattenmagasinen är fortsatt mycket låga i stora delar av landet. De stora magasinerna är mycket viktiga för vattenförsörjningen eftersom en stor del av landets kommuner tar sitt vatten från dessa.

Värst är läget i ett bälte från Gotland, Östergötland och östra Svealand upp till södra Norrlandskusten och Jämtland. Bara i norra Norrland och en del av sydvästra Norrland är nivåerna i de stora magasinerna över eller nära de normala.

Enligt Nils Ohlander mildras dock det dystra läget av att kommunerna är bättre förberedda i år.

– På Fårö har man faktiskt hittat en helt ny täkt, säger han.

TT

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“Ministern: Fler måste hjälpa till att stoppa brott

Malmö. Efter dödsskjutningen på Möllevångstorget är inrikesminister Anders Ygemans budskap till Malmö att myndigheterna måste kraftsamla. – Vi tänker inte låta den här utvecklingen fortsätta, säger han.

Två små ljus fladdrar vid ett par blomsterbuketter på marken i ett hörn av Möllevångstorget. Det dödliga våldet har återigen drabbat Sveriges tredje största stad.

Det var strax före sju på söndagskvällen som en ung man sköts till döds utanför en restaurang vid torget. För bara några veckor sedan dödades en 16-åring i stadsdelen Rosengård och för några dagar sedan skottskaades en vaktmästare när han saltade gångbanor i ett bostadsområde i Malmö.

Det är en stad präglad av bedrövelse som tar emot inrikesminister Anders Ygeman (S).

– Min bild är att det finns en betydande oro i Malmö, över våldsutvecklingen, över uppgörelser i kriminella miljöer och i att än så länge få har gripits och åtalats, säger han till DN.

Måndagens ministerbesök i Malmö var planerat sedan tidigare, och syftet var bland annat att delta i ett seminarium om lokala och nationella insatser mot den organiserade brottsligheten.

Därför åkte Anders Ygeman först till Malmö hamn och en av de eleganta konferensanläggningar som uppförts i spåren av den gamla industristaden. Sedan fortsatte han med ett studiebesök i den utsatta stadsdelen Rosengård.

Malmö är en stad med många sidor, och utvecklingen går i många riktningar: uppåt, nedåt, framåt, bakåt.

– Det blir så lätt att man stämplar ut Malmö som Sveriges Chicago, eller så vill man försvara Malmö som mötesplatsen för många kulturer och porten till det nya. Och delar av de där bilderna kan nog vara sanna samtidigt, konstaterar Ygeman.

Enligt ministern har alla de tre storstadsområdena problem med organiserad brottslighet, både i gäng och i löst sammansatta nätverk. Det som skiljer ut Malmö är rättsväsendets problem.

– Vi har börjat se att vi har fått ett antal domar i den här miljön, framför allt i Göteborg, inte lika många i Malmö än. Om vi ser till de senaste årens polisresultat så utmärker man sig negativt i Malmö, säger Anders Ygeman.

Hans budskap till Malmöborna är att regeringen ser deras oro, och att utvecklingen med det dödliga våldet och den organiserade brottsligheten måste brytas.

Då måste samhällets reaktion först och främst vara att sätta fast dem som är skyldiga och lagföra dem, och i andra hand se till att vi får bättre förutsättningar att förhindra sådana händelser och se till att lagföra sådana händelser. Då behövs fler poliser, snabbare lagföring och jourdomstolar, och skärpt lagstiftning. Ett exempel är den

lagstiftning som vi vill gå fram med om att dubbla minimistraffet för vapenbrott.

Men det är också något i polisarbetet i Malmö som enligt din beskrivning inte fungerat tillfredsställande.

– Man har valt att prioritera lite annorlunda och haft svårare att dra åt samma håll. Det är ingen hemlighet att det har funnits motsättningar mellan ledning och fack och anställda. En annan förklaring är att man har varit väldigt hårt belastad och haft många samtida mordutredningar.

Vad kan du som inrikesminister göra åt det?

– Jag kan konstatera att rikspolischefen har bytt ut regionpolischefen. Vi kan tillföra mer resurser. Men ska man slå ut den organiserade brottsligheten måste alla myndigheter jobba tillsammans.

Enligt Anders Ygeman har polis och rättsväsende fått dra ett för tungt lass på egen hand.

– Det finns kanske 100 grovt kriminella i Malmö. Då måste man från försäkringskassan se till att de inte uppbär stöd olovligen. Från skattemyndigheten att de inte bedriver verksamheter som de inte redovisar. Från kronofogden att de inte har fordringar på sig som inte drivs in. Från kommunen, om det handlar om ungdomar, att de inte befinner sig i fel miljö. Från polisen att de inte ägnar sig åt olaga verksamhet. Gör man allt det här samtidigt så kommer man att slå hårt mot den organiserade kriminaliteten.

Men det räcker inte med krafttag från myndigheterna för att stoppa den ekonomiska brottsligheten.

Inrikesministern väljer också att vädja till medborgarna under sitt Malmöbesök:

– Det är klart att om du åker taxi för 59 spänn eller handlar spriten på minilivs eller drar en lina kokain till fredan eller tvättar bilen för 99 spänn handtvätt hela bilen, då är det svårt att sedan ondgöra sig över den organiserade brottsligheten.

Karin Eriksson “

“ Fakta. 13 mord på ett år

Tretton mördade i Malmö under tolv månader – ännu ingen dömd.

2016

1 29 februari, Lindängen. En 30-årig gängledare skjuts till döds. En misstänkt.

2 9 mars 2016, Nydala. En 22-årig man skjuts ihjäl. Flera misstänkta.

3 12 april, Almhög. 39-årig man, okänd av polisen, dödas. Inga misstänkta.

4 22 juni, Dalaplan. 51-årig man tros ha mördats efter att ha hämtats upp i sitt hem. En misstänkt.

5 19 september, Östra kyrkogården. 16-årig ensamkommande pojke hittas mördad. Tre misstänkta.

6 26 september, Gullviksborg. 19-årig gängmedlem skjuts ihjäl och flera andra skadas. Inga misstänkta.

7 2 november, Rosengård. 20-årig man, känd av polisen, hittas ihjälskjuten. Ingen misstänkt.

8 13 november, Västra hamnen. 41-årig man hittas mördad i bil som körts ner i vattnet. Ingen misstänkt.

9 14 november, Seved. 30-årig man, släkt med tungt kriminella, dödas i skottlossning. Ingen misstänkt.

10 8 december, Lindängen. 24-årig ostraffad man hittas ihjälskjuten. Ingen misstänkt.

2017

11 3 januari, Hermodsdal. En man i 20-årsåldern skjuts ihjäl och avlider på sjukhus. Ingen misstänkt.

12 12 januari, Rosengård. 16-årig pojke skjuts ihjäl. Ingen misstänkt.

13 12 februari, Möllevångstorget. 23-årig man, känd av polisen, skjuts ihjäl. Ingen misstänkt.

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“Politikerna missar den mest självklara åtgärden

Koncentrationen av familjer med sociala problem i Malmös ytterområden har bidragit till den eskalerande våldsvågen. Hundratals föräldrar orkar eller förmår inte lotsa sina söner rätt. Inrikesminister Anders Ygeman och kommunalrådet Katrin Stjernfeldt Jammeh missar den givna åtgärden: punktmarkera familjer i riskzonen.

Söndagens dödsskjutning på Möllevångstorget gjorde inrikes-minister Anders Ygemans Malmöresa obehagligt vältajmad. Återigen: avspärrningsband, blåljus och spårhundar. Kanske kommer den hårt pressade Malmöpolisen att hitta gärningsmännen, kanske inte.

Ygeman förmedlade som väntat handlingskraft. Regeringen har redan genomfört ett 30-tal lagskärpningar och går nu vidare med dubblerat straff för grova vapenbrott, tillstånd för hemlig dataavläsning och möjlighet för jourdomstolar att döma unga till husarrest.

Nytt var en bred uppmaning till svenska folket.

”Alla medborgare har ett eget ansvar för att inte göda den grova organiserade brottsligheten”, sa Ygeman.

Men är organiserad brottslighet verkligen problemet?

Och vilka har störst reell makt att få unga att avstå från brott?

I helgen häktades en 15-åring från ett av Malmö södra områden, på sannolika skäl misstänkt för att nattetid ha skjutit ner en vaktmästare som sandade gångvägar. Offret svävar mellan liv och död.

Ett besök på Facebook visar att 15-åringen, hans storebröder och vänner omfamnar den gangsterromantik som är typisk för många av dem som förekommer i ungdomspolisens utredningar. Han själv har redan formerat sitt eget fiktiva drömgång och döpt sig själv till ”killa” (mördare).

Hans omgivning gillar bilder på brinnande polisbilar, Al Capone och ”Scarface”.

Kanske en utvidgad form av tonårsrevolt. Men någon satte vapnet i pojkens händer, ifall åklagaren har rätt. Och något fick honom i så fall att trycka av.

Pojkens pappa berättade för några år sedan i en av Sveriges största tidningar hur svårt han hade haft att, som barn i en invandrarfamilj, komma in i den svenska skolan. Till slut lyckades han, gick ut gymnasiet och fick jobb.

Av något skäl kom den motivationen inte att överföras till nästa generation.

Gång efter gång har pappan kallats till domstol, som vårdnadshavare för en syskonskara som polisen kallar ”oerhört brottsaktiva”. Nyligen greps en 17-åring storebror med laddad pistol och skyddsväst.

När föräldrar misslyckas måste samhället kliva in – tidigt. 2015 slog chefer inom Malmös socialtjänst larm om att akut resursbrist ledde till att familjer lämnades vind för våg.

”Vem tar ansvar för barnen om inte ens socialtjänsten mäktar med?” skrev de i Sydsvenskan.

En dag i Malmö tingsrätt doms-arkiv räcker för att se effekterna. Oräkneliga brottsutredningar – inte bara om våldsbrott – vittnar om bristande föräldraansvar i utsatta familjer och knapphändiga insatser från socialtjänsten.

Lasse Wierup

lasse.wierup@dn.se

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

“Markera mot förtrycket

Säga vad man vill om fenomenet slöja, det bringar inte fram det bästa hos samtidens debattörer.

I helgen gick debattvågorna höga på sociala medier. Bilder hade kablat ut från regeringsbesöket i Iran där de svenska kvinnliga deltagarna, bland andra handelsminister Ann Linde, bar slöja.

Två grupper kunde snabbt ur-skiljas. Å ena sidan de som tyckte att de svenska ministrarna borde ha markerat mot förtryck av kvinnor genom att vägra täcka håret. ”Bilder på svenska kvinnliga ministrar i slöja, symbol för kvinnoförtryck, kan användas i iranska regimens syften”, skrev till exempel Liberalernas ledare Jan Björklund på Twitter. Dessa debattörer spred gärna foton av kvinnliga politiker på stats-besök utan slöja, som för att visa att ett annat handlingsalternativ vore möjligt.

Problemet var att ingen av bilderna kom från Iran, där slöjlag gäller.

Å andra sidan fanns en uppsjö kommentatorer, främst på S-sidan, som inte ansåg att politiker som Björklund skulle ha synpunkter på hur ministrarna skulle klä sig – det var ett slags ”förtryck” som närmast kunde jämföras med det iranska.

Problemet var att dessa debattörer i sin iver att försvara regeringens agerande ibland närmast gled över i relativiserande av det iranska slöjtvånget.

”Man ska ta seden dit man kommer” var ett vanligt argument, och det visades bilder på Fredrik Reinfeldt i den judiska huvudbonaden kippa och en Michelle Obama i huvudduk hos påven.

Men det är förstås artskillnad, inte gradskillnad, mellan religiösa klädregler som är frivilliga och de som inte är det. Ingen skulle med våld tvinga på Reinfeldt en kippa, ingen skulle ha piskat Michelle Obama om hon tog av sig slöjan. För kvinnorna i Iran, och deras systrar i många islamistiska länder och patriarkala kulturer, finns inget val. Det är ofta slöja eller döden.

Men plagget tycks som sagt locka fram de sämsta argumenten. Det är obegripligt, men tyvärr inte ovanligt, att debattörer jämför tvånget att klä på sig slöja med en kulturell press på ”västerländska” kvinnor att klä av sig i olika sammanhang. Som om det vore vanligt att någon dödas av sin släkt för att de vägrat visa sig i bikini på stranden. Som om det fanns västliga kulturer där kvinnor med lagens medgivande pryglas och stenas för att de haft för många plagg på sig.

Det är samma sorts argumentation som, i iveren att visa att västlig frihet minsann är lika förkastlig som religiöst och kulturellt förtryck, gärna jämför kvinnlig könsstympning med intimkirurgi. Men ingen förälder i väst klipper bort blygdläpparna och klitoris på sin nyfödda flicka för att hon ska se mer moderiktig ut. Att myndiga kvinnor väljer kirurgi kan man ha olika åsikter om, men jämförelsen blir absurd.

Slöjans förespråkare legitimerar gärna sin position genom att tala om västerländsk blick och kolonialism. Det är ett sätt att grumla diskussionen och försvara det oförsvarbara. Skulle alla de feminister i den muslimska världen som med risk för sitt liv kämpar mot slöjtvång vara

kolonialistiskt anfäktade?

Vuxna kvinnor ska inte med våld eller hot tvingas att bära vissa plagg. Så enkelt är det.

Så vad borde regeringen ha gjort under sitt besök i Teheran? Markerat motstånd genom att låta de kvinnliga deltagarna gå med bart huvud? Då hade det inte blivit några avtal, ingen dialog, med stor sannolikhet inget besök alls. Trots allt tror vi på betydelsen av handel, samtal och utbyte, vi tror på att även rigida samhällen kan förändras om än långsamt. Vill man få till stånd möten över gränserna måste de diplomatiska protokollen följas, oavsett om man gillar dem eller inte.

Däremot finns gott om andra forum där regeringen Löfven kan, och måste, visa sin avsky mot den könsapartheid som präglar samhällen som Iran. Många organisationer behöver pengar, många aktivister är i behov av moraliskt och högljutt stöd. Sverige och vår feministiska regering får aldrig gömma sig bakom relativistiska floskler när det gäller kampen mot det förtryck som – bland mycket annat – förvägrar kvinnor rätten att klä och röra sig fritt.

Även på hemmaplan finns ofantligt mycket mer att göra, inte minst vad gäller de ”förortskalifat” som brer ut sig och där kvinnor hålls tillbaka av lokala patriarker och fundamentalister. Om regeringen lyckas bryta det framväxande religiösa och sexistiska förtrycket, och dessutom blir en pålitlig partner för feminister i länder där kvinnans rätt förtrampas, kommer säkert ministrarnas slöjbärande i Teheran snart att vara glömt.

DN 14/2 2017 “

DN TISDAG 14 FEBRUARI 2017

”Vi vill ha nya regler för arbetskraftsinvandring”

“Det är inte rimligt att lagen om arbetskraftsinvandring likställer städare med it-ingenjörer. Jobb som kräver kort eller ingen utbildning bör i första hand tillsättas med arbetslösa personer i Sverige. Samtidigt bör det bli lättare att rekrytera kvalificerad personal från andra länder, skriver Mikael Damberg (S) och Karl-Petter Thorwaldsson, LO.

I april samlas vi socialdemokrater till kongress i Göteborg under parollen ”Trygghet i en ny tid”. Här kommer medlemmarna att bestämma vilken politik partiet ska gå till val på. Vi kan nu presentera att partistyrelsen kommer att föreslå en positionsförflyttning om arbetskraftsinvandringen, som om den antas vid kongressen kommer att vägleda våra prioriteringar i regeringssamarbetet framöver.

Den svenska ekonomin tillhör de snabbast växande bland världens utvecklade länder. 150 000 fler svenskar har fått ett jobb att gå till sedan förra valet. Den höga arbetslöshet som den borgerliga regeringen lämnade efter sig pressas nu tillbaka. Arbetslösheten har sjunkit under 7 procent och ungdomsarbetslösheten är lägre än på 13 år. Att fler människor ska få ett jobb eller utbildning förblir politikens mest centrala uppgift. Och det finns fortsatt stora utmaningar med att pressa ner arbetslösheten, inte minst bland traditionellt svåra grupper.

För att skapa fler jobb behöver de påbörjade investeringarna i fler bostäder och bättre infrastruktur fortsätta. Den moderna ekonomin kommer att ställa allt högre krav på att vi säkerställer en bra skola för

våra barn och bättre möjligheter till vidareutbildning under arbetslivet. Den aktiva näringspolitiken behöver fortsätta samla politik, arbetsmarknadens parter och akademi kring gemensamma samhällsutmaningar och svenska styrkeområden.

På medellång sikt finns två konkreta utmaningar att hantera. Dels behöver svenska företags stora rekryteringsbehov och bristen på utbildad arbetskraft bemötas. Dels måste vi se till att den stora grupp nyanlända som Sverige under kort tid tagit emot kommer i arbete, kan börja betala skatt och etablera sig i samhället. Partistyrelsens förslag för ny inriktning på arbetskraftsinvandringen är utformad att ta hänsyn till dessa båda utmaningar:

Möjligheter till arbetskraftsinvandring är viktigt för Sveriges ekonomiska utveckling. Svensk arbetskraftsinvandring ska därför fokuseras på yrken där det råder stor brist och där rätt kvalifikationer inte går att hitta på den svenska arbetsmarknaden. Jobb som kräver kort eller ingen utbildning ska i första hand tillsättas med arbetslösa personer som redan bor i Sverige.

Många företag vittnar om att det är svårt att hitta personer med rätt kvalifikationer att anställa. Kompetensförsörjning blir en ödesfråga för många företags expansionsmöjligheter. Arbetskraftsbrist påverkar deras konkurrenskraft och tillväxtpotential.

Regeringen satsar därför brett på att förbättra tillgången till rätt kompetens och förbättrad matchning genom tiotusentals nya utbildningsplatser i kunskapslyftet, validering av nyanländas kompetens, kompletterande utbildningar, satsningar på matematik och teknik i grund- och gymnasieskolan.

Men det behöver även vara enkelt för företag att rekrytera kvalificerad personal i bristyrken, också från utomeuropeiska länder. Det behövs en

ordentlig genomgång av processerna kring arbetstillstånd för att korta handläggningstiderna och öka transparensen och förutsägbarheten.

Långa handläggningstider för förstagångs- och förlängningsansökningar försvårar rekrytering och innebär osäkerhet för både individer och företag. Den senaste tiden har flera fall uppmärksammats med personer som inte fått sina arbetstillstånd förlängda, eller fått dem indragna, för att arbetsgivarna inte uppfyllt de krav som ställs. Många gånger kan det handla om små och omedvetna misstag som uppdragas i efterhand men som enligt dagens regler inte är möjliga att korrigera. Detta får långtgående konsekvenser för de människor som vill komma hit och arbeta, men även för företag som tappar nyckelkompetens och kan få svårigheter att rekrytera.

Såväl industriföretag i bruksorter som startup-bolag i Stockholm är beroende av att kunna rekrytera kvalificerad arbetskraft från hela världen. När till exempel biltillverkaren CEVT etablerar stor verksamhet i Göteborg skapas tusentals nya jobb. Men för att sådana investeringar ska fortsätta att växa behöver deras möjligheter att flytta nyckelpersoner till Sverige underlättas.

Men vi måste också hantera en situation där 163 000 människor sökte asyl i Sverige under ett år – det motsvarar ett nytt Sundsvall och ett nytt Kalmar. Sverige har aldrig tidigare tagit emot så många människor under så kort tid. Regeringen har lagt om den svenska migrationspolitiken för att säkerställa en hållbar nivå på mottagandet. Nu behöver vi också säkerställa att de personer som har kommit hit kan komma i sysselsättning, betala skatt och bli en del av det svenska samhället. Grunden för detta är att få ett jobb.

Gruppen nyanlända är inte homogen. 3 av 4 är under 40 år. Flera är utbildade och behöver främst validering, kompletterande utbildning

och matchning. Men flera kommer också behöva jobb som enbart kräver kortare utbildning och introduktion.

Den svenska lagen om arbetskraftsinvandring är unik. Vi har OECD:s mest avreglerade system men vi behöver gå mot en ordning där beviljade tillstånd balanseras mot arbetsmarknadens behov. Bara under 2016 beviljades drygt 12 000 arbetstillstånd för arbetstagare utanför EU. Till exempel utfärdades 3 200 arbetstillstånd för plantörer och bärplockare under förra året. Totalt handlar det om cirka 5 000 arbetstillstånd inom yrken som inte kräver längre utbildning. Vi anser att det är rimligt att sådana jobb i första hand tillsätts med arbetskraft som bor i Sverige.

Studier visar också att inom yrken som städare, slaktare, och tidningsbud så har hela 20 procent en lön som ligger under försörjningskravet. Dagens arbetstillståndssystem har också visat sig ha stora brister när det gäller hur oseriösa arbetsgivare inte drar sig för att bedriva handel med arbetstillstånd eller på annat sätt utnyttja utländsk arbetskraft. Detta är fullständigt oacceptabelt.

I dagens läge likställer lagstiftningen om arbetskraftsinvandring städare med it-ingenjörer. Det är inte rimligt eftersom nödvändig kontroll och uppföljning i sektorer där människor riskerar att utnyttjas försenar och försvårar för helt andra grupper av kvalificerad arbetskraft att komma till Sverige. Arbetskraftsinvandringen ska präglas av ordning och reda och fokusera på yrken och kompetens där det råder brist. Den får aldrig användas för att utnyttja människor.

Mikael Damberg, ledamot i Socialdemokraternas verkställande utskott

Karl-Petter Thorwaldsson, ordförande i LO “

DN ONSDAG 15 FEBRUARI 2017

”Datalagring avgörande för att hindra och utreda brott”

Vi är allvarligt bekymrade över konsekvenserna av EU-domen om datalagring. Den har urholkat vår förmåga att bekämpa brott och skydda den nationella säkerheten. Sverige kan inte tappa ytterligare mark i förhållande till kriminaliteten. Vi måste nu snabbt hitta konstruktiva lösningar, skriver cheferna för de brottsbekämpande myndigheterna.

Grova brott blir svårare att lösa. Brott mot rikets säkerhet blir svårare att förhindra. Mängdbrott, som till exempel bedrägerier, blir svårare att utreda. I den debatt som pågår rörande datalagring vill vi från de brottsbekämpande myndigheterna ge vår bild av hur viktig frågan är i arbetet med att förhindra och utreda brott. Behovet av att hitta en rättssäker lösning är akut.

Teleoperatörerna är, enligt nuvarande lagstiftning, skyldiga att spara uppgifter om teletrafik under sex månader för de brottsbekämpande myndigheternas behov. Syftet är att myndigheterna ska vara garanterade att få del av uppgifterna när vissa krav är uppfyllda – bland annat ska det vara fråga om tillräckligt allvarlig brottslighet.

För oss är abonnemangs-, kontakt- och positionsuppgifter ofta avgörande för att förhindra, upptäcka, utreda och bevisa brott. När EU-domstolen nyligen sa att den generella lagringen inte kan anses motiverad, var det därför ett hårt slag mot den brottsbekämpande verksamheten. Och i praktiken en framgång för brottslingarna.

Många operatörer har slutat att spara teleuppgifter för brottsbekämpningen. Om våra myndigheter får ut information beror det i många fall på turen att uppgifterna finns kvar hos operatören av andra skäl.

Det finns en del missuppfattningar om lagringen och användningen av teleuppgifter. Vi vill därför peka på några viktiga fakta.

Det är inte innehållet i samtalet, sms:et eller mejlet som sparas. Där emot kan teleuppgifterna ge information om vem som haft kontakt med vem och var personerna befann sig före, under och efter ett visst brott.

Myndigheterna har inte fri tillgång till teleuppgifter. De finns hos operatörerna, och vi får ut dem enbart vid misstankar om allvarliga brott eller när det finns fara för liv och hälsa. Det är tingsrätten som ger tillståndet, men i särskilda fall får våra myndigheter fatta besluten. Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden granskar sådana beslut i efterhand.

En ytterst liten del av Sveriges befolkning, någon promille, får sina teleuppgifter utlämnade till myndigheterna varje år. De allra flesta får aldrig sin teletrafik kontrollerad, utan uppgifterna stannar hos operatörerna.

Operatörerna ska på begäran lämna ut de teleuppgifter man har till myndigheterna. Detta gäller oavsett för vilka syften uppgifterna sparas. Vi har ett utmärkt samarbete med flera stora operatörer. Men det finns operatörer som väljer en annan väg och har bestämt sig för att

inte hjälpa till i den utsträckning de faktiskt ska. Och i praktiken är det fritt fram att göra så.

En brottsutredning kan alltså stå och falla med vad en enskild operatör, efter eget tycke, väljer att spara och lämna ut. Det har gått så långt att kriminella söker sig till operatörer som har som försäljningsargument att vara restriktiva. Den som vill kan alltså, bara genom valet av operatör, minska risken för att ”åka fast”.

Teleuppgifterna är ofta den första och enda ingången våra myndigheter har i utredningarna. De används för att bekräfta, men även för att avfärda misstankar.

Därför är vi allvarligt bekymrade över konsekvenserna av EU-domen. Tolkningen av den har lett till att vi får del av färre teleuppgifter. Det urholkar vår förmåga att bekämpa brott och skydda nationella säkerhetsintressen.

I praktiken får vi i många fall inte längre ut uppgifter om vilka mobiltelefoner som varit uppkopplade inom områden där exempelvis mord, stölder, misshandel, rån, våldtäkter, sprängningar eller terroristattentat begåtts.

Problemet finns också i polisens hjälpande verksamhet när någon har gått vilse eller på annat sätt försvunnit, till exempel ett barn eller en äldre person. Även när man misstänker självmordsförsök kan möjligheterna att hitta personen i tid minska betydligt.

Vi ser också stora svårigheter att kartlägga och identifiera personer och nätverk som sysslar med allvarlig brottslighet. Det vi kan mista är information om de inblandades kontakter och var de har befunnit sig vid olika tillfällen. Uppgifterna används många gånger i utredningar om narkotika- och vapenhantering, våldsbrott, sexualbrott, ekonomiska brott och smuglingsbrott. Även det internationella samarbetet försvåras när Sverige inte längre kan bidra med väsentliga uppgifter.

Svårigheterna med att identifiera användare som begår brott med hjälp av internet kommer att slå hårt mot flera typer av brottsutredningar, till exempel spridning av barnpornografi, bedrägerier och andra mängd-brott. Det är så illa att brotten riskerar att inte kunna utredas alls när vi inte längre kan knyta gärningen till någons dator eller mobiltelefon.

Det har redan uppstått svårigheter att behålla förmågan att upptäcka terroristnätverk och förhindra att terroristattentat genomförs. Även här blir kontakterna med andra länder lidande, eftersom vi inte kan bistå med att hitta svenska kopplingar till internationell terrorism. EU-domen får också konsekvenser när det gäller att utreda främmande makts illegala verksamhet mot Sverige, spioner kan alltså få lättare att verka på svensk mark. Och, vi kommer att få svårare att spåra dataintrång mot svenska skyddsvärda verksamheter.

Som framgått kan konsekvenserna av EU-domen bli mycket allvarliga. Tänk tanken att det värsta inträffar, ett terroristattentat i Sverige, som skulle ha kunnat förhindras genom den kartläggning som teleuppgifterna kan bidra till. Vi välkomnar därför att regeringen ser problemet

och aviserar att man skyndsamt ska påbörja ett arbete för att hitta en lösning.

Det finns självfallet ett starkt intresse av att värna människors integritet. I det ligger också att det behöver finnas ett tydligt brottsofferperspektiv. Sverige har inte råd att tappa ytterligare mark i förhållande till kriminaliteten. Vi tror att det i grunden inte finns någon motsättning mellan myndigheterna, allmänheten och operatörerna i denna fråga. Låt oss diskutera och hitta konstruktiva lösningar, och låt oss göra det snabbt. En effektiv brottsbekämpning och ”Ett säkert Sverige” står inte i motsatsförhållande till en rättssäker ordning med ett högt integritetsskydd.

Dan Eliasson, rikspolischef

Eva Håkansson, generaldirektör Ekobrottsmyndigheten

Therese Mattsson, generaltulldirektör

Anders Perklev, riksåklagare

Anders Thornberg, säkerhetspolischef “

I december 2016 kom ett förhandsavgörande från EU-domstolen till kammarrätten i Stockholm: Det svenska kravet på att fortsätta lagra uppgifter strider mot EU-rätten. EU:s medlemsländer får inte tvinga internet- och teleoperatörer att generellt lagra trafikuppgifter. Däremot tillåts en riktad lagring av uppgifter för att utreda och bekämpa brott. “

“Bakgrund. Datalagring

EU:s datalagringsdirektiv gällde lagring av uppgifter i data- och teletrafik för brottsbekämpande ändamål. Det trädde i kraft 2006.

I april 2014 ogiltigförklarades direktivet av EU-domstolen som ansåg att det inte var förenligt med grundläggande fri- och rättigheter.

Kapitel 2. Regionplanering

- 60 Läget i världen
- 64 Bortom New York och Boston
- 65 Avblåst för offside
- 66 Inte tråkig, inte populist
- 67 Trump slår ut den enande myten
- 69 Svensk politik
- 70 Sammanfattningsvis

- 71 Regionplanering.
- 72 Regeringen bör ha en regionplanering för jämlikhet som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

- 79 Sven Winnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
- 82 Ämnet om samhällsplaneringens problem

- 83 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
- 86 Utvecklingens krafter.
- 87 Systemet för mänskliga verksamheter
- 90 Den fundamentala påverkanskedjan
- 92 Klassifikationssystemet för verksamheter. Med några förtydligande kommentarer
- 98 Mer om verksamheter

- 100 22 politikområden för politiken

- 121 Kort om skillnader mellan klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB.
- 127 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken
- 147 I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?
- 148 Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.

Läget i världen.

Läget behandlas i sammanställning 5 februari med följande innehåll:
Sven Winnell 5 februari 2017:

Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidsningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017. <http://winnell.com/omr36-39zzzzc.pdf>

Innehåll:

Sida	<u>Kapitel 1: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?</u>
7	
8	Sven Winnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
11	Ämnet om samhällsplaneringens problem
12	Utvecklingens krafter.
13	Systemet för mänskliga verksamheter
16	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
19	Sveriges regeringar under 100 år
21	Makthavare i världen efter andra världskriget.
23	En svensk världsplanering
25	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Sida
30	Sveriges bistånd till världen via alla organisationer inom alla sektorer 2015
31	Margot Wallström: ”Det här vill vi uppnå i säkerhetsrådet
33	Om FN
36	Säkerhetsrådet.
38	Världsarvslistan. SCB
39	ÅKE HOLMBERG: Vår världs historia

Kapitel 2: Vetande från nationalencyklopedin, NE, 24 - 26 januari 2017

Artiklarna innehåller bara en mycket liten del av allt som är av intresse för världshistorien, men av utrymmesskäl måste det bli bara så litet.

50	historia
50	<u>Historisk metod</u>
51	<u>Tidsuppfattningens förändringar</u>
52	<u>Historieämnets utveckling</u>
53	<u>Historia i nuet</u>
53	<u>Internationellt samarbete</u>
54	<u>Historia som universitetsämne i Sverige</u>
55	<u>Historia som skolämne</u>
56	<u>Litteraturanvisning</u>
57	fortid
57	medeltiden
59	<u>Litteraturanvisning</u>
60	nya tiden
61	samtidshistoria
61	historisk geografi
62	<u>Litteraturanvisning</u>
62	teknikens historia
63	<u>Jordbruket</u>
64	<u>Skriftspråket</u>
64	<u>Medeltidens Europa</u>
65	<u>Det tryckta ordet</u>
65	<u>Skog och trä</u>
66	<u>Stenkol</u>

67 [Ångmaskinen](#)
 68 [Den kemiska industrin](#)
 68 [Järn och stål](#)
 69 [Massproduktion](#)
 69 [Järnvägarna](#)
 70 [Gas, olja och el](#)
 70 [1900-talet](#)
 71 [Litteraturanvisning](#)

 72 ekonomisk historia
 73 [Litteraturanvisning](#)

 73 kulturhistoria

 74 civilisation
 75 [Civilisationsbegreppets utveckling i västerlandet](#)
 78 [Litteraturanvisning](#)

 78 sociologi
 80 [Historik](#)
 83 [Modern sociologi](#)
 84 [Sverige](#)
 85 [Litteraturanvisning](#)

 85 socialhistoria
 86 [Litteraturanvisning](#)

 87 demokrati
 87 [Demokratins mångfald](#)
 87 [Demokratin under antiken](#)
 88 [Demokratins utveckling i nyare tid](#)
 88 [Demokratiutveckling i Europa efter 1989](#)
 89 [Demokratins framväxt på den afrikanska kontinenten](#)
 89 [Demokratins framväxt i Latinamerika](#)
 90 [Litteraturanvisning](#)

90 jämlikhet

 91 jämställdhet
 91 [Olika typer av jämställdhet](#)
 92 [Historia](#)
 92 [Nationellt och internationellt jämställdhetsarbete](#)
 93 [Arbetsmarknad](#)
 95 [Försörjning](#)
 96 [Utbildning](#)
 97 [Familj och föräldraskap](#)
 98 [Makt och inflytande](#)
 99 [Litteraturanvisning](#)

 100 europeisk rättshistoria
 103 [Litteraturanvisning](#)

 104 kvinnans historia
 104 [Antiken](#)
 105 [Medeltid \(ca 800–1500\)](#)
 107 [1500–1800](#)
 109 [1850–2000](#)
 110 [Litteraturanvisning](#)

 111 mänskliga rättigheter
 111 [Utvecklingen efter 1945](#)
 112 [FN-konventionerna](#)
 113 [Europarådets system](#)
 114 [Historik](#)
 115 [Litteraturanvisning](#)

 115 antiintellektualism
 1118 [Litteraturanvisning](#)

 118 populism
 119 [Litteraturanvisning](#)

119 psykologi
120 [Landvinningar](#)
121 [Tidiga skolbildningar](#)
122 [Den moderna psykologins forskningsinriktningar](#)
124 [Vetenskapliga metoder](#)
125 [Psykologins tillämpningar](#)
126 [Utbildning och organisation](#)
127 [Litteraturanvisning](#)

127 kunskapssociologi
129 [Litteraturanvisning](#)

130 vetenskapssociologi
131 [Litteraturanvisning](#)

131 vetenskapsteori
133 [Litteraturanvisning](#)

133 idé- och lärdoms historia
135 [Litteraturanvisning](#)

136 statsvetenskap
138 [Litteraturanvisning](#)

138 politisk historia

139 världsbild
141 [Litteraturanvisning](#)

141 världsåskådning
142 [Litteraturanvisning](#)

142 livsåskådning
143 [Litteraturanvisning](#)

144 människosyn
145 [Litteraturanvisning](#)

146 ideologi
148 [Litteraturanvisning](#)

148 religion
150 [Litteraturanvisning](#)

150 Koranen
152 [Litteraturanvisning](#)

153 globalisering
154 [Litteraturanvisning](#)

154 etnicitet
155 [Litteraturanvisning](#)

156 militärhistoria
157 [Litteraturanvisning](#)

157 freds- och konfliktforskning

160 statistik
160 [Statistik som sifferuppgifter](#)
161 [Statistik som metodvetenskap](#)
163 [Statistik i förhållande till omvärlden](#)
163 [Statistik och datorer](#)
164 [Statistik som universitetsämne](#)
165 [Statistikens historia](#)
167 [Statistik i Sverige](#)
168 [Litteraturanvisning](#)

Kapitel 3: Tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017.

Förteckning över artiklar: sidorna 171 - 179

Artiklar: sidorna 180 - 824

Artiklarna är redovisade i kronologisk ordning.

För varje dag är de vanligen ordnade som i tidningarna.

En enkel ordning för problemen i världspolitiken kan vara:

Världen

USA

Europa

Ryssland

Centralasien, Mellanöstern och Nordafrika

Kina

Indien

Pakistan

Japan

Kora

Övriga Asien

Övriga Afrika

Övriga Amerika

Australien, Oceanien, Polarmrådena, Världshaven, Rymden.

Kapitel 4: Alla människor i världen måste få bra utbildning och bra demokrati grundad på riktiga kunskaper.

Populismen måste bort.

Sida

825 Kapitel 4

826 Svensk politik

827 Sammanfattningsvis

828 populism
829 Nationella fronten
830 Alternative für Deutschland
831 Dansk Folkeparti
832 Donald Trump
833 missnöjesparti
834 Sverigedemokraterna
835 Moderat gör magplask
837 "Jag slänger inte ut Sverige i en politisk cirkus"
839 Moderaternas nya syn på SD kan ändra allt
840 Löfven: M har tappat sin kompass
841 Järnbandet mellan M och C framstår nu som en skör tråd
843 Kinberg Batras dimridåer
844 Klyftan växer efter moderata utspelet
845 Löfven: M-ledaren är oansvarig
846 C: Känner inte igen M-ledarens beskrivning
847 Därför tvärvände Kinberg Batra om SD
851 M-ledaren underkänns av partiets egna väljare
854 Möte mellan M och SD får hård kritik
854 M och SD i möte om samarbetet
855 Här öppnar M dörren för SD i utskotten
856 Ekeröth symboliserar SD
857 Åkessons uppmaning: Ta politisk timeout
858 Ekeröth en nagel i ögat på samarbetsvilliga moderater
859 Lööf vässar knivarna mot flera ministrar
861 Starkt internt stöd för Lööfs linje mot SD
862 Trump börjar med angrepp på medier, domare och kritiker
864 Duellen i Lyon rivstartar den laddade valrörelsen
867 Nationalism mot globalisering i valet som följs av hela Europa
873 Relationen till EU kommer att förändras oavsett utgång

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Bortom New York och Boston

Den som lämnar de flotta urbana miljöerna vid kusterna möter ett annat USA där Washington är namnet på en självgod elit som ser ner på vanligt folk.

De som kan läsa och skriva vet alltid bäst.

Åtminstone är det vad de själva menar och vill få andra att tro. Deras politik är därför den bästa. Men denna elitistiska övertygelse delas sällan av dem som inte kan läsa och skriva och i Amerika finns det gott om sådana personer: det räcker att lämna flotta urbana centrum som New York, Boston, Los Angeles eller San Francisco för att träffa på dem överallt.

Under några år i detta ”andra Amerika” lärde jag mig hur många de är och samtidigt att uppskatta dem, enastående vänliga och hjälpsamma män-niskor som aldrig haft användning för ett pass, inte kunde skilja på Sverige och Schweiz, som var övertygade om att Elvis lever och att Gud på sex dagar skapat världen i *one go*, som uppfattade frihet som att få göra precis vad man själv vill och på stormarknaden vaggade omkring med en skarpladdad revolver innanför byxlinningen.

Jag lärde mig beundra deras gränslösa generositet och frukta deras avgrundsdjupa okunnighet. Och lärde mig en hel del om deras djupa misstro – ibland hat – mot alla som kan läsa och skriva, ofta ihopbuntade till ”Washington”. Washington var deras namn för den där själv-goda och arroganta eliten som ideligen såg ner på och förödmjukade vanligt folk. Washington lurade och utnyttjade dem. Deras misstro var stor och gällde allt från elitens värderingar bort till dess livsstil.

Det här var innan Teapartyrörelsen och långt innan Barack Obama valdes till landets första svarta president. Men jag minns att jag funderade en hel del på vad som skulle hända med Amerika om de som inte kan läsa och skriva skulle komma till makten och skicka en av de sina till Vita huset.

Mindre än 20 år senare är vi där. Det allra första man lägger märke till med Donald Trump är hans störda förhållande till språket. Läsa och skriva? Vi vet att han aldrig ansett sig ha haft tid att läsa, i alla fall inte böcker, och att hans skrivande inskränker sig till att underteckna diverse ämbetshandlingar och dekret.

Presidentens ordförråd är begränsat, på gränsen till torftigt. Han talar i korta, ibland upphuggna meningar, som brukar utmynna i en floskulös knorr som ska fungera bekräftande eller förstärkande, men nästan alltid är tom eller intetsägende. Som tydligast blir detta när presidenten twittrar; i svart på vitt serveras vi då valhänta, ofta ofullständiga meningar, kommentarer som i stället för klarhet oftare skapar förvirring och osäkerhet om vad han egentligen menar.

Den underliggande ”filosofin” låter här mediet bli till budskap. Steget från beslut till handling är svindlande kort. Och saker och ting är enkla, inte komplicerade som de som kan läsa och skriva försöker inbilla oss. Tro dem därför inte! Deras å ena, å andra sidan, är bara ett sätt att förhala och undvika att fatta beslut.

Trumps språk går förmodligen inte att tänka med. Lika litet ger det utrymme åt utvärdering eller eftertanke medan just dess höga tempo och kategoriska form framställs som särskilda kvaliteter. Så blir just abrupta beslut möjliga, grundade på spontana känslor eller vad som tagits över färdigtänkt från någon annan. Det rör sig om ett anti-intellektuellt språk av ett slag som i modern tid inte förekommit i Vita huset, som gjort för dem som inte kan läsa och skriva.

Fast Amerika handlar långt mer om bild än om ord. Det gäller också för Trump; viktigast är att något ska se bra ut. Här gäller filmens och

televisionens värld och Trump är *action*, sin egen *reality show* som nu sänds direkt från Vita huset där han förblivit showens dramaturgi trogen – det överraskande, det oförutsägbara, det spännande outgrundliga. Egentligen rör det sig om ett slags antipolitik. Amerika har mer med Hollywood än med ett bibliotek att göra: räknas här en bok så enbart Bibeln eller en *manual*, en handbok.

Eller lagboken.

Ty Amerika är också kontrasternas land och domstolen landets sekulära tempel. I domstolen tillbeds ordet; det juridiska systemet är ytterst förankrat i just språk, i att så precist, omfattande och entydigt som möjligt formulera vad som gäller. En amerikansk domstol är helt enkelt en bastion för dem som kan läsa och skriva och inte oväntat är det här Trump nu stöter på motstånd. Här försvarar sig hans kritiker mot en president som inte uppfattar dem som de demokratiska spelreglernas väktare, i stället som hinder, som motståndare som måste kämpas ner eller rentav som fiender som förrått hans ”politik”, *America first*.

I en alltmer komplex, motsägelsefull och sammanvävd värld ökar paradoxalt efterfrågan på *quick fixes*, på enkla lösningar av våra problem. De som kan läsa och skriva kännetecknas dock av att de inte brukar ha sådana på lager. Och egentligen mer än så: de varnar för och försöker undvika dem. Populisternas styrka däremot är att de har gott om just enkla lösningar att erbjuda – i alla fall så länge som de inte måste omsättas i handling, då de snabbt kan förvandlas till recept för katastrofer.

Dock brukar den insikten ofta komma för sent. I fallet Trump kanske till och med för sent för den amerikanska demokratin.

Richard Swartz richard.swartz@chello.at journalist, författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter.”

DN LÖRDAG 11 FEBRUARI 2017

“Avblåst för offside

En amerikansk president har stor makt, men är inte enväldig. Domstolarna har just berättat det för den nye i Vita huset.

Donald Trump har aldrig lyssnat på andras argument, men heller inte brytt sig om kvaliteten på sina egna. Han har trott att det räcker att skriva med STORA BOKSTÄVER på Twitter för att få sin vilja igenom. Nu har USA:s nye ledare träffat de amerikanska domstolarna.

Visserligen är den juridiska processen långt ifrån över. Trumps uselt underbyggda inreseförbud för sju muslimskt dominerade länder är ändå tills vidare upphävt. Den federala domstolen i San Francisco tar inte ställning till om presidentordern var laglig, men underkänner enhälligt och metodiskt alla skäl administrationen har anfört.

De sju länderna på listan har inte producerat några horder av terrorister (faktiskt inga alls) som har utfört attentat i USA. Således finns inga bevis för att inreseförbudet skulle öka nationens säkerhet, eller att en fördröjning av det innebär faror. Domstolen avstod från att beskriva presidentordern som författningsvidrig diskriminering, men pekade på betydande frågetecken. Trump har själv förespråkat just att porta muslimer från landet, liksom att ge kristna flyktingar företräde.

Principiellt viktigast är att domstolen med enfass fastslår att den har befogenhet att värdera presidentorder. Trump hävdar att rättsväsendet inte kan ifrågasätta beslut om nationell säkerhet och invandring. Men jo, precis som Högsta domstolen åtskilliga gånger har slagit fast, det är en del av USA:s konstitutionella system.

Även Barack Obama utfärdade presidentorder och led ibland nederlag i domstolar. Trump skiljer sig från sina företrädare genom att kalla

utslag som går honom emot löjligen, partiska och politiskt motiverade. De personliga förolämpningarna mot ”så kallade domare” haglar.

Eftersom Trump knappast medger sitt misstag lär han vända sig till HD. Av dagens åtta ledamöter räknas fyra som liberala, fyra som konservativa. Den slutgiltiga utgången är ingalunda given, och domarna som har tillsatts av republikanska presidenter är inga nickedockor.

Neil Gorsuch har nominerats av Trump för att fylla luckan på plats nio. Han är en högt kvalificerad jurist, och om han utses definitivt ingen lakej. I samtal med senatorer har han beklagat sig över presidentens ”demoraliserande” attacker på rättsväsendet.

Det är inte sannolikt att amerikanska domare i gemen låter sig skrämmas. Tvärtom kan de vilja slå extra vakt om sitt oberoende. Trump lär förr eller senare möta motstånd också i kongressen.

Så fungerar USA: presidenten, kongressen och domstolarna delar på makten och balanserar varandra. Även en majoritet stöter på patrull. En nackdel är risken för stopp i det politiska maskineriet, en fördel att dumma beslut stoppas. Naturligtvis är det en ordning som passar Trump väldigt illa, ”domstolarna gör jobbet väldigt svårt”, har han sagt. Så är det, och det finns en mening med det som presidenten uppenbarligen varken begriper eller respekterar.

Demokraterna uppför sig inte heller som vuxna. De förlorade valet, men instinkten tycks vara att säga nej till alla ministrar och domare som inte delar partiets åsikter. Först när Neil Gorsuch kritiserade Trump blev han värd en seriös bedömning.

Donald Trump lovade att vända upp och ned på Washington, ”bara jag kan ordna upp det här”. Han kommer säkert att fortsätta att skälla ut olydiga undersåtar och domare på Twitter. Lögner och skryt är hans kännetecken. Men nu har han råkat på ett nytt monster: demokratin.

DN 11/2 2017 “

DN SÖNDAG 12 FEBRUARI 2017

“Inte tråkig, inte populist”

Det politiska etablissemangen i Frankrike är skakat, och utmanas inte bara av extremhögern. Socialliberale Macron börjar få segervittring.

Val stundar i den femte republiken, ett land där presidentmakten växlat mellan två rivaliserande partier det senaste halvsekle.

Men den socialistiske presidenten François Hollande är så impopulär att han i slutet av förra året meddelade att han inte ställer upp till omval, och den nye kandidaten Benoît Hamon balanserar långt ut på vänsterkanten. Hans vallöften är kortare arbetstid och medborgarlön som ska bekostas med en skatt på robotar. Högerns kandidat François Fillon går i stället till val på att minska slöseriet med skattepengar och sa i somras självsäkert att den som ska leda Frankrike måste vara fläckfri. Han är nu misstänkt för förskingring av offentliga medel efter att ha betalat ut höga löner till sin fru och två barn, trots att de inte verkar ha utfört något arbete.

Samtidigt är arbetslösheten dubbelt så hög som den svenska och även om ekonomin nu går något bättre är de offentliga finanserna fortfarande ömtåliga och sårbara, som landets riksrevisor Didier Migaud kallade dem i mitten av januari.

Det är lätt att förstå dem som tröttnat på landets ledare, och Nationella frontens Marine Le Pen gnuggar händerna. Hennes likheter med valvinnaren Donald Trump är slående. ”Nationen först”, hatet mot islam, främlingsfientligheten och tillbakablickandet.

Opinionsundersökningar, som alltid ska tas med en nypa salt, visar att hon kommer att gå segrande ur första omgången av presidentvalet med drygt 25 procent av rösterna.

Men valet har två omgångar, och segraren i den andra ser nu ut att bli den oberoende kandidaten Emmanuel Macron.

Liksom Le Pen säger han sig vilja rensa upp i maktens korridorer och drömmer om ett pånyttfött Frankrike.

Men hans vision är ett Frankrike i EU, med en liberaliserad ekonomisk politik. Han pratar om kulturens frigörande kraft, välkomnar invandring och vill utöka öppettiderna på bibliotek. Hans kampanjmöten samlar tiotusentals människor och han appellerar särskilt till unga och välutbildade. Macron representerar något nytt i fransk politik. ”Han är ung, han är inte aggressiv, han ler alltid och det är en bra sak”, som en av deltagarna uttryckte det vid ett kampanjmöte i Lille förra månaden (The Guardian 15/1 2017).

Vad han tänker göra mer konkret, förutom att hålla biblioteken öppna, är dock höljt i dunkel. Hans politiska program ska presenteras i början av mars.

Macron uppvisar stora likheter med en annan nordamerikansk regeringschef. Kanadas premiärminister Justin Trudeau kom till makten 2015 på en blandning av hopp och utstrålning, utan någon vidare egen politisk erfarenhet. Han vill att Kanada ska vara ett öppet land och tar ställning för jämställdhet och urbefolkningars rättigheter. Vad hans politik innebär, mer än ett betydligt trevligare samhälls- och debattklimat, var och är något oklart.

Trudeau och Macron är liberalismens nya omslagspojkar som går på känsla och tar det på volley. De klamrar sig inte fast vid talepunkter utan spelar på sin charm.

Kritikerna har rätt i att det skulle behövas lite mer innehåll, men de är politiker som kan entusiasmera och engagera. Det är vad liberalismen i västvärlden just nu behöver.

DN 12/2 2017 “

DN MÅNDAG 13 FEBRUARI 2017

“ Trump slår ut den enande myten

USA har sett sig som en nation som är öppen för vad andra har skapat och som själv samtidigt har något att ge mänskligheten. Men så kom Donald Trump med sin statiska och trångsynta berättelse om vad landet är.

Library of Congress huvudbyggnad är en av de mest storslagna i Washington och i hela USA. Den kom till i en mycket omvälvande tid. Det tog 23 år i slutet av 1800-talet att bygga den. Samtidigt förvandlade industrialiseringen Amerika i grunden och flera människor invandrade än under de föregående 250 åren sammantaget.

Byggnaden uttrycker idéer som besjälade ett samhälle statt i snabb utveckling och höll det samman. Detta förmedlas på ett utmärkt sätt av muralmålningarna i kupolen i den stora läsesalen som var och en presenterar en stor civilisation och vad den har skänkt mänskligheten.

Serien målningar börjar med Egypten (historieskrivningen), fortsätter med Judéen (religionen), Islam (fysiken), Italien (de sköna konsterna), Tyskland (boktryckarkonsten), Spanien (upptäcktsresandet), England (litteraturen), Frankrike (kampen för frihet) och avslutas med Amerika -(naturvetenskapen).

Det målningarna berättar är alltså att USA går i spetsen för ett stort framåtskridande. Att USA är en tacksam arvtagare- till andra folks skänker. Att det har en idémässig samhörighet med alla folk i vår värld, men också att det står för något alldeles speciellt: det verkar för ett visst sätt att leva och en demokratisk modell som kan ge människor värdighet var de än befinner sig. Det amerikanerna gör är inte bara för dem själva utan för hela mänskligheten.

Denna historiska berättelse har varit USA:s myt och den har lärt både unga och vuxna sanningar som biter sig fast. Myter smyger sig på utan att vara påstridiga, slår rot i oss och berättar för oss vilka vi är, berättar för oss hur våra liv är sammanlänkade med något som är okränkbart. I myterna är världen omkring oss en manifestation av något evigt och vi lever våra liv bortom tid och rum.

Den amerikanska myten var alla från Washington till Lincoln, Roosevelt och Reagan uppfyllda av. Den gav USA en uppgift i världen: att sprida demokrati och frihet. Den fick oss att med omtanke ta emot de nedtryckta massor som drömde om att få andas fritt och ge dem möjlighet att utveckla sina inneboende krafter.

Men nu är den här myten illa sargad. Den har naggats i kanten av ett utbildningssystem som ersatt undervisning om amerikansk historia med en formlös multikulturalism. Av en intellektuell kultur som inte kan föreställa sig vad omtanke är. Av människor på vänsterkanten som känner sig besvärade när de hör ordet patriotism, av människor på högerkanten som känner sig besvärade av att vi måste ha en federal regering för att styra vårt land.

Den har också naggats i kanten av finanskrisen och Irakkrigets föröd-
mjukelser. Av en kulturelit som har struntat i arbetarklassens utsatta situation och därmed underminerat den grundläggande solidaritet som håller samman en nation.

Vilka tar då tillfället i akt att dansa in på scenen med en ”motmyt”? Jo, Donald Trump och Stephen Bannon. Deras myt är en främmande myt, uppriktigt sagt en rysk. De hävdar, i likhet med ryska reaktionärer, att det ute i folkhavet finns en samling människor, en sund kärna, som är genomsyrad av nationens genuina själ och genom sitt strävsamma liv ser till att vi får mat på bordet. Dessa pålitliga krafter är nu hotade av en internationell elit och skadlig inverkan utifrån.

Den ursprungliga amerikanska myten är dynamisk och universell, välkomnar främlingar och öppnar vägen för möjligheter. Den ryska myten som Trump och Bannon pumpar in i samhällskroppen är statisk och trångsynt. Deras land är fjättrat i sin nostalgi, inte öppet för strävan mot en framtid i gemenskap.

Det märkliga är att deras myt vinner terräng. Politiken som den av-
söndrar är förvånansvärt populär. Invandringsstoppet har brett stöd. Att bryta handelsförbindelser är populärt. Att bygga en mur har visat sig vara ett vinnande drag.

Att Trump och Bannon seglar i medvind visar hur ihålig vår patriotism är, hur bräcklig vår vision om att få tillhöra en nation präglad av storhet har visat sig vara och hur lätt det var för de två att ersätta den med en reaktionär och främmande vision.

Vi befinner oss mitt i ett krig som handlar om nationell identitet. Vi trodde att vi amerikaner utkämpade ett ideologiskt sådant mot radikal islamism, men i verkligheten är det Trump, Bannon, Putin, Le Pen och Farage som står på motsidan.

Vi kan träta om invandring och handel och utrikespolitik, men ingenting kommer att hamna på rätt spår förrän- vi har återupprättat det USA som en gång var vårt. Vi måste fråga oss: Vill vi fortfarande vara en del av det målinriktade experiment som Lincoln beskrev, ett land som ödet har tilldelat uppgiften- att sprida demokrati och välstånd, att välkomna främlingar, att vara bror och syster med hela mänskligheten och ta väl hand om varandra eftersom vi alla är viktiga i ett gemensamt projekt?

Eller vill vi bara vara en nation i raden som hukar sig i en skrämmande värld?

David Brooks amerikansk journalist och författare.
Översättning: Claes Göran Green “

Sida 826-827 i [zzzzc.pdf](#) : Svensk politik.

Sveriges utrikespolitik bör grundas på en svensk världsplanering där statsråden bidrar med kunskaper från sina ansvarsområden. Planeringen kan ligga hos ministern för internationellt utvecklingssamarbete. För att den ska bli trovärdig måste regeringen ha en bra inrikespolitik som förebild. Regeringen bör ha en regionplanering som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

Här behandlas först förutsättningarna för de svenska politiska partierna att samarbeta.

Genomgången av världspolitiken visar att det är risk att populismen tar över. Det primära blir att undvika det och att svensk politik ska grundas på demokrati som bygger på jämlikhet och en globalisering som förbättrar levnadsförhållandena för alla i världen och förhindrar krig.

De borgerliga partierna gynnar de bättre ställda och försummar dem som har det sämst. Socialdemokraterna kan anses ha en historisk uppgift att se till att alla hänger med. De bör föra en god globaliseringspolitik som inte är populistisk.

Sverigedemokraterna är ett populistiskt, främlingsfientligt, racistiskt parti som ger problem i den svenska politiken. Den borgerliga alliansen har spruckit och moderaterna har närmat sig sverigedemokraterna på ett oklart sätt. Centerpartiet och liberalerna lutar åt socialdemokraterna men vill förbli borgerliga och vill fälla socialdemokraterna.

Den nya presidenten i USA för en populistisk politik. Enligt beskrivningar om Ryssland är politiken där också populistisk. Nere i Europa finns populistiska rörelser. Kinas politik har positiva drag.

I det följande först något om det populistiska och sedan om sverigedemokraternas ställning i Sverige. Sedan om förhållanden ute i världen.

Eftersom sammanställningen nu blivit så lång är det inte möjligt att nu gå närmare in på hur den svenska politiken kan och bör utvecklas. Det får komma i nästa sammanställning.

I kapitel 1 har angivits de senaste sammanställningarna. Av dem finns de mest aktuella problemen i de två senaste :

Sven Winnell 20 december 2016: Ett bättre nytt år önskas. Kunskaper och etik. Statsministerns jultal. Tidningsartiklar 12-20 december 2016, Ett system för mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Hur ska man kunna förbättra världen? <http://winnell.com/omr36-39zzzza.pdf>

Sven Winnell 16 januari 2017: Att förbättra världen. Att förbättra Sverige. Inkomstskattesystemet ger orimligt höga skatter för de lägsta inkomsterna. De måste kompenseras för det. Det behövs en politik för hushållens förhållanden. <http://winnell.com/omr36-39zzzzb.pdf>

Den här handlar om regionplanering:

Sven Winnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. <http://winnell.com/omr36-39zzzzq.pdf>

Sammanfattningsvis

Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra,
i princip Socialförsäkringsminister [Annika Strandhäll](#).

Miljöministern bör driva en regionplanering för jämlikhet i landet

Runt hushållen serviceområden :

- * Statsminister [Stefan Löfven](#) Statsledning.
- * Samordnings- och energiminister [Ibrahim Baylan](#)
- * Utrikesminister [Margot Wallström](#). Utrikesförhållanden.
- * EU- minister [Ann Linde](#). EU-förhållanden.
- * Justitieminister [Morgan Johansson](#). Lagar och regler.
- * Försvarsminister [Peter Hultqvist](#). Försvar.
- * Miljöminister [Karolina Skog](#). Fysiska och sociala miljöer i regioner, landsting och kommuner.
- * Infrastrukturminister [Anna Johansson](#). Transporter.
- * Bostadsminister [Peter Eriksson](#). Ledning av bostadsproduktion.
- * Landsbygdsminister [Sven-Erik Bucht](#). Kompletterar miljöministern.
- * Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat [Isabella Lövin](#) Stöd och samarbete.
- * Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister [Gabriel Wikström](#). Hälso-och sjukvård.
- * Barn-, äldre och jämställdhetsminister [Åsa Regné](#). Socialtjänst.
- * Utbildningsminister Gustav [Gustav Fridolin](#). Grundskola.
- * Minister för högre utbildning och forskning [Helene Hellmark Knutsson](#). Högre utbildning och forskning.
- * Gymnasie- och kunskapslyftsminister [Anna Ekström](#). Gymnasier mm.
- * Kultur- och demokratiminister [Alice Bah Kuhnke](#). Kultur och demokrati.
- * Arbetsmarknads- och etableringsminister [Ylva Johansson](#). Arbete och etablering.
- * Närings- och innovationsminister [Mikael Damberg](#). Näringar.
- * Handelsminister [Ann Linde](#). Handel.
- * Migrationsminister [Morgan Johansson](#). Migration.
- * Inrikesminister [Anders Ygeman](#). Brott och polis.
- * Finansminister [Magdalena Andersson](#). Statens finanser.
- * Finansmarknadsminister [Per Bolund](#). Finansmarknad.
- * Civilminister [Ardalan Shekarabi](#). Statligt stöd till kommuner.

Regionplanering.

Regionplanering behandlas i följande med följande innehåll :

Sven Winnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner.

Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013.

Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet

6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.

<http://winnell.com/omr36-39zzzq.pdf>

Innehåll:

Sida

3	Sveriges regioner.
10	Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. Kompletteringar har skett den 14 och 16 maj 2016: För varje län har lagts till: * Skattesatser 2016 i kommuner, län riket. Uppgifter från SCB. * Sammanräknad förvärvsinkomst per kommun år 2014 för kvinnor och män. Uppgifter från SCB. * Samtliga förväntade påbörjade bostäder genom nybyggnad, Uppgifter från boverkets intervjuundersökningar presenterade i maj 2016. * Antal förvärvsarbetande (dagbefolkning) efter sektor och kommun År 2014. Uppgifter från SCB. * Svenskt Näringslivs hemsidor för länen. * Arbetsförmedlingarna i länen. * Handelsbanken
11	1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.
29	2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
55	3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
74	4) Gotlands och Stockholms län.

84	5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.
106	6) Blekinge och Skåne län.
119	Detaljer om kommunerna. Folkmängd per tätort och småort per kommun 2005 (enligt SCB)
121	1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.
144	2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
177	3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
200	4) Gotlands och Stockholms län.
212	5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.
246	6) Blekinge och Skåne län.
267	Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning.
277	Några kommentarer den 14 maj 2016.
280	Innehållet i hemsidor hos boverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen samt arbetsuppgifter för den nya regeringen.
293	Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.
294	Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
297	Utvecklingens krafter
298	Systemet för mänskliga verksamheter
301	Den fundamentala påverkanskedjan
303	Sven Winnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
305	Något om välfärd och näringsliv. 26 maj 2016.
307	Näringslivet.
308	Svenskt Näringsliv
317	Arbetsförmedlingen 324 Handelsbanken

Regeringen bör ha en regionplanering för jämlikhet som visar alla förhållanden och skillnader i landets olika delar: hur var det, är det, kan det bli och bör det bli?

Det är lämpligt att miljöministern sköter denna planering och tar hjälp från länsstyrelserna. Länsstyrelserna är regeringens myndigheter i länen. De bör åläggas undersöka och redovisa förhållandena i länets kommuner och miljöministern bör ordna en organisation som ordnar länsstyrelsernas uppgifter i ett lämpligt antal lättfattliga regioner, förslagsvis de sex regionerna som finns i förslag.

Länsstyrelserna bör ge besked om hushållens förhållanden i olika avseenden, här mycket kort: (kort på sid 370-375 i omr36-39zzzt.pdf)

- 641-642 Livsmedel. Matlagning, servering. Behov för olika grupper och åldrar i olika situationer. Inklusive mediciner, alkohol, tobak, knark o d. Behov av kroppsörelser. Mat i hemmet, på arbetsplatser, skolor, sjukhus, restauranger m m.
- 643 Boende, standard för olika hushållstyper i olika situationer, slott och koja, hotell
- 644 Energiförsörjning, vatten och avlopp, kyla, luftbehandling, avfallshantering, hissar, teleförsörjning o d.
- 645 Inventarier, redskap, transportmedel, radio, TV m m.
- 646 Personlig hygien, kläder o d. Kan användas för umgänge och verksamheter i hemmet för olika slags personer och åldrar, friska, sjuka, arbetslösa, kriminella o s v.
- 647 Hushållsekonomi för olika personer och grupper
- 648 Städning och tvätt o d
- 649 Persovård, barn, äldre o d .

Länsstyrelserna bör också redovisa läget i kommunerna för statsrådets serviceområden.

I <http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf> har visats hur redovisningen i princip kan ske. Men miljöministerns redovisning blir naturligtvis mycket mer omfattande och bör på lämpligt sätt visa hur det var, är, kan bli och bör bli.

Statsråden bör för sina områden ställa upp frågor man behöver svar på för att kunna bedöma jämlikheten över landet. För att det inte ska bli för stort kan man ställa frågor i etapper så att man i första omgången ställer de viktigast frågorna och i senare etapper fyller på med flera frågor.

Frågorna ska gälla både produktionsverksamheter och konsumtionsverksamheter och både både materiella och icke-materiella verksamheter.

Verksamheterna framgår av klassifikationssystemet för mänskliga verksamheter som behandlas i det följande

Sidorna 370- 375 i <http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf>
**Socialförsäkrings- och hushållsministern bör studera
hemsidorna för i första hand**

Livsmedelsverket
Folkhälsomyndigheten
Socialstyrelsen
Boverket
Naturvårdsverket
Konsumentverket
Energimyndigheten
Sveriges Kommuner och Landsting och
SCB

Politikområdet för hushållen är det viktigaste politikområdet som i regeringen tyvärr inte har någon minister. Här har socialförsäkringsministern getts uppgiften att få ordning på regeringens politik genom att vidga socialförsäkringsministerns uppgifter.

[Annika Strandhäll](#)
Socialförsäkringsminister

Här en mycket kort genomgång av hushållsverksamheterna.
Mer finns på sidorna 341-369.

641- 642 Det börjar med maten.

Till det kan räknas allt man stoppar i sig, bl a godis, sprit, tobak, droger. Man ska akta sig för farliga bakterier o d , inte äta för mycket. Äta mediciner o d. Vara vaccinerad. Anpassa sig efter sjukdomar o d. Inte äta malda elefantbetar så att djuren utrotas. Man ska röra på sig och hålla kroppen i form.

Svenskarnas 10 miljarder måltider per år äts av alla åldrar med olika behov efter ålder och hälsotillstånd och hemma eller på arbetsplatser . skolor, på restauranger, på semester och resor på olika orter o s v.

Måltiderna ska vara näringsriktiga och ge avkoppling, gärna ihop med andra. Man kan laga maten själv eller äta det andra gjort.

Livsmedelsverket, folkhälsomyndigheten och socialstyrelsen har mycket att säga om detta.

643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

I genomsnitt bor det cirka 2 personer per bostad.

Antal hushåll 2013	
Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd	
Enboende	2 rum
2 personer	3
Ensamföralder och Samboende med 1 barn	3
2 barn	4
3 barn	5
4 barn	6

Finns samboende i hushållet. reduceras rumskravet med ett rum.

Man bör observera att många utöver permanentbostaden har fritidshus o d. Många är trångbodda. Det finns hemlösa och många bor i olika slags provisorier eller vårdhem o d. Statistiken över bostadsbrist är dålig. Det sägs att det behöver byggas 700 000 bostäder.

Det som byggs bör uppfylla boverkets krav, man ska inte i panik bygga sämre. Dåliga bostäder finns det tillräckligt av.

Utöver själva bostaden med rum och kök o d behöver hushållen förvaringsutrymmen, bl a garage och uppställningsplatser för hushållens bilar.

644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp m m.

Det finns uppgifter om sådant hos boverket.

Alla hushåll berörs av all energislag, bl a drivmedel till hushållens bilar. Energimyndigheten ger uppgifter om energi.

Med uppgörelsen om kärnkraften har det blivit mer klart om energiproblemen.

För bostädernas skötsel underhåll kan behövas hantverkare, i områdena för mänskliga verksamheter:

690 Allmänt.

691 Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).

692 Byggnadsdelar.

693 Murning, betonggjutning o d.

694 Byggnadsträarbeten.

695 Olika slags byggnader och anläggningar.

696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.

697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.

698 Måleri-, glasmästeri- och inredningsarbeten o d.

699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.

SKL har bestämmelser om sopor o d.

645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

Möbler, belysningar, kylutrustningar radio, TV, mobiltelefoner, läsplattor, datorer, gräsklippare, cyklar, motorcyklar, bilar, köksapparater, hobbyutrustning, leksaker, symaskiner o s v, som behöver köpas och skötas.

Konsumentverket kan ha upplysningar om det.

646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?

Här handlar det om personlig hygien, kläder och hur vi umgås i hemmet med familj, släkt och vänner. Vi ser på TV, läser tidningar och böcker, skriver, har hund, katt, hobby med hantverk m m.

Vad gör arbetslösa och sjuka hemma hela dagarna?

Behöver de hjälp med att göra något nyttigt med tiden? Vad gör de som på grund av sjukdom eller arbetslöshet o d inte har något arbete att gå till ? Och kriminella o d ?

Socialförsäkringsministern sysslar med det:

[Hälsoresan: Rehabilitering och arbetsträning](#)

[Hälsoresan:Långsiktigt förebyggande arbete lönar sig](#)

[Hälsoresan: Tvärsektoriell samverkan för vägar till egen försörjning](#)

[Hälsoresan: Brukaren i fokus minskar sjukskrivningarna](#)

[Hälsoresan fortsatte till Visby](#)

[Hälsoresan fortsatte till Luleå](#)

[Annika Strandhäll besöker Gävle för goda exempel](#)

[Socialförsäkringsministerns resa fortsätter till Vetlanda och Jönköping](#)

[Annika Strandhäll studerar goda exempel för ett friskare arbetsliv](#)

Hur blir det för alla de många nyanlända som kommer?

Integrering?

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Detta har behandlats mycket i <http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf> under rubriken Socialförsäkrings- och hushållspolitik som där börjar på sidan 160. På nästa sida upprepas sidan om överskott och underskott i hushållsbudgetarna. Det utgår från lägsta rimliga levnadskostnader med genomsnittlig bostadshyra enligt statistiken för bostad enligt boverkets gällande norm.

Många har råd med högre kostnader. Skatter har stor betydelse, det har behandlats på sidorna 23-42 i utredningen nu:

- 23 Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
- 25 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
- 26 Något om skatte- och bidragshistoria.
- 29 Mer om skatter och bidrag.
- 35 Tillägg om skatter.
- 37 Fyra förslag.
- 37 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
- 37 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
- 38 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
- 38 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
- 40 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Konsumentverket har mycket om hushållskostnader och SCB har statistik om inkomster och skatter för olika kategorier.

Se också: socialförsäkringarna.

<https://www.forsakringskassan.se/>

<https://www.pensionsmyndigheten.se/>

Sidan 13 i <http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf>
<http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf> sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushållsbudgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med lika stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att
* underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,
* att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och
* att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomster 35000 och högre.

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	2006	2014	Skillnad	
Mån. Över-				
lön skott/år				
6001	-64356	-80536	-16180	Underskottet har ökat
7001	-55524	-71200	-15676	Underskottet har ökat
8001	-46692	-61864	-15172	Underskottet har ökat
9001	-37920	-52528	-14608	Underskottet har ökat
10001	-29880	-43192	-13312	Underskottet har ökat
11001	-22176	-34072	-11896	Underskottet har ökat
12001	-14532	-25612	-11080	Underskottet har ökat
13001	-6888	-17524	-10636	Underskottet har ökat
14001	756	-8716	-9472	Överskottet har minskat
15001	8400	-268	-8668	Överskottet har minskat
16001	16044	8180	-7864	Överskottet har minskat
17001	23688	16280	-7408	Överskottet har minskat
18001	31332	25076	-6256	Överskottet har minskat
19001	38976	33524	-5452	Överskottet har minskat
20001	46200	41624	-4576	Överskottet har minskat
21001	53844	50072	-3772	Överskottet har minskat
22001	61488	58520	-2968	Överskottet har minskat
23001	69132	66968	-2164	Överskottet har minskat
24001	76776	75416	-1360	Överskottet har minskat
25001	84420	83864	-556	Överskottet har minskat
26001	92124	92324	200	Överskottet har ökat
27001	98424	100772	2348	Överskottet har ökat
29001	109704	117668	7964	Överskottet har ökat
30001	115344	126008	10664	Överskottet har ökat
35001	143544	166208	22664	Överskottet har ökat
40001	171240	196712	25472	Överskottet har ökat
45001	196440	224912	28472	Överskottet har ökat
50001	221640	253112	31472	Överskottet har ökat
55001	246840	278972	32132	Överskottet har ökat
60001	272040	304172	32132	Överskottet har ökat

Det viktigaste politikområdet är området för hushållens förhållanden, hur de kan hålla tillräckligt goda levnadsförhållanden och viktigt är då tillgången till pengar för levnadskostnaderna. Men regeringen har ingen politik för hushållen.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de använder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

Regeringen. Mål för social omsorg

Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och

över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg

Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning

Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Publicerad 25 september 2014 · Uppdaterad 26 mars 2015

Kommittédirektiv Dir. 2016:10

Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – översyn av föräldraförsäkringen Beslut vid regeringssammanträde den 4 februari 2016

Sammanfattning

En särskild utredare ska göra en översyn av reglerna för föräldraledighet och föräldraförsäkring. Syftet är att identifiera problem och föreslå åtgärder för att föräldraförsäkringen i högre grad än i dag ska bidra till jämställdhet på arbetsmarknaden, ett jämställt föräldraskap och även fortsatt bidra till goda uppväxt-villkor för barn. Föräldraförsäkringen ska vara anpassad till en modern arbetsmarknad och de krav en sådan ställer samt ge förutsättningar för en god balans mellan familjeliv och arbets-iv. Föräldraförsäkringen ska också utformas så att den fungerar väl oavsett familjekonstellation.

Utredaren ska lämna förslag till utformning av en föräldraförsäkring som är ändamålsenlig, tydlig och enkel att administrera och som bidrar till att nå de jämställdhetspolitiska delmålen om ekonomisk jämställdhet och en jämn fördelning mellan föräldrarna av det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt har barnets bästa i fokus. Inkomstbortfallsprincipen ska även fortsatt vara en av grundpelarna för försäkringen. Utredaren ska vid utförandet av sitt uppdrag göra följande:

- Analysera och föreslå de åtgärder som behövs för att uppnå en jämn fördelning mellan föräldrarna av föräldraledighet, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.
- Analysera om åldersgränserna för rätten till föräldraledighet, med och utan föräldrapenning, är väl avvägda och om det finns behov av

förändringar.

- Särskilt analysera förutsättningarna för och konsekvenserna av att reservera ytterligare månader för vilka en förälder inte kan avstå rätt till föräldrapenning till den andra föräldern.

- Analysera och föreslå hur möjligheterna till föräldraledighet med föräldrapenning ska kunna begränsas så att den förälder som kommer till Sverige med barn endast kan använda ett fåtal dagar med föräldrapenning efter barnets tvåårsdag. Begränsningen har till syfte att förkorta tiden före etablering på arbetsmarknaden.

- Identifiera problem och undersöka möjligheterna för olika familjekonstellationer att använda föräldraförsäkringen och vid behov föreslå förändringar.

- Kartlägga företagares och studerandes villkor och möjligheter att använda föräldraförsäkringen och vid behov föreslå förändringar.

- Analysera behovet av förenklingar och utifrån föräldraförsäkringens olika syften renodla regelverket så att det blir tydligt och lätt att använda för föräldrar samt ger goda förutsättningar för en effektiv och rättssäker administration med goda kontrollmöjligheter.

- Beakta förslagets effekter vid samordning enligt förordning (EG) nr 883/2004 samt ta hänsyn till övriga EU-rättsliga regleringar.

I uppdraget ingår att utarbeta nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska delredovisas senast den 31 oktober 2016 och slutredovisas senast den 1 oktober 2017.

Sven Winnells hemsida på Internet:

Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen ?

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har sedan 18 år tillbaka på hemsidan grupperats i 129 verksamhetsområden i huvudområden numrerade 1-9.

På Sven Winnells hemsida på Internet, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbe-

skrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39. Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Det är så mycket som händer att det är svårt att både sköta de 129 områdena på hemsidan och att göra bilagor. Arbetet gäller att hålla koll på alla som med verksamheter påverkar utvecklingen. Det är så många att enda möjligheten i det arbetet är att skaffa kunskaper från hemsidor på Internet. Människor som väsentligt påverkar utvecklingen finns ofta i företag och organisationer som numera måste ha hemsidor på Internet för att kunna göra sig gällande. Hemsidesinnehavare som man har anledning besöka har vanligen sitt material svåröverskådligt och ändrar ofta åsikter och adresser. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera dem och deras ändringar.

I mars 2011 gjordes en revidering av de 129 områdena, där mycket plockades bort. I april 2014 påbörjas revideringar då ännu mer tas bort. Det finns på de 129 områdena på hemsidan inte plats för några mer omfattande beskrivningar eller beskrivningar som har kort giltighetstid. Områdena måste i stor utsträckning få innehålla länkar till bilagor som innehåller beskrivningar av verksamheter och länkar till beskrivningar.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

[Sven Winnell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. \(http://winnell.com/omr40zf.pdf\)](http://winnell.com/omr40zf.pdf)

I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning, varvid den senaste läggs underst.

De senaste utredningarna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena. De förtecknas i början av hemsidan i kronologisk ordning med den senaste allra överst.

Adressen till hemsidan är <http://wimnell.com>

Utredningen den 1 oktober 2015 innehåller mycket omfattande och aktuella uppgifter om högskolor, forskning, klassifikations-systemet för verksamheter m m.

Sven Wimmell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikations-system för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.

<http://wimnell.com/omr40zj.pdf>

Utredningen den 5 februari 2016 innehåller en sorts sammanfattning av arbetet med samhällsplaneringens problem t o m 4 februari 2016.

Sven Wimmell 5 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf>

Utredningen den 1 april innehåller en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016 till slutet av mars 2016.

Sven Wimmell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016. <http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf>

Utredningen den 2 april innehåller tidningsartiklar efter 4 februari 2016.

Sven Wimmell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf>

Utredningen den 4 april 2016 innehåller regeringens prioriteringar och förslag om regionplaneringar i Sverige.

Sven Wimmell 4 april 2016: Utvecklingens krafter. Levnadsförhållanden. Regeringens verksamheter och prioriteringar enligt hemsidan på internet 2 april 2016. Vad gör Kristina Persson ? Planering av Sverige. Utbildning och kultur.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzn.pdf>

Utredningen den 29 april 2016:

Sven Wimmell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf>

Sven Wimmell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen
<http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf>

Sven Wimmell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp m m.
<http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf>

Sven Winnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
<http://winnell.com/omr36-39zzzr.pdf>

Sven Winnell 4 juni 2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.
<http://winnell.com/omr36-39zzzs.pdf>

Sven Winnell 18 juni 2016: Världen och Sverige 5-13 juni. Regeringens utbildningspolitik, politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner och politik för hushåll samt partiledardebatt.
<http://winnell.com/omr36-39zzzt.pdf>

Sven Winnell 29 augusti 2016: Brev till statsråd. Om bostäder och skolor m m.
<http://winnell.com/omr36-39zzzu.pdf>
Även om skatter o d.

Till statsminister Stefan Löfven den 10 september 2016.
<http://winnell.com/omr36-39zzzv.pdf>

Sven Winnell 10 oktober 2016: Riksmötets öppnande 13 september 2016. Statsbudget 2017. Budgetmotioner. Debatter. Kommentarer. Läget i Sverige och i världen. De politiska partierna. Jämlikhet.
<http://winnell.com/omr36-39zzzx.pdf>

Sven Winnell 9 november 2016: Verksamheter och kunskaper som alla i en demokrati bör känna till och vad regeringen gör och borde göra. Och tidningsartiklar.
<http://winnell.com/omr36-39zzzy.pdf>

Sven Winnell 3 december 2016: De nya regionerna. Läget i världen. Mänskliga verksamheter som styr världen. Regeringens politik och brist på politik. Samhällsplaneringens problem. Planering av fysiska och sociala miljöer. Tidningsartiklar.
<http://winnell.com/omr36-39zzzz.pdf>

Sven Winnell 20 december 2016: Ett bättre nytt år önskas. Kunskaper och etik. Statsministerns jultal. Tidningsartiklar 12-20 december 2016, Ett system för mänskliga verksamheter som styr utvecklingen. Hur ska man kunna förbättra världen?
<http://winnell.com/omr36-39zzzza.pdf>

Sven Winnell 16 januari 2017: Att förbättra världen. Att förbättra Sverige. Inkomstskattesystemet ger orimligt höga skatter för de lägsta inkomsterna. De måste kompenseras för det. Det behövs en politik för hushållens förhållanden.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzb.pdf>

Sven Winnell 5 februari 2017: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Vetande från SIDA och Nationalencyklopedin och tidningsartiklar om förhållandena i världen 18 december 2016 till 3 februari 2017.
<http://winnell.com/omr36-39zzzzc.pdf>

Ämnet om samhällsplaneringens problem

Ämnet om samhällsplaneringens problem har utretts i samband med forskarutbildningen i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Institutet bildades 1968 av de nordiska länderna med plats i Stockholm. Av någon anledning lades det ner efter ett par decennier.

Innan nedläggningen publicerade institutet dock en rapport, Nordplan meddelande 1986:5 "Sven Winnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel."

Systemet ordnar samhällsplaneringens problem på ett systematiskt sätt. Enligt Libris finns rapporten på bibliotek :

Umeå universitetsbibliotek,
Kungl. biblioteket,
Nordregio, Biblioteket,
Riksdagsbiblioteket,
Stockholms universitetsbibliotek, Geobiblioteket,
Lunds universitets bibliotek, Universitetsbiblioteket,
Malmö stadsbibliotek, Informations- och lånecentralen och
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek, Alnarpsbiblioteket.
Handelshögskolan i Stockholm

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.

Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.

Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:

- * De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.

- * De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.

Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.

Kollektiva viljor. (Politik).

Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).

Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).

Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmanroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter.

Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

**psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.**

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världs-förbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskning, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personer, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1 behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1 gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2 gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2 är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifikationssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikations-systemet för verksamheter.

Följande sidor från omr36-39zzzn

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskning inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resurser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	20 områden
2. Religiösa verksamheter o d.	5 områden
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	15 områden
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	3 områden
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	11 områden
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	30 områden
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	21 områden
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	12 områden
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar.	
Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	12 områden
Summa	129 områden

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de här efter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter **20 områden:**

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar

SW .101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.

SW .102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning

SW .103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.

SW .104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband

SW .105 Övergripande om forskning

SW .106 Övergripande om ekonomiska verksamheter

SW .107 Övergripande filosofier om utbildning o d.

SW .108 Samhällskunskap.

SW .109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.

SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.

SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.

SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.

SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.

SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.

SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.

SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.

SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.

5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.

SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.

SW 21 Allmän religionsvetenskap.

SW 22/28 Kristna religioner.

SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.

SW 32 Statsvetenskap.

SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.

SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.

SW .351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)

SW .352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)

SW .353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)

SW .354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:

SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.

SW 37 ...om utbildning o d.

SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.

SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.

3 områden:

[SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

[SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.](#)

[SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.](#)

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.

11 områden

[SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.](#)

[SW 51 Matematik.](#)

[SW 52 Astronomi, rymdforskning.](#)

[SW 53 Fysik o d.](#)

[SW 54 Kemi o d.](#)

[SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.](#)

[SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.](#)

[SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet](#)

[SW 58 Botanik.](#)

[SW 59 Zoologi.](#)

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

30 områden:

[SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

[SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\)](#)

[SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

[SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.](#)

[SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.](#)

[SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.](#)

[SW . 645 Användning av inventarier o d.](#)

[SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård \(utom tvätt o d\)](#)

[SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.](#)

[SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.](#)

[SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.](#)

[SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.](#)

[SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

[SW . 653 Handelsverksamheter.](#)

[SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.](#)

[SW . 655 Förlagsverksamheter o d.](#)

[SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.](#)

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

[SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

[SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.](#)

[SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

[SW 66 Tillverkning av kemivaror od.](#)

[SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d](#)

[SW 68 Tillverkning av komplexvaror.](#)

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.

SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.

SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.

SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.

SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.

SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.

SW .7911-7913 Seder och bruk.

SW .7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.

SW .792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.

SW .793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.

SW .794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.

SW .7951 Sociologi. Socialvård..

SW .7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.

SW .7957 Undervisning o d.

SW .7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.

SW .7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

12 områden:

SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.

SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.

SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.

SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.

SW 84 Fransk skönlitteratur o d.

SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.

SW 86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d.

SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.

SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.

SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.

12 områden:

SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.

SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.

SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.

SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.

SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.

SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.

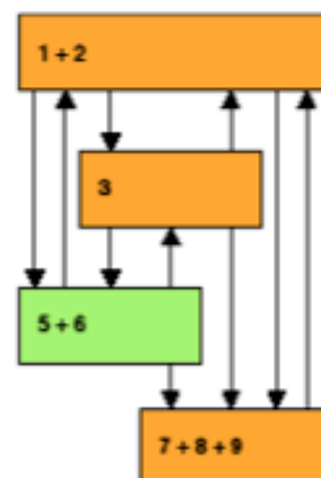
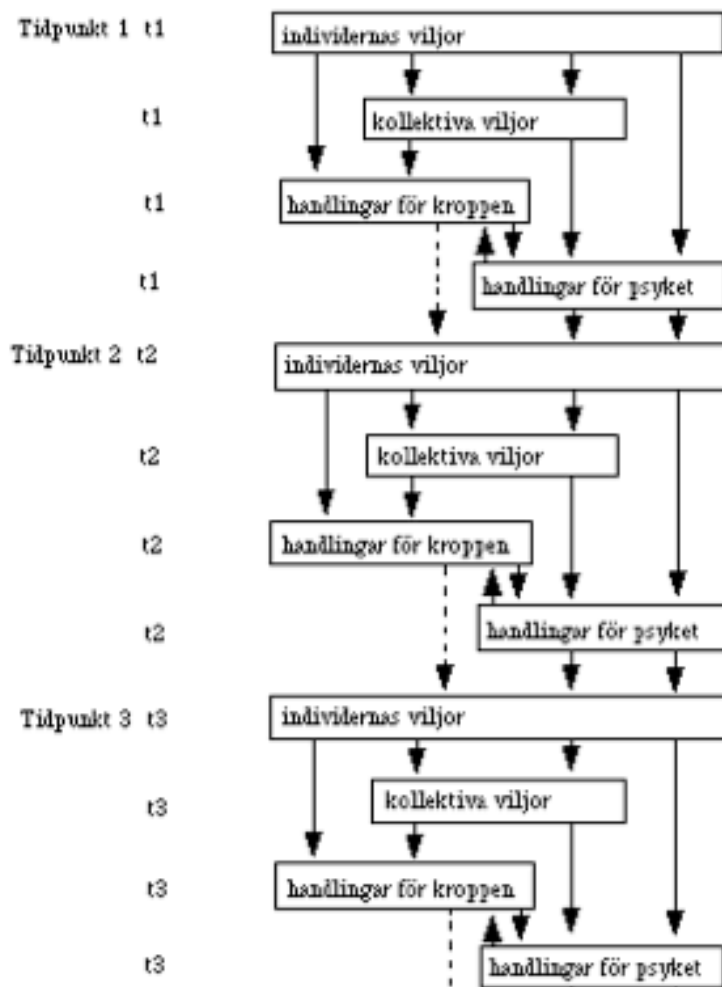
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.

SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.

SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Den fundamentala påverkanskedjan

- 1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
- 3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
- 5-6 Naturforskning och teknologiska/ekonomiska verksamheter.
- 7-9 Kulturella verksamheter.

- 4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom årtal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individernas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i

nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheter i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration och senare överenskommelser

Från sidorna 19-24 i <http://wimnell.com/omr36-39zzr.pdf> 12/11 2014

Klassifikationssystemet för verksamheter.

Med några förtydligande kommentarer.

Forskningsarbetet om samhällsplaneringens problem syftar till att man ska få ett grepp om hur man ska göra för att förbättra Sverige. Men eftersom Sverige är så beroende av världen utanför måste man också komma in på hur man ska kunna förbättra övriga världen.

Systemet för problemen är uppbyggt på människornas verksamheter eftersom det huvudsakligen är de som påverkar utvecklingen. Systemet innehåller nio huvudområden numrerade 1-9.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.

Innehåller områdena

10 om samhällenas samlade kunskaper och värderingar od: arkiv, bibliotek, övergripande samhällskunskap, idé-och läromshistoria, filosofihistoria o d.

11-19 individernas filosofiska och psykologiska verksamheter.

Det är de som huvudsakligen driver utvecklingen framåt (eller bakåt). Individernas kunskaper, erfarenheter, värderingar och moral o d dikterar individernas verksamheter i områdena 2-9.

2. Religiösa verksamheter o d.

De kan ses som psykologiska verksamheter ingående i 11-19, men har av tradition ett eget område.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

Verksamheterna i 3 bestämmer helt eller delvis verksamheterna i 1-9, varav område 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter som är till materiell nytta och verksamheterna i 7-9 som mest är till psykisk nytta.

31 Statistik och demografi

32 Statsvetenskap. Bl a med demokratiproblem.

33 Nationalekonomi, internationell ekonomi

34 Lagar o förordningar, traktat, juridik

35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.

351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)

352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots utomlands)

353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)

354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d)

(355-359 används för närvarande ej)

36/39 Politiska krav och politiska planeringar:

36...om individernas kroppsliga förhållanden.

37...om utbildning o d.

38...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.

39...om sociala miljöer, nöjen, sport o d

I 36-39 ingår bl a politiska partier och utredningar med politiska förslag.

4 Sambandsforskningsverksamheter.

Innehåller i princip forskningar om samband mellan områdena 1-9.

Det finns inte mycket sådana forskningar. I den mån de finns redovisas de mest ihop med de olika verksamheterna.

5 Naturforskning. Matematikverksamheter.

Verksamheterna i 5 är förutsättningar för verksamheterna i 6-9. Och kunskaperna i 5 är nödvändiga för individerna i 11-19 och för de politiska verksamheterna i område 3.

50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap

51 Matematik

52 Astronomi, rymdforskning. **Här ingår universums historia.**

53 Fysik o d

54 Kemi o d

55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d. **Jordklotets resurser och verksamheter och klimatforskning od. Övergripande åtgärder för att påverka klimatet ingår i 71 om planering av fysiska miljöer.**

56 Paleontologi (Utdöda växter och djur), arkeologi o d. **Här ingår människans förhistoria.**

57 Biologi, ekologi. Naturgeografi. Utvecklingslära, äftlighet. Med mikrobiologi.

58 Botanik.

59 Zoologi

6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

Verksamheter som är till materiell nytta (eller onytta). Verksamheter som mest är till psykiska nytta finns i områdena 7-9. Verksamheterna i 6 bygger i hög grad på verksamheterna/ kunskaperna i område 5.

60 Allmänt om teknologiska och ekonomiska verksamheter

61 Människokroppens utseende och funktioner, hur man bör sköta kroppen, hälso- o sjukvård, räddningsverksamheter, begraving, kemikalieinspektion o d, Veterinärverksamheter.

62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d).

Tillverkningar ingår i 66-69. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Drift av energisystem ingår i 644.

620 Allmänt.

621 Ingenjörsverksamheter: maskinbyggnad, kärnteknik, elektroteknik, mekanisk teknologi. 6211 Kärnteknik, kärnenergi, atomkraft, allmänt om värmekraftmaskiner, ånga, ångkraft. 6212 Hydraulisk energi, vattenkraft. 6213 El- och telekonstruktion o d, elektronik. 6214 Värmekraftmaskiner, förbränningsmotorer od. 6215 Pneumatisk energi, kylteknik, värmepumpar od. 6216 Maskiner o d för lagring o transport av gaser o vätskor. 6217 / 6219 Plastisk bearbetning, maskinelement, verktyg, verktygsmaskiner. 6217 Plastisk bearbetning, smidning, gjutteknik, valsning, dragning, värmebehandling, ytbehandling, sammanfogning, lödning, limning. 6218 Transmissioner, växlar, kuggar, lyftdon, hissar, transportdon, fästelement, smörjning. 6219 Verktyg, verktygsmaskiner, bearbetningsmetoder.

622 Gruvkonstruktioner o d. 623 Militärkonstruktioner . 624 Konstruktion av byggnader o d. 625 Konstruktion av trafikleder till lands. Järnvägar, gator, vägar o d. 626 Vattenbyggnad i allmänhet, kanaler, anlägg. för jordbruk, fiske. 627 Anläggningar i hamnar, vattendrag och öppet hav, dammar. 628 Hygienkonstruktioner, vatten och avlopp, belysning o d. 629 Transportmedelskonstruktion o d.

63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske.

Livsmedelsindustri och träindustri ingår i 66-68, matlagning i 641.

64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

641 Matlagning. **642** Måltider, servering, restauranger. Mediciner m m

643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Drift. Byggande ingår i 69, planering av fysiska miljöer ingår i 71-72.

645 Användning av inventarier o d.

646 Personlig hygien o d, klädvård (utom 648 tvätt o d).

Här kan ingå umgänge och verksamheter i hemmet o d.

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter.

Fastighetsförvaltning.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d . Åldringsvård.

65 Administration, distribution, kommunikation, organisation o d

651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning

6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning. Bl a om kommuner och allmänt om statliga myndigheter. Särskilda verksamheter ingår i respektive verksamhetsområden.

6525-6529 Militära verksamheter. Historiskt perspektiv ingår i historia 93-99

653 Handelsverksamheter.

654 Telekommunikationsverksamheter. Drift. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

655 Förlagsverksamheter o d.

656 Transportverksamheter, resebyrå, lagring o d. Drift. Planering av fysiska miljöer ingår i 71-72. Tillverkning av utrustningar ingår i 66-69.

657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter. Ntionalekonomi se 33.

658 Allmän företagsekonomi, Arbetsförmedling. Arbetsmarknad. Näringslivets organisationer, fackföreningar o d.

659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

66/68 Tillverkning av varor

66 Tillverkning av kemivaror o d

660 Allmänt. 661 Kemikalier. 662 Explosivämnen, tändmedel, bränslen. 663 Drycker, njutningsmedel. 664 Livsmedel. 665 Oljor, olje- o asfaltprodukter, fett, vax. 666 Glas och porslin, lergods, cement, betong. 667 Färger. 668 Hygienartiklar, läkemedel, kemisk-tekniska artiklar. 669 Metaller od

67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d

670 Allmänt. 671 Ädelmetallvaror, ädelstensvaror. 672 Enkla metallvaror av järn o stål. 673 Enkla föremål av metaller, ej ädelmetall, ej järn. 674 Trävaror . 675 Läder och skinn . 676 Pappersmassa, papper och pappersvaror . 677 Garn, tråd, textilier. 678 Plast- och gummivaror. 679 Gruvbrytning, oljeutvinning o d, tillverkning av stenvoror.

68 Tillverkning av komplexvaror

680 Allmänt. 681 Finmekaniska produkter, instrument, optik, elektronik. 682 Maskiner. 683 Maskiner och apparater för värme, ventilation, sanitet och för el o d. 684 Möbler o d. 685 Skor,lädervaror, hjälpmedel för gång o d, sportartiklar. 686 Grafiska produkter, bokbindning o d. 687 Beklädnadsartiklar. 688 Dekorationsartiklar, leksaker o d. 689 Transportmedel.

69 Tillverkning/ byggande av byggnader och anläggningar.

690 Allmänt. 691.Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68). 692 Byggnadsdelar. 693 Murning, betongggjutning o d. 694 Byggnadsträarbeten. 695 Olika slags byggnader och anläggningar. 696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d. 697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d. 698 Måleri-, glasmästeri- och inredningsarbeten o d. 699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner. Isoleringsarbeten.

Anläggningar o d konstrueras av ingenjörer i område 62 och byggs av varor som tillverkas i områdena 66-68.

7-9 Verksamheter som mest är till psykisk nytta (eller onytta).

7 Formgivning av fysiska o sociala miljöer.

70 Allmänt om konst och kultur. Kombinationer av planeringar för fysiska och sociala miljöer

71-78 Fysiska miljöer

Miljöer planeras i områdena 71-72 men byggs i området 69.

71 Övergripande planering av fysiska miljöer. Klimat. **Forskning om klimatet ingår i område 55. Behov av bostäder uppstår i område 643 och direktiv om bostadsbyggande kan komma från politikerna i område 3. Formgivning av bostäder ingår i 72.**

72 Formgivning av byggnader och anläggningar, arkitektur

73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning

74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning

75/77 Bildkonst. **75** Måleri. **76** Grafiskt, **77** Foto

78 Musik/ljud (konserter o d 792)

79 Sociala miljöer.

79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer och verksamheter. Sport

7911-7913 Seder och bruk. Planering av sociala miljöer.

Ett gammalt schema från DC-DK mest för "naturfolkens liv", som i princip kan användas även för "civiliserade" (79110-79119):

79110 Allmänt.

79111 Kläder. Dräkter. Mode. Smycken.

79112 Seder och bruk i den enskildes liv.

791121 Födelse. Dop. Omskärelse. Barndom. Manbarhetsritualer.

Myndighetsförklaring 791122 Dödande av människor, t. ex. av barn,

gamla och fångar. Rituelle mord. Huvudjägare. Själv mord, harakiri.

791123 Familjeliv. Familjens organisation. Släktskap. Patriarkat.

Matriarkat. Konstlade familjerelationer. Fostbrödralag. 791124 Frieri.

Äktenskapslöfte. Förlovnings. 791125 Giftermål. Bröllop. Bröllopsedvänner. Äktenskapsformer. Gruppäktenskap. Polygami. Monogami.

791126 Förhållanden mellan könen. Kärlek. Kärlekskonst. Konkubinat. Morganistiska äktenskap. Celibat: religiösa äktenskapsförbud.

Prostitution. 791127 Vänskap. Gästfrihet. Fiendskap. 791128 Måltider.

Mat- och dryckesvanor. 791129 Namn. Efternamn. Förnamn. Öknamn.

79113 Död, begravning, se även 7956. 79114 Folkligt liv. Officiellt liv, se även 7916.

79115 Takt och ton. Etikett. Umgängesregler. Ceremoniell.

79116 Kvinnorörelsen. Kvinnans ställning i samhället.

79117 Speciella folkgrupper med hänsyn till deras seder och vanor

79118 Folketro, legender, övernaturligt, spöken, drömtydning, ordspråk, seder

79119 Krigsseder, krigsbeteenden o d

7912 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Världsnivå och stora regioner.

7913 Planering av sociala miljöer och sociala beteenden. Nationella och lägre nivåer.

7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.

7914 Filmkonst, filmer, filmproduktion, filmföreläsningar, TV, video, radio od.

7915 Vaxkabinett. Marionetteater. Skuggspel o d.

7916 Offentliga fester. Marknader. Parader. Fyrverkerier. Karnevaler. Maskerade.

79161 Festmåltider. Banketter. Offentlig utspisning. 79162 Nationalfester. Folkfester. Folknöjen. Karnevaler. Maskerade. Speciella dagar

t. ex. Mors dag, 79163 Lekar. Spel. Danser. 79164 Officiella högtidligheter. Kröningar. Statsbesök. Triumftåg. Jubileer. Invigningar. 79165 Processioner. Defileringar. Demonstrationer. 79166 Marknader. 79167 Ryttarfester. Torneringar. Tvekamper. Dueller. 79169 Offentlig gästfrihet. Internationella sällskapliga relationer. 7917 Nöjesfält. Tivoli o d 7918 Menagerier. Cirkusar. 7919 -

792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.

793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.

794 Spel. Skicklighets- och turspel Lotteri. Lotto. Tips

795 Sociala miljöer och sociala verksamheter. (Som är särskilt uppmärksammade/problematiserade i moderna samhällen. Sociala beteenden ingår också i 791-794)

Sociala miljöer, sociala relationer o d, socialvård, kriminalitet, bedrägerier, diskriminering, polisväsen o d, kriminalvård o d, undervisning, mobbning, migration, integration, föreningsliv m m.

Verksamheterna i 795 gäller sociala miljöer och vissa sociala verksamheter i dem. Indelningen 7915-7959 följer indelningen i 72 om formgivning av byggnader i de fysiska miljöerna. 721 gäller allmänt om formgivning av byggnader och 7951 gäller allmänt om formgivning av sociala miljöer. 722-724 gäller byggnader i olika tidsepoker och 7952-7924 sociala miljöer i olika tidsepoker, men även dagens sociala miljöer i byggnader från olika epoker. 7955-7958 gäller sociala miljöer med anknytning till byggnader i 725-728 och 7959 gäller sociala miljöer o d utan anknytning till några särskilda byggnader.

7950 Allmänt. 7951 Sociologi, socialvårdsmiljöer, socialvård, kriminologi. 7952/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till fysiska miljöer av olika slag. 7952/7954 Sociala miljöer i olika tidsepoker. 7955/7958 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till olika slags byggnader. 79551 -offentliga byggnader, verksamheter bl a polisväsendet. 79552 -merkantila byggnader. 79553 -transporter o kommunikation. 79554 -industri, lantbruk. 79555 - sjukhus,vårdhem. 79556 - fängelser od, verksamheter bl a kriminalvård o d.79557 - restauranger od. 79558 - fritid, underhållning, sport. 79559 - övriga byggnader. 7956 - med anknytning till död, begravning, religion. 7957 -undervisnings-, forskningsanstalter, museer, bibliotek, verksamheter bl a undervisning. 7958 Sociala miljöer i boendet. 7959 Sociala miljöer och verksamheter i grupper, folkrörelser, föreningar.

7951 Socialvård o d.

Direktiv om verksamheter kan komma från politiker område 3.

79510 Allmänt. 79511 Sociologi. 79513 Social frågor, socialt läge. 79514 Samhällets vårdproblem, socialvård. 795140 Socialhjälpens organisation. 795141 Samhällsförhållanden som påverkar levnadsnivå: näringsstruktur, nya familjetyper. 795142 Individuella förhållanden som kan föranleda vårdinsatser: dålig ekonomi, arbetslöshet, bristande utbildning osv. 795144 Samhälleliga hjälpformer, socialvård. 7951440 Heminstitutioner, daghem, ålderdomshem, blinda etc 7951442 Materiell hjälp: understöd, barnbidrag, föräldrapenning, naturabidrag skolmåltider. 7951444 Immateriell hjälp: rådgivning, rådgivning, samtalsterapi, gruppterapi, familjeplanering mm. 7951446 Aktivisering till självhjälp. 7951448 Social infrastruktur, socialvårdsmiljöer. 795146 Personer i socialvård. 7951462 Socialarbetare. 7951465 Hjälpbehövande. Barn. Sjuka barn. Spädbarn. Barnavårdscentraler. Ungdomar. Fritidsgårdar. Åldringar. Utlänningar. Invandrare.

Flyktingar. Sjuka. Handikappade. Blinda. Synsvaga. Dövstumma. Invalider. Rörelsehindrade. Mentalsjuka. Utvecklingsstörda. Arbetslösa. Militärer. Soldathem. Sjömanshem. Låginkomsttagare. Krigsskadade. Föräldralösa barn. Fosterbarn. Fosterhem. 79516 Kriminologi Se även 7952-7956.

7952/7956 Sociala miljöer o verksamheter i fysiska miljöer

7952 forntidsmiljöer, 7953 medeltidsmiljöer, 7954 nya tidens miljöer, 7955 -7956 andra miljöer, se hemsidans område 7952-7956, bl a polis och kriminalvård o d, sociala miljöer i offentliga verksamheter, i handel och industrier, sjukhus, vårdhem, uppfostringsanstalter, restauranger, kyrkor etc.

7957 Undervisning o d. Forskning, skolor, mobbning. Kan också beskrivas på olika verksamhetsområden.

7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet, integration, migration, invandring.

7959 Sociala miljöer o verksamheter i allmänna grupper o d, pensionärsföreningar mm.

796/799 Sport, idrott o d.

796 Sport. Idrott. Kroppsövningar. Gymnastik. 7960 Allmänt. 7961 Lek o vederkvickelse i det fria. 7962 Motions- och skicklighetstävlingar med redskap, t.ex. krocket, bowling. 7963 Bollspel. 7964 Gymnastik. Fri-idrott. Allmän idrott. 7965 Fotvandring. Bergsbestigning. Orientering. 7966 Cykel. 7967 Motorsport. 7968 Kamp- och försvarssporter. 7969 Vintersport. 797 Vattensport. Simsport. Flygsport. 798 Ridsport. Hästsport. Sport med andra djur. 799 Sportfiske. Jaktport. Sportskytte.

8 Språk. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

80 Språk. Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

81 Litteraturvetenskap - historia. 812/819 motsvarar 82/89.

82/89 Skönlitteratur på olika språk

82 Engelsk skönlitteratur o d.

83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitteratur

84 Fransk skönlitteratur o d

85 Italiensk skönlitteratur o d

86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d

87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d

88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d

89 Skönlitteratur på orientaliska och övriga språk o d

9 Saklitterärt. Allmän geografi, allmän historia. Biografi.

90 Tidningar, tidkrifter, journalistik o d.

91 Allm. geografi, reseskildringar 913/919 motsvarar 93/99.
Med lokalhistoria.

92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d. Personer.

93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

De olika staterna finns angivna på världsdelarnas områden på hemsidan

93 Allmänt om allmän historia. Världs- och forntidshistoria

94 Medeltidens o nya tidens historia i allmänhet och i Europa

95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.

96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

97 Medeltidens o nya tidens historia i Nord- o Mellanamerika

98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika

99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Polerna. Rymden

Från 36-39zzzs.pdf:

Mer om verksamheter finns i

Sven Winnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikations-system för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. <http://winnell.com/omr40zj.pdf>

Alla människor kan ha verksamheter mer eller mindre inom alla områden, som yrkesverksamhet eller som fritidsverksamhet.

Människornas verksamheter som psykologiska varelser finns i

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.

SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.

SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.

SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.

SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.

SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.

SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.

SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.

SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

Religiösa verksamheter finns i

SW 2 Religiösa verksamheter o d.

SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.

SW 21 Allmän religionsvetenskap.

SW 22/28 Kristna religioner.

SW 29 Icke kristna religioner o d.

De kan se som specialdelar av område 14

Människornas verksamheter som fysisk kropp finns i

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.

Här kan människor uppräda som forskare, läkare etc och som patient.

Särskilda underområden är inte föreskrivna men följande kan användas:

- 611 Människans anatomi.
- 612 Fysiologi.
- 613 Medicinska råd om enskild hygien.
- 614 Offentliga hygienverksamheter, räddning, sjukvårdsorganisation od
- 615 Läkemedelsbehandlingar, sköterskevård och fysikalisk terapi o d.
- 615 A Farmakologi, läkemedelsforskning.
- 615 B Allmänna sjukvårdverksamheter.
- 615 C Personal för mottagningar, laboratorier, och öppenvård, utom läkare.
- 615 D Vårdpersonal för allm. medicinska och kirurgiska vårdavd., barnavd., långvård o d
- 615 E Vårdpersonal för psykiatrisk vård och vård av utvecklingsstörda, utom läkare.
- 615 F Personal för röntgenterapi, röntgendiagnostik, fysikalisk terapi od
- 615 G Narkoman- o alkoholistvård, förgiftning.
- 616/618 Läkerverksamheter od av läkare, operationsassistenter o d
- 616 Allmänläkare, laboratorieläkare o d, läkare för särskilda medicinska sjukdomar, nerv- och psykiatriska sjukdomar, infektionssjukdomar o d.
- 616 A Allmänläkare och läkare med allmänt laboratoriearbete o d

- 616 B Läkare för särskilda medicinska sjukdomar. (6161 / 6167) .
- 6161 Hjärt- och kärlsjukdomar (Kardiovaskulära sjukd.).
- 6162 Andningsorganens sjukdomar.
- 6163 Matsmältningsorganen sjukdomar.
- 6164 Sjukdomar i blodbildande organ, endokrina körtlar, lymfatiska system o d.
- 6165 Hudsjukdomar. Dermatologi.
- 6166 Urogenitala systemets sjukdomar, urologi.
- 6167 Rörelseapparaterens sjukdomar. Muskuloskeletala sjukdomar.
- 6168 Läkare för nerv- och psykiatriska sjukdomar. Neurologi. Psykiatri.
- 6169 Läkare för infektionssjukdomar o d, smittosamma sjukdomar.
- 617 Kirurgiläkare. Tandläkare o d. Läkare för ögon och öron- näsa-hals. Narkosläkare och operationsassistenter o d
- 6171/6175 Kirurgiläkare.
- 6176 Tandläkare.
- 6177/6178 Läkare för ögon och öron-näsa-hals. Oftalmiatrik. Otorinolaryngologi.
- 6179 Narkosläkare och operationsassistenter o d .
- 618 Kvinno-, barn- och ålderssjukdomar. Mödravård och vård av nyfödda o d
- 619 Veterinärverksamheter o d

Politikerna kan ha politikverksamheter inom alla områden men har sin plats i områdena 36-39:

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

De är benägna att röra ihop allting och 36-39 är då en lämplig beteckning.

De folkvalda demokratiska myndigheternas verksamheter omfattar alla verksamheter, men de har egen plats på område 35:

[SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.](#)

[SW . 351 Sveriges riksdag \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige \(och mots.\)](#)

[SW . 353 Sveriges regering \(och motsvarande utomlands\)](#)

[SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ \(FN, EU o d\).](#)

Opolitiska verksamheter och underliggande organ har sin plats i

[SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

De kan ha alla slags verksamheter som finns i hela systemet. Speciella verksamheter kan placeras på speciella verksamheter. Exempel: Riksbanken som är underställd riksdagen ingår i

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

Detta gäller naturligtvis också för regeringen och kommunerna.

22 politikområden för politiken 26 maj 2016

Kompletterad med namn och adresser 4 januari 2017.

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som huvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. <http://www.regeringen.se>

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**

*** Allmänt om regeringens politik.**

Statsminister [Stefan Löfven](#)

statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

Samordnings- och energiminister [Ibrahim Baylan](#)

miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**

Politik för en utrikesminister.

Utrikesminister [Margot Wallström](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**

Politik för en EU-minister.

EU- och handelsminister [Ann Linde](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik.**

Politik för en justitieminister.

Justitie- och migrationsminister [Morgan Johansson](#)

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

Försvarsminister [Peter Hultqvist](#)

forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö**

Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

Miljöminister [Karolina Skog](#)

miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

Infrastrukturminister [Anna Johansson](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Bostadsproduktion.**

Politik för en bostadsminister som ser till att det produceras.

Bostads- och digitaliseringsminister [Peter Eriksson](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

Landsbygdsminister [Sven-Erik Bucht](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt

vice statsminister [Isabella Lövin](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister [Gabriel Wikström](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**

Politik för en socialförsäkringsminister som bär ansvar för hushållsverksamheter.

Socialförsäkringsminister [Annika Strandhäll](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst_**

Politik för en barn- och äldreminister m m med välfärd och socialtjänst o d

Barn-, äldre- och jämställdhetsminister [Åsa Regnér](#)
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning. Forskning_**

Politik för utbildningsministrar.

Utbildningsminister [Gustav Fridolin](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Minister för högre utbildning och forskning [Helene Hellmark Knutsson](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Gymnasie- och kunskapslyftsminister [Anna Ekström](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d.**

Politik för en kultursminister. Med demokrati.

Kultur- och demokratiminister [Alice Bah Kuhnke](#)
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb_**

Politik för en arbetsmarknads- och etableringsminister.

Arbetsmarknads- och etableringsminister [Ylva Johansson](#)
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar_**

Politik för en näringsminister.

Närings- och innovationsminister [Mikael Damberg](#)
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel_**

Politik för handelsministrar.

EU- och handelsminister [Ann Linde](#)
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Migration.**

Politik för en migrationsminister.

Justitie- och migrationsminister [Morgan Johansson](#)
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård_**

Politik för en inrikesminister för brott och polis o d

Inrikesminister [Anders Ygeman](#)
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**

Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister [Magdalena Andersson](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister [Per Bolund](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister [Ardalan Shekarabi](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**

Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Karl-Petter Thorwaldsson. Ordförande i LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se

Vänsterpartiledare Jonas Söstedt
Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>

Ulla Andersson, vänsterpartiet
Andersson (v) Ulla <ulla.andersson@riksdagen.se>

Regeringens verksamheter ska gälla alla verksamheter, men regeringen har sin egen plats i

SW .353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)

Regeringens verksamheter har behandlats i

Sven Winnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.

<http://winnell.com/omr36-39zzzzr.pdf>

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**

*** Allmänt om regeringens politik.**

Statsministerns och samordningsministerns verksamheter gäller alla verksamhetsområden. Regeringen har haft brister i utbildningspolitiken, hushållspolitiken och miljöpolitiken. Skolorna bör ge utbildning i levnadskunskap. Hushållspolitik bör införas. Den nya miljöministern borde kunna få ordning på miljöpolitiken. Den klimatvänliga kärnkraften bör bli kvar.

*** Utrikespolitik.**

Politik för en utrikesminister.

Utrikesministern ska känna till alla verksamheter i världen i ett utrikespolitiskt perspektiv, isynnerhet verksamheterna i

SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.

SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.

SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.

SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.

SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.

SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.

SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.

SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.

SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.

SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

*** Europapolitik.**

Politik för en EU-minister.

Europaministern ska känna till alla verksamheter i världen i ett utrikespolitiskt perspektiv som utrikesministern och isynnerhet verksamheterna i

SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.

*** Politik för juridik.**

Politik för en justitieminister.

Justitieministern ska känna till alla verksamheter, isynnerhet

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.

SW 32 Statsvetenskap.

SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.

SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW .7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter. Delar om brott och polis od.

SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

Libris/SAB:

O(x) Samhälls- och rättsvetenskapliga lexikon

O:bf Samhälls- och rättsvetenskapliga institutioner

O:d Samhälls- och rättsvetenskapens filosofi och metodlära

O:k Samhälls- och rättsvetenskapens historia

O- Allmänt: särskilda länder och områden

O-a Europa: allmänt

O-b Norden: allmänt

O-c Sverige

O-d Övriga Norden

O-e Brittiska öarna (Storbritannien)

O-f Mellaneuropa

O-g Nederländerna, Belgien och Luxemburg
 O-h Schweiz
 O-i Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)
 O-j Frankrike och Monaco
 O-k Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)
 O-l Portugal
 O-m Östeuropa
 O-n Balkanländerna
 O-o Asien
 O-p Afrika
 O-q Amerika
 O-r Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)
 O-s Polarländerna
 Oba Folkrätt
 Ocb Statsrätt
 Oe Rättsvetenskap
 Oe(x)Juridiska lexikon
 Oe(u)Lagar och lagförslag: allmänt
 Oe:d Rättsfilosofi och rättsvetenskaplig metodlära
 Oe:oaRättssociologi
 Oe- Juridik: särskilda länder och områden
 Oea Civilrätt
 Oeb Straffrätt
 Oek Processrätt
 Oel Tryckfrihetsrätt
 Oep Kriminologi och polisväsen
 Oeq Kriminalvård
 Oer Rättsfall
 Oes Försvars- och krigslagstiftning
 Oet Rättshistoria
 Oeö Särskilda verksamheters juridik
 Kriminologi, polisväsen och kriminalvård ingår i 7952-7956

*** Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

Försvarsministerns verksamheter gäller

[SW . 6525-6529 Militära verksamheter](#) Här ingår också fredsverksamheter

Libris/SAB:

S Militärväsen
 S(x) Militära lexikon
 S:bf Militära institutioner
 S:do Allmänt: militär psykologi
 S:k Allmän krigshistoria och krigskonstens historia
 S:oa Allmänt: militär sociologi
 S.0 Allmänt: särskilda militära aspekter
 S- Allmänt: särskilda länder och områden
 Sa Lantkrigsväsen
 Sb Sjökrigsväsen
 Sc Luftkrigsväsen
 Se Total krigföring
 Sf Kärnvapenkrigföring
 Sg Kemisk och biologisk krigföring
 Sh Psykologiskt försvar
 Si Civildförsvar
 Sj Ekonomiskt försvar
 Sk Frivilligt försvarsarbete
 Sv Vapen

*** Miljö**

Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf> sida 73:

Det finns fysiska och sociala miljöer. De fysiska är de som handlar om det som finns på marken, bebyggd och obebyggd. De sociala miljöerna är de som bildas av människorna och deras beteenden.

I systemet för mänskliga verksamheter finns

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[SW 78 Musik \(konserter o d 792\)](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)

[SW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

På områdena 71 och 72 är det om fysiska miljöer som bör ingå i ministerområdet miljö. Kommunerna har monopol på att bestämma hur de fysiska miljöerna ska göras och det finns lagar om hur det ska gå till. Det är främst plan- och bygglagen som gäller.

De sociala miljöerna bildas av verksamheterna i område 79. För verksamheterna där finns många olika lagar och bestämmelser. Området 7955 är underindelad så att sociala miljöer där motsvar byggnader i området 72. Så t ex har sociala miljöer i fängelser beteckningar som svarar mot beteckningar för fängelser i området 72. Undervisning i område 7957 innebär en social verksamhet mellan lärare och elever som ingår i skolor. som formges i område 72.

De fysiska miljöerna bör formas efter de sociala miljöernas behov. De som utformar de fysiska miljöerna bör alltså ha kunskaper om de sociala verksamheter som ska försiggå i de fysiska miljöerna de åstadkommer. Därför måste i ministerområdet för miljö också ingå problem om de sociala miljöerna och verksamheterna.

Vägar måste formges med hänsyn till dem som ska använda vägarna. I området 71 lägger förslagsställarna fram sina förslag på olika sätt och vanligen med hjälp av kartor med beskrivningar. Kartorna visar olika geografiska områden efter de problem det gäller. Gäller det utformningen av ett kvarter blir det en karta över kvarteret. Gäller det en stadsdel blir det en karta över stadsdelen och så vidare. För det mesta räcker det inte med kartor, de kan kompletteras med tredimensionella modeller, bilder i två dimensioner rörliga bilder i filmer m m.

De sociala verksamheterna ändrar sig med tiden och byggnaderna och stadsdelarna passar inte till de nya sociala verksamheterna. Då får man

bygga om och ändra i stadsdelarna. Det är en ständig process med ändringar av fysiska miljöer efter de ändrade sociala verksamheterna. Vid nybyggnad bör man observera detta och göra det nya med hänsyn till framtida behov.

Miljöministern har mycket att tänka på och det kommer varefter hela tiden nya problem som måste lösas. Klimatet är en liten del i arbetet med miljöerna. Det är kommunerna som har monopol på att utforma de fysiska miljöerna, men det finns alltid problem som kräver ingripanden från staten och en statlig miljöminister. Den nya miljömistern har varit kommunalråd i Malmö sägs det, och det är en merit för ministern. Men ministerjobbet kräver mer än jobbet i Malmö.

Regeringen har under årens lopp inte haft någon politik för miljöerna och för det skyllt ifrån sig på kommunernas ansvar. Det har bl a lett till den katastrofala bostadsbristen nu. Kommunerna har inte skött bostadsproduktionen och nu måste regeringen ha en bostadsminister som får igång bostadsbyggandet. För att det ska bli bra måste regeringen ha en minister för miljöerna eftersom bostadsministern inte kan hinna med det också.

Stefan Löfvens regering har inte haft någon miljöpolitik. Nu kan man hoppas att det blir en. Kraven på välfärd har ökat med tiden och kräver nu bättre planering. Socialdemokraterna har enligt hemsidan ingen miljöpolitik. Miljöpartiet har ett par korta sidor på sin hemsida och på partiets kongress nyligen fanns en proposition som på några sidor beskriver hur partiets ledning ser på saken.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.

- 710 Allmänt.
- 711 Översiktlig samhällsplanering. Regionplanering. Generalplanering. Stadsplanering o d.
- 7111 Allmänna utgångspunkter och principer.
- 7112 Regionplanering. Generalplanering. Områdesplanering.
- 7113 Landsbygdsplanering.
- 7114 Stads- och tätortsplanering. Tätorter. Bostadsområden.
- 7115 Zonindelning för bebyggelse inom städer och tätorter. Stadsdelar. Byggnadskvarter.
- 7116 Byggnads- och stadsplanebestämmelser.
- 7117 Planering för trafikleder.
- 7118 Lednings- och kabelnät för offentligt bruk. Tekniska försörjningsnät.
- 7119 Övrigt.
- 712 Landskapsplanering. Naturvård. Trädgårdsarkitektur. Parkanläggningar.
- 71212 Naturen. Naturstudier. Naturskydd. Miljövård.
- 71214 Miljövetenskap.
- 7122 Allmänt om landskap. Naturreservat. Fritidsområden. Privata parker och trädgårdar.
- 7123 / 7129 Trädgårdsanläggningar.
- 713 Vägar od i landskapet.
- 714/716 Vatten, fiskar, vattenvård. Luft, skog, fåglar, luftvård. Mark, örter, markdjur, markvård.
- 714 Vatten, fiskar, vattenvård.
- 715 Luft, skog, fåglar, luftvård.
- 716 Mark, örter, markdjur, markvård.
- 717 Anläggningar i landskapet.
- 718 Kyrkogårdar. Gravplatser. Krematorier.
- 719 Kulturvård. Hembygdsvård.

SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.

- 720 Allmänt.
- 721 Arkitektur och arkitektarbete i allmänhet.
- 722 Forntidsmiljöer. Forntidsarkitektur.
- 723 Medeltidsmiljöer (ca 300-1400). Medeltidsarkitektur.
- 724 Nya tidens miljöer och arkitektur.
- 725 Offentliga byggnader. Affärs- och industribyggnader.
- 7251 Offentliga byggnader. Förvaltningsbyggnader.
- 7252 Merkantila byggnader. Affärshus. Kontorshus.
- 7253 Byggnader för transport- och kommunikationsväsen.
- 7254 Industribyggnader. Fabriker. Verkstäder. Lantbruksbyggnader.
- 7255 Sjukhus. Vårdhem od.
- 7256 Fångvårdsanstalter od.
- 7257 Restauranger. Serveringsställen. Badinrättningar. Parkbyggnader.
- 7258 Byggnader och lokaler för underhållning och sport.
- 7259 Diverse offentliga byggnadsverk.
- 726 Kyrkliga byggnader. Kultbyggnader. Begravningsanläggningar.
- 727 Undervisnings- och forskningsanstalter. Museer. Bibliotek.
- 728 Bostadshus.
- 729 Klimatreglering inklusive ljus, färg o ljud. Detaljer i arkitektarbeten.

SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.

7952 Olika sociala miljöer med anknytning till fysiska forntidsmiljöer

Motsvarande byggda miljöer se 722

7953 Olika sociala miljöer med anknytning till fysiska medeltidsmiljöer.(ca 300-1400).

Motsvarande byggda miljöer se 723

7954 Olika sociala miljöer med anknytning till Nya tidens fysiska miljöer.

Motsvarande byggda miljöer se 724

7955 Olika sociala miljöer och verksamheter med anknytning till offentliga byggnader och affärs-och industribyggnader o d.

Bl a polis och kriminalvård. Motsvarande byggda miljöer se 725.

De ekonomiska verksamheterna ingår vanligen i 61/69

79551 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till Offentliga byggnader. Förvaltningsbyggnader.

Byggnader:

72511 Riksdagshus. Parlamentsbyggnader. 72512 Ministerier. Kanslihus. Byggnader för utländska beskickningar. 72513 Kommunala byggnader. Stadshus. Kommunalhus. Landstingshus. 72414 Byggnader för tull, skattemyndigheter och ämbetsverk med finansiella uppgifter. 72515 Domstolsbyggnader. Rådhus. Tingshus. Arkivbyggnader. 72516 Posthus. Telebyggnader. 72517 Residensbyggnader. Länsresidens. Landsstatshus. Tjänstebostäder. 72518 Militära byggnader. Kaserner. 725188 Polishus. 72519 Övriga offentliga byggnader. 725191 Brandstationer. 725192 Bårhus. 725193

Byggnader för vattenverk, avloppsverk och vattenreningsverk. 725194
Toaletter för allmänheten. Sanitära anläggningar. 725198
Elektricitetsverk.

Verksamheter:

bl a polisväsendet: O Polisverksamheter, organisation , personal o d. O Polisens övervakning av allmän ordning och säkerhet. O Övervakning av moralen, fylleri, narkotikahantering, spelklubbar porrklubbar etc. O Allmän säkerhet. O Trafikpolis.
(SAB Oepb . DK 351.7, 351.8)

**79552 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till
merkantila byggnader, affärshus, kontorshus.**

Byggnader:

72521 Butiksbyggnader. Varuhus. Stormarknader. 72522 Byggnader med bostäder samt butiker, kontor o.dyl. 72523 Kontorshus. 72524 Bankbyggnader. 72525 Börshus. Byggnader för handels- o hantverksorganisationer. 72526 Saluhallar. 72527 Salutorg. 72529 Övriga merkantila byggnader

**79553 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till
transport-och kommunikationsväsen.**

Byggnader:

72531 Järnvägsstationer. Tunnelbanestationer. Godsmagasin. Övriga byggnader för spårbunden trafik. Verkstäder. Stallar. 72534 Byggnader för hamnändamål. Färjelägen. Varv. Dockor. Fyr torn. 72535 Lagerhus. Kylhus. 72536 Silobyggnader. 72538 Byggnader för vägtrafik. 725381 Garage och parkeringshus. 725382 Verkstäder. 725383 Tvättanläggningar. 725384 Bensinstationer. 725388 Busstationer. 72439. Flygplatsbyggnader. Hangarer.

**79554 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till
industribyggnader, fabriker, verkstäder, lantbruksbyggnader.**

Byggnader:

O Byggnader för lantbruk, sädesmagasin, stallar, ladugårdar o dyl till verksamheterna 63. O Byggnader för energiförsörjning, kraftverk o d till verksamheter i 644 . O Byggnader för tillverkningsverksamheter i 66/69.

**79555 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till
sjukhus, vårdhem, ålderdomshem, barnhem o d.**

Byggnader:

72551 Sjukhus. Lasarett. Kliniker. Barnbördshus. Vilohem. Sanatorier. 72552 Mentalsjukhus. 72553 Anstalter för psykiskt utvecklingsstörda. 72554 Blindinstitut. Dövstumsinstitut. 72555 Vårdhem för rehabilitering. 72556 Alderdomshem. Pensionärshem. Gästhem. 72557 Barnstugor. Barnhem. 72559 Djursjukhus.

**79556 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till
fängelser od.**

Byggnader:

72561 Fängelser. 72563 Korrektionsanstalter för vuxna. 72564 Uppfostringsanstalter för minderåriga. Skyddshem. 72565 Alkoholistanstalter.

Verksamheter

bl a kriminallvårdsverksamheter o d: O Kriminalvårdens organisation o d. O Fångvårdsanstalter. O Fängelsesystem. Ordningsregler. Fängelsevård. O Fängelsepersonal. O Straffverkställighetens olika grader. Enskild cell. Straffmildring. O Brottsförebyggande verksamhet.
(SAB Oeq. DK 343.8)

79557 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till restauranger, serveringsställen, badinrättningar, parkbyggnader.

Byggnader:

72571 Restauranger. Barer. Konditorier. Kiosker o.dyl. 72573
Badanläggningar. Saunas. 72574 Simhallar. Friluftsbad. 72575
Badortsbyggnader. Kasinon o.dyl. 72576 Byggnader i parker.
Paviljonger o.dyl.

79558 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till fritid, underhållning och sport.

Byggnader:

72581 Konserthus. Konsertsalar. 72582 Teaterbyggnader mm. 725821
Operahus. 725822 Övriga teatrar. Friluftsteatrar. 725823 Musikkafeer.
Varieteer. Danssalonger o.dyl. 725824 Biografer. 725826 Byggnader
för sport. Cirkusbyggnader. Stadions. 72583 Samlingslokaler.
Föreläsningsslokaler. Konferenslokaler. 72584 Biljarder. Kägelbano.
Bowlingbanor. 72585 Gymnastikbyggnader. Inomhusarenor. 72586
Byggnader och anläggningar för vinter- och issport, cykel- och
motorsport. 72587 Byggnader och anläggningar för vattensport.
Båthus. 72586 Ridhus. Trav- och galoppbanor. 72589 Övriga
idrottsanläggningar och detaljer till sådana t.ex. läktare.

79559 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till diverse offentliga byggnader.

Byggnader:

72591 Utställningsbyggnader. 72592. Provisoriska och flyttbara
utställningsbyggnader. 72594 Monument. Obelisker. Fontäner o.dyl.
72595 Brobyggnadsverk ur gestaltningssynpunkt. 72596 Stadsportar.
Stadsmurar. Vallar. Inhägnader

7956 Sociala miljöer och verksamheter med anknytning till död, begravning och religion. Se även 20/29.

Byggnader :

7261 Hednatempel. Helgedomar. 7262 Moskeer. Minareter. 7263
Synagogor. 7264 Kapell. 7265 Kyrkor. 7266 Katedraler. Domkyrkor.
7267 Kloster. Icke-kristna kloster. Lamakloster o.dyl. 7268
Begravningskapell. Krematorier. Kolumbarier. Mausoleer. Gravvårdar.
7269 Övriga kyrkliga byggnader. Biskopssäten. Prästgårdar. Byggnader
vid vallfartsorter.

Verksamheter bl a:

O Begravning. O Kremering. Eldbegängelse. Likbränning. O
Balsamering. Mumier. Dödsmasker. O Likvaka. O Sorg. O
Begravningsseder. Sorgetåg. Dödsdanser. Dödsklagan. Offer. Gravöl.
(Praktiska verksamheter ingår i 614). Religiösa verksamheter ingår
huvudsakligen i 20/29.

(SAB del Mz, se även 2. DC, DK 393)

* **Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

Infrastrukturministerns verksamheter gäller

[SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.](#)

Drift av transportverksamheter. Libris/SAB:

Pr	Transportmedel och kommunikationer (drift av transporter till 656)
	(konstruktion till 62, tillverkning av transportmedel till 68)
Pra	Landsvägsfordon och landsvägstrafik
Prb	Järnvägar och spårvägar
Prc	Fartyg och sjöfart
Prd	Luft- och rymdfarkostteknik
Prf	Svävare, amfibiefarkoster m m
Prt	Transportväsen Qjf Postväsen

* **Bostadsproduktion.**

Politik för en bostadsminister som ser till att det produceras.

Bostadsministerns verksamheter gäller delar av

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

Det behövs många hyresrätter med 2 rum och kök och ett mindre antal 3 rum och kök. Det går inte att säga var eftersom regeringen inte har någon hushållspolitik som klargör bostadsbristen i landet och regeringen inte haft någon miljöpolitik som klargjort hur det är i kommunerna. Regeringen måste hitta på ett sätt att subventionera hyresrätterna så att det som byggs också blir uthyrt.

Den tidigare bostadsministern ville årligen bygga 15000 hyreslägenheter med stöd. Enligt osäkra beräkningar som behöver uppgraderas skulle de lämpligen fördelas enligt följande tabell:

Flerbostadshus med 8 trappuppgångar och med 5-10

våningar. Med Sven Wimmells lägenhetstyper.

Det behövs 357 våningar för dessa 15 000 lägenheter. Varje våning:

ENA LÅNGSIDAN

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

1st 3rok + 1st 2rok

1 st 3rok + 1 st 2rok

1 st 4rok + 1 st 2rok

Trappuppgång 1

Trappuppgång 2

Trappuppgång 3

Trappuppgång 4

Trappuppgång 5

Trappuppgång 6

Trappuppgång 7

Trappuppgång 8

ANDRA LÅNGSIDAN

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

bostad 2 studenter
+ 1 st 2rok

1 st 3 rok + 1 st 2rok

1 st 3rok + 1 st 2rok

1 st 4rok + 1 st 2rok

Summa 42 lägenheter (studenter 35 kvm, 2rok 65 kvm, 3 rok 84 kvm, 4rok 103 kvm):

20 Studenter, lägenheter för studenter o d	cirka 47 % av 42
16 lägenheter 2rok för ensamma utan barn	cirka 38 %
4 st lägenheter 3 rok för par utan barn	cirka 10 %
2 st lägenheter 4 rok enligt regeringens begäran	cirka 5 %

Bygger på SCBs statistik över trångbodda och "uppgift saknas", men lägenheter för ensamma trångbodda har minskats och lägenheter för studenter har i motsvarande mån ökat. Från 24/60 till 47/38% för studenter/ensamma. Kan justeras: 2 st studentlägenheter på 35 kvm vardera kan användas som 1 st 2rok med stort sovrum, 70 kvm.

Klicka på <http://wimnell.com/omr36-39zzzb.pdf> så kommer lägenhetstyperna

Lägenheterna 2rok är gjorda så att de lätt kan användas av två studenter eller andra unga personer med låga inkomster. De får varsitt rum som de kan stänga om sig och ha bad, kök och balkong gemensamt.

Lägenheterna 2rok finns i två varianter. en ursprungsvariant och variant där sovrummet är något större för att det ska bli bättre när lägenheten används av två studenter som vill ha viss avskildhet från varandra.

Då lägenheterna 2rok används för två personer som vill stänga om sig kan man behöva sätta in extra garderobsskåp. Senare kan lägenheten användas för en person med 2rok och då tar man bort de extra skåpen.

Den större varianten av 2rok är lämplig för 2 sambor och uppfyller då boverkets krav. 2 sambor behöver enligt boverket inte 3rok, bara 2rok, men den större varianten är bättre för dem än den mindre varianten som också uppfyller boverkets krav.

När det i tabellen står bostad 2 studenter är det en lägenhet 2rok

Det innebär att det på varje långsida blir

13 st lägenheter 2rok	81,25 %
2 st 3rok	12,5
1 st 4rok	6,25
summa 16 lägenheter.	100,0 %

Det är ungefär de proportionerna man förmodligen bör räkna med.

Utrymmesnormerna Från <http://wimnell.com/omr36-39zzy.pdf>

Norm År	Målsättning	Definition av trångboddhet
Norm 1 1945	Ingen ska behöva sova i köket. Högst 2 personer i varje rum	Mer än 2 boende per rum, köket oräknat.
Norm 2 1965	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum (gäller ej enpersonshushåll). Högst 2 personer i varje sovrum.	Fler än 2 boende per rum. kök och vardagsrum oräknade. Gäller ej enpersonshushåll.
Norm 3 1974	Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrum. Eget sovrum till varje hushållsmedlem med undantag av gifta/samboende par.	Fler än en boende per rum, kök och ett rum oräknade samt enpersonshushåll i ett rum och kök eller mindre. Finns samboende i hushållet reduceras rumskravet med ett rum

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd enligt norm 3

Enboende	2 rum
2 personer	3
Ensamförälder och Samboende med 1 barn	3
2 barn	4
3 barn	5
4 barn	6

Antal hushåll 2013

Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

*** Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

Landsbygdsministerns verksamheter gäller

[SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

Särskilda underområden är inte föreskrivna men följande kan användas:

630 Allmänt.

631 Allmänna lantbruksverksamheter, allmän lantbruksekonomi.

632 Växtsjukdomar, växtförädling o d.

633 Växtodling (åkerbruk) o d.

634 Skogsbruk o d , frukt- o bärödling.

635 Trädgårdsodling o d.

636 Djurhållning.

637 Djurprodukter.

638 Biodling, silkesodling o d.

639 Jakt, viltvård, fiske, fiskevård, sjövärd, o d.

Libris/SAB:

Qd Lantbruk

Qd(x)Lantbrukslexikon

Qd:bfLantbruksorganisationer och -institutioner

Qd:k Lantbrukets och lantbruksforskningens historia

Qd:oeLantbrukslagstiftning

Qd- Särskilda länder och områden

Qda Lantbruksekonomi

Qdb Lantbrukets byggnader, redskap och maskiner

Qdc Jordbrukslära

Qdd Växtodlingslära

Qde Växternas sjukdomar och skadedjur, växtskydd

Qdf Husdjurslära

Qdg Mjolkproduktion

Qdh Äggproduktion

Qdi Köttproduktion

Qe Trädgårdsskötsel

Qe(x)Trädgårdsexikon

Qe:k Trädgårdsskötselns och trädgårdsforskningens historia

Qe- Särskilda länder och områden

Qec Trädgårdsarbete

Qed Köksväxtodling

Qee Frukt- och bärödling

Qef Prydnadsväxtodling

Qf Skogsbruk

Qf(x)Skogsbrukslexikon

Qf:bf Skogsbruksorganisationer och -institutioner

Qf:k Skogsbrukets och skogsforskningens historia

Qf- Särskilda länder och områden

Qfb Skogsekonomi

Qfd Skogsbotanik

Qfe Skogsvård

Qfh Avverkning och transport

Qfj Skogsuppskattning och virkesmätning

Qfk Flottning och sortering

Qg Jakt och fiske

Qg- Allmänt: ärskilda länder och områden

Qga Jakt

Qgb Fiske

Uh Miljöfrågor och naturskydd (vetenskap till 57, för övrigt till 71 och praktiska skyddsarbeten o d till 63)

(DC, DK 63, industrier dock till 66/69)

*** Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Minsterns verksamhet gäller alla verksamheter i världen bl a biståndsverksamheter i

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.](#)

[SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.](#)

[SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.](#)

[SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.](#)

[SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.](#)

[SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.](#)

[SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.](#)

17 globala mål för hållbar utveckling

1 Ingen fattigdom

2 Ingen hunger

3 Hälsa och välbefinnande

4 God utbildning för alla

5 Jämställdhet

6 Rent vatten och sanitet

7 Hållbar energi för alla

8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

10 Minskad ojämlikhet

11 Hållbara städer och samhällen

12 Hållbar konsumtion och produktion

13 Bekämpa klimatförändringen

14 Hav och marina resurser

15 Ekosystem och biologisk mångfald

16 Fredliga och inkluderande samhällen

17 Genomförande och globalt partnerskap

Mänsklig rättigheter.

Rätten att inte bli diskriminerad

Rätten till liv - dödsstraffet

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Yttrandefrihet

Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck

Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter

Barnets rättigheter

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Rätten till hälsa

Rätten till arbete

Rätten till utbildning

Tänke- och religionsfrihet

Förenings- och församlingsfrihet

Privat- och familjelivet

Urfolkens rättigheter

Rättigheter för nationella minoriteter

Förbud mot slaveri och slavhandel

Förbud mot tortyr

Flyktingars rättigheter

Migranternas rättigheter

*** Sjuk- och hälsovård o d.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

Ministerns verksamheter gäller

[SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d. del](#)

Se det som nämnts ovan om **människornas verksamheter som fysisk kropp**

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**

Politik för en socialförsäkringsminister med ansvar för hushållsverksamheter.

Ministerområdet gäller

[SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.](#)

[SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.](#)

[SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Tele.](#)

Vedeldning, vattenkraft, kärnkraft, solkraft, vindkraft, vågkraft, kol- kraft, oljekraft, gaskraft.

[SW . 645 Användning av inventarier o d.](#)

[SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård \(utom tvätt o d\) m m](#)

Här kan ingå umgänge och verksamheter i hemmet.

[SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.](#)

[SW . 648 Städning-, rengörings- och tvättverksamheter o d.](#)

[SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.](#)

*** Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst_**

Politik för en barn- och äldreminister m m med velfärd och socialtjänst o d

Ministerområdet gäller

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

*** Utbildning. Forskning.**

Politik för utbildningsministrar.

Verksamheterna gäller alla verksamheter, men en utgångspunkt för undervisnings- och forskningsverksamheterna finns i

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

Där finns förskolor, grundskolor, gymnasier, högskolor, universitet, forskning och inspektioner och forskning om dem.

Undervisningsministrarna har inget om områdena 104-108, som kommenteras under kulturministern.

I undervisningsministerns verksamhet ingår område 4 som dock inte finns mycket av

[SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

[SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.](#)

[SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.](#)

[SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.](#)

[SW 51 Matematik.](#)

[SW 52 Astronomi, rymdforskning.](#)

[SW 53 Fysik o d.](#)

[SW 54 Kemi o d.](#)

[SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.](#)

[SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.](#)

[SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet](#)

[SW 58 Botanik.](#)

[SW 59 Zoologi.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\)](#) delar kan ingå i näringsverksamhet

Särskilda underområden är inte föreskrivna men följande kan användas:

- 620 Allmänt.
- 621 Ingenjörssamhater: maskinbyggnad, kärnteknik, elektroteknik, mekanisk teknologi.
- 6211 Kärnteknik, kärnenergi, atomkraft, allmänt om värmekraftmaskiner, ånga, ångkraft.
- 6212 Hydraulisk energi, vattenkraft.

- 6213 El- och telekonstruktion o d, elektronik.

- 6214 Värmekraftmaskiner, förbränningsmotorer od.
- 6215 Pneumatisk energi, kylteknik, värmepumpar od.
- 6216 Maskiner o d för lagring o transport av gaser o vätskor.
- 6217 / 6219 Plastisk bearbetning, maskinelement, verktyg, verktygsmaskiner.
- 6217 Plastisk bearbetning, smidning, gjutteknik, valsning, dragning, värmebehandling, ytbehandling, sammanfogning, lödning, limning. 6218 Transmissioner, växlar, kuggar, lyftdon, hissar, transportdon, fästelement, smörjning.
- 6219 Verktyg, verktygsmaskiner, bearbetningsmetoder.
- 622 Gruvkonstruktioner o d.
- 623 Militärkonstruktioner .
- 624 Konstruktion av byggnader o d.
- 625 Konstruktion av trafikleder till lands. Järnvägar, gator, vägar o d.
- 626 Vattenbyggnad i allmänhet, kanaler, anlägg. för jordbruk, fiske.
- 627 Anläggningar i hamnar, vattendrag och öppet hav, dammar.
- 628 Hygienkonstruktioner, vatten o avlopp, belysning od
- 629 Transportmedelskonstruktion o d.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

- A1:** att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
- A2:** att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

- B1:** att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
- B2:** att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få utträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisningen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Slutsats:

Grundskolor och gymnasier måste ge barnen kunskaper om sig själva och sina beteenden och världens problem så att de kan leva väl ihop med andra och med demokratin kan förbättra levnadsförhållandena för sig själva och alla andra.

Religioner ger gammalmodiga bilder av världen och om hur man bör bete sig, som inte fungerar idag. Religionsämnet bör utvidgas till att omfatta levnadskunskap om hur man kan utveckla sig själv och om hur man bör samverka med andra.

Ämnet om samhällskunskap måste göras mer fullständigt i både grundskolor och gymnasieskolor. Kunskaper i hemkunskap bör förbättras i grundskolorna och förmedlas också i gymnasierna.

Det här gäller de svenska barnen och också de nyanlända, invandrarna, för vilket det är särskilt viktigt att läroplanerna ger en bra modern utbildning i de nämnda ämnena, som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen ska direkt hjälpa de enskilda individerna och hjälpa dem att på politisk väg förbättra välfärden för alla.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne med filosofi och psykologi kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

Alla människor kan ha verksamheter mer eller mindre inom alla områden, som yrkesverksamhet eller som fritidsverksamhet.

Människornas verksamheter som psykologiska varelser finns i

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

Religiösa verksamheter finns i

[SW 2 Religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 21 Allmän religionsvetenskap.](#)

[SW 22/28 Kristna religioner.](#)

[SW 29 Icke kristna religioner o d.](#)

De kan se som specialdelar av område 14

Individernas inre verkligheter, dvs deras kunskaper, erfarenheter, framtidsvisioner känslor, värderingar, uppfattning om samband, psykiska mekanismer, logik och moral avgör hur de handlar i yrket och på fritiden.

Det är viktigt att människorna är lämpligt utrustade i sina inre verkligheter. Man måste utbilda om detta och börja redan i de första skolorna,

*** Information, konst, kultur o d.**

Politik för en kultursminister. Med demokrati.

Kulturministrarnas verksamheter gäller alla verksamheter, isynnerhet områdena 1, 2 ,7, 8 och 9.

[SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.](#) kulturdelen ingår

[SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.](#)

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

[SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdoms historia.](#)

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

[SW 2 Religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.](#)

[SW 21 Allmän religionsvetenskap.](#)

[SW 22/28 Kristna religioner.](#)

[SW 29 Icke kristna religioner o d.](#)

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.

21 områden:

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[SW 78 Musik \(konserter o d 792\)](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.](#)

[SW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[SW . 7951 Sociologi. Socialvård..](#)

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

[SW . 7957 Undervisning o d.](#)

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.

12 områden:

[SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.](#)

[SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.](#)

[SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.](#)

[SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.](#)

[SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.](#)

[SW 84 Fransk skönlitteratur o d.](#)

[SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.](#)

[SW 86 Spansk och portugisisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.](#)

[SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.](#)

[SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .](#)

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.

12 områden:

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.](#)

[SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.](#)

[SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.](#)

[SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.](#)

[SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.](#)

[SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.](#)

[SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.](#)

I område 7 tar andra ministrar över delar av regeringens övervakning och reglering:

Miljöministern:

[SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

Socialtjänstministern:

[SW .7951 Sociologi. Socialvård.](#)

Polisministern/inrikesministern: delar av

[SW .7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

Migrationsminister: delar av:

[SW .7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

Hälso- och sjukvårdsministern : delar av

[SW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

Undervisning och forskning gällande områdena 1, 2, 7, 8 och 9 kan ingå i [SW .7957 Undervisning o d.](#)

I område 10 ingår områdena 101, 102 och 103 vanligen i biblioteks-verksamheter som ligger under kulturministern.

[SW .104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW .105 Övergripande om forskning](#)

[SW .106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW .107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW .108 Samhällskunskap.](#)

[SW .109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

I områdena 104-108 finns inga etablerade företrädare. Det skulle kunna vara universitetskansleämbetet som ska hålla i högskolor och universitet och borde veta i dessa områden, men där har man ingen ordning på vad de bör göra. Högskolor och universitet är ordnade efter förhållanden på 1800-talet och ger inga samlade bilder av verksamheterna 104-108. Område 109 finns som ämne på universiteten. I område 105 om forskning finns forskning.se som ger något om vad som bör finnas där. De statliga forskningsorganen tycks inte ha kläm på helheten i forskningen.

*** Jobb.**

Politik för en arbetsmarknads- och etableringsminister.

Ministerns verksamheter gäller

[SW .658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

Delvis:

[SW .7957 Undervisning o d](#)

[SW .7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

*** Näringar.**

Politik för en näringsminister.

Ministerns verksamheter gäller

[SW .658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.](#)

[SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

[SW 66 Tillverkning av kemivaror od.](#)

[SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d](#)

[SW 68 Tillverkning av komplexvaror.](#)

[SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

[SW .651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[SW 62 Ingenjörsverksamheter \(konstruktion o d\) delar kan ingå](#)

[SW .654 Telekommunikationsverksamheter.](#) näringslivsdelen ingår.

Konstruktion av IT produkter ingår i 62, produktion ingår i 68.

[SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.](#)

66/68 Tillverkning av varor

66 Tillverkning av kemivaror o d.

660 Allmänt
661 Kemikalier
662 Explosivämnen, tändmedel, bränslen
663 Drycker, njutningsmedel
664 Livsmedel
665 Oljor, olje- o asfaltprodukter, fett, vax
666 Glas och porslin, lergods, cement, betong
667 Färger
668 Hygienartiklar, läkemedel, kemisk-tekniska artiklar.
669 Metaller od

67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d.

670 Allmänt
671 Ädelmetallvaror, ädelstensvaror
672 Enkla metallvaror av järn o stål
673 Enkla föremål av metaller, ej ädelmetall, ej järn
674 Trävaror
675 Läder och skinn .
676 Pappersmassa, papper och pappersvaror
677 Garn, tråd, textilier
678 Plast- och gummi-varor
679 Gruvbrytning, oljeutvinning o d, tillverkning av stenvaror

68 Tillverkning av komplexvaror.

680 Allmänt
681 Finmekaniska produkter, instrument, optik, elektronik
682 Maskiner
683 Maskiner och apparater för värme, ventilation, sanitet och för el
684 Möbler o d
685 Skor, lädervaror, hjälpmedel för gång o d, sportartiklar.
686 Grafiska produkter, bokbindning o d.
687 Beklädnadsartiklar. 688 Dekorationsartiklar, leksaker o d
689 Transportmedel [SW 66/68 Tillverkning av varor.](#)

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

Särskilda underområden är inte föreskrivna men följande kan användas:

690 Allmänt.
691. Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).
692 Byggnadsdelar.
693 Murning, betonggjutning o d.
694 Byggnadsträarbeten.
695 Olika slags byggnader och anläggningar.
696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.
697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.
698 Måleri-, glasmästeri- och inredningsarbeten o d.
699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.
Isoleringsarbeten.
Till 62 hör delar av P som gäller ingenjörskonstruktion o d.
Delar som gäller tillverkning i industrier o d ingår i 66-69.

Libris/SAB:

Pp Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien
(tillv.till 69, drift till 644) Pp.01Materiallära
Pp.02Mätteknik och mätinstrument
Pp.03Maskiner och redskap
Pp.05Industri
Pp:bf Allmänt: organisationer och institutioner
Pp:oeByggnadslagstiftning
Pp.0 Allmänt: särskilda aspekter
Ppa Byggnadsteknik
Ppb Byggnadsproduktion: husbyggnad
Ppba Projektering, produktion
Ppbb Byggnadsdelar
Ppbc Värme, vatten, ventilation, kyla
Ppbd Byggnader för särskilda ändamål
Ppc Byggnadsproduktion: väg- och vattenbyggnad
Ppca Väg- och gatubyggnad

Ppcb Järnvägsbyggnad
Ppcc Tunnelbyggnad
Ppcd Brobyggnad
Ppce Flygplatsbyggnad
Ppcf Vattenbyggnad
Ppcg Vattenkraftbyggnader
Ppch Torrläggning och bevattning
Ppd Teknisk hygien, vatten och avlopp, värmeförsörjning m m
(Drift till 644)
Ppda Vattenförsörjning och avlopp
Ppdb Renhållning och avfallshantering
Ppdd Buller
Ppde Gatu- och vägbelysning
Ppdf Värmeförsörjning

*** Handel._**

Politik för en handelsminister.

Ministerns verksamheter gäller

[SW . 653 Handelsverksamheter.](#)

[SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.](#)

Delvis [SW . 655 Förlagsverksamheter o d.](#)

Libris/SAB:

Qi Handel
Qi(x) Allmänt: lexikon och uppslagsverk
Qi:k Handels historia
Qi:oe Handelslagstiftning
Qi- Särskilda länder och områden
Qia Handelsteknik
Qik Varukännedom
Qil Handelskalendrar och -lexikon
Qim Handel med speciella varor
Qis Marknader och varumässor
Qiv Handelskammare, handelsrepresentation

*** Migration.**

Politik för en migrationsminister.

Ministerns verksamheter gäller

[SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**

Politik för en inrikesminister för brott och polis o d

Ministerns verksamheter gäller

[SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#) Delar om
brott, polis od

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**

Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Ministrarnas verksamheter gäller

[SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.](#)

Libris/SAB:

Ok Försäkring
Ok(x) Allmänt: försäkringslexikon
Ok- Allmänt: särskilda länder och områden
Oka Försäkringsteknik
Okb Försäkringsrätt
Okc Socialförsäkring
Okd Livförsäkring
Oke Skadeförsäkring
Okz Särskilda försäkringsföretag
Qae Penning- och bankväsen
Qaf Finansväsen med finansrätt (Delar till 657)
Qbc Redovisning

Kort om skillnader mellan klassifikations-systemet för mänskliga verksamheter och bibliotekssystemen DC, DK och SAB. (Från 40zk)

DC, DK och SAB konstruerades innan demokratin i praktiken slagit igenom ordentligt. Världen styrdes av, som de trodde, visa herrar, som styrde efter vad de trodde vetenskapliga principer. I deras schemor finns inte särskilda platser för politiska krav o d. Klassifikationssystemet för verksamheter bygger på huvudområdena i DC och DK och deras område 3 har gjorts till ett område för politik. Vissa opolitiska delar där har flyttats till områdena 6 och 7. I områdena 36-39 finns plats för politiska krav.

Klassifikationssystemet för verksamheter utvecklades under 1970-talet. Då undersöktes många länders bibliotekssystem. De nordiska länderna hade olika system. Störst i världen var Deweys DC, men det användes inte mycket i Sverige, hellre valde man DK i stället för DC. KTH använde DK, inte DC,

I början av 1990-talet gjordes en jämförelse mellan det uppgjorda systemet och DC, DK och SAB, med de då gällande versionerna. Den finns i en särskild bok 1996:

" Kapitel 8. Klassifikationssystemet för verksamheter. Jämförelse med DC (Dewey Decimal Classification),

DK (Universiella decimalklassifikationen) och

SAB (Sveriges allmänna biblioteksförnings system på svenska bibliotek)." Har delats upp på två pdf-filer (149+140=289 sidor):

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 1 sid 1-402](http://wimnell.com/omr025.pdf)

(<http://wimnell.com/omr025.pdf>)

[Klassifikationssystemet. Bok 9 feb 1996, del 2 sid 501-913](http://wimnell.com/omr026.pdf)

(<http://wimnell.com/omr026.pdf>) Det är det som gällde då.

Sedan 1996 har DC, DK och SAB reviderats så att redovisningarna 1996 inte helt stämmer med det som gäller nu. På hemsidan har sedan 1998 vartefter behandlats verksamheterna och deras problem. Det mest väsentliga är att huvudområdena är enkelt och tydligt definierade så att systemet kan bli till hjälp:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter om vetandet i samhället och individernas tankar och inre verkligheter.
2. Religiösa verksamheter o d, som numera mest kan ses som delar av individernas inre verkligheter,
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter om individernas och deras gruppers sätt att med demokratiska församlingar förändra samhällena och levnadsvillkoren.
4. Sambandsforskningsverksamheter om sambanden mellan olika verksamheter.
5. Naturforskningsverksamheter om naturens krafter och samspel.
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter om människornas handlingar till materiell nytta eller onytta.
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer. kulturella verksamheter om människornas handlingar till psykisk nytta eller onytta i fysiska och sociala miljöer.
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur och
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia,
= kompletterande kulturella verksamheter.

Diderot samlade mänskligt vetande i "Encyklopedin" i 35 band 1751-1780, för att förändra världen.

I slutet av 1800-talet gjorde amerikanen Dewey sitt klassifikations-system. Det börjar med ett område noll för bibliotek o d. Sedan kommer tre områden: Filosofi, Religion och Samhällsvetenskaper. Med det var världen förklarad tycks han ha menat, men han lade till områden 4 - 9 för Språk, Naturvetenskaper, Teknik, Konstater, Litteratur och Historia, ämnen som inte verkade ingå i samhället på något betydande sätt och var för sig kunde ses som särskilda världar utan något intressant samband dem emellan. De här ämnena är dock av stor betydelse i samhället.

Något tydligt område för politiska verksamheter fanns inte, men på slutet av område 3 finns fyra områden där politik kan ingå.

360 Sociala problem & sociala tjänster

370 Utbildning

380 Handel, kommunikationer & transport

390 Seder, etikett & folklore.

I systemet för mänskliga verksamheter har dessa området fått bli områden för politiska krav:

[SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.](#)

[SW 37 ...om utbildning o d.](#)

[SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.](#)

[SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.](#)

Det som DC-Dewey har på dessa områden har flyttats till områdena 6 och 7. På 301-307 har DC Sociologi & antropologi som flyttats till område 79+7911. Delar på DC 33 nationalekonomi om finanser o d flyttas till område 657. På så sätt har området 3 blivit ett område för

politikvetenskaper och politiska verksamheter

I 36-39 behandlas i första hand centrala och övergripande politiska krav medan politik om fackområden kan behandlas i samband med fackämnena.

En besynnerlighet i DC är att Språk och Litteratur ligger på olika områden, 4 och 8, trots att de har samma grundindelning. DK kom till senare, gillade inte det utan flyttade Språk till område 80 intill områden för Litteraturvetenskap och Skönlitteratur.

DC, DK och SAB börjar alla tre med bibliotek o d. I DC och DK finns biblioteken i område noll som i systemet för mänskliga verksamheter tagits bort. Det som finns i område noll har placerats på andra områden då biblioteken kommit på område 1 om filosofiska och psykologiska verksamheter och kommer i början på hela systemet.

Underområdena i 1 är

[SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar](#)

underindelade i 101-109.

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

Underindelade i 11-18/19.

Område 10 har gjorts till ett område för samhällenas samlade vetande och tänkande. Det behövs i början en översikt över vad samhällena innehåller:

[SW 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.](#)

[SW 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning](#)

[SW 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.](#)

[SW 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

Det börjar alltså på 101 och 102 med arkiv, bibliografier och bibliotek. Allmänna encyklopedier kan ses som urval av det för tiden viktigaste. För Diderot vetandet på 1700-talet och i Sverige nu Nationalencyklopedin. Urvalet av de viktigaste är samtidigt ett urval av de viktigaste värderingarna. Det finns inte någon instans som har ansvar för detta, man får nöja sig med att från hela systemet godtyckligt plocka fram förslag. Nu hör de mänskliga rättigheterna och FN:s miljömål od och annat liknade till det viktigaste.

Område 040 är i DC vakant och i systemet för verksamheter har 104 fått bli

[SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband](#)

När Språk i DC område 4 flyttats bort har område 4 blivit ett nytt område för sambandsforskningsverksamheter. Det behövs ett område som sysslar med samband, viktigt bl a för de politiska verksamheterna där politikerna mycket litet klargör samband mellan förslag och krav de ställer. Tyvärr har universitetsvärlden i sina forskningar inte tillräckligt uppmärksammat sambandsproblemen. Det finns ett ämne systemvetenskap där sambandsproblem kan behandlas, men på universiteten tycks det ämnet mest handla om teknologisk hantering.

Sambandsproblem behandlas nu vanligen i liten skala i samband med fackämnena medan en mer grundläggande sambandsforskning skulle behövas.

[SW . 105 Övergripande om forskning](#)

Områdena 101-104 gäller huvudsakligen vetande och tänkande som det har varit och är. Men kunskaperna behöver ökas och förnyas. Det är uppgifter för forskningen och det är ämnet för område 105. Forskningsarbeten ingår i område 7957 för utbildning. För en överblick över forskningen finns ingen klar instans. Regeringens politik ger ingen lämplig överblick och inte heller de statliga forskningsråden. På Internet finns forskning.se som ger en någorlunda överblick.

[SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter](#)

Ekonomiska verksamheter finns i område 6. Någon bra instans för överblick finns här inte men kan kanske hittas. Statistiksystem för ekonomiska verksamheter och näringar kan i brist på annat i korthet ge en överblick.

Från SCB. se 19 oktober 2015:

[“Förändring av näringsgrensindelning \(SNI 2007\) införs i AKU.](#)

Från och med AKU avseende januari 2009 införs en ny näringsgrensindelning, SNI 2007, i den löpande AKU-publiceringen. SNI 2007 baserar sig på EU:s nya näringsgrensstandard NACE Rev. 2.

I och med att SNI 2007 i stor utsträckning skiljer sig från den gamla näringsgrensindelningen SNI 2002 (som baserade sig på NACE Rev. 1.1) har nya redovisningsgrupper på näringsgren tagits fram i AKU.

De nya redovisningsgrupperna på näringsgren beskrivs närmare i dokumentet Beskrivning av nya redovisningsgrupper på näringsgren i AKU

[Beskrivning av nya redovisningsgrupper på näringsgren i AKU \(pdf\)](#)
Redovisningsgrupper i AKU enligt SNI 2007

Namn på redovisningsgrupp	SNI 2007 (2-siffer)	SNI 2007 (bokstav)
1) Jordbruk, skogsbruk o fiske	01-03	A
2) Tillverkning och utvinning, energi och miljö	05-33, 35-39	B+C+D+E
<i>därav Tillverkning verkstadsvävar</i>	25-30, 33	<i>Del av C</i>
3) Byggverksamhet	41-43	F
4) Handel	45-47	G
5) Transport	49-53	H
6) Hotell och restaurang	55-56	I
7) Information och kommunikation	58-63	J
8) Finansiell verksamhet, företagstjänster	64-82	K+L+M+N
9) Offentlig förvaltning m.m.	84, 99	O+U
10) Utbildning	85	P
11) Vård och omsorg	86-88	Q
12) Personliga och kulturella tjänster Uppgift saknas	90-98	R+S+T “

[SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.](#)

Utbildning o d och kulturella verksamheter finns i områdeerna 7-9.

Någon bra instans för överblick finns här inte men kan kanske hittas.
Statistiksystem för utbildningar o d kan i brist på annat i korthet ge en överblick.

4 Yrkesutvecklingen enligt FoB och yrkesregistret

Den framtagna översättningsnyckeln indikerar följande yrkesutveckling enligt SSYK ensifternivå. Siffrorna avser folkbokförda personer per den 31 december i åldern 16 år och äldre, vilka räknats som förvärvsarbetsande under november. Mer information om definitionen av förvärvsarbetsande finns under: www.scb.se/rams

Yrkesområde enligt SSYK	Benämning	FoB 85	FoB 90	Yrkesregistret 2001	Yrkesregistret 2002
1	LEDNINGSARBETE	133 148	151 068	197 826	211 619
2	ARBETE SOM KRÄVER TEORETISK SPECIALISTKOMPETENS	395 468	460 924	639 044	674 680
3	ARBETE SOM KRÄVER KORTARE HÖGSKOLEUTBILDNING	616 362	686 268	695 582	715 024
4	KONTORS- OCH KUNDSERVICEARBETE	514 769	504 856	369 840	375 195
5	SERVICE-, OMSORGS- OCH FÖRSÄLJNINGARBETE	649 976	722 678	718 162	737 183
6	ARBETE INOM JORDBRUK, TRÄDGÅRD, SKOGSBRUK OCH FISKE	148 481	117 798	43 345	44 038
7	HANTVERKSARBETE INOM BYGGVERKSAMHET OCH TILLVERKNING	535 489	559 547	359 364	369 793
8	PROCESS- OCH MASKIN- OPERATÖRSARBETE, TRANSPORTARBETE M.M.	534 192	522 549	396 390	410 918
9	ARBETE UTAN KRAV PÅ SÄRSKILD YRKESUTBILDNING	239 838	225 820	219 481	234 399
0	MILITÄRT ARBETE	17 627	18255	14 038	13 861
P	Går ej att översätta/nyckla	106 490	108 234	0	0
U	Uppgift saknas	393 269	413 496	448 784	360 464
Totalt		4 285 109	4 491 493	4 101 856	4 147 174

Det går att använda översättningsnyckeln även på SSYK två- och tresifternivå. Som framgår av olika kommentarer ökar osäkerheten med en högre detaljningsnivå.

Tabellen på föregående sida är hämtad från SCB 19 oktober 2015:
[Jämförelse mellan yrkesuppgifter i FoB och yrkesregistret \(doc\)](#)

“ I det nya yrkesregistret klassificeras yrke efter Standard för svensk Yrkesklassificering (SSYK96). Tidigare yrkesstatistik samlades in i Folk- och bostadsräkningarna (FoB) och klassificerades enligt Nordisk Yrkesklassificering (NYK). En nyckel mellan klassificeringssystemen har skapats av SCB för att möjliggöra länkning till historiska data. Med befintlig nyckel kan data länkas tillbaka till 1985. “
Se även: [Befolkningens utbildning 2014](#)

[SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.](#)

Dessa ämnen ger en överblick över vetandets och tänkandets utveckling. Se: [Sven Wimmell 17 sept 1997 + 1 februari 2015: Filosofins historia. Bertrand Russel om västerlandets visdom.](#)
<http://wimmell.com/omr109b.pdf>

[SW . 108 Samhällskunskap.](#)

För alla ämnen 101-109 behövs en överblick och det kan anses motsvara ämnet samhällskunskap i grundskolan. I ämnet samhällskunskap behöver man få veta om alla ämnen 101-109. Individernas vetande och tänkande ingår i 11-19. I en demokrati måste alla kunna om samhället så att de kan rösta med kunskap i de allmänna valen. Ämnet samhällskunskap på alla skolnivåer behöver förbättras.

[SW 11/19 Individernas inre verkligheter.](#)

[SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.](#)

[SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.](#)

[SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.](#)

[SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.](#)

[SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.](#)

[SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.](#) (Teoretisk filosofi)

[SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.](#) (Praktisk filosofi)

[SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.](#)

De inre verkligheter var och en har är inte alltid medvetna för individen och andra människor vet inte mycket om dem. Med betyg i skolämnen andra har kan man lista ut något om andras inre verkligheter. Med intervjuer m m kan man få veta något. Med vissa vetenskapliga undersökningar kan man få veta hur människor vanligen tänker och beter sig till följd av det.

Med utbildningsverksamheter i 7957, andra informationsverksamheter. underhållningsverksamheter, samtal, umgänge litteratur o s v kan man påverka människor. Särskilt viktigt är att påverka barnen på lämpligt sätt i alla sammanhang och isynnerhet i skolorna. Föräldrarna har stor betydelse och skolorna måste lära barnen det de behöver för livet. Efter skolan måste påverkningarna vartefter fortsätta på lämpligt sätt i alla sammanhang. I en demokrati måste påverkningarna vara sådana att det blir möjligt att påverka politiken på lämpligt sätt och så att det blir möjligt att leva ett bra liv.

Påverkningarna är ofta inte lämpliga och behöver ändras till det bättre. Vad som menas med bra blir då beroende av grundläggande värderingar som på grund av allt hela tiden förändras.

Exempel på förändringar i värderingar är värderingar om bibliotekssystemen som nu används. DC, DK och SAB är gjorda före demokratiens genombrott och har inte uppbyggnad som passar en demokrati. När KB nu övergår till DC följer de värderingar som gällde i slutet på 1800-talet och inte värderingar som följer av nu rådande ambitioner om demokrati. I Sverige kan demokratin i bästa fall kunna anses vara 90 år gammal om man räknar med kvinnornas rösträtt 1924 och i världen högst 70 år gammal om man räknar efter FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och de forna koloniernas avskaffande efter andra världskriget.

I systemet för mänskliga verksamheter har område 6 fått mottaga delar från

DC 004-006 Datavetenskap (till 651)

DC 351-354 Offentlig förvaltning (till 6520-6524 opolitisk civil förvaltning)

DC 355-359 Militärvetenskap (till 6526-6529)

DC 380 Handel, kommunikationer & transport (till 653, tele 654, 656)

DC 330 Nationalekonomi (delar om finanser o d till 657).

SAB skiljer inte väl mellan ingenjörsmässiga konstruktionsverksamheter o d och tillverkning av det konstruerade. I klassifikationssystemet för verksamheter görs sådan åtskillnad att allt tillverkningsarbete finns i avdelningarna 66-69.

Område 7 har fått mottaga delar från

DC 301-307 Sociologi & antropologi (till 79, 7911-7913)

DC 130 Parapsykologi & ockultism (till 7911-7913)

DC 360 Sociala problem & sociala tjänster (till 795 och dess underavdelningar)

DC 370 Utbildning (till 7957)

DC 390 Seder, etikett & folklöre (till 7911-7913)

DC 070 Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 7913-7919 radio, TV od)

DC 060 Föreningar, organisationer & museer (Till 7959, 73)

DC 090 Handskrifter & rara böcker (till 76 grafisk konst)

I systemet för verksamheter har område 79 blivit ett område för sociala miljöer och social beteenden. I område 795 finns underområden 7951-7959 där områdena utgår från sociala miljöer som har anknytning till fysiska miljöer som beskrivits i område 72. Till exempel har utbildningar i 7959 anknytning till skolbyggnader i 729.

I område 8 blandar DC litteraturvetenskap och skönlitteratur. I systemet för verksamheter finns språk på 80, litteraturvetenskap på 81 och skönlitteratur på 82-89.

Område 9 har fått mottaga från

DC 070 Nyhetsmedier, journalistik & publicering (till 90)

DC 050 Tidskrifter & seriella resurser (till 90)

Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

Här har SABs ämnen lagts in. Individernas inre verkligheter behöver förbättras genom utbildningar i skolor på alla nivåer. Observera att SAB har dålig redovisning för område 3 om politik. Regeringen har dålig hand med området 64 om hushållsverksamheter. Regeringen har ansvariga statsråd för alla politikområden utom för hushållsverksamheterna som är grunden för välfärden. (SAB= system på biblioteken)

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

OSW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar

SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.

SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning

SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.

SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband

SW . 105 Övergripande om forskning

SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter

SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.

SW . 108 Samhällskunskap.

SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

Ac Arkiv11152 träffar

Aa Bibliografi72330 träffar

Ab Bibliotek33294 träffar

Ba Allmänna encyklopedier3393 träffar

Be Allmän idé- och lärdomshistoria10295 träffar

Bf Allmän vetenskaplig och kulturell verksamhet16245 träffar

Här gärna också översikter om **Db** Filosofins historia

OSW 11/19 Individernas inre verkligheter.

SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.

SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.

SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.

SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.

SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.

SW 16 Individens logik. Vetenskapsteori o d.

SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.

SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

D(x) Filosofiska lexikon334 träffar

D:d Filosofisk teori och metodlära75 träffar

Df Estetik3423 träffar

De Värdefilosofi: allmänt468 träffar

Dj Verklighetsuppfattningar (metafysik, ontologi, kosmologi m m)5262 träffar

Dh Filosofisk antropologi4683 träffar

Do Psykologi69173 träffar

Dd Kunskapsteori och vetenskapsteori12632 träffar

Dc Logik och språkligt orienterad filosofi6341 träffar

Dg Etik18582 träffar

Da Äldre västerländsk samt icke-västerländsk filosofisk litteratur5654 träffar

Db Filosofins historia43514 träffar

Db a Antikens filosofi3099 träffar

Db b Medeltidens och renässansens filosofi1452 träffar

Db c Nya tidens filosofi (fr o m Descartes)12017 träffar

Db d Icke-västerländsk filosofi2611 träffar

Db z Särskilda filosofer24621 träffar

OSW 2 Religiösa verksamheter o d.

CReligion

C(x) Religionslexikon118 träffar

C:d Religionsfilosofi och -psykologi7141 träffar

C:oa Religionssociologi2246 träffar

Ca Kristendomen: allmänt6644 träffar

Cb Bibelutgåvor9294 träffar

Cc Exegetik och litteratur om Bibeln32998 träffar

CdÄldre teologisk litteratur7302 träffar

Ce Dogmatik och symbolik20777 träffar

Cf Teologisk etik4851 träffar

Cg Praktisk teologi14366 träffar

ChGudstjänsten7219 träffar

Ci Uppbyggelselitteratur20632 träffar

Cj Kyrkohistoria45869 träffar

Ck Kristna samfund25627 träffar

Cl Kristen mission4441 träffar

Cm Religionshistoria57604 träffar

Cn Moderna religionsbildningar3399 träffar

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

O

SW 31 Statistik och demografi.

SW 32 Statsvetenskap.

SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.

SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

Oi Statistik7682 träffar

Oi(x) Statistiklexikon50 träffar

Oi:d Statistisk teori och undersökningsmetodik1116 träffar

Oi:k Statistikens historia45 träffar

Oj Demografi (befolkningsvetenskap)10117 träffar

Oj:bf Demografiska institutioner19 träffar

Oj:d Demografisk teori, filosofi och metodlära289 träffar

Oj:k Demografisk forskningshistoria161 träffar

Oj:oi Statistiska demografiska tabeller62 träffar

Oj- Allmänt: särskilda länder och områden3887 träffar

Oja Nativitet och mortalitet737 träffar

Ojc Flyttningar och befolkningsändringar2181 träffar

Ojd Befolkningssammansättning och -fördelning491 träffar

Ojf Folkbokföring240 träffar

Ojp Befolkningspolitik520 träffar

Oc Statskunskap och politik136937 träffar

Oc(x) Allmänt: lexikon205 träffar

Oc:bf Organisationer och institutioner42 träffar

Oc:d Politisk teori, politisk psykologi och metodlära5128 träffar

Oc:k Statskunskapens vetenskapshistoria584 träffar

[Oc:oa](#) Politisk sociologi1672 träffar

[Oc.0](#) Särskilda statsvetenskapliga och politiska delområden, politiska skrifter13592 träffar

[Ocb](#) Statsrätt7253 träffar

[Occ](#) Sveriges statskunskap och politik17489 träffar

[Ocf](#) Främmande länders statskunskap och politik44858 träffar

[Ocg](#) Politiska begrepp och politiska åskådningar39099 träffar

[Ocl](#) Utomparlamentariska metoder, konspirativ verksamhet, terrorism m m4690 träffar

[Qa\(x\)](#) Nationalekonomiska etc lexikon147 träffar

[Qa:k](#) Nationalekonomins historia361 träffar

[Qa:oe](#) Lagstiftning8 träffar

[Oe](#) Rättsvetenskap114353 träffar

[Oe\(x\)](#) Juridiska lexikon459 träffar

[Oe\(u\)](#) Lagar och lagförslag: allmänt16 träffar

[Oe:d](#) Rättsfilosofi och rättsvetenskaplig metodlära3655 träffar

[Oe:oa](#) Rättssociologi889 träffar

[Oe-](#) Juridik: särskilda länder och områden8863 träffar

[Oea](#) Civilrätt46145 träffar

[Oeb](#) Straffrätt7950 träffar

[Oek](#) Processrätt10811 träffar

[Oel](#) Tryckfrihetsrätt1241 träffar

[Oep](#) Kriminologi och polisväsen15455 träffar till 7955

[Oeq](#) Kriminalvård3233 träffar till 7955

[Oer](#) Rättsfall4887 träffar

[Oes](#) Försvars- och krigslagstiftning1109 träffar

[Oet](#) Rättshistoria10036 träffar

[Oeö](#) Särskilda verksamheters juridik25 träffar

[O\(x\)](#) Samhälls- och rättsvetenskapliga lexikon169 träffar

[O:bf](#) Samhälls- och rättsvetenskapliga institutioner29 träffar

[O:d](#) Samhälls- och rättsvetenskapens filosofi och metodlära11011 träffar

[O:k](#) Samhälls- och rättsvetenskapens historia175 träffar

[O-](#) Allmänt: särskilda länder och områden4022 träffar

[O-a](#) Europa: allmänt81 träffar

[O-b](#) Norden: allmänt52 träffar

[O-c](#) Sverige967 träffar

[O-d](#) Övriga Norden182 träffar

[O-e](#) Brittiska öarna (Storbritannien)122 träffar

[O-f](#) Mellaneuropa270 träffar

[O-g](#) Nederländerna, Belgien och Luxemburg20 träffar

[O-h](#) Schweiz16 träffar

[O-i](#) Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)59 träffar

[O-j](#) Frankrike och Monaco134 träffar

[O-k](#) Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)22 träffar

[O-l](#) Portugal18 träffar

[O-m](#) Östeuropa296 träffar

[O-n](#) Balkanländerna95 träffar

[O-o](#) Asien758 träffar

[O-p](#) Afrika407 träffar

[O-q](#) Amerika550 träffar

[O-r](#) Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)51 träffar

[O-s](#) Polarländerna7 träffar

[Ob](#) [Internationella relationer](#)51526 träffar

[Ob\(x\)](#) [Allmänt: lexikon](#)64 träffar

[Ob:bf](#) [Allmänt: institutioner](#)83 träffar

[Ob:k](#) [Allmänt: historia](#)90 träffar

[Ob.09](#) [Allmänt: politiska skrifter](#)286 träffar

[Oba](#) [Folkrätt](#)10884 träffar

[Obb](#) [Freds- och nedrustningsfrågor](#)8780 träffar

[Obd](#) [Internationellt samarbete: allmänt](#)1946 träffar

[Obe](#) [Nationernas förbund \(NF\)](#)440 träffar

[Obf](#) [Förenta nationerna \(FN\)](#)3985 träffar

[Obk](#) [Regionalt mellanfolkligt samarbete](#)6743 träffar

[Obi](#) [Försvarspakter](#)735 träffar

[Obn](#) [Nordiskt samarbete](#)953 träffar

[Obq](#) [Utvecklingsbistånd och internationell
hjälpverksamhet](#)7528 träffar

[Obrr](#) [Röda korset \(och likvärdiga organisationer\)](#)483 träffar

[OSW](#) [35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.](#)

Här församlingarnas egna dokument. Oklart var SAB har dem.

[OSW](#) [36/39 Politiska krav och politiska planeringar:](#)

[Oh](#) [Sociala frågor och socialpolitik](#)173566 träffar se7951

Här politiska krav och politiska planeringar. Oklart var SAB har dem.

[OSW](#) [4 Sambandsforskningsverksamheter.](#)

Finns inte i SAB

[OSW](#) [5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.](#)

[T](#) [Matematik](#)

[Ta](#) [Matematik: allmänt](#)20686 träffar

[Tb](#) [Aritmetik](#)463 träffar

[Tc](#) [Algebra](#)7432 träffar

[Td](#) [Analys](#)11819 träffar

[Te](#) [Geometri](#)5824 träffar

[Tf](#) [Mått, mål och vikt](#)611 träffar

[Th](#) [Sannolikhetskalkyl och matematisk statistik](#)12869 träffar

[U](#) [Naturvetenskap](#)

[U\(x\)](#) [Naturvetenskapliga lexikon](#)407 träffar

[U:b](#) [Naturvetenskaplig forskning och n naturvetenskapliga
institutioner](#)530 träffar

[U:d](#) [Naturvetenskaplig teori, filosofi och metodlära](#)1413 träffar

[U:k](#) [Naturvetenskapens historia](#)2319 träffar

[U:oa](#) [Naturvetenskapens sociologi](#)133 träffar

[U.02](#) [Allmän instrumentlära](#)683 träffar

[Ua](#) [Astronomi](#)15199 träffar

[Ua\(y\)](#) [Astronomiska kartor, stjärnkataloger och
bilderböcker](#)48 träffar

[Ua:bf](#) [Astronomiska institutioner](#)74 träffar

[Ua:k](#) [Astronomins historia](#)1307 träffar

[Ua.02](#) [Instrumentlära](#)324 träffar

[Uaa](#) [Universum](#)2504 träffar

[Uab](#) [Solsystemet](#)2247 träffar

[Uac](#) [Stjärnor](#)1230 träffar

[Uae](#) Praktisk astronomi874 träffar
[Uaf](#) Tidmätning1484 träffar
[Uag](#) Celest mekanik227 träffar
[Uah](#) Sfarisk astronomi och positionsastronomi111 träffar
[Uai](#) Astrofysik1032 träffar

[Ub](#) Geofysik17337 träffar
[Ub.02](#) Instrumentlära: allmänt8 träffar
[Uba](#) Meteorologi6524 träffar
[Ubb](#) Oceanografi och hydrologi6125 träffar
[Ubc](#) Geodesi1764 träffar
[Ubd](#) Jordmagnetism407 träffar
[Ube](#) Vulkaner och jordbävningar1012 träffar

[Uc](#) Fysik och kemi71241 träffar
[Uc.bf](#) Institutioner0 träffar
[Uc:k](#) Fysikens och kemins historia360 träffar
[Ucb](#) Mekanik5380 träffar
[Ucc](#) Fysik27528 träffar
[Ucd](#) Molekyl-, atom-, kärn- och partikelfysik7146 träffar
[Uce](#) Kemi27368 träffar

[Ud](#) Geologi och paleontologi26607 träffar
[Ud:bf](#) Geologiska och paleontologiska institutioner57 träffar
[Ud:k](#) Geologins och paleontologins historia199 träffar
[Ud.02](#) Instrumentlära8 träffar
[Ud-](#) Särskilda länder och områden3186 träffar
[Uda](#) Allmän och historisk geologi7438 träffar
[Udb](#) Paleontologi4005 träffar

[Udt](#) Geokemi462 träffar
[Udu](#) Mineralogi2407 träffar
[Udv](#) Petrologi1358 träffar
[Udx](#) Ekonomisk geologi2978 träffar
[J Arkeologi](#)

[Ue](#) Biologi37710 träffar
[Ue:bf](#) Biologisinstitutioner42 träffar
[Ue:k](#) Biologins historia661 träffar
[Ue.0](#) Särskilda biologiska aspekter och delområden20173 träffar
[Uea](#) Utvecklingslära och genetik6109 träffar
[Ueb](#) Fysisk antropologi1735 träffar
[Uec](#) Mikrobiologi2095 träffar
[Ued](#) Bioteknik1481 träffar

[Uf](#) Botanik29412 träffar
[Uf:bf](#) Botanikinstitutioner251 träffar
[Uf:k](#) Botanikens historia559 träffar
[Uf.0](#) Särskilda botaniska aspekter och delområden11570 träffar
[Ufa](#) Särskilda grupper av växter2464 träffar
[Ufe](#) Fröväxter (Fanerogamer): allmänt962 träffar
[Uff](#) Fanerogamer: gömfröiga (Magnoliophytina)2724 träffar
[Ufg](#) Fanerogamer: nakenfröiga (Pinophytina)287 träffar
[Ufh](#) Kryptogamer5684 träffar

[Ug](#) Zoologi36507 träffar
[Ug:bf](#) Zoologiinstitutioner115 träffar
[Ug:k](#) Zoologins historia233 träffar
[Ug.0](#) Särskilda zoologiska aspekter och delområden7168 träffar
[Uge](#) Rygggradsdjur (Vertebrata)531 träffar

Ugf Däggdjur (Mammalia)5257 träffar

Ugg Fåglar (Aves)6556 träffar

Ugh Kräldjur (Reptilia) och groddjur (Amphibia)999 träffar

Ugi Fiskar (Pisces) och rundmunnar (Cyclostomi)2329 träffar

Ugj Rygggradslösa djur (Evertebrata)11027 träffar

Uh Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar till 71

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.

OSW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

Kv Allmän ekonomisk historia19921 träffar

OSW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.

V Medicin

V(x) Medicinska lexikon666 träffar

V:b Medicinsk forskning och medicinska institutioner623 träffar

V:d Medicinens filosofi och metodlära1487 träffar

V:k Medicinhistoria6408 träffar

V:oa Allmänt: medicinsk sociologi741 träffar

V:oe Allmänt: medicinlagstiftning52 träffar

V:oi Allmänt: medicinstatistik62 träffar

Va Medicinsk genetik, mikrobiologi, immunologi m fl icke-kliniska discipliner6597 träffar

Vb Anatomi4013 träffar

Vc Medicinsk fysiologi, biofysik och kemi8182 träffar

Vd Farmakologi8243 träffar

Ve Allmän medicin51942 träffar

Vf Kirurgi och anestesi8641 träffar

Vg Gynekologi och andrologi6128 träffar

Vh Pediatrik4490 träffar

Vi Oftalmologi (ögat)2109 träffar

Vj Otorinolaryngologi2486 träffar

Vk Odontologi5159 träffar

VI Psykiatri24284 träffar

VmTerapimetoder8514 träffar

[Vn Samhällsmedicin, hygien, sexologi25450 träffar](#)

[Vo Rättsmedicin459 träffar](#)

[Vp Hälso- och sjukvård29201 träffar](#)

[Vs Geriatrik1844 träffar](#)

[Vt Flyg- och navalmedicin, rymdmedicin181 träffar](#)

[Vu Idrottsmedicin773 träffar](#)

[Vx Militärmedicin1166 träffar](#)

[Qdfb Veterinärmedicin2005 träffar](#)

[Qdfb:bf Organisationer och institutioner14 träffar](#)

[Qdfb:k Historia101 träffar](#)

[Qdfb:oe Lagstiftning13 träffar](#)

[Ps Brandteknik och brandväsen2731 träffar](#). Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61

[OSW 62 Ingenjörssammansamheter \(konstruktion o d\)](#)

[P Teknik, kommunikationer ... Del om ingenjörssammansamheter , konstruktion o d. Tillverkning ingår i 66-69. Drift av kommunikationer ingår i 654+656. Drift av energi- och hygienproduktion o d ingår i 64. Allmänt om drift av datorer och datorbehandling Ingår i 651.](#)

[P\(x\) Tekniklexikon693 träffar](#)

[P:d Teknisk teori och filosofi405 träffar](#)

[P:k Allmän teknikhistoria1548 träffar](#)

[P:oa Allmänt: sociologiska aspekter964 träffar](#)

[P.O Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet31872 träffar](#)

[Pa Teknisk fysik9422 träffar](#)

[Pb Maskinteknik12532 träffar](#)

[Pc Elektroteknik och elektrisk industri32335 träffar](#)

[Pd Bergsbruk9320 träffar](#)

[Pe Metallbearbetning och metallindustri7705 träffar](#)
Industrier Pf o s v förtecknas på 66-69.

[Pp Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien40657 träffar](#)

[Pr Transportmedel och kommunikationer50745 träffar](#)

[Ps Brandteknik och brandväsen2731 träffar](#). Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61

[Pt Patentbeskrivningar231 träffar](#)

[Pu Datorer och databehandling69084 träffar](#)

[OSW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.](#)

[Qd Lantbruk46433 träffar](#)

[Qd\(x\) Lantbrukslexikon80 träffar](#)

[Qd:bf Lantbruksorganisationer och -institutioner61 träffar](#)

[Qd:k Lantbrukets och lantbruksforskningens historia846 träffar](#)

[Qd:oe Lantbrukslagstiftning32 träffar](#)

[Qd- Särskilda länder och områden12333 träffar](#)

[Qda Lantbruksekonomi2258 träffar](#)

[Qdb Lantbrukets byggnader, redskap och maskiner1263 träffar](#)

[Qdc Jordbrukslära3467 träffar](#)

[Qdd Växtodlingslära3142 träffar](#)

[Qde Växternas sjukdomar och skadedjur, växtskydd1608 träffar](#)

[QdfHusdjurslära16986 träffar](#)

[Qdg Mjolkproduktion475 träffar](#)

[Qdh Äggproduktion31 träffar](#)

[Qdi Köttproduktion133 träffar](#)

[Qdfb Veterinärmedicin2005 träffar](#) till 61

[Qe\(x\) Trädgårdsexikon38 träffar](#)

[Qe:k Trädgårdsskötselns och trädgårdsforskningens historia128 träffar](#)

[Qe Trädgårdsskötsel7959 träffar](#)

[Qe- Särskilda länder och områden1686 träffar](#)

[Qec Trädgårdsarbete261 träffar](#)

[Qed Köksväxtodling526 träffar](#)

[Qee Fukt- och bärodling842 träffar](#)

[Qef Prydnadsväxtodling2164 träffar](#)

[Qf Skogsbruk9821 träffar](#)

[Qf\(x\) Skogsbrukslexikon32 träffar](#)

[Qf:bfSkogsbruksorganisationer och -institutioner20 träffar](#)

[Qf:k Skogsbrukets och skogsforskningens historia94 träffar](#)

[Qf- Särskilda länder och områden4329 träffar](#)

[Qfb Skogsekonomi296 träffar](#)

[Qfd Skogsbotanik727 träffar](#)

[Qfe Skogsvård813 träffar](#)

[Qfh Avverkning och transport454 träffar](#)

[Qfj Skogsuppskattning och virkesmätning259 träffar](#)

[QfkFlottning och sortering264 träffar](#)

[Qg Jakt och fiske9402 träffar](#)

[Qg- Allmänt: ärskilda länder och områden96 träffar](#)

[Qga Jakt3576 träffar](#)

[Qgb Fiske5560 träffar](#)

[OSW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.](#)

[Qc Hem och hushåll41918 träffar](#)

[Qc\(x\) Allmänt: lexikon29 träffar](#)

[Qc– Särskilda länder och områden1087 träffar](#)

[Qca Mat och dryck \(inkl kulturhistoriska arbeten\)27057 träffar](#)

[Qcb Hemmets vård2195 träffar](#)

[Qcc Kläder och sömnad5413 träffar](#)

[Qcd Personlig hygien1173 träffar](#)

[Qcg Umgängeskunst, etikettfrågor och andra personliga
förhållanden1233 träffar](#)

[Qci Privatekonomi1953 träffar](#)

[Qm Hotell, restauranger och turism7078 träffar](#)

[P Teknik, kommunikationer ... Drift av energi- och hygienpro-
duktion o d ingår i 64.](#)

[SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.](#)

[OSW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.](#)

[Qbg Kontorsteknik3071 träffar](#)

[Pu Datorer och databehandling69084 träffar](#) delar om drift.

[OSW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.](#)

[Od Förvaltning46142 träffar](#)

[Od\(x\) Allmänna förvaltningslexikon19 träffar](#)

[Od:d Allmän förvaltningseori och metodlära225 träffar](#)

[Od:k Allmän förvaltningshistoria39 träffar](#)

[Od.0 Allmän central- och lokalförvaltning405 träffar](#)

[Odb Förvaltningsrätt3324 träffar](#)

[Odc Förvaltning: Sverige14084 träffar](#)

[Odf Främmande länders förvaltning5511 träffar](#)

[Odg Samhällsplanering20410 träffar](#) till 71

[OSW . 6525-6529 Militära verksamheter.](#)

[S Militärväsen](#)

[S\(x\) Militära lexikon128 träffar](#)

[S:bf Militära institutioner28 träffar](#)

[S:do Allmänt: militär psykologi179 träffar](#)

[S:k Allmän krigshistoria och krigskonstens historia2002 träffar](#)

[S:oa Allmänt: militär sociologi251 träffar](#)

[S.0 Allmänt: särskilda militära aspekter3617 träffar](#)

[S– Allmänt: särskilda länder och områden12851 träffar](#)

[Sa Lantkrigsväsen5784 träffar](#)

[Sb Sjökrigsväsen9059 träffar](#)

[Sc Luftkrigsväsen4066 träffar](#)

[Se](#) [Total krigföring1924 träffar](#)
[Sf](#) [Kärnvapenkrigföring1325 träffar](#)
[Sg](#) [Kemisk och biologisk krigföring409 träffar](#)
[Sh](#) [Psykologiskt försvar227 träffar](#)
[Si](#) [Civildförsvar852 träffar](#)
[Sj](#) [Ekonomiskt försvar88 träffar](#)
[Sk](#) [Frivilligt försvarsarbete649 träffar](#)
[Sv](#) [Vapen5481 träffar](#)

[OSW](#) . 653 Handelsverksamheter.

[Qi](#) [Handel13303 träffar](#)
[Qi\(x\)](#) [Allmänt: lexikon och uppslagsverk139 träffar](#)
[Qi:k](#) [Handelns historia148 träffar](#)
[Qi:oe](#) [Handelslagstiftning64 träffar](#)
[Qi](#)–Särskilda länder och områden4168 träffar
[Qia](#) [Handelsteknik822 träffar](#)
[Qik](#) [Varukännedom118 träffar](#)
[Qil](#) [Handelskalendrar och –lexikon428 träffar](#)
[Qim](#) [Handel med speciella varor3616 träffar](#)
[Qis](#) [Marknader och varumässor394 träffar](#)
[Qiv](#) [Handelskammare, handelsrepresentation267 träffar](#)

[OSW](#) . 654 Telekommunikationsverksamheter.

[P Teknik, kommunikationer ...](#) [Del om drift av televerksamheter](#)

[Qjg](#) [Televäsen1485 träffar](#)
[Qjg:bf](#) [organisationer och institutioner17 träffar](#)
[Qjg:k](#) [Televäsens historia33 träffar](#)
[Qjg:oe](#) [Telelagstiftning37 träffar](#)
[Qjg](#)– Särskilda länder och områden931 träffar

[OSW](#) . 655 Förlagsverksamheter o d.

[Ad](#) [Bokförlag och bokhandel6476 träffar](#)
[Ad:k](#) [Bokförlagens och bokhandelns historia68 träffar](#)
[Ad](#)– Särskilda länder och områden4435 träffar
[Ada](#) [Bokhandelsteknik och –organisation177 träffar](#)
[Ads](#) [Lagerkataloger273 träffar](#)
[Adt](#) [Bokauktionskataloger465 träffar](#)
[Ae](#) [Bokväsen14489 träffar](#)

[OSW](#) . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.

[P Teknik, kommunikationer ...](#) [Del om drift av transporter](#)

[Pra](#) [Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar](#)
[Prb](#) [Järnvägar och spårvägar4531 träffar](#)
[Prc](#) [Fartyg och sjöfart15778 träffar](#)
[Prd](#) [Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar](#)
[Prf](#) [Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar](#)
[Prt](#)[Transportväsen4375 träffar](#)
[Prt](#)–Särskilda länder och områden870 träffar
[Prtg](#) [Godstransporter \(inkl containertrafik\)827 träffar](#)
[Prtp](#) [Persontransporter \(inkl kollektivtrafik\)915 träffar](#)
[Qjf](#) [Postväsen2276 träffar](#)

[OSW](#) . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.

[Ok](#) [Försäkring11994 träffar](#)
[Om](#) [Kooperation1711 träffar](#)
[Qaa](#) [Ekonomisk teori27779 träffar](#)
[Qab](#) [Ekonometri2459 träffar](#)
[Qac](#) [Konjunkturteori och konjunkturlära1891 träffar](#)
[Qad](#) [Ekonomiska förhållanden68420 träffar](#)

[Qae](#) Penning- och bankväsen23674 träffar

[Qaf](#) Finansväsen med finansrätt20234 träffar

[Qbc](#) Redovisning13451 träffar

[OSW](#) . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.

[Qb](#) Företagsekonomi97354 träffar

[Qb\(x\)](#) Företagsekonomiska lexikon217 träffar

[Qb:bf](#) Allmänt: Organisationer och institutioner14 träffar

[Qb:d](#) Företagsteori, metodlära539 träffar

[Qb:k](#) Företagsekomomins historia148 träffar

[Qb-](#)Särskilda länder och områden1221 träffar

[Qba](#) Företagsorganisation, företagsformer, företagsledning36814 träffar

[Qbb](#) Standardisering707 träffar

[Qbc](#) Redovisning13451 träffar till 657

[Qbd](#) Anläggningar och inventarier821 träffar

[Qbf](#) Personaladministration9735 träffar

[Qbg](#) Kontorsteknik3071 träffar till 651

[Qbi](#) Driftsorganisation11573 träffar

[Qbk](#) Materialadministration2864 träffar

[Qbl](#) Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffar till 659

[Qbm](#) Reklam och PR (public relations)4594 träffar till 659

[Qz](#) Särskilda företag19026 träffar

[OSW](#) . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

[Qbl](#) Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffar

[Qbm](#) Reklam och PR (public relations)4594 träffar

[OSW](#) 66/68 Tillverkning av varor.

[P](#) [Teknik, kommunikationer ...](#) [Del om tillverkning av varor.](#)
[Konstruktion se 62](#)

[Pa](#) Teknisk fysik9422 träffar

[Paa](#) Teknisk akustik1455 träffar

[Pab](#) Teknisk optik5481 träffar

[Pac](#) Teknisk värmelära1351 träffar

[Pb](#) Maskinteknik12532 träffar

[Pb.0](#) Särskilda aspekter52 träffar

[Pba](#) Maskinelement6072 träffar

[Pbb](#) Värmemotorer1375 träffar

[Pbc](#) Vattenmotorer och pumpar671 träffar

[Pbd](#) Vindmotorer m m327 träffar

[Pbe](#) Transportanordningar522 träffar

[Pbf](#) Kylteknik, Tryckluftteknik, luftpumpar870 träffar

[Pc](#) Elektroteknik och elektrisk industri32335 träffar

[Pc:bf](#) Allmänt: institutioner5 träffar

[Pc:oe](#) Allmänt: lagstiftning8 träffar

[Pc.0](#) Allmänt: särskilda aspekter342 träffar

[Pca](#) Elektrisk kraftproduktion523 träffar

[Pcb](#) Elektrisk kraftöverföring och distribution2091 träffar

[Pcc](#) Elektriska maskiner844 träffar

[Pcf](#) Elektrisk ljusteknik531 träffar

[Pcg](#) Elektrisk värmeteknik63 träffar

[Pch](#) Teknisk elektrokemi455 träffar

[Pci](#) Elektronik10078 träffar

[Pcj](#) Radio- och teleteknik11381 träffar

[Pd](#) Bergsbruk9320 träffar

[Pd:bf](#) Institutioner27 träffar

[Pd:oe](#) Lagstiftning35 träffar

[Pd.05](#) Industri134 träffar

[Pda](#) Prospektering och mineralutvinning3062 träffar

[Pdb](#) Metallurgi4079 träffar

[Pe](#) Metallbearbetning och metallindustri7705 träffar

[Pe.0](#) Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet541 träffar

[Pea](#) Gjutning406 träffar

[Pec](#) Bearbetning och formning930 träffar

[Ped](#) Värme- och köldbehandling152 träffar

[Pee](#) Svetsning, skärning, lötning, limning841 träffar

[Peg](#) Ytbehandling541 träffar

[Peh](#) Metallprodukter141 träffar

[Pej](#) Metallmanufaktur och smideshantverk1035 träffar

[Pel](#) Finmekanik1402 träffar

[Pf](#) Stenindustri974 träffar

[Pg](#) Glas, keramik, porslin2830 träffar

[Pg.0](#) Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet507 träffar

[Pga](#) Glas1296 träffar

[Pgb](#) Keramik och porslin560 träffar

[Ph](#) Träteknik och träindustri3955 träffar

[Ph.0](#) Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet623 träffar

[Pha](#) Virkesframställning513 träffar

[Phc](#) Lagring av virke34 träffar

[Phd](#) Träbearbetning401 träffar

[Phh](#) Träprodukter359 träffar

[Phi](#) Finsnickeri1338 träffar

[Phj](#) Kork och korkprodukter15 träffar

[Pi](#) Pappersindustri3451 träffar

[Pi.05](#) Industri208 träffar

[Pia](#) Cellulosa- och pappersmasseindustri608 träffar

[Pib](#) Papper och papp1109 träffar

[Pic](#) Pappersprodukter389 träffar

[Pj](#) Textil- och beklädnadsindustri3572 träffar

[Pj.0](#) Allmänt: särskilda aspekter192 träffar

[Pja](#) Textil- och konstfiberindustri1649 träffar

[Pjb](#) Textilkemi635 träffar

[Pjc](#) Beklädnadsvaror588 träffar

[Pjd](#) Övriga textilprodukter127 träffar

[Pk](#) Läder- och pälsvaruindustri781 träffar

[Pk.05](#) Allmänt: industri18 träffar

[Pk.09](#) Allmänt: amatör- och hobbyverksamhet9 träffar

[Pka](#) Läderbearbetning188 träffar

[Pkb](#) Pälsberedning48 träffar

[Pkc](#) Skor och andra lädervaror456 träffar

[**Pl** Övriga produkter516 träffar](#)

[**Pl.09** Amatör- och hobbyverksamhet308 träffar](#)

[**Plb** Leksaker92 träffar](#)

[**Plc** Halm- och hårbeten m m65 träffar](#)

[**Pm** Kemisk teknik och kemisk industri21529 träffar](#)

[**Pm:oe** Allmänt: lagstiftning8 träffar](#)

[**Pm.0** Allmänt: särskilda aspekter454 träffar](#)

[**Pma** Bränslen och sprängämnen3547 träffar](#)

[**Pmb** Livsmedel och njutningsmedel7728 träffar](#)

[**Pmc** Läkemedel och kosmetika1178 träffar](#)

[**Pmg** Oljor, fetter och vaxer264 träffar](#)

[**Pmh** Färger och lacker1410 träffar](#)

[**Pmi** Gummi och plaster1617 träffar](#)

[**Pmö** Övrig kemisk-teknisk industri989 träffar](#)

[**Pn** Fotografi och filmteknik7261 träffar](#)

[**Pna** Fotografi4139 träffar](#)

[**Pnb** Filmteknik, TV- och videofotografering1030 träffar](#)

[**Pnd** Vetenskaplig och teknisk fotografi983 träffar](#)

[**Pny** Fotografi och filmteknik: restaurering och konservering131 träffar](#)

[**Po** Tryckeri och bokbinderi2487 träffar](#)

[**Po.05** Allmänt: industri70 träffar](#)

[**Poa** Tryckeri1763 träffar](#)

[**Pob** Bokbinderi336 träffar](#)

[**Pr** Transportmedel och kommunikationer50745 träffar](#)

[**Pra** Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar](#)

[**Prb** Järnvägar och spårvägar4531 träffar](#)

[**Prc** Fartyg och sjöfart15778 träffar](#)

[**Prd** Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar](#)

[**Prf** Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar](#)

[**Prt** Transportväsen4375 träffar](#)

[**OSW** 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.](#)

[**P Teknik, kommunikationer ... Del om tillverkning/byggande av byggnader och anläggningar. Konstruktion se 62**](#)

[**Pp** Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien40657 träffar](#)

[**Pp:bf** Allmänt: organisationer och institutioner61 träffar](#)

[**Pp:oe** Byggnadslagstiftning365 träffar](#)

[**Pp.0** Allmänt: särskilda aspekter422 träffar](#)

[**Ppa** Byggnadsteknik9156 träffar](#)

[**Ppb** Byggnadsproduktion: husbyggnad9363 träffar](#)

[**Ppc** Byggnadsproduktion: väg- och vattenbyggnad6287 träffar](#)

[**Ppd** Teknisk hygien, vatten och avlopp, värmeförsörjning m m9198 träffar](#)

[SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.](#)

[O SW 70 Allmänt om konst o kultur.](#)

[Ia Konst: allmänt10951 träffar](#)

[Ib Konsthistoria95037 träffar](#)

[O](#)

[SW 71 Övergripande planering av fysiska miljöer. samt](#)

[SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.](#)

[Odg Samhällsplanering20410 träffar](#)

[Odg\(x\) Allmänt: lexikon19 träffar](#)

[Odg:bf Organisationer och institutioner11 träffar](#)

[Odg:d Samhällsplneringens teori, filosofi och metodlär181 träffar](#)

[Odg:k Samhällsplaneringens histori28 träffar](#)

[Odg:oe Lagstiftning33 träffar](#)

[Odg– Allmänt: särskilda länder och områden5957 träffar](#)

[Odgb Riksplanering74 träffar](#)

[Odgc Regionplanering2387 träffar](#)

[Odgd Kommunal planering5690 träffar](#)

[Odgl Planering för bostäder710 träffar](#)

[Odgm Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar](#)

[Odgp Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar](#)

[Odgg Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar](#)

[Op Framtidsstudier1604 träffar](#)

[Uh Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar](#)

[Ic Arkitektur64589 träffar](#)

[Ic:bf Arkitekturorganisationer och –institutioner41 träffar](#)

[Ic:d Arkitekturteori och –psykologi1713 träffar](#)

[Ic:do Arkitekturpsykologi174 träffar](#)

[Ic:k Vetenskapshistoria82 träffar](#)

[Ic. Särskilda perioder3428 träffar](#)

[Ic– Särskilda länder och områden35673 träffar](#)

[Icd Byggnader för särskilda ändamål10412 träffar](#)

[Ict Stadsplanekonst3929 träffar](#)

[Icu Landskapsarkitektur4153 träffar](#)

[Icv Byggnadsvård3914 träffar](#)

[O](#)

[SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning. Samt](#)

[SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning. och](#)

[SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.](#)

[Id Skulptur7222 träffar](#)

[Bg Allmänna museer14987 träffar](#)

[Bh Allmänna utställningar1538 träffar](#)

[Ie Målarkonst19432 träffar](#)

[If Grafisk konst7647 träffar](#)

[Ig Teckningskonst7391 träffar](#)

[Ih Konsthantverk39390 träffar](#)

[Ii Konstsamlingar och –utställningar18292 träffar](#)

[In Fotokonst12369 träffar](#)

[Af Skrift3418 träffar](#)

[Ky Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar](#) delar

[O SW 78 Musik \(konserter o d till 792\)](#)

[Ij Musik89664 träffar](#) (konserter, evenemang od till 792)

[X Musikalier \(noter\)](#)

[Y Musikinspelningar](#)

[SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport. \(Allmänt om sociala miljöer\) samt](#)

[OSW . 7911-7913 Seder och bruk.](#)

[Oa Sociologi64809 träffar](#)

[Oa\(x\) Sociologiska lexikon116 träffar](#)

[Oa:bf Sociologiska institutioner8 träffar](#)

[Oa:d Sociologisk teori, filosofi och metodlära5133 träffar](#)

[Oa:k Sociologins historia715 träffar](#)

[Oaa Socialpsykologi11628 träffar](#) kan ingå i 15

[Oab Sociala strukturer31995 träffar](#)

[Oac Familjesociologi6571 träffar](#)

[M Etnografi, socialantropologi](#)

[M\(x\) Etnografiska etc. lexikon112 träffar](#)

[M:b Etnografisk etc. forskning. Institutioner337 träffar](#)

[M:d Etnografisk etc teori, filosofi och metodlära2649 träffar](#)

[M:k Etnografins etc historia507 träffar](#)

[Ma Europa: allmänt1767 träffar](#)

[Mb Norden: allmänt373 träffar](#)

[Mc Sverige9481 träffar](#)

[Md Övriga Norden1365 träffar](#)

[Me Brittiska öarna \(Storbritannien\)434 träffar](#)

[Mf Mellaneuropa1064 träffar](#)

[Mg Nederländerna, Belgien och Luxemburg89 träffar](#)

[Mh Schweiz113 träffar](#)

[Mi Italien \(inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta\)192 träffar](#)

[Mj Frankrike338 träffar](#)

[Mk Spanien \(inkl Andorra och Gibraltar\)233 träffar](#)

[MI Portugal93 träffar](#)

[Mm Östeuropa1158 träffar](#)

[Mn Balkanländerna464 träffar](#)

[Mo Asien4523 träffar](#)

[Mp Afrika3277 träffar](#)

[Mq Amerika5608 träffar](#)

[Mr Oceanien1499 träffar](#)

[Ms Polarländerna549 träffar](#)

[Mu Bebyggelse och byggnader2315 träffar](#)

[Mv Föremål1351 träffar](#)

[Mx Näringsliv och arbetsliv3887 träffar](#)

[My Samhälls- och familjeliv3531 träffar](#)

[Mz Folkro och folkseder10687 träffar](#)

[Bl Omstridda fenomen och företeelser2995 träffar](#)

[O](#)

[SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm. Samt](#)

[SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans. och](#)

[SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek. och](#)

[SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.](#)

[Im Film26097 träffar](#)

[Ik Teater30897 träffar](#)

[Rc Danslekar och dans1723 träffar](#)

[Rh Scoutrörelsen684 träffar](#)

[Rd Spel och tidsfördriv7462 träffar](#)

[Re Lotteri, vadhållning, tips499 träffar](#)

[SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.](#)

[OSW .7951 Socialvård.](#)

[Oh Sociala frågor och socialpolitik173581 träffar](#)

[Oh:oe Allmänt: sociallagstiftning140 träffar](#)

[Oh- Allmänt: särskilda länder och områden7023 träffar](#)

[Oha Arbete och arbetsmarknad54266 träffar](#)

[Ohc Bostäder8400 träffar](#)

[Ohd Emigration och immigration12477 träffar](#) även 7958

[Ohe Minoriteter12938 träffar](#)

[Ohf Social omsorg29923 träffar](#)

[Ohg Frivillig hjälpverksamhet3148 träffar](#)

[Ohj Alkohol-, narkotika- och nikotinfrågor10907 träffar](#)

[Ohj Genusfrågor35587 träffar](#)

[Ohk Fritidsverksamhet2265 träffar](#)

[Ohm Allmänna samlingslokaler516 träffar](#)

[OSW .7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.](#)

Planering av sociala miljöer för [Odgm-Odgg](#) se 71+72

[Odgm Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar](#)

[Odgp Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar](#)

[Odgg Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar](#)

[Oep Kriminologi och polisväsen15455 träffar](#)

[Oeq Kriminalvård3233 träffar](#)

[OSW .7957 Undervisning o d.](#)

[EUppfostran och undervisning](#)

[E:b Uppfostran och undervisning: forskning44 träffar](#)

[E:bf Organisationer och institutioner26 träffar](#)

[E:d Uppfostran och undervisning: teori och filosofi1395 träffar](#)

[E:k Uppfostran och undervisning: historia1888 träffar](#)

[E:oa Uppfostran och undervisning: sociologi293 träffar](#)

[Ea Pedagogik60803 träffar](#)

[Eh Uppfostran i hemmiljö1475 träffar](#)

[Em Undervisningsväsen \(ej högskolor\)47580 träffar](#)

[Ep Högskolor35133 träffar](#)

[Et Ungdomsvårdsskolor235 träffar](#)

[Eu Elever med särskilda behov8568 träffar](#)

[Ev Folkbildning5026 träffar](#)

[Ex Yrkesval1496 träffar](#)

[OSW .7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.](#)

[Odgl Planering för bostäder710 träffar](#) se 71+72

[Ohd Emigration och immigration12477 träffar](#)

[OSW .7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.](#)

[Bi Förenings- och mötesteknik1107 träffar](#)

[Bk Allmänna sällskap och föreningar3306 träffar](#)

[OSW 796/799 Sport, idrott o d.](#)

[Ra Gymnastik3153 träffar](#)

[RagMotion1185 träffar](#)

[Rah Bodybuilding314 träffar](#)

[Rai Yoga277 träffar](#)
[Raj Akrobatik12 träffar](#)
[Rb Idrott och sport28365 träffar](#)
[Rb:bf Idrottsorganisationer och -institutioner160 träffar](#)
[Rb:do Idrottspsykologi731 träffar](#)
[Rb:k Idrottsforskningens historia367 träffar](#)
[Rb:oa Idrottssociologi917 träffar](#)
[Rb- Särskilda länder och områden4253 träffar](#)
[Rba Allmän idrott. Friidrott725 träffar](#)
[Rbb Boll- och kägelsport4213 träffar](#)
[Rbc Simning, simhopp, dykning m m622 träffar](#)
[Rbd Sjösport. Båtsport1366 träffar](#)
[Rbe Djursport1600 träffar](#)
[Rbf Cykel-, motor- och flygsport1137 träffar](#)
[Rbg Vintersport1710 träffar](#)
[Rbh Rullskridskor, rullbräda, rullskidor90 träffar](#)
[Rbi Budo \(kampsporter\)502 träffar](#)
[Rbj Brottning145 träffar](#)
[Rbk Boxning218 träffar](#)
[RblTyngdlyftning49 träffar](#)
[Rbm Orienteringssport \(inkl skidororientering\)1599 träffar](#)
[Rbn Alpinism368 träffar](#)
[Rbo Friluftsliv1471 träffar](#)
[Rbp Fäktning183 träffar](#)
[Rbq Skytte340 träffar](#)
[Rbr Handikappidrott163 träffar](#)
[Rbv Olympiska spelen691 träffar](#)
[Rbz Särskilda idrottsutövare2594 träffar](#)

SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur

[OSW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.](#)

F Språkvetenskap

[F\(x\) Flerspråkiga lexikon och språkvetenskapliga uppslagsverk1123 träffar](#)
[F:b Språkvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner177 träffar](#)
[F:d Språkteori och -filosofi10397 träffar](#)
[F:k Språkvetenskapens historia1329 träffar](#)
[F:oaSpråksociologi6526 träffar](#)
[F:oiSpråkstatistik73 träffar](#)
[F:puDatalogivistik1334 träffar](#)
[F:t Matematisk lingvistik81 träffar](#)
[F.0 Allmänt: särskilda språkvetenskapliga aspekter20983 träffar](#)
[Fb Indoeuropeiska språk: allmänt5008 träffar](#)
[Fc Svenska24043 träffar](#)
[Fd Övriga nordiska språk5173 träffar](#)
[Fe Engelska24149 träffar](#)
[Ff Tyska16219 träffar](#)
[Fg Nederländska1637 träffar](#)
[Fh Romanska språk: allmänt2891 träffar](#)
[Fi Italienska3959 träffar](#)
[Fj Franska11394 träffar](#)
[Fk Spanska6634 träffar](#)
[Fl Portugisiska1048 träffar](#)
[FmSlaviska och baltiska språk18187 träffar](#)
[Fn Keltiska språk772 träffar](#)
[Fo Grekiska och latin15432 träffar](#)
[Fp Indo-ariska språk2495 träffar](#)

[**Fq** Iranska språk1553 träffar](#)
[**Fr** Övriga indoeuropeiska språk998 träffar](#)
[**Fs** Semitiska språk11097 träffar](#)
[**Ft** Hamitiska språk och tchadspråk1909 träffar](#)
[**Fu** Finsk-ugriska och altaiska språk10458 träffar](#)
[**Fv** Sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk3094 träffar](#)
[**Fx** Övriga språk7413 träffar](#)
[**Fy** Konstgjorda språk566 träffar](#)
[**Få** Teckenspråk550 träffar](#)

[**OSW** 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.](#)

[**G Litteraturvetenskap**](#)

[**G\(x\)** Litteraturvetenskapliga lexikon802 träffar](#)
[**G:b** Litteraturvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner178 träffar](#)
[**G:dd** Litteraturvetenskaplig metodlära1357 träffar](#)
[**G:df** Litteraturestetik8370 träffar](#)
[**G:dg** Litteraturkritik3012 träffar](#)
[**G:do** Litteraturpsykologi1164 träffar](#)
[**G:k** Litteraturvetenskapens historia475 träffar](#)
[**G:oa** Litteratursociologi2804 träffar](#)
[**G.0** Särskilda litterära genrer och motiv27810 träffar](#)
[**G.** Allmänt: särskilda litterära perioder31799 träffar](#)
[**Gb** Germansk och nordisk litteraturhistoria: allmän1434 träffar](#)
[**Gc** Svensk litteraturhistoria28437 träffar](#)
[**Gd** Övrig nordisk litteraturhistoria7197 träffar](#)
[**Ge** Engelsk litteraturhistoria44252 träffar](#)
[**Gf** Tysk litteraturhistoria25513 träffar](#)
[**Gg** Nederländsk litteraturhistoria822 träffar](#)

[**Gh** Romansk litteraturhistoria: allmän1002 träffar](#)
[**Gi** Italiensk litteraturhistoria4836 träffar](#)
[**Gj** Fransk litteraturhistoria20285 träffar](#)
[**Gk** Spansk litteraturhistoria8600 träffar](#)
[**Gl** Portugisisk litteraturhistoria1668 träffar](#)
[**Gm** Slavisk och baltisk litteraturhistoria24365 träffar](#)
[**Gn** Keltisk litteraturhistoria366 träffar](#)
[**Go** Grekisk och latinsk litteraturhistoria12880 träffar](#)
[**Gp** Indo-arisk litteraturhistoria1190 träffar](#)
[**Gq** Iransk litteraturhistoria911 träffar](#)
[**Gr** Övrig indoeuropeisk litteraturhistoria160 träffar](#)
[**Gs** Semitisk litteraturhistoria3993 träffar](#)
[**Gt** hamitiska språk och tchadspråk129 träffar](#)
[**Gu** Finsk-ugrisk och altaisk litteraturhistoria4207 träffar](#)
[**Gv** Litteraturhistoria: sino-tibetanska och austroasiatiska språk1443 träffar](#)
[**Gx** Övrig litteraturhistoria2706 träffar](#)
[**Gz** Särskilda utländska författare6100 träffar](#)

[OSW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.](#)

[H Skönlitteratur](#)

[H.07 Folkdiktning: allmänt1506 träffar](#)

[Hbn Nordisk skönlitteratur: samlingar510 träffar](#)

[Hc Svensk skönlitteratur264319 träffar](#)

[Hd Övrig nordisk skönlitteratur22540 träffar](#)

[He Engelsk skönlitteratur111581 träffar](#)

[Hf Tysk skönlitteratur29946 träffar](#)

[Hg Nederländsk skönlitteratur2645 träffar](#)

[Hh Romansk skönlitteratur1176 träffar](#)

[Hi Italiensk skönlitteratur8110 träffar](#)

[Hj Fransk skönlitteratur26798 träffar](#)

[Hk Spansk skönlitteratur18943 träffar](#)

[HI Portugisisk skönlitteratur4602 träffar](#)

[Hm Slavisk och baltisk skönlitteratur47428 träffar](#)

[Hn Keltisk skönlitteratur323 träffar](#)

[Ho Grekisk och latinsk litteratur25654 träffar](#)

[Hp Indisk litteratur4321 träffar](#)

[Hq Iransk litteratur5971 träffar](#)

[Hr Övrig indoeuropeisk litteratur1395 träffar](#)

[Hs Semitisk litteratur12166 träffar](#)

[Ht Litteratur på hamitiska språk och tchadspråk620 träffar](#)

[Hu Finsk-ugrisk och altaisk skönlitteratur19683 träffar](#)

[Hv Skönlitteratur på sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk6319 träffar](#)

[Hx Övrig skönlitteratur6009 träffar](#)

[Hy Skönlitteratur på konstgjorda språk139 träffar](#)

[Hå Skönlitteratur på teckenspråk229 träffar](#)

[SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.](#)

[OSW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.](#)

[Ä Tidningar](#)

[Bd Allmänna tidskrifter och allmänna serier9483 träffar](#)

[Bb Allmänna samlingsverk9362 träffar](#)

[Br Kommunikation, cybernetik, informationsteori6897 träffar](#)

[Bs Masskommunikation: allmänt13047 träffar](#)

[Bt Publicistik \(inkl tidningsväsen och -historia\)13022 träffar](#)

[Bu Masskommunikation: radio och television7423 träffar](#)

[Bv Informationsteknik \(IT\)5082 träffar](#)

[OSW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.](#)

[N Geografi och lokalhistoria](#)

[N\(x\) Allmänt: geografiska lexikon453 träffar](#)

[N\(y\) Allmänt: kartor och bilder2829 träffar](#)

[N:d Geografisk teori, filosofi och metodlära680 träffar](#)

[N:k Geografiforskningens historia1898 träffar](#)

[N.o Allmänt: reseskildringar och -handböcker, särskilda geografiska aspekter6401 träffar](#)

[Na Europa: allmänt2573 träffar](#)

[Nb Norden: allmänt2031 träffar](#)

[Nc Sverige79719 träffar](#)

[Nd Övriga Norden9805 träffar](#)

[Ne Brittiska öarna \(Storbritannien\)4697 träffar](#)

[Nf Mellaneuropa9987 träffar](#)

[**Ng** Nederländerna, Belgien och Luxemburg1154 träffar](#)

[**Nh** Schweiz1086 träffar](#)

[**Ni** Italien4287 träffar](#)

[**Nj** Frankrike4121 träffar](#)

[**Nk** Spanien1958 träffar](#)

[**Nl** Portugal482 träffar](#)

[**Nm** Östeuropa6915 träffar](#)

[**Nn** Balkanländerna2880 träffar](#)

[**No** Asien16466 träffar](#)

[**Np** Afrika7168 träffar](#)

[**Nq** Amerika10113 träffar](#)

[**Nr** Oceanien \(Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien\)2084 träffar](#)

[**Ns** Polarländerna2285 träffar](#)

[**Nt** Oceaner och hav831 träffar](#)

[**Ny** Kartografi3678 träffar](#)

[**OSW** 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.](#)

[**L** Biografi med genealogi](#)

[**L:k** Vetenskapshistoria7 träffar](#)

[**Ld** Genealogi9789 träffar](#)

[**Lk** Biografisk vetenskap660 träffar](#)

[**Lm** Biografiska uppslagsverk15002 träffar](#)

[**Ls** Biografiska samlingar10970 träffar](#)

[**Lz** Biografi: särskilda personer130729 träffar](#)

[**OSW** 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.](#)

[**K** Historia](#)

[**K\(x\)** Historiska lexikon252 träffar](#)

[**K:bf** Historiska organisationer och institutioner146 träffar](#)

[**K:d** Historisk teori, filosofi och metodlära4808 träffar](#)

[**K:k** Historieforskningens historia4174 träffar](#)

[**K.** Allmänt: särskilda historiska perioder45052 träffar](#)

[**Ka** Europa: allmänt6460 träffar](#)

[**Kb** Norden: allmänt4345 träffar](#)

[**Kc** Sverige28531 träffar](#)

[**Kd** Övriga Norden14266 träffar](#)

[**Ke** Brittiska öarna \(Storbritannien\)15845 träffar](#)

[**Kf** Mellaneuropa30066 träffar](#)

[**Kg** Nederländerna, Belgien och Luxemburg1854 träffar](#)

[**Kh** Schweiz815 träffar](#)

[**Ki** Italien5268 träffar](#)

[**Kj** Frankrike13523 träffar](#)

[**Kk** Spanien4401 träffar](#)

[**Kl** Portugal851 träffar](#)

[**Km** Östeuropa26727 träffar](#)

[**Kn** Balkanländerna6073 träffar](#)

[**Ko** Asien52814 träffar](#)

[**Kp** Afrika12429 träffar](#)

[**Kq** Amerika29025 träffar](#)

[**Kr** Oceanien1087 träffar](#)

[**Ks** Polarländerna243 träffar](#)

[**Kt** Allmän kulturhistoria21717 träffar](#)

[**Ku** Allmän socialhistoria22902 träffar](#)

[**Kv** Allmän ekonomisk historia19921 träffar till 60](#)

[**Ky** Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar delar till 73](#)

Från <http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf> sid 145

I det föregående har beskrivits samhällsplaneringens problem. Nu kommer nästa: hur ska man kunna förbättra världen?

Verksamhetsområde 10 gäller en kort översikt över de mänskliga samhällenas kunskaper, vetande och utvecklingen av det med början i arkiv och bibliotek i 101 och 102 och slut i 108 med idé- och lärdoms-historia, filosofihistoria, vetenskapshistoria o d. Däremellan problem med vetandets utveckling och de stora dragen i människornas verksamheter.

Verksamhetsområdena 11-19 gäller individernas kunskaper och erfarenheter, sätt att tänka, sätt att tänka om världens beskaffenhet och om hur man bör handla o d - individernas inre verkligheter. Här ingår kunskaper om systemet för de nio områdena mänskliga verksamheter och kunskaper om sambandet mellan verksamheterna.

Verksamhetsområde 20-29 gäller religiösa verksamheter och religiöst tänkande och det är något som i hög grad står i konflikt med verksamheterna 11-19. och verksamheterna i område 3.

Verksamheterna i område 3 gäller politiska verksamheter som kan vara styrda av enstaka mäktiga människor eller organisationer, diktatorer eller som i demokratier i princip av alla människor genom allmän rösträtt. Den ledande uppfattningen i världen är. med knapphet, att demokrati är det som bör eftersträvas. Sverige blev en demokrati för bara 90 år sedan. demokratierna i världen kan kort sagt sägas vara bara 100 år gamla.

De religiösa verksamheterna i område 2 grundar sig på tusentals år gamla religiösa uppfattningar om världen som inte hängt med i utvecklingen. De religiösa uppfattningarna var till en början hjälpmedel för människorna att förstå världen, man trodde att den styrdes av en eller flera gudar och att människorna bara hade att rätta sig efter det man trodde var deras krav.

Med tiden har man i de utvecklade länderna mer och mer förstått, att utvecklingen inte beror på gudarna utan på människornas verksamheter. Religionerna har blivit ett hinder för utvecklingen istället för hjälpmedel.

De kristna religionerna har en fruktansvärd historia, men har nu mestadels förstått att världen inte styrs av gudar utan av människorna. I Sverige hade den kristna kyrkan stor makt ännu inne på 1900-talet och var en del av rikets styrelse, men statskyran avskaffades i slutet på 1900-talet och har nu formellt ingen makt i rikets styrning.

Enligt gamla kristna dogmer kunde kvinnor inte vara präster, men i slutet på statskyrkotiden blev det tillåtet.

På senare år har en del kristna svenskar gått över till katolicismen. En del svenskar har blivit muhammedaner, islamister. Ute i världen är nu islam en stor maktfaktor som predikar läror som på olika sätt sägs grunda sig på Muhammeds 1400 år gamla läror som menar att världen styrs av en gud och att demokrati är förkastligt.

Det senaste är IS, "Islamiska Staten" som försöker överta världen och bedriver terrorism som ska skrämja de utvecklade delarna av världen som förstått att demokrati måste till för att rädda världen. IS för krig i Mellanöstern och har del i de stora pågående flyktingströmmarna som

Sverige försökt hjälpa men nu måste minska sin hjälp därför att EU inte kan organisera flyktingarna på lämpligt sätt och inte kan hindra krigen i Mellanöstern som är de största skälen för flyktingarna.

Problem med terrorismen finns i verksamhetsområdet 7952-7956 och problem med flyktingarna finns i område 7958.

Till detta kommer de stora problemen med klimatet som börjar behandlas i december och som rör område 71.

Vill man förbättra världen måste man förbättra de mänskliga verksamheterna i första hand i områdena 10 om bibliotek m m, 11-19 individernas inre verkligheter, 20-29 religion och område 3 om politik.

De religiösa verksamheterna är numera, sedan vetenskaperna utvecklats, delar av de inre verkligheterna. Att förbättra de inre verkligheter na och de religiösa verksamheterna är i första hand en fråga för biblioteksverksamheterna i 102, utbildningsverksamheterna i område 7957 om uppfostran, förskolor, grundskolor, gymnasier, universitet, högskolor och forskning.

Men det är också en fråga för andra verksamheter, bl a tidningar, medier, journalistik o d i område 90, Reklam o d i område 659, underhållningsverksamheter o d i områdena 791-794 och andra kulturella verksamheter i områden 7-9.

I skolorna, på alla nivåer, bör religionsämnet ändras till Religion och levnadskunskap och innehålla det som behövs i området 11-19. Utbildningen i samhällskunskap och hemkunskap behöver förbättras.

Svenska politiker har ett par grundläggande uppgifter.

Att se till att alla barn och vuxna får den utbildning de behöver och att alla har pengar så att de kan leva ett anständigt liv.

Samtidigt måste de se till att fysiska och sociala miljöer får lämplig utformning och vartefter förbättras. Till den fysiska miljön hör klimatproblemen som kan leda till världens undergång.

Lag om folkskola för alla barn kom till 1842. De skulle lära sig läsa och skriva och bli religiösa i Luthers anda. Några få kunde få gå på gymnasium och universitet och bli tjänstemän i kyrka och stat.

De flesta bodde på landet och arbetade i lantbruk. I städer kunde de bli bodbiträden och hantverkare. När man skulle förflytta sig fick man gå, längre transporter fick vanligen ske med häst och vagn. Att resa utomlands var få förunnat. Tidningar började komma men annars fick man nyheter i kyrkan och på kyrkbacken. Föräldralösa barn såldes till lägstbjudande.

Det har ändrat sig mycket sedan dess. Alla svenska barn nu borde få lära sig utvecklingen i Sverige och världen i grova drag för tiden före 1842 och tydligare för tiden därefter. Det är synnerligen oklart hur det är med den saken.

1800-talet var ett utpräglat klassamhälle. Demokrati i formell mening infördes i Sverige när kvinnor fick rösta i de allmänna valen första gången 1924. Sedan dess har det gått en utveckling till mer jämlikhet som fortfarande pågår i sakta takt.

Världen har förändrats. Stort när det gäller transporter och informa-

tionsteknik: bilar, motorvägar, superjärnvägar, jättelika godsartyg, flygplan. radio, TV, internet, mobilnät, mobila bredband. e-post o s v. Handeln i världen och penningssystem har ändrat sig och alla människor i hela världen finns nu i en gemensam marknad med konkurrens mellan alla. Detta ställer krav på den svenska utbildningen.

När Göran Persson var statsminister Kommunaliserade han skolan. Vad det innebär är komplicerat, men Göran Perssons främsta skäl tycks ha varit att flytta över kostnader från staten till kommunerna. Det har medfört försämringar.

Den borgerliga regeringen ändrade läroplaner m m för grundskolan och gymnasiet. Friskolor har införts där vinsten kan tyckas vara viktigare än utbildningens kvalitet.

För att utbildningen i grundskolan och gymnasiet ska bli bra måste kommunerna ha kompetens, pengar och vilja att ordna undervisningen.

Många kommuner är små och har inte råd att ha tillräckligt kunniga tjänstemän och anser sig inte ha råd med tillräckligt bra lärare, har otillräckliga vikarier och obehöriga lärare. De politiska partierna tycker olika.

Den nya rödgröna regeringen har många problem. Undervisningsminister Gutav Fridolin (MP) ansvarar för grundskolan och gymnasiet I departementet har han två S-ministrar, en för universitet, högskolor och forskning, och en för annan utbildning.

Men utbildningsproblemen rör också andra departement. I alla politikområden finns problem med utbildningar.

Arbetsmarknadsministern har problem, bl a med arbetsförmedlingen som ska se till att de arbetslösa inte får för stora arbetslöshetsersättningar, men också ska ordna med utbildningar för arbetslösa. Näringsministern ska se till att näringarna blir bra.

Kulturministern har hand om radio, TV, tidningar, bibliotek, konst och underhållningsbranchen som innehåller mycket utbildningsaktiviteter. Reklam är en stor branch för utbildning.

Barnens uppfostran vid sidan av skolorna, före skolåldern och senare är en stor faktor för utbildningen.

Utbildningsproblemen rör inte bara grundläggande utbildning utan vidareutbildning under hela livet, isynnerhet med hänsyn till den globala konkurrensen.

Det första lärarnas fackföreningar kom med när utbildningsproblemen började bli särskilt stora var att lärarnas löner borde höjas. Men lärarna blir inte bättre för att lönerna höjs. De behöver vidareutbildning och lärarutbildningen vid högskolor och universitet måste bli bättre, men där utbildar de för läroplanerna. Om läroplanerna inte blir bättre blir lärarutbildningen inte bättre och lärarna inte bättre.

Det finns skäl att granska alla läroplaner för grundskolan och gymnasiet. I tidningsartikeln den 11 januari 2016 "Pseudoteorier jämställs med etablerad vetenskap" nämns att i skolverkets kommentarer till läroplanen för grundskolan framställs naturvetenskapen som en ideologi bland andra. En relativistisk kunskapssyn har fått fotfäste i skolvärlden och den lämnar skoleleverna skyddslösa. Skolan måste vara tydlig med vad vetenskapen säger, skriver fyra forskare och debattörer.

Kapitel 3. Trygghet och myndigheter

152	Trygghet.
152	Vad anser statsråden om trygghet ?
152	Myndigheter, institutioner, företag o d
152	När det gäller brott och trygghet är det många faktorer som spelar in.
153	22 politikområden för politiken 26 maj 2016
151	Nationalencyklopedin. NE :
155	Trygghetsrådet
155	nordiska trygghetskonventionen
156	brott
159	Brottsförebyggande rådet
160	brottsutveckling
163	brottslighet
163	organiserad brottslighet
165	polisen
171	brottsbekämpning
172	belastningsregister
174	förundersökning
175	åtal
177	häktning
178	kriminalpolitik
180	behandlingsideologi
180	psykiatrisk behandling

182	Myndigheter och bolag med statligt ägande
183	Myndigheter med flera
199	Bolag med statligt ägande
200	I det följande redovisas några hemsidor för organisationer: som rör hushållens förhållanden o d sm rör brott och polis som rör forskning och utbildning.
201	Livsmedelsverket
202	Folkhälsomyndigheten
210	Socialstyrelsen
215	Inspektionen för vård och omsorg. IVO
218	1177 Vårdguiden
220	Boverkets webbplats
226	Naturvårdsverket
229	Konumentverket
230	Energimyndigheten
231	Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
273	Försäkringskassan
275	Arbetsförmedlingen
283	Arbetsmiljöverket
294	SCB Statistiska Centralbyrån
303	Justitiedepartementet
307	Polisen
314	BRÅ Brottsförebyggande rådet
319	Brottsoffermyndigheten
322	Kriminalvården
323	Datainspektionen
326	Inspektionen för strategiska produkter, ISP
329	Ekobrottsmyndigheten. EBM
332	Kustbevakningen. KBV

333 forskning.se
336 Folkbildningsnätet
341 Formas Forskningsrådet för miljö, areella näringar och
samhällsbyggande
342 Forte Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
344 KK-stiftelsen
345 Riksbankens Jubileumsfond
346 Vetenskapsrådet
350 VINNOVA
376 Universitetskanslerämbetet, UKA
392 skolverket

399 Andra

Trygghet.

Socialdemokraterna vill satsa mer på trygghetsfrågor. Det blir inriktningen när S inom kort håller kongress under parollen ”Trygghet i en ny tid”. – Vi accepterar inte att vi har organiserad brottslighet som tar över vissa bostadsområden, säger statsminister Stefan Löfven.

Tryggheten omfattar mycket. Det första är naturligtvis hälsan, att man kan leva så att man inte förlorar hälsan till kropp och själ. Har man blivit skadad eller sjuk måste man få bra hjälp och sjukvård. En del har från början i kroppen avvikelser från det vanliga och behöver särskild hjälp.

Man ska kunna leva så att hälsan inte förstörs, man måste få veta hur man sköter kropp och psyke. vad man ska äta, hur man ska slöta kroppen, undvika gifter och smitta o d.

Man måste ha bra bostad, kläder och saker som hör till ett hushåll. Det behövs också för barn, partner, föräldrar, syskon och vänner. Man ska ha god kontakt med dem och andra. Och kunna samarbeta.

För det behövs pengar och serviceinstitutioner. Det behövs statliga och kommunala administrationer, kollektiva och privata transportmedel, post, tele, lantbruksverksamheter, sjukhus (landsting), socialtjänst och hemtjänst (kommuner), undervisnings- och forskningsanstalter, kulturella institutioner, arbetsplatser, näringar, polis och finansförvaltningar.

Till det stora hör att man ska undvika krig och våldsamma revolutioner. Till det stora hör också att man inte ska bli mördad, sönderslagen eller skadad i trafiken o d. Löner, vinster. bidrag, ersättningar och skatter o d bör utvecklas så att de sämst ställda får det bättre och mer trygghet.

Vad anser statsråden om trygghet ?

På nästa sida finns adresser till statsrådets hemsidor. Läsarna kan koppla sig dit och själva forska fram svar de vill ha. Det finns också e-postadresser till statsråden, den som vill kan skriva och fråga.

Nationalencyklopedin, NE

Efter adresserna till statsråden finns ord på NE. De som vill veta om andra ord kan koppla sig till NE. Till orden hör förteckningar på lämpliga böcker. Vill man ha tag på böckerna får man fråga biblioteken. Försök med libris.se.

Myndigheter, institutioner, företag o d

Efter NEs ord kommer hemsidor för myndigheter, institutioner, företag o d. Några kommentarer ges inte, läsarna får själva forska på hemsidorna och får också försöka hitta andra hemsidor som är lämpliga.

Tyvärr kan av utrymmesskäl inte alla angelägna komma med.

När det gäller brott och trygghet är det många faktorer som spelar in.

Den grundläggande uppgiften är att uppfostra barnen från början så att de inte blir brottslingar när de blir äldre. Det är föräldrarna och hela den sociala miljön som måste uppfostra och skolorna måste bli bättre på att lära ut hur man bör leva i samhället. Kulturministern och alla andra ministrar som styr Sverige måste försöka förbättra de sociala miljöerna, där medier, underhållningsverksamheter, reklam och propaganda bidrar till den brottslighet och otrygghet som finns.

22 politikområden för politiken 26 maj 2016

Kompletterad med namn och adresser 4 januari 2017.

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som huvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. <http://www.regeringen.se>

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**

*** Allmänt om regeringens politik.**

Statsminister [Stefan Löfven](#)

statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

Samordnings- och energiminister [Ibrahim Baylan](#)

miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**

Politik för en utrikesminister.

Utrikesminister [Margot Wallström](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**

Politik för en EU-minister.

EU- och handelsminister [Ann Linde](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik.**

Politik för en justitieminister.

Justitie- och migrationsminister [Morgan Johansson](#)

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**

Politik för en försvarsminister.

Försvarsminister [Peter Hultqvist](#)

forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö**

Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

Miljöminister [Karolina Skog](#)

miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Transporter.**

Politik för en infrastrukturminister.

Infrastrukturminister [Anna Johansson](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Bostadsproduktion.**

Politik för en bostadsminister som ser till att det produceras.

Bostads- och digitaliseringsminister [Peter Eriksson](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Landsbygdspolitik.**

Politik för en landsbygdsminister.

Landsbygdsminister [Sven-Erik Bucht](#)

naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt

vice statsminister [Isabella Lövin](#)

utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**

Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister [Gabriel Wikström](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**

Politik för en socialförsäkringsminister som bär ansvar för hushållsverksamheter.

Socialförsäkringsminister [Annika Strandhäll](#)

socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Barn- och äldreomsorg. Velfärd. Socialtjänst_**

Politik för en barn- och äldreminister m m med välfärd och socialtjänst o d

Barn-, äldre- och jämställdhetsminister [Åsa Regné](#)
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning. Forskning_**

Politik för utbildningsministrar.

Utbildningsminister [Gustav Fridolin](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Minister för högre utbildning och forskning [Helene Hellmark Knutsson](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Gymnasie- och kunskapslyftsminister [Anna Ekström](#)
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d.**

Politik för en kultursminister. Med demokrati.

Kultur- och demokratiminister [Alice Bah Kuhnke](#)
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb_**

Politik för en arbetsmarknads- och etableringsminister.

Arbetsmarknads- och etableringsminister [Ylva Johansson](#)
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar_**

Politik för en näringsminister.

Närings- och innovationsminister [Mikael Damberg](#)
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel_**

Politik för handelsministrar.

EU- och handelsminister [Ann Linde](#)
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Migration.**

Politik för en migrationsminister.

Justitie- och migrationsminister [Morgan Johansson](#)
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård_**

Politik för en inrikesminister för brott och polis o d

Inrikesminister [Anders Ygeman](#)
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**

Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister [Magdalena Andersson](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister [Per Bolund](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister [Ardalan Shekarabi](#)
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**

Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Karl-Petter Thorwaldsson. Ordförande i LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se

Vänsterpartiledare Jonas Söstedt
Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>

Ulla Andersson, vänsterpartiet
Andersson (v) Ulla <ulla.andersson@riksdagen.se>

Trygghetsrådet

Trygghetsrådet, TRR, Stockholm, stiftelse som bl.a. ger stöd till privatanställda tjänstemän som sägs upp från sin anställning på grund av arbetsbrist eller riskerar att bli uppsagda. TRR kan lämna stöd genom att bl.a. utveckla och erbjuda förändringsprocesser för de anslutna företagen och deras medarbetare. Stiftelsen, som bildades 1974, har som huvudmän Svenskt Näringsliv och PTK. Dess uppdragsgivare är både arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, Trygghetsrådet. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/trygghetsrådet> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[Prevent](#)

[Svenskt Näringsliv](#)

[PTK](#)

[arbetslöshetspolitik](#)

[anställningsskydd](#)

[föreningsrätt](#)

[Frivilligorganisationernas fond för mänskliga rättigheter](#)

[avgångsvederlag](#)

[företrädesrätt till återanställning](#)

[DACO](#)

nordiska trygghetskonventionen

nordiska trygghetskonventionen, egentligen *nordisk konvention om social trygghet*, trädde i kraft 1955 och omfattar nordiska medborgare och andra personer som är lagligen bosatta i ett nordiskt land. Huvudprincipen är att den som vistas eller är bosatt i ett annat land än det egna skall ha rätt till socialt bistånd och sociala tjänster på lika villkor som landets egna medborgare.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, nordiska trygghetskonventionen. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/nordiska-trygghetskonventionen> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[nordisk konvention för social trygghet](#)

[uppehållstillstånd](#)

[nordiskt samarbete](#)

[nationell behandling](#)

[utlämning](#)

[socialförsäkringsbalken](#)

[Europarådets sociala stadga](#)

[fattigvård](#)

[invandring](#)

[nordiska språkkonventionen](#)

brott

brott, gärning för vilken i lag eller annan författning är stadgat straff, dvs. böter eller fängelse. Enligt regeringsformen (RF) har endast riksdagen kompetens att i lag ge föreskrifter om brott och rättsverkan av brott. Riksdagen kan dock i begränsad omfattning delegera till regeringen att i förordning utfärda straffbestämmelser. Framgår inte annat av bemyndigandet får regeringen då inte föreskriva annan rättsverkan än böter.

Den centrala författningen rörande brott är brottsbalken (BrB). I BrB är främst den traditionella, grövre brottsligheten reglerad. Lagstiftningen utanför BrB, den s.k. specialstraffrättsliga lagstiftningen, är emellertid i kvantitativt hänseende mer betydande än BrB, både i fråga om antalet brottstyper och i fråga om mängden förövade brott.

Utanför BrB regleras t.ex. brott mot trafik-, narkotika-, skatte- och tullagstiftningen. Historiskt kan man bakom denna uppdelning finna en föreställning om en skillnad mellan det som är förkastligt i sig (latin *mala in se*) och det som är förkastligt enbart därför att det är förbjudet (latin *mala prohibita*).

Samhällsutvecklingen har medfört att det ofta är mycket svårt att finna någon avgörande principiell skillnad mellan brott som regleras i respektive utanför BrB. På motsvarande sätt är det omöjligt att dra någon klar, principiellt grundad skiljelinje mellan straffbelagda och inte straffbelagda gärningar.

Brottsbegreppet är således formellt, inte materiellt, dvs. det finns inget gemensamt för alla brott utom det att de är *gärningar som belagts med straff*. Att straffbelägga något (*kriminalisering*) är ett politiskt beslut.

Naturen känner inga brottslingar; samhället utväljer dem och valet kan bli mycket olika i skilda kulturer och under olika samhällsförhållanden.

Avsikten med kriminalisering är att straffhotet ska påverka medborgarnas beteende. Ett behov av sådan reglering förutsätter att det finns något värde eller intresse som särskilt bör skyddas mot kränkning genom mänskligt handlande. Exempel på sådana värden är liv, frihet, hälsa, egendom, handlingsfrihet, rörelsefrihet eller ekonomisk trygghet.

Vid sidan av privata intressen finns gruppintressen och offentliga intressen att beakta. Allmän ordning och säkerhet, demokratiskt statsskick, statens oberoende, säkerhet i trafik, ämbetsmäns opartiskhet och tilltro till allmänna betalningsmedel och vissa bevismedel är exempel härpå. De värden och intressen som skyddas av strafflagstiftning brukar kallas rättsgoda eller straffbestämmelsernas skyddsobjekt.

De enskilda straffbestämmelserna, straffbuden, anger förutom det straff som kan komma i fråga de särskilda villkor som ska vara uppfyllda för att brott ska vara förövat, brottsrekvisiten. I specialstraffrätten anges ofta det straffbelagda området i s.k. blankettstraffbud, dvs. genom hänvisning till vad som föreskrivs i vissa förhållningsregler.

Vanligen innehåller straffbuden också en brottsbeteckning, en benämning på brottstypen, t.ex. mord eller stöld. Med brottsrubricering avses att en konkret gärning klassificeras som tillhörande en viss brottstyp.

Straffbuden är ofullständiga i det att de inte uttömmande anger hur långt kriminaliseringen sträcker sig. Det finns nämligen allmänna regler om straffansvar för gärningar som utgör steg på vägen till de i de enskilda straffbuden straffbelagda gärningarnas fullbordande

([försök till brott](#), [förberedelse](#), [stämpling](#)), och för gärningar som innefattar medverkan till annars straffbelagda gärningar. En gemensam benämning på sådana brott är osjälvständiga brottsformer.

Straffbuden är ofullständiga också i det att de inte uttömmande anger vilka krav som ställs för att en gärning ska vara ett brott. Inte alla straffbelagda gärningar är otillåtna, rättsstridiga. När skyddsvärda intressen kommer i konflikt kan en straffbelagd gärning framstå som berättigad, rättfärdigad eller åtminstone tolerabel.

Lagstiftningen innehåller undantagsregler avseende bl.a. gärningar förövade med nödrätt eller i nödvärn, offentlig maktutövning och verkan av förmans befallning. Vidare har i praxis utvecklats oskrivna regler om bl.a. tillåtet risktagande och betydelsen av samtycke.

Vid sidan av rekvisiten för otillåten gärning, ofta kallade objektiva rekvisit, uppställs rekvisit för personligt ansvar, subjektiva rekvisit. Sålunda måste en otillåten gärning i enlighet med den s.k. skuldprincipen förövas med *uppsåt* eller av *oaktsamhet*. Vid brott enligt BrB krävs uppsåt, om inte annat är angivet. I specialstraffrätten räcker det i allmänhet med oaktsamhet.

Personligt ansvar är uteslutet även i en del fall där gärningsmannen är att anse som ursäktad av annan anledning än bristande uppsåt eller oaktsamhet. Dock finns i svensk rätt, i motsats till vad fallet är i nästan alla andra rättsordningar, inget krav på tillräknelighet.

Även små barn och psykiskt avvikande personer kan därför formellt begå brott. Barn som begått brott före 15 års ålder kan emellertid inte dömas till påföljd, och bl.a. fängelse kan inte komma i fråga för den som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning.

Att brott är begånget, dvs. att ansvar kan ådömas, är således *inte* det samma som att någon är straffbar, dvs. att straff eller annan påföljd kan ådömas. Straffbarhet kan vara utesluten också av processuella skäl, t.ex. att ett krav på angivelse inte uppfyllts, eller därför att bestraffning skulle strida mot folkrättsliga grundsatser eller överenskommelser.

Svensk domstol får inte tillämpa utländsk strafflagstiftning. Undantagsvis ska enligt svensk rätt dock utländsk lagstiftning beaktas, men för att brott ska vara förövat krävs normalt att en gärning utgör brott enligt svensk rätt. Om så är fallet kan inte alltid utläsas av den svenska lagstiftningen. Särskilt besvärligt är att avgöra om en gärning som förövats utanför svenskt territorium är brott mot svensk lag.

Många gärningar betraktas emellertid som brott oberoende av var de skett. Detta gäller särskilt brotten mot person och förmögenhetsbrotten i BrB. En annan sak är huruvida svensk domstol är behörig att döma över brottet. Domsrätt över utomlands förövade brott kan uppfattas som en otillbörlig inblandning i en annan stats angelägenheter. Frågan om svensk domstols behörighet regleras utförligt i BrB.

I många fall krävs särskild prövning av åtalsfrågan och att gärningen kan föranleda straff även på gärningsorten (dubbel straffbarhet). Harmonisering av lagar inom EU har inte i nämnvärd grad berört de straffrättsliga systemen i medlemsländerna.

Det finns ingen internationell strafflag och ingen permanent internationell domstol för brottmål, även om krigsförbrytarprocesserna i Nürnberg och Tokyo 1946 gav viss anledning att tro att det skulle bli möjligt att etablera internationell lagföring för vissa brott.

Dessa processer utgjorde ockupationsmaktens rättskipning över gärningar som till viss del dessutom förklarats vara brott genom retroaktiv lagstiftning: brott mot freden (att förbereda, inleda eller föra angreppskrig), krigsförbrytelser samt den nya brottskategorin brott mot mänskligheten (främst folkmord). Den existerande folkstraffrätten har en annan karaktär.

I en rad internationella överenskommelser har vissa gärningar angivits vara internationella brott. Detta innebär att en stat som ratificerat en sådan konvention har förbundit sig att ha straffbestämmelser av motsvarande innehåll i sin inhemska lagstiftning.

Svenska åtaganden av denna art avser bl.a. folkmord, rasdiskriminering, vissa typer av sabotage och hantering av narkotika. Krigsförbrytartribunalen i Haag rörande brott begångna under inbördeskriget i f.d. Jugoslavien har inrättats genom beslut av FN och kan ses som ett steg i riktning mot en internationalisering av domsmakten i vissa fall.

Författare: Ulf Arvidsson Nils Jareborg

Det kriminologiska brottsbegreppet

Det kriminologiska brottsbegreppet har ingen given definition, utan innebörden varierar med den metod som används för att mäta brottsligheten hos individer, grupper eller samhällen. Så används inom kriminologin inte bara juridiskt orienterade källor, t.ex. kriminalstatistik baserad på polisanmälda eller lagförda brott, utan också beteendevetenskapliga, baserade på brott som rapporterats genom t.ex. direktobservation eller offerundersökningar.

Mot beteendevetenskapliga mätningar har invänts dels att de riskerar bli godtyckliga genom att brotten inte fastställs i en rättslig process, dels att ett brott är socialt relevant först sedan det officiellt knutits till en person, som därvid definieras ("stämplas") som lagöverträdare. Mot mätningar grundade på juridiska kriterier har i sin tur invänts att de skulle omöjliggöra studiet av dold brottslighet. Betoningen av den sociala definitionens och reaktionens betydelse vid studiet av brott är dock central inom kriminologin.

För att förstå brottet som socialt fenomen har man bl.a. studerat dess förhållande till avvikande beteende och till sjukdom, brottets betydelse för att markera grupper och samhällens moraliska gränser och brottsdefinitioners beroende av mängden avvikande handlingar i samhället. En tradition inom kriminologin betonar även nödvändigheten och ofrånkomligheten av brott. Man har också framhållit vissa brottspositiva funktioner i samhället.

För förståelsen av brottets samhälleliga ursprung har ytterligare förklaringar till strafflagars tillkomst och tillämpning framhävts. Brott har setts som beteende som skadar samhällets funktionssätt, som beteende

som bryter mot kulturellt givna och allmänt accepterade normer, eller som beteende som står i strid med vissa maktgruppers intressen.

Författare: Henrik Tham Hanns von Hofer

Källangivelse

Nationalencyklopedin, brott. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brott> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[åtal](#)
[europeisk arresteringsorder](#)
[utlämning](#)
[miljöbalken](#)
[insiderbrott](#)
[folkmord](#)
[kriminalpolitik](#)
[bidragsbrott](#)
[organiserad brottslighet](#)
[kriminalisering](#)

Brottsförebyggande rådet

Brottsförebyggande rådet, *BRÅ*, statlig myndighet, inrättad 1974, med uppgift att stödja och samordna olika insatser inom brottspreventiv verksamhet. BRÅ biträder regeringen vid prioritering av olika brottsförebyggande åtgärder samt följer och analyserar brottsutvecklingen. BRÅ är även centrum för forsknings- och utvecklingsverksamheten inom rättsväsendet.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, Brottsförebyggande rådet. [http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brottsförebyggande rådet](http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brottsförebyggande_radet) (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[brottsutveckling](#)
[Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor](#)
[Verva](#)
[VINNOVA](#)
[IFAU](#)
[Verket för högskoleservice](#)
[kriminalstatistik](#)
[Statens musikverk](#)
[Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket](#)
[Naturvetenskapliga forskningsrådet](#)

brottsutveckling

brottsutveckling, statistiska uppgifter om hur antalet brott förändras över tiden samt kriminologiska resonemang kring denna utveckling. Sverige har en väl utvecklad kriminalstatistik som gör det möjligt att studera vissa uppgifter om brott redan från första hälften av 1800-talet. Statistiken har efter hand förfinats.

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) är den myndighet som sedan 1994 ansvarar för den officiella kriminalstatistiken. BRÅ skiljer mellan brottsstatistik, lagföringsstatistik och övrig statistik. Brottsstatistiken består av polisanmällda och uppklarade brott samt personer som misstänks för brott. Lagföringsstatistiken utgår från för brott lagförda personer, dvs. domar, godkända strafförelägganden, av åklagare meddelade åtalsunderlåtelse samt ordningsbot. Övrig statistik omfattar kriminalvård, återfall i brott, den s.k. narkotikastatistiken samt statistik över kriminalitet inom olika årskullar.

Kriminalstatistiken redovisar endast den del av verkligheten som består av brott som anmäls till polisen. Ett stort antal brott begås varje dag utan att de kommer till polisens kännedom. Mörkertalet, kvoten mellan faktisk och statistisk registrerad brottslighet, anses vara särskilt stort för t.ex. snatterier, innehav av narkotika och trafikbrott. Även anmälningsbenägenheten hos den som utsatts för brott kan variera.

För vissa brottstyper gäller att statistiken inte i första hand påverkas av anmälningar från enskilda personer utan snarare ger uttryck för polisens aktiviteter. Exempel på detta är trafikbrotten, där omfattningen och inriktningen av polisens trafikövervakning blir avgörande för antalet anmälda brott. Motsvarande gäller för brott mot narkotikastrafflagen.

I denna artikel behandlas den svenska brottsutvecklingen i stort samt några enskilda brottskategorier. **Författare:** Ulf Arvidsson

Brottsutvecklingen i stort

Från mitten av 1800-talet till åren strax efter andra världskriget ökade den polisanmällda brottsligheten förhållandevis långsamt. Sverige var ännu ett samhälle med god social kontroll och tillfällesstrukturen, dvs. möjligheterna att i vardagslivet begå brott, var måttlig.

En stark uppgång av brottsligheten kom omkring 1950. Den anses till stor del bero på en förändrad tillfällesstruktur. Ett exempel är bilismens utbredning som bl.a. ledde till ökat antal trafikbrott samt fler bilstölder. Inrättandet av självbetjäningsbutiker innebar att antalet snatterier ökade osv.

Ett annat exempel är motbokens avskaffande 1955 som ledde till en stark ökning av fylleri, vilket vid den tiden var kriminaliserat. Brottsligheten fortsatte att öka kraftigt fram till omkring 1970. Mellan 1950, som brukar användas som basår vid beskrivning av brottsutvecklingen under senare delen av 1900-talet, och fram till 1970 ökade antalet polisanmällda brott avsevärt. Under den följande tioårsperioden var ökningen svagare och under vissa år förekom tydliga minskningar, vilka dock kan förklaras med avkriminaliseringar, bl.a. fylleri.

Antalet uppklarade brott visar en klart mindre ökning än antalet anmälda brott. Den som utsätts för vissa typer av brott, t.ex. skadegörelse och vissa slag av enklare stölder med hög försäkringssjälvrisk, kanske inte anser det vara mödan värt att göra en polisanmälan, eftersom brottet ändå aldrig kommer att utredas.

Författare: Ulf Arvidsson

Mord och dråp

Även i äldre tider var mord och dråp mycket uppmärksammade brotts-typer. Domsböcker och andra äldre dokument samt modern statistik visar att antalet personer som dömts för dessa brott har varit tämligen oförändrat sedan mitten av 1700-talet, om man räknar antalet lagförda personer i förhållande till folkmängden. Antalet polisanmälda mord, dråp och misshandel med dödlig utgång har därmed ökat i takt med befolkningsökningen. Det finns visserligen årsvisa variationer, men utvecklingen är ändå tydlig.

Uppklaringsprocenten för dessa brott är genomgående hög, men antalet personer som dömts är klart lägre. Detta sammanhänger med att brotten vid anmälningstillfället ges rubriceringen mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång på grundval av vad som då är känt, men att den fortsatta utredningen i många fall leder till att gärningen bedöms annorlunda.

En misstanke om mord kan visa sig vara ett självmord, en anmälan om dråp kan bedömas som vållande till annans död osv. De som begår dessa allvarliga brott är inte sällan påverkade av alkohol eller andra droger och brotten sker ofta mellan närstående. ”Kökskniven är det vanligaste mordvapnet i Sverige” är ett talesätt bland erfarna mordutredare. Även den sociala miljön brukar anges som orsak till de grävsta våldsbrotten. Det finns tydliga tendenser till ett ökat antal mord inom kriminella grupperingar.

Författare: Ulf Arvidsson

Misshandel

Antalet polisanmälda misshandelsbrott var i huvudsak oförändrat under 1950-talet. Därefter har misshandelsbrotten ökat mer än den totala brottsökningen i stort. Det är framför allt anmälningarna om misshandel mot barn och kvinnor som har ökat. Denna statistiska ökning motsvaras med all sannolikhet inte av lika stor ökning av den faktiska brottsligheten.

I stället får ökningarna i hög grad tillskrivas en ändrad anmälningsbenägenhet. Det s.k. kvinnovåldet har blivit mycket uppmärksammat i samhällsdebatten. Detta har lett till att allt fler kvinnor som utsätts för misshandel av sin manlige partner vågar ta det svåra steget att göra polisanmälan. Lagstiftningsåtgärder, t.ex. straffskärpningar och införandet av brottet grov kvinnofridskränkning, i kombination med ett ökat engagemang från bl.a. olika ideella organisationer brukar också anges som viktiga orsaker till den statistiska ökningen. Motsvarande får anses gälla misshandel av barn.

Brottsstatistiken visar ingenting om graden av våld i samband med misshandelsbrott. Det är dock en utbredd uppfattning bland personer som arbetar inom rättsväsendet och sjukvården att våldet successivt har blivit grövre och råare.

Författare: Ulf Arvidsson

Sexualbrott

Sexualbrott anses vara den brottskategori som kanske tydligast speglar synen på kvinnans sociala ställning i samhället. Före 1965 ansågs exempelvis våldtäkt inte kunna förekomma inom ett äktenskap. Det är också mycket sällan som vuxna män utsätts för sexualbrott, och först 1984 gjordes brottsbeskrivningen för våldtäkt könsneutral.

En brottstyp inom sexualbrotten där antalet anmälningar ökat kraftigt är sexuella övergrepp mot barn. I likhet med vad som ovan nämnts om misshandel av barn och kvinnor anses ökningen bero på en större anmälningsbenägenhet, grundad på den stora uppmärksamheten i samhällsdebatten. Ändå menar många bedömare att anmälningarna om sexualbrott endast är ”toppen på ett isberg”.

Författare: Ulf Arvidsson

Stöld

Stöldbrotten är den största kategorin i kriminalstatistiken, och utvecklingen av antalet stölder följer vanligen brottskurvan i stort. Det kan anses förvånande att stöldbrotten ökar samtidigt som levnadsstandarden i samhället stiger. Detta brukar förklaras av att möjligheterna att stjäla ökar i takt med möjligheterna att konsumera och att en riklig tillgång till varor minskar dessas relativa värde, samtidigt som den fysiska och sociala kontrollen minskar.

Författare: Ulf Arvidsson

Källangivelse

Nationalencyklopedin, brottsutveckling. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brottsutveckling> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[kriminalstatistik](#)
[kvinnomisshandel](#)
[brottslighet](#)
[narkotikapolitik](#)
[polisen](#)
[åklagare](#)
[dold brottslighet](#)
[språksociologi](#)
[läkemedel](#)
[rättsspsykiatri](#)

brottslighet

brottslighet, *kriminalitet*, gemensam term för begångna straffbelagda handlingar. Hur omfattande brottsligheten i Sverige är kan inte anges, då här ingår även brott som inte ens upptäcks. Av all upptäckt brottslighet kommer en stor andel aldrig att rapporteras till myndigheterna. Skälen är bl.a. att brottet upplevs som bagatellartat, att man står i nära relation till gärningsmannen, att någon hjälp eller rättelse ändå inte kan förväntas, att man fruktar repressalier eller att man känner obehag inför kontakter med rättsväsendet. En del av den ej anmälda brottsligheten kan fångas genom offerundersökningar.

Brotsstatistiken beskriver ett urval av de brott som anmälts till polisen, t.ex. brott mot brottsbalken. Lagföringsstatistiken redogör för brott som lett till rättslig åtgärd. Vid en jämförelse mellan de två statistikgrenarna skiljer sig brottslighetens volym och struktur åt: i brotsstatistiken domineras brottsbilden av förmögenhetsbrotten, medan trafikbrotten är den största gruppen i lagföringsstatistiken.

Båda statistikgrenarna pekar på att lindrigare brott förekommer oftare än allvarigare brott och att bilen/trafiken är den viktigaste enskilda brottsfaktorn i samhället. Den s.k. moderna brottsligheten, t.ex. miljöbrott, är för sin upptäckt i hög grad beroende av polisens och andra myndigheters insatser. Risken att bli utsatt för brott är ojämnt fördelad i befolkningen. Även risken att begå brott fördelar sig ojämnt.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, brottslighet. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brottslighet> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[kvinnomisshandel](#)

[brott](#)

[brotsutveckling](#)

[språksociologi](#)

[kriminalpolitik](#)

[straff](#)

[organiserad brottslighet](#)

[prostitution](#)

[kriminalstatistik](#)

[äktenskap](#)

organiserad brottslighet

organiserad brottslighet, brottslighet som bedrivs av mer eller mindre väl strukturerade sammanslutningar i syfte att uppnå stora finansiella vinster genom illegala aktiviteter. Typiskt för den organiserade brottsligheten är handlingssätt som minimerar upptäcktsrisken genom arbetsdelning, liksom utnyttjande av personliga, affärsmässiga och politiska förbindelser. Inte sällan kännetecknas den av att legala och illegala affärer bedrivs samtidigt och av att bulvaner och rättslig expertis anlitas.

Organiserad brottslighet finner ett arbetsfält speciellt på områden som inte är marknadsekonomiskt reglerade (t.ex. prostitution, illegalt spel samt drog- och vapenhandel) och där stora finansiella vinster kan göras (t.ex. organiserad stöld av och olaglig handel med lyxvaror och konst). Dess omfattning är svår att fastställa, bl.a. därför att offer och vittnen ofta är obenägna att samarbeta med myndigheterna.

I den mån organiserad brottslighet förekommer i Sverige är den inte ett namngivet fenomen som i t.ex. Italien ([maffia](#)), USA ([Cosa Nostra](#)) och Japan ([yakuza](#)).

I november 2000 antog Generalförsamlingen FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Den undertecknades en månad senare i Palermo på Sicilien av flertalet av FN:s medlemsstater, bl.a. av samtliga stater inom EU. Brottsliga gärningar som omfattas av konventionen ska kunna straffas med fängelse. Brottet ska vara gränsöverskridande till sin natur, och en organiserad brottslig sammanslutning ska vara delaktig.

Vidare ska vissa former av deltagande i en organiserad brottslig sammanslutning, penningtvätt, korruption och gärningar som innebär att någon försöker hindra rättvisan anses utgöra brott enligt konventionen. Såväl fysiska som juridiska personer ska kunna ställas till ansvar för medverkan i de brottsliga gärningarna. Den innehåller vidare bestämmelser om bl.a. domsrätt, lagföring, påföljder, förverkande och beslag, utlämning, skydd och stöd till brottsoffer och vittnen samt om insamling av information om organiserad brottslighet.

Konventionen tar även upp frågor om utbildning, tekniskt bistånd och samarbete mellan rättsvårdande myndigheter. Till konventionen har utarbetats tilläggsprotokoll om människohandel, människosmuggling och åtgärder mot olaglig tillverkning och handel med skjutvapen. Riksdagen har godkänt Sveriges tillträde till konventionen, som för svenskt vidkommande trädde i kraft 2004.

Inom EU beslutades 1998 att göra deltagandet i en kriminell organisation inom EU till ett brott. Ytterligare gemensamma åtgärder mot organiserad brottslighet finns inom Europol. Enligt Europols definition kännetecknas organiserad brottslighet av ett samarbete under längre tid mellan fler än två personer som strävar efter vinning och/eller makt samt att brottsmisstankarna avser allvarliga kriminella handlingar.

Exempel på andra kriterier i definitionen är att verksamheten bedrivs på internationell nivå, användande av våld eller andra metoder för hot, användande av kommersiella eller affärsmässiga strukturer, deltagande i penningtvätt eller otillbörlig påverkan på politiker, medier, offentlig förvaltning, rättsliga myndigheter eller på ekonomin.

I Sverige har polis och åklagare intensifierat insatserna mot den organiserade brottsligheten. Genom s.k. kriminalunderrättelseverksamhet försöker man kartlägga såväl brottsligheten som brottslingarna.

Arbetet samordnas av Rikskriminalpolisen och sker i nära samverkan med de lokala polismyndigheterna och med andra samverkande myndigheter, t.ex. Skatteverket, Tullverket och Kustbevakningen. Vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten finns särskilda åklagare avdelade för att arbeta mot den organiserade brottsligheten.

Författare: Ulf Arvidsson Henrik Tham

Källangivelse

Nationalencyklopedin, organiserad brottslighet. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/organiserad-brottslighet> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[Europol](#)

[Eurojust](#)

[polisen](#)

[Åklagarmyndigheten](#)

[maffia](#)

[människohandel för sexuella ändamål](#)

[åklagare](#)

[Cosa Nostra](#)

[utlämning](#)

[rättsmedicin](#)

polisen

polisen (av franska *police*, av senlatin *poli'tia* 'statsförvaltning', av likabetydande grekiska *politeia* [-tɛi'a], till *po'lis* 'stad'), *Polisen*, *polisväsen*, benämning på såväl polisorganen som de där anställda befattningshavarna. Polisen i Sverige har sedan gammalt två huvuduppgifter: att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att bekämpa brottslighet. Detta återspeglas i bland annat termerna ordningspolis och kriminalpolis, som inte längre förekommer i polisförfattningarna men fortfarande används i dagligt tal.

Enligt polislagen är polisens uppgifter att bland annat *förebygga*, *förhindra* och *upptäcka* brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen och säkerheten, att *övervaka* den allmänna ordningen och säkerheten och *ingripa* när störningar har inträffat, att *utreda* och *beivra* brott som hör under allmänt åtal samt att lämna allmänheten *skydd*, *upplysningar* och *annan hjälp*, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen. Polisen får också bedriva särskilt personsäkerhetsarbete i fråga om vittnen och andra hotade personer. Därutöver har polisen en mängd speciella uppgifter enligt bland annat vapenlagen och utlänningslagen.

För att kunna fullgöra sina uppgifter har polisen vidsträckta befogenheter. Gränserna för dem är svåra att precisera, eftersom användandet av tvångsmedel måste anpassas till de växlande situationernas krav. Utgångspunkten är att ett tvångsingripande alltid fordrar stöd i lag enligt regeringsformen (RF).

Som en allmän grundregel anges i polislagen att en polisman som har att verkställa en tjänsteuppgift ska under iakttagande av vad som föreskrivs i lag eller annan författning ingripa på ett sätt som är förvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter.

Måste tvång tillgripas ska det ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att det avsedda resultatet skall uppnås.

Polislagen hänvisar också uttryckligen till RF:s bestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter. Den innehåller därefter särskilda regler om rapporteringskyldighet samt om användning av bland annat våld, tillfälliga omhändertaganden, kroppsvisitation och husrannsakan.

Av central betydelse i polisverksamheten är förutom polislagen bestämmelserna om straffprocessuella tvångsåtgärder i rättegångsbalken och anknytande författningar. Viktiga åtgärder är gripande och anhållande, hämtning, medtagande till och kvarhållande för förhör, blodprovstagnation, alkoholtest, tagande av fingeravtryck, fotografering, beslag och avspärning av brottsplats. Även andra författningar innehåller regler om polisens befogenheter, till exempel sådana på den sociala tvångsvårdens eller miljö- och hälsovårdens områden.

Polisens arbetsmetoder är likartade i de flesta länder. Allmän övervakning till fots eller med hjälp av fordon är de grundläggande formerna för all patrullering. Radio- och datakommunikation är ett av de viktigaste tekniska hjälpmedlen. Modern teknik såsom radar och laser används främst inom trafikövervakningen. Kriminalpolisarbetet består av spaning och utredning.

Så kallade okonventionella spaningsmetoder, till exempel telefonavlyssning, buggning samt infiltration av polisagenter i kriminella kretsar, används i många länder. Datorstöd för registerföring m.m. samt kriminaltekniska undersökningar blir allt viktigare i kriminalpolisarbetet. Fingeravtryck har använts som bevismedel ända sedan slutet av 1800-talet. DNA-teknikens snabba insteg och har blivit ett viktigt hjälpmedel.

Författare: Ulf Arvidsson Fredrik Sterzel

Polisens organisation i Sverige

Polisväsendet är sedan 1965 en del av den statliga förvaltningsapparaten men stod tidigare under kommunalt huvudmannaskap. Den grundläggande organisationen anges i polislagen och polisförordningen.

En enig riksdag beslutade i december 2012 att bilda en sammanhållen polismyndighet. Den 1 januari 2015 ersattes de tidigare 21 polismyndigheterna, Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium av en sammanhållen myndighet – Polismyndigheten – som lyder direkt under regeringen. Sedan dess är Säkerhetspolisen också en egen myndighet direkt under regeringen.

Den nya Polismyndigheten är en enrådsmyndighet, vilket innebär att myndighetens chef inför regeringen ensam bär ansvaret för myndighetens verksamhet. Rikspolischefen utses av regeringen och har bland annat ett kansli till sitt förfogande.

Inom Polismyndigheten finns utöver kansliet en avdelning som på nationell nivå leder och samordnar viss polisverksamhet (*Nationella operativa avdelningen*), en avdelning som ansvarar för handläggningen av ärenden som rör brott av polisanställda, åklagare och domare (*Avdelningen för särskilda utredningar*) och en avdelning som har ett nationellt ansvar för myndighetens forensiska verksamhet, utför undersökningar och bedriver forskning inom detta område (*Nationellt forensiskt centrum*).

Polismyndigheten är organiserad i sju polisregioner. De sju polisregionerna har ett helhetsansvar för verksamheten inom ett angivet geografiskt område. Ansvaret omfattar utredningsverksamhet, brottsförebyggande verksamhet och service. Regionen leds av en regionpolischef. De sju polisregionerna är Nord (huvudort Umeå),

Mitt (Uppsala), Bergslagen (Örebro), Stockholm (Stockholm), Öst (Linköping), Väst (Göteborg) och Syd (Malmö).

2015 års omorganisation motiverades bland annat av att de läns- och myndighetsgränser som funnits lade hinder i vägen för polisarbetet. En högre förändringstakt i omvärlden och nya former av kriminalitet ansågs medföra ett behov av en mer flexibel och enhetlig organisation.

I stället för de tidigare fristående polismyndigheterna leds Polismyndigheten av en nationell ledningsgrupp där regionchefer och chefer för de nationella avdelningarna ingår. Polisregioner, polisområden och lokalpolisområden är organiserade efter gemensamma principer med enhetlig nomenklatur. Gemensamma avdelningar har skapats för bland annat IT, ekonomi, personalfrågor och kommunikation för mer enhetlig styrning och stöd.

Lokalpolisområden med större mandat och mer resurser är kärnan i den nya Polismyndigheten. Målet är att mer än hälften av polisregionernas verksamhet ska bedrivas i lokalpolisområden. Detta arbete ska ske i nära samarbete mellan kommunpolis och kommunerna samt andra aktörer i lokalsamhället. Mätbara mål ska formuleras för att lösa lokala problem.

Myndighetens organisation har kritiserats för försämrade effektivitet, vilket avspeglades i färre antal uppklarade polisanmälda brott och försämrade polisiära resurser främst utanför de tre storstadsområdena under 2015–16. Kritik har också framförts från kommunalt håll i huvudsak i norra Sverige som anser sig ha fått minskade resurser. Även de fackliga organisationerna inom polisen, främst [Polisförbundet](#), har kritiserat reformen.

Författare: Ulf Arvidsson

Svensk historik

Under Gustav Vasas tid började man reformera militärväsendet och bygga upp en civil polisorganisation. Från början lades ansvaret för lag och ordning på kungens ämbetsmän, ståthållare och fogdar, men sedan länsförvaltningarna införts blev det landshövdingarna som fick denna uppgift. Den första allmänna landshövdingeinstruktionen kom 1635, och i denna behandlas de polisiära uppgifterna ingående. De större städerna stod dock utanför länsstyrelsens uppgifter, och där inrättades efter hand särskilda poliskammare.

På landsbygden fanns sedan gammalt fjärdingsmän, från början en för varje fjärdedels härad. Från 1593 utsågs en fjärdingsman för varje socken, och uppgiften gick i turordning mellan skattebönderna. Under länsstyrelserna ankom det på kronofogdar och länsmän att svara för ordningen. När köpingar tillkom efter 1864 ålades dessa att själva svara för sin ordningshållning genom polisuppsyningsmän och biträden till dessa. År 1917 omorganiserades rättsväsendet. Landsfogden blev högste ansvarige i länet för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet. I större städer fanns en stadsfiskal, och länsmännen blev landsfiskaler.

En viktig milstaple i utvecklingen blev 1925 års polislagstiftning. Den slog bland annat fast att regeringen (Kungl. Maj:t) var högsta polismyndighet i riket och länsstyrelsen högsta polismyndighet i länet. Staten kompletterade dock den kommunala polisen med endast begränsade resurser. Statspolisen inrättades 1932. Denna ordning gällde fram till polisväsendets förstatligande 1965.

Ett av de viktigaste skälen till förstatligandet var att den gamla uppdelningen på en mängd små polisdistrikt inte var ändamålsenlig,

särskilt som personalen i princip var bunden till ett visst distrikt. Antalet distrikt minskades 1965 från 554 till 119. Den närmaste perioden präglades av en stark central ledning, men under senare år har - varit en huvudlinje. En större reform genomfördes på 1980-talet med den huvudinriktningen. Även medborgarinflytandet över polisverksamheten stärktes.

År 1990 fattade riksdagen ett reformbeslut under rubriken "Förnyelse av polisen". Därefter präglades polisen av dessa förnyelsesträvanden; bland annat minskades antalet polisdistrikt till samma antal som länen. Den gamla, kommunala organisationen hade en styrka i den lokala anknytningen. En strävan har sedan 1970-talet varit att vinna motsvarande fördelar inom den statliga organisationens ram. Stor vikt har fästs vid att bygga upp en grundläggande ordning med närpolis, kombi-nerad med olika slag av specialistfunktioner, samt moderna arbetsmetoder, grundade på ett problemorienterat synsätt. Inrättandet av den nya Polismyndigheten 1 januari 2015 är ytterligare ett steg i samma utveckling.

Författare: Ulf Arvidsson

Internationellt perspektiv

I äldre statsbildningar låg uppgiften att upprätthålla lag och ordning oftast på de militära styrkor som stod till de styrandes förfogande. I takt med den ökande stadsbildningen i olika kulturer inrättades ofta en stadsvakt eller liknande, som kunde ha både försvars- och polisuppgifter samtidigt som den utgjorde stadens brandförsvar.

På landsbygden och i mindre byar var behovet av ett polisväsen betydligt mindre. Polisiära uppgifter löstes av gårdens husbonde eller inom bygemenskapen. I de flesta länder i Europa växte ett organiserat polisväsen fram först under 1800-talet, och det spreds till andra - genom kolonialiseringen.

Förntiden

Egyptiska hieroglyfer vittnar om ett polisväsen redan när Övre och Nedre Egypten förenades till ett rike (omkring 3000 f.Kr.). Ett slags flodpolis patrullerade på Nilen i jakt på gravplundrare, torgpolisen kontrollerade ursprunget på de varor som salufördes osv. I grekiska dokument omtalas en militär ordningsmakt mot det inre motståndet i Sparta omkring 800 f.Kr.

De första uppteckningarna om ett polisväsen i Athen kan härledas till omkring 500 f.Kr. Platon och Xenofon definierar den hellenska - uppgifter som övervakande av de misstänkta, fasttagande av missdådare, förvaltning av fängelserna och exekverande av dödsstraff.

Efter hand inrättades olika specialavdelningar inom det hellenska polisväsendet (tempelbevakning, sedlighetspoliser, kontroll av handeln osv.). I romarriket infördes omkring 700 f.Kr. en myndighet med - att

ansvara för ”ordningens upprätthållande, hederlighet inom handel och värnandet om sederna”. Omkring Kr.f. utsåg kejsar Augustus en stads-prefekt för hela Roms polisförvaltning, som uppgick till ca 9 000 man.

Medeltiden

Från polisväsendets utveckling i Europa kan nämnas ett edikt om brottsbekämpning av den frankiske kungen Chlothar II 615 och ett ”tjänstereglemente” 801, utfärdat av Karl den store. Skyddsgarden bildades av borgarna i flera franska städer, och Berlin fick sin stads-vakt på 1300-talet.

Paris räknar sin första poliskår från samma tid. Det brittiska polis-väsendets historia kan följas från mitten av 1100-talet med vaktavdelningar för att ”skydda kungens ro” och straffbestämmelser (”Assise at Arms”). Så småningom växte en bevakningstjänst fram, där varje medborgare i London var skyldig att delta. Bevakningsmannen kallades *constable* (jämför [konstapel](#)).

Nyare tid

Under Ludvig XIV togs krafttag mot brottsligheten i Paris, och en *Lieutenant General de Police* utnämndes. Straffen skärptes och polisen fick stora befogenheter. Under 1700-talet sjönk Parispolisens anseende och effektivitet men steg igen under 1800-talet. I Storbritannien var utvecklingen likartad, och vaktmannakårerna var tidvis starkt korrumperade. År 1829 antogs en lag genom vilken kårerna samlades under en ledning. Efter lagens tillskyndare, inrikesministern Robert Peel, har polismännen fått sitt smeknamn *bobbies*.

Modern tid

Den brittiska polisorganisationen blev mönsterbildande i de industrialiserade länderna men också i många andra delar av världen, inte minst i f.d. kolonier som Indien, Australien, Sydafrika och Canada. Den regionala polisstyrkan (omfattande ett eller flera grevskap), *constabulary*, består av poliser under ledning av en *Chief Constable*. Andra polistitlar, kända genom litteratur och film, är *Superintendent* (kommissarie), *Inspector* (polisinspektör eller kriminalinspektör) och *Sergeant* (polis- eller kriminalassistent i förmansställning). I Storbritannien är de fotpatrullerande polismännen med sina karakteristiska hjälmar ett välkänt inslag i gatubilden. För polisen i London, se [Scotland Yard](#).

I många av de latinska länderna finns flera olika slag av poliskårer. Vid sidan av kommunal och statlig polis finns halvmilitära poliskårer, såsom *gendarmerier* (bl.a. i Frankrike), *karabinjärer* (i Italien) och *Guardia Civil* (i Spanien). Dessa kårer har ofta använts för specialinriktade aktioner mot grovre brottslighet (t.ex. maffian i Italien) eller mot politiska terroristgrupper.

I likhet med Storbritannien har USA ett polisväsen som bygger på långtgående decentralisering. Varje stad eller område på landsbygden har en egen poliskår. Den lokala polischefen (sheriffen) väljs oftast i allmänna val. På delstatsnivå finns en *State Police*, vars uppgifter bl.a. omfattar trafikövervakning (Highway Patrols). I varje delstat finns dessutom ett [nationalgarde](#).

För bekämpning av sådan grov brottslighet som riktas mot viktigare nationella intressen eller som sträcker sig över flera delstater finns *Federal Bureau of Investigation* ([FBI](#)). En annan viktig federal polis-

organisation är DEA (*Drug Enforcement Agency*), som bekämpar narkotikabrott och som har omfattande internationella kontakter.

En berömd kanadensisk polisstyrka är *The Royal Canadian Mounted Police* ('ridande polisen'), som ursprungligen var verksam bara i glesbefolkade områden men som numera arbetar över hela landet. Hästarna har ersatts av motordrivna fordon.

I Östeuropa under det kommunistiska maktinnehavet var polisväsendet en viktig del av de styrandes kontrollapparat, och de organ som svarade för statssäkerheten hade långtgående befogenheter. Ett exempel är det östtyska statssäkerhetsministeriet (*Ministerium für Staatssicherheit, Stasi*), i vars register har anträffats miljontals personakter med uppgifter om medborgarnas personliga förhållanden i allmänhet och deras politiska aktiviteter – förmenta eller verkliga – i synnerhet.

Uppgiftslämnare kunde vara arbetskamrater, grannar, släktingar och till och med familjemedlemmar. Efter kommunistsystemets fall har brottsligheten ökat kraftigt i Östeuropa. Det anses bl.a. bero på att man gjort sig av med ett stort antal odemokratiska element inom poliskårerna, vilket lett till försämrad effektivitet, men också på att allmänheten har mycket dåligt förtroende för sitt polisväsen.

Interpol (International Criminal Police Organization) är det gemensamma organet för samarbete mellan polisväsendena i olika länder. Organisationen i sin nuvarande form grundades 1956. Interpol, vars högkvarter ligger i Lyon, är enbart en samlingsorganisation och genomför således inga egna polisiära operationer. I stället förmedlar man efterlysningar och andra spaningsuppgifter mellan medlemsländernas polisväsenden.

Europeiska unionen (EU)

Inom ramen för det pågående västeuropeiska integrationsarbetet sker ett närmande också mellan de olika ländernas polisväsenden. I Maastrichtfördraget drogs bl.a. riktlinjer upp för polissamarbete för att förhindra och bekämpa terrorism, olaglig narkotikahandel och andra former av grova internationella brott liksom för ett utökat tullsamarbete. Förändringarna har därefter bekräftats genom Amsterdamfördraget och konventionen om organiserandet av ett unionstäckande system för informationsutbyte inom en europeisk polisbyrå (*Europol*), som trädde i kraft den 1 oktober 1998. Europol är lokaliserad till Haag i Nederländerna. Samtliga EU:s medlemsländer har personer stationerade vid Europol.

Författare: Ulf Arvidsson

Litteraturanvisning

N.O. Berggren & J. Munck, *Polislagen* (10:e upplagan 2013).

Källangivelse

Nationalencyklopedin, polisen. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/polisen> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[proportionalitetsprincipen](#)
[trafikövervakning](#)
[informationsfrihet](#)
[åsiktsfrihet](#)
[tullväsen](#)
[sekretess](#)
[polislagen](#)
[brottsbekämpning](#)
[myndighetsutövning](#)
[offentlighetsprincipen](#)

brottsbekämpning

brottsbekämpning, i den kriminalpolitiska debatten benämning på samhällets åtgärder för att förhindra brott och för att lagföra personer som har begått brott. Det brottsförebyggande arbetet har under senare år fått en allt större betydelse. Av stor vikt är inte enbart information och attitydpåverkan utan även samhällsplanering och åtgärder med tekniska hjälpmedel. Övervakning av polis och bevakningsföretag är en annan viktig del av brottsbekämpningen.

Det är polisens spanings- och utredningsarbete som avgör om ett brott ska kunna klaras upp. Mindre allvarlig brottslighet kan beivras genom ordningsbot eller strafföreläggande, medan annan brottslighet prövas genom åtal vid allmän domstol.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, brottsbekämpning. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brottsbekämpning> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

kriminalpolitik	polisen
Anna Lindh-mordet	domstolsväsen
åklagare	brottsutveckling
organiserad brottslighet	åtal
belastningsregister	rättspsykiatri

belastningsregister

belastningsregister, *kriminalregister*, *straffregister*, *polisregister*, register som innehåller uppgifter som behövs av bl.a. polis- och tullmyndigheter för att förebygga, upptäcka och utreda brott. Registret används av Åklagarmyndigheten för beslut om förundersökning och åtal samt för utfärdande av strafföreläggande. Registret används även av allmänna domstolar för straffmätning och val av påföljd eller av andra myndigheter vid t.ex. lämplighetsprövning eller tillståndsprövning. Registret får också användas för att till enskild person lämna ut uppgifter som är av särskild betydelse i dennes verksamhet. Det förs av Rikspolisstyrelsen och reglerats i lagen om belastningsregister.

Registret innehåller i första hand uppgifter om den som har ålagts påföljd för brott genom bl.a. dom, strafföreläggande och ordningsbot som meddelats i Sverige. Även vissa domar och beslut som meddelats i utlandet kan läggas in i registret.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, belastningsregister. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/belastningsregister> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[åklagare](#)

[europeisk arresteringsorder](#)

[miljöbalken](#)

[sekretess](#)

[utsökning](#)

[polisen](#)

[läkemedel](#)

[domstolsväsen](#)

[brottsutveckling](#)

[utlämning](#)

åklagare

åklagare, *allmän åklagare*, jurist inom rättsväsendet med uppgift att utreda brott, fatta beslut om åtal ska väckas eller inte samt processa i tingsrätt och hovrätt i brottmål. Tillsammans med polisen utreder åklagaren brott och kan då ha kontakt med brottsmisstänkta, brottsoffer och vittnen. När brottsutredningen (förundersökningen) är färdig bedömer åklagaren om det finns tillräckliga bevis för att väcka åtal i domstol.

Är det ett mindre allvarligt brott och den misstänkte erkänner kan åklagaren själv utdöma böter, s.k. strafföreläggande. Då blir det ingen rättegång. Om åtal väcks blir det rättegång i domstolen.

Åklagaren har även som uppgift att bevisa att den åtalade har begått brottet. Dessutom ska åklagaren redogöra för den tekniska bevisningen samt förhöra den misstänkte, vittnen och experter för att domstolen ska ha ett så bra underlag som möjligt att bedöma gärningen på.

Tvistemål, dvs. när två parter inte kommer överens och ärendet går till domstol, handläggs inte av en åklagare.

Riksåklagaren är ensam allmän åklagare i Högsta domstolen. Vid sidan av de allmänna åklagarna finns särskilda åklagare, JO och JK. Allmänna åklagare är: riksåklagaren och vice riksåklagaren, överåklagare och vice överåklagare samt chefsåklagare, vice chefsåklagare och kammaråklagare.

Den organisation genom vilken det allmänna fullgör denna uppgift kallas åklagarväsendet. Historiskt har två frågor varit centrala när samhällen valt former för hur talan om ansvar för brott ska föras: den

ena huruvida den som drabbats eller det allmänna ska ha ansvaret för detta, den andra huruvida man ska ha en inkvisitorisk process med den åtalande och dömande funktionen förenad hos domstolen, eller en ackusatorisk process med den åtalande som en av två självständiga parter inför en oberoende domstol.

I Sverige – liksom i de flesta västerländska demokratier – har man valt att som huvudregel uppdraga åt en åklagare att för det allmännas räkning som en självständig part ansvara för uppgiften att beivra brott, med en möjlighet i vissa fall för den enskilde att överta denna åtalsrätt i form av enskilt åtal.

Det svenska åklagarväsendet har utvecklats ur den gemensamma organisation för polis-, åklagar- och exekutionsuppgifter som gällde fram till 1965. Stadsfiskaler och landsfiskaler var inte bara polischefer och kronofogdar utan tjänstgjorde även som allmänna åklagare. År 2005 bildades Åklagarmyndigheten (ÅM).

Den allmänna åtalsrätten utövas av de allmänna åklagarna. Deras uppgifter är att leda förundersökningar, besluta om tvångsmedel, väcka åtal samt föra talan vid allmän domstol. För att bli åklagare krävs juristutbildning, att ha tjänstgjort som tingsnotarie och en särskild arbetsintegrerad utbildning inom ÅM.

Riksåklagaren (RÅ) är landets högsta åklagare och chef för ÅM. I denna egenskap har RÅ tillsyn över åklagarväsendet och ska verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid rättstillämpningen. RÅ ska vidare leda och samordna åklagarverksamheten samt tillse att den bedrivs effektivt. För dessa ändamål får RÅ meddela föreskrifter och allmänna råd. Särskilt kvalificerade mål om ekonomisk brottslighet handläggs vid Ekobrottsmyndigheten (EBM).

Vid sidan om det allmänna åklagarväsendet finns särskilda åklagare som har rätt att väcka åtal för brott av visst i varje fall särskilt angivet slag. Sådana särskilda åklagare är justitieombudsmannen (JO) och justitiekanslern (JK), vilka har rätt att väcka åtal för brott i tjänsten av offentligt anställda. JK är dessutom ensam åklagare i mål om tryckfrihets- och yttrandefrihetsbrott.

Författare: Ulf Arvidsson Ann-Sophie Gleisner Anders Stening

Källangivelse

Nationalencyklopedin, åklagare. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/åklagare> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[åtal](#)

[rättegång](#)

[Åklagarmyndigheten](#)

[riksåklagaren](#)

[förundersökning](#)

[tryckfrihetsmål](#)

[domstolsväsen](#)

[enskilt åtal](#)

[Anna Lindh-mordet](#)

[Högsta domstolen](#)

förundersökning

förundersökning, den utredning som polis eller åklagare genomför för att konstatera om brott föröfvats och vem som kan misstänkas för det-samma. I sista hand syftar förundersökningen till att få klarhet i om så mycket bevisning för den misstänktes skuld föreligger att det utgör tillräckliga skäl för åtal. Förundersökningen leds i princip av en åklagare, medan själva utredningsarbetet utförs av polisen. I enklare fall och fram till dess någon bestämd person kan misstänkas för brottet kan polisen också formellt leda undersökningen.

Utredningen kan påbörjas utan att något formellt beslut om en förundersökning fattats, exempelvis i samband med att brottet upptäcks, och förundersökningen avslutas alltid genom att åklagaren fattar beslut om att antingen lägga ned förundersökningen eller väcka åtal. Under förundersökningen gäller objektivitetsprincipen.

Även i övrigt präglas förundersökningsstadiet av regler som avser att trygga den misstänktes rättssäkerhet: ingen får hållas kvar för förhör utöver en bestämd tid utan att formella beslut om anhållande eller häktning fattats i vederbörlig ordning, manipulativa förhörsmetoder är förbjudna, och den misstänkte har rätt till insyn i utredningsmaterialet om det inte är till men för utredningen.

Den misstänkte har också rätt att anlita försvarare, och förhör ska om möjligt ske i närvaro av förhörsvittne. Allmänt gäller att det är en medborgerlig skyldighet att ställa sig till förfogande för förhör under en förundersökning. Däremot kan vittnen i vissa fall under förundersökningen tvingas avge sitt vittnesmål inför rätta och vittnen kan också hämtas till förhör.

Författare: Anders Stening

Källangivelse

Nationalencyklopedin, förundersökning. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/förundersökning> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[åtal](#)

[åklagare](#)

[rättegång](#)

[häktning](#)

[försvarare](#)

[konkurs](#)

[husrannsakan](#)

[polisen](#)

[Anna Lindh-mordet](#)

[ypandeförbud](#)

husrannsakan

husrannsakan, *husundersökning*, inom straffprocessen använt tvångsmedel som innebär rätt att om så krävs med våld ta sig in i hus, rum eller slutet förvaringsställe för att få tag i *dels* föremål som tagits i beslag eller som utgör spår eller bevis av betydelse i utredningen (reell husrannsakan), *dels* person som ska gripas, hämtas eller bli föremål för vissa andra tvångsåtgärder (personell husrannsakan). En förutsättning för att *reell husrannsakan* ska få göras är att fängelsestraff kan komma i fråga för det misstänkta brottet. Hos annan än den som är misstänkt för brottet får husrannsakan ske endast om brottet begåtts där, den misstänkte gripits där eller synnerliga skäl föreligger att anta att föremålet eller spåret finns där.

Personell husrannsakan får göras hos annan än den som söks endast om det föreligger synnerliga skäl att anta att den sökta befinner sig där. I vissa lokaler med anknytning till brottslighet får husrannsakan göras även om dessa förutsättningar inte är uppfyllda.

Beslut om husrannsakan fattas av undersökningsledaren, åklagaren eller – om den kan förväntas bli omfattande – av rätten. Vid förrättningen ska om möjligt ett trovärdigt vittne vara med.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, husrannsakan. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/husrannsakan> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[häktning](#)
[förundersökning](#)
[åklagare](#)
[konkurs](#)
[rättegång](#)

[åtal](#)
[forum](#)
[teleavlyssning](#)
[europeisk arresteringsorder](#)
[polisen](#)

åtal

åtal, talan i brottmål om ansvar för brott. Åtal kan väckas antingen av åklagare eller av målsäganden eller någon annan som drabbats av brottet. I det förra fallet talar man om *allmänt åtal* och i det senare om *enskilt åtal*. I den svenska processen är det allmänna åtalet huvudregel, medan enskilt åtal förekommer endast i ett fåtal fall.

Enskilt åtal förekommer undantagsvis som en exklusiv rätt för målsäganden att åtala. Ett sådant s.k. målsägandebrott, där åklagare över huvud taget inte kan väcka åtal är t.ex. förolämpning. I övrigt förekommer enskilt åtal som en rätt för målsäganden att väcka talan subsidiärt, dvs. om åklagaren beslutat att inte åtala trots att målsäganden angett brottet till åtal.

Målsäganden kan också biträda åtalet och är då medpart till åklagaren med samma rätt som denne att agera under processen. Han kan också överta åtalet om åklagaren väljer att lägga ned åtalet eller att inte överklaga. Därutöver har målsäganden ett visst inflytande över åtalsbeslutet genom att en förutsättning för att åtal ska få väckas för vissa s.k. angivelsebrott är att denne anger det till åtal.

Det allmänna åtalet är antingen *obligatoriskt*, dvs. åklagaren är skyldig att åtala, eller *fakultativt*, dvs. åklagaren har att göra en mer eller mindre skönsmässig bedömning av huruvida åtal ska ske eller inte. Huvudregeln i svensk brottmålsprocess, som framgår av ett generellt stadgande i rättegångsbalken (RB), är att åtal är obligatoriskt.

De fall där åtalsreglerna är fakultativa framgår dels av bestämmelser i brottsbalken (BrB) om en särskild *åtalsprövning* vid vissa brott, dels av en bestämmelse i RB som under vissa förutsättningar gör det

möjligt för åklagaren att besluta om *åtalsunderlåtelse*. Exempel på en sådan åtalsprövning är att åtal för stöld som riktas mot en nära släkting får väckas endast om målsäganden angett brottet eller det är påkallat ur allmän synpunkt.

Åtalsunderlåtelse kan ske i ett antal särskilt angivna situationer, såsom att påföljden för brottet skulle stanna vid böter, att påföljden skulle stanna vid villkorlig dom och det inte finns särskilda skäl för åtal, att den misstänkte begått ett annat brott och det inte krävs någon påföljd utöver den för det brottet eller att vissa former av vård kommer till stand.

En förutsättning för åtalsunderlåtelse i dessa fall är att inget enskilt eller allmänt intresse åsidosätts. Dessutom kan åtalsunderlåtelse ske om det av särskilda skäl är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från brottslighet och det inte heller av andra skäl krävs att åtal väcks. Åtalsunderlåtelse kräver dock att förundersökningen är fullständig och i praktiken att den misstänkte erkänt.

Vid såväl obligatoriskt som fakultativt åtal förutsätts dessutom att den åtalade gärningen är straffbar och att bevisningen är tillräckligt stark för att man ska kunna förvänta sig en fällande dom. Vid obligatoriskt åtal balanserar varje åklagare därför alltid mellan att det är straffbart tjänstefel att inte åtala om det föreligger tillräckliga skäl och att det är straffbart obefogat åtal om åtal sker utan att det föreligger tillräckliga skäl.

Eftersom det är just prövningen av gärningens eventuella brottslighet och bevisningens styrka som är domstolens huvuduppgift tillåts i praktiken en betydande felmarginal.

Författare: Anders Stening

Källangivelse

Nationalencyklopedin, åtal. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/åtal> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[åklagare](#)
[fakultativt åtal](#)
[forum](#)
[obligatoriskt åtal](#)
[förundersökning](#)
[brott](#)
[målsägande](#)
[åklagarbrott](#)
[enskilt åtal](#)
[nedläggande av åtal](#)

häktning

häktning, inom straffprocessen förekommande tvångsmedel som innebär att den som misstänks för brott under vissa förutsättningar kan berövas friheten och hållas i fängsligt förvar. Häktningsreglerna varierar mellan olika rättssystem och över tid, men eftersom häktning innebär en så påtaglig inskränkning i den personliga integriteten redan innan det rättsligen fastslagits att den misstänkte gjort sig skyldig till brott, har stränga begränsningar i rätten att häkta ansetts vara ett av de viktigaste kännetecknen på en rättsstat.

De svenska reglerna om häktning återfinns i rättegångsbalken, och beslut om häktning får endast fattas av domstol. Innan ett sådant beslut fattas ska rätten alltid bedöma om behovet av åtgärden uppväger de negativa effekter som den förorsakar.

Generella förutsättningar för häktning är att det föreligger sannolika skäl för den misstänktes skuld och att det är fråga om ett brott där påföljden är minst fängelse i ett år. Därtill krävs att frihetsberövandet är nödvändigt för att förhindra att den misstänkte avviker eller håller sig undan (flyktfara), försvårar utredningen, t.ex. genom att förstöra bevis (kollusionsfara), eller fortsätter sin brottsliga verksamhet (recidivfara).

Om den misstänkte inte kan identifieras eller saknar hemvist i Sverige räcker det med att han är på sannolika skäl misstänkt för att häktning ska få ske. Om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år ska häktning normalt alltid ske.

Förbud mot häktning föreligger däremot om det kan antas att påföljden i det konkreta fallet kommer att stanna vid böter. Om häktning med

hänsyn till ålder eller hälsotillstånd skulle medföra allvarliga men för den misstänkte får häktning ske endast om betryggande övervakning inte kan ordnas på annat sätt. Även den som är endast skäligen misstänkt kan häktas i avvaktan på ytterligare utredning, men då måste det inom en vecka prövas om det föreligger sannolika skäl. Om så inte är fallet ska den misstänkte släppas, vilket också ska ske så snart skälen för häktning inte längre föreligger.

Författare: Anders Stening

Källangivelse

Nationalencyklopedin, häktning. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/häktning> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[flyktfara](#)

[husrannsakan](#)

[åtal](#)

[kollusion](#)

[åsiktsfrihet](#)

[konkurs](#)

[förundersökning](#)

[recidivfara](#)

[europeisk arresteringsorder](#)

[faderskap](#)

kriminalpolitik

kriminalpolitik, statliga åtgärder som rör brottsligheten, huvudsakligen genom strafflagstiftning, polis, åklagarväsen, domstolar och kriminalvård. Kriminalpolitiken innebär en styrning av medborgarna genom maktmedel som straff och tvång. Gränserna för kriminalpolitiken framgår av regeringsformen (RF), som anger förutsättningarna för bl.a. lagstiftning och lagtillämpning. I vidare mening kan till kriminalpolitiken också räknas sådana åtgärder inom andra samhällsområden som väntas leda till minskad brottslighet, t.ex. genom jämnare inkomstfördelning, minskad boendesegregation och stärkt moralbildning genom familjens, grannskapets och skolans försorg.

Kriminalpolitikens syfte är, utöver att minska brottsligheten, att minska skadeverkningarna av brott, t.ex. genom stöd till brottsoffer, att utöva kontroll så att rättvisa, likhet inför lagen och rättssäkerhet tillgodoses och att väga de förväntade effekterna av brottsbekämpningen mot kostnaderna för bl.a. polis och kriminalvård.

Av avgörande betydelse för kriminalpolitiken är vad som görs straffbart. Genom av- och nykriminaliseringar och ökning och minskning av straffen förändras den roll olika problem spelar inom kriminalpolitiken. Att problem inte längre definieras i straffrättsliga termer kan bero på att de förlorat sin praktiska betydelse, t.ex. frågor om trolldom eller fosterfördrivning, eller att de regleras på annat sätt, t.ex. civilrättsligt genom skadestånd eller socialrättsligt genom behandling av missbrukare. Historiskt sett har också fokus för kriminalpolitiken förskjutits. Fortfarande under 1800-talet speglade lagstiftningen ett samhälle präglad av kyrka, ståndsindelning och sträng sexualmoral. Framträdande under 1900-talet är t.ex. kriminaliseringen av vissa trafikbeteenden, strävan att via straffrätten skydda statens finansiella

intressen och fördelningspolitiska åtgärder. Problemområden vilka under 1900-talets sista decennier fått särskild uppmärksamhet är narkotikabrott, ekonomisk brottslighet och vålds- och sexualbrott mot kvinnor och barn, särskilt inom familjen.

Också påföljderna för brott har varierat genom tiderna. Medan böter alltid utgjort den antalsmässigt dominerande straffpåföljden, var huvudstraffet för grövre brott under 1700-talet döds- och kroppsstraff, under 1800-talet fängelse och under 1900-talet fängelse och övervakning. Allmänprevention och vedergällning, som dominerade det kriminalpolitiska tänkandet under 1800-talet, kompletterades vid 1900-talets början med individualprevention. Inom ramen för påföljder som tvångsuppfostran (1905), villkorlig dom och villkorlig frigivning (1907), åtalsetergift för unga lagöverträdare (1944) och skyddstillsyn (1965) har olika former för övervakning och behandling införts i syfte att avhålla gärningsmannen från fortsatt brottslighet (behandlingsideologi). Med de tidsobestämda påföljderna internering (1928–81) och förvaring (1928–64) betonades samhällets behov av skydd från återfallsbrottslingar respektive förminskat tillräkneliga lagöverträdare.

Fängelsesystemet, vilket tillväxte kraftigt efter andra världskriget, utsattes från 1960-talet för stark kritik, bl.a. från KRUM, Riksförbundet för kriminalvårdens humanisering. Kritiken ledde fram till 1974 års kriminalvårdsreform, som byggde på principerna om minsta möjliga ingripande och om den dömdes anpassning till samhället genom bl.a. mindre slutenhet i anstaltssystemet och ökad satsning på frivården (kriminalvård).

Med brottsbalken (BrB) av år 1962 och 1974 års kriminalvårdsreform nådde behandlingstanken sin kulmen. I idéskriften ”Nytt straffsystem” från Brottsförebyggande rådet 1977 avvisades behandlingstanken, och allmänprevention och brottets straffvärde (svårhetsgrad) fördes fram

som avgörande principer. De nya idéerna förankrades i BrB 1989. Under 1980-talet återupprättades också i den kriminalpolitiska debatten idén om fängelselets oskadliggörande effekt (inkapacitering). Under 1990-talet har nya s.k. behandlingsformer vuxit fram inom kriminalvården, t.ex kontraktsvård och elektronisk övervakning.

Det problem kriminalpolitiken står inför vid slutet av 1900-talet är en masskriminalitet, främst i form av trafik- och stöldbrott. Masskriminaliteten har lett till administrativa och ekonomiska svårigheter för rättsväsendet. Utvecklingen har därför gått mot en summarisk behandling av brott, vilket innebär en expansion av polisen och åklagarväsendet på domstolarnas bekostnad. De ökande kostnaderna har drivit fram krav på nya kontrollformer, såsom elektronisk övervakning av dömda. Försöken att minska rättsväsendets arbetsbörda genom avkriminalisering har inte givit något entydigt resultat – nya straffbestämmelser har tillkommit i nästan samma takt som äldre har avskaffats. Parallellt med statens kriminalpolitik förekommer även vad som benämnts ”privat kriminalpolitik”. En sådan verksamhet av omfattande ekonomisk betydelse bedrivs i dag av försäkringsbolag, bevakningsföretag och säkerhetsindustri.

Vad gäller kriminalpolitikens effektivitet råder relativt stor enighet om att brottsligheten främst bestäms av förhållanden som ligger utanför kriminalpolitiken i dess snäva, statsrättsliga mening. Historiskt är det svårt att urskilja några påtagliga effekter av förändringar i påföljdspolitik. Under de förutsättningar som gäller för politiken i en demokratisk rättsstat och med knappa resurser kan kriminalpolitikens effekter på brottslighetens volym och struktur inte heller förväntas bli annat än begränsade.

Författare: Henrik Tham Hanns von Hofer

Litteraturanvisning

Brottslighet och kriminalpolitik, utgiven av BRÅ (5:e uppl., 1995);
I. Anttila & P. Törnudd, *Kriminologi i kriminalpolitiskt perspektiv* (1973);

A. Nelson, *Kriminalpolitik och ingripanden vid brott* (4:e upplagan 1990);

D. Victor (utgivare), *Varning för straff: Om vådan av den nyttiga straffrätten* (1995);

P.-O. Wikström m.fl., *Brott, brottsprevention och kriminalpolitik* (1994).

Källangivelse

Nationalencyklopedin, kriminalpolitik. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kriminalpolitik> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[brott](#)

[brottsbekämpning](#)

[inkapacitering](#)

[kriminalvård](#)

[individualprevention](#)

[sluten ungdomsvård](#)

[behandlingsideologi](#)

[KRUM](#)

[brottspåföljd](#)

[villkorlig dom](#)

behandlingsideologi

behandlingsideologi, föreställningen att syftet med påföljd för brott ska vara lagöverträdarens resocialisering. Med behandling har i detta sammanhang avsetts allt ifrån terapi och psykiatrisk vård till anskaffande av arbete och bostad till lagöverträdaren. Behandlingsideologin, som är en variant av individualpreventivt tänkande, har sedan början av 1900-talet successivt kommit att påverka påföljdssystemets utformning i Sverige. I och med att brottsbalken trädde i kraft 1965 kom behandlingsideologin tydligt till uttryck genom betoningen av att påföljden ”skall vara ägnad att främja den dömdes anpassning i samhället”. Denna formulering utgick 1989, då brottets straffvärde blev vägledande för valet av påföljd.

Behandlingsideologins förtjänst ligger i dess positiva syn på människan som ett bildbart väsen och i dess engagemang för lagöverträdaren.

Källangivelse

Nationalencyklopedin, behandlingsideologi. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/behandlingsideologi> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[kriminalpolitik](#)
[folktro](#)
[sluten ungdomsvård](#)
[straff](#)
[Immanuel Kant](#)

[Anna Lindh-mordet](#)
[psykiatrisk behandling](#)
[narkotikapolitik](#)
[C G Jung](#)
[Niels Bohr](#)

psykiatrisk behandling

psykiatrisk behandling, behandling med psykofarmaka och psykosociala insatser mot psykiska störningar.

På senare år har även den somatiska hälsan alltmer kommit i fokus i det psykiatriska behandlingsansvaret. Individer med psykisk ohälsa har i genomsnitt kortare livslängd än befolkningen i övrigt på grund av ökad somatisk sjuklighet men också bristfällig somatisk sjukvård. Det innebär att psykiatrin, förutom att ansvara för den psykiska ohälsan, också har i uppdrag att upptäcka tidiga tecken till somatisk sjukdom. Vid sådana tecken bör individen bli hjälpt till rätt instans, antingen primärvård eller specialiserad somatisk sjukvård. Omvänt gäller att det finns en ökad psykiatrisk sjuklighet vid somatisk ohälsa, vilket innebär ett konsultativt ansvar gentemot somatisk hälso- och sjukvård.

Under de senaste decennierna av 2000-talet har den psykiska ohälsan ökat i befolkningen, särskilt bland unga kvinnor, men även bland något äldre kvinnor. Den ökade ohälsan har satts i samband med sociala faktorer i form av ökade krav på utbildning, ökad stress och krav på hög arbetsprestation, samtidigt som tillgången till arbete och bostad är begränsad. Detta manifesterar sig i ökade sjukskrivningstal, stressrelaterad ohälsa och att självskadebeteende bland unga ökar. Det förändrade sjukdomspanoramat innebär en förskjutning av det psykiatriska ansvaret mot primär- och sekundärpreventiva insatser i samhället. Detta ställer stora krav på samverkan med andra vård- och stödinsatser i samhället och en mer utåtriktad och konsultativ behandlingsstrategi än tidigare. Kärngrupperna för psykiatrisk behandling är dock fortfarande svårare psykisk ohälsa såsom [schizofreni](#), [bipolär sjukdom](#), [neuropsykiatritillstånd](#), svårbehandlade [ångest](#)- och [depressionstillstånd](#) och [personlighetsstörningar](#). För dessa inbegriper

behandlingen psykobiologiska metoder ([psykofarmaka](#), elektrokonvulsiv behandling ([ECT](#)), transkraniell elektrisk stimulering), psykologiska åtgärder som påverkar individens upplevande eller beteende ([psykoterapi](#)) och åtgärder som riktar sig mot den sociala miljön (socialpsykiatriska åtgärder).

Medan somatogenes och somatisk terapi utgår från människan som biologisk organism förutsätter psykoterapi och socialpsykiatriska åtgärder att människan uppfattas som personlighet och samhällsvarelse. Psykiatrin arbetar därför med både en medicinsk och en psykosocial sjukdomsmodell och är samtidigt en naturvetenskap och en humanvetenskap. Psykiatrins särställning som medicinsk specialitet ligger i den samtidiga tillämpningen av de båda sjukdomsmodellerna och vetenskapsuppfattningarna och samordningen av dem. En framgångsrik behandling förutsätter att den medicinska och psykosociala sjukdomsmodellen kombineras till en helhetssyn på den psykiskt störda människan. I praktiken uppnås detta genom arbete i [psykiatriska team](#).

De ökande möjligheterna att med avancerade tekniska metoder avbilda hjärnans struktur och funktion jämte framstegen inom [neurokemi](#) kan i framtiden väntas leda till en mer exakt identifiering av avvikelser och till konstruktion av ”skräddarsydda” läkemedel. Läkemedelsbehandlingen kan därför väntas bli mer effektiv, mindre belastad med biverkningar och i ökande omfattning riktad mot orsakerna till den psykiska störningen (kausal terapi) i stället för att vara övervägande symptomatisk. De krav på kvalitetskontroll som gäller för hela hälso- och sjukvården kan väntas leda till utrensning av ineffektiva behandlingsmetoder och utveckling av effektiva behandlingsstrategier, vanligen innefattande såväl psykoterapi som psykofarmaka. Kognitiva och

beteendeariktade psykoterapimetoder har visat sig lovande genom att komplettera den psykodynamiska terapin och ge mer varaktiga effekter än enbart läkemedel.

Författare: Jörgen Malmquist Jan-Otto Ottosson Lena Flyckt

Källangivelse

Nationalencyklopedin, psykiatrisk behandling. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/psykiatrisk-behandling> (hämtad 2017-02-06)

Läs även om

[psykiatrisk rehabilitering](#)
[psykisk störning](#)
[hälsopsykologi](#)
[rättspsykiatri](#)
[ECT](#)
[psykiatrisk vård](#)
[själv mord](#)
[sjukdom](#)
[psykossjukdom](#)
[stress](#)

Myndigheter och bolag med statligt ägande

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter. Polisen, Migrationsverket och Skatteverket är några exempel. Myndigheterna ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om.

Utöver de generella regelverken om ekonomisk styrning och myndigheternas befogenheter och skyldigheter, beslutar regeringen om förutsättningarna för varje myndighets verksamhet. Det sker i myndighetens instruktion, i årliga så kallade regleringsbrev och i särskilda beslut om uppdrag.

Regeringskansliet förbereder regeringens beslut om regleringsbrev och uppdrag.

I myndighetens instruktion framgår bland annat myndighetens huvudsakliga uppgifter och ledningsformer.

[Myndigheters instruktioner på riksdagens webbplats](#)

I regleringsbreven framgår hur mycket pengar myndigheten har till sitt förfogande under året och ibland vissa särskilda uppdrag och krav på återrapportering till regeringen.

[Departementens myndigheter med flera](#)

[Myndigheters regleringsbrev på Ekonomistyrningsverkets webbplats](#)

Utnämning och försörjning av statliga chefer

Myndigheterna är regeringens viktigaste instrument för att genomföra sin politik. Myndighetscheferna, eller ibland myndigheternas styrelser, ansvarar för myndigheternas verksamhet inför regeringen. Därför är regeringens utnämningsmakt och chefspolitik viktig.

Regeringens utnämningsmakt omfattar beslut om anställning av myndighetschefer, överdirektörer och länsråd samt tillsättningar av styrelser och insynsråd. Övriga anställningar beslutas av respektive myndighet.

Regeringen följer upp myndigheternas verksamhet

Resurserna inom den offentliga sektorn ska utnyttjas på bästa sätt och användas där de bäst behövs. Därför krävs att myndigheternas verksamhet och resultat följs upp och utvärderas.

Varje år lämnar myndigheterna en årsredovisning till regeringen, med information om bland annat kostnader, intäkter och resultat. Utifrån årsredovisningarna kan regeringen följa upp och utvärdera myndigheternas verksamhet.

Årsredovisningarna ligger också, tillsammans med de budgetunderlag som myndigheterna lämnar, till grund för arbetet med nästa års statsbudget och regleringsbrev.

Företrädare för regeringen och Regeringskansliet träffar varje år myndighetens ledning i en så kallad myndighetsdialog där parterna diskuterar myndighetens resultat och fortsatta inriktning.

Regeringen styr som kollektiv

Regeringen har ganska stora möjligheter att styra myndigheternas verksamhet. För att ge myndighetsledningarna goda förutsättningar att på bästa sätt utforma verksamheterna inriktas styrningen på att vara strategisk och långsiktig.

Regeringen får inte styra hur en myndighet ska tillämpa en lag eller besluta i ett enskilt ärende som rör myndighetsutövning. I många andra länder är det vanligt att ett enskilt statsråd har makt att genom beslut direkt ingripa i myndigheternas löpande arbete. I Sverige saknas sådana möjligheter. Regeringens kollektiva beslutsfattande och förbudet mot direktiv till myndigheter i enskilda ärenden är uttryck för vad som i dagligt tal brukar kallas förbud mot ministerstyre.

Bolag med statligt ägande

Den svenska staten är Sveriges största företagsägare och arbetsgivare. I den statliga bolagsportföljen finns 49 hel- och delägda bolag, varav två är börsnoterade. Dessutom förvaltas två verksamhetsstiftelser och ett EU-bolag. Tillsammans sysselsätter bolagen cirka 163 000 personer.

I maj månad utkommer den årliga verksamhetsberättelsen för företag med statligt ägande. Syftet är att belysa hur regeringen hanterar och utvecklar ägarfrågorna samt att redovisa den samlade ekonomiska utvecklingen i de statligt ägda företagen. Därutöver produceras kvartalsrapporter fyra gånger per år, för att ge en löpande uppföljning av utvecklingen i företagen.

Bolag med statligt ägande

Publicerad 04 november 2014 · Uppdaterad 11 augusti 2016

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

AB Göta kanalbolag (Götakanal)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

AB Svenska Spel (Svenska spel)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Aktiebolaget Bostadsgaranti (AB Bostadsgaranti)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Aktiebolaget Svensk Bilprovning

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Alkoholsortimentsnämnden](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Allmänna reklamationsnämnden \(ARN\)](#)

05 januari 2015 från [Finansdepartementet](#)

[ALMI Företagspartner AB \(ALMI\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Andra AP-fonden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård](#)

03 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Apoteket AB \(Apoteket\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Apoteksgruppen i Sverige Holding AB \(Apoteksgruppen\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Apotek Produktion & Laboratorier AB \(APL\)](#)

18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Arbetsdomstolen](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Arbetsförmedlingen](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Arbetsgivarverket](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Arbetsmiljöverket](#)

30 oktober 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Arlandabanan Infrastructure AB \(Arlandabanan\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Arvsfonden](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Ättje, Svenskt fjäll- och samemuseum](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[A/O Dom Shvetsii](#)

04 augusti 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Barnombudsmannen \(BO\)](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Bildkonst Upphovsrätt i Sveriges \(BUS\)](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Bildmuseet i Umeå](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Blekinge tekniska högskola \(BTH\)](#)

09 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

Bokföringsnämnden

08 december 2014 från Finansdepartementet

Bolagsverket

08 december 2014 från Näringsdepartementet

Boverket

17 december 2014 från Näringsdepartementet

Brottsförebyggande rådet (Brå)

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Brottsoffermyndigheten (BrOM)

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Business Sweden

01 juni 2015 från Utrikesdepartementet

Centrala djurförsöksetiska nämnden

06 februari 2015 från Näringsdepartementet

Centrala studiestödsnämnden (CSN)

03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Datainspektionen

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

De lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar

28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Diskrimineringsombudsmannen, DO

15 december 2014 från Kulturdepartementet

Domarnämnden

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Ekobrottsmyndigheten (EBM)

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Ekonomistyrningsverket

11 december 2014 från Finansdepartementet

Elsäkerhetsverket

08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Energimarknadsinspektionen

08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Energimyndigheten

08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Etikprövningsnämnderna

09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

European company for the financing of railroad rolling stock (EUROFIMA)

09 april 2015 från Näringsdepartementet

Exportkreditnämnden (EKN)

08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

[E-hälsomyndigheten](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[E-legitimationsnämnden](#)

08 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Fastighetsmäklarinspektionen](#)

05 januari 2015 från [Finansdepartementet](#)

[Finansinspektionen](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Finanspolitiska rådet](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Fjärde AP-fonden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Folke Bernadotteakademin](#)

08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Folkhälsomyndigheten](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Forskarskattenämnden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd \(FORTE\)](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas](#)

23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Fortifikationsverket](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Forum för levande historia](#)

03 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Fouriertransform Aktiebolag \(Fouriertransform\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Föreningen Svensk Form](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Första AP-fonden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Försvarets materielverk \(FMV\)](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Försvarets radioanstalt \(FRA\)](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Försvarshögskolan](#)

12 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Försvarmakten](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Försvarsunderrättelsedomstolen](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Försäkringskassan](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Gentekniknämnden](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Green Cargo AB \(Green Cargo\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Gymnastik- och idrotthögskolan \(GIH\)](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Göteborgs universitet](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Harpunds-nämnden](#)

18 december 2014 från [Statsrådsberedningen](#)

[Havs- och vattenmyndigheten, HaV](#)

23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd \(HSAN\)](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Högskolans avskiljandenämnd \(HAN\)](#)

03 december 2014

[Högskolan Dalarna](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Högskolan i Borås](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Högskolan i Gävle](#)

11 december 2014

[Högskolan i Halmstad](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Högskolan i Kristianstad \(HKR\)](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Högskolan i Skövde](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Högskolan Väst](#)

12 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Infranord AB \(Infranord\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Inlandsinnovation AB \(Inlandsinnovation\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Inspektionen för socialförsäkringen \(ISF\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Inspektionen för strategiska produkter, ISP](#)
08 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#)
17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU](#)
03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Institutet för rymdfysik](#)
09 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Institutet för språk och folkminnen](#)
04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Jernhusen AB \(Jernhusen\)](#)
23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Judiska museet i Stockholm](#)
21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Justitiekanslern \(JK\)](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Kammarkollegiet](#)
08 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Karlstads universitet](#)
08 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Karolinska institutet \(KI\)](#)
05 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Kemikalieinspektionen, KemI](#)
23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Kommerskollegium](#)
08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Konjunkturinstitutet](#)
15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Konkurrensverket \(KKV\)](#)
08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Konstfack](#)
12 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Konstnärsnämnden](#)
04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Konsumentverket](#)
05 januari 2015 från [Finansdepartementet](#)

[Krigsförsäkringsnämnden](#)
08 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Kriminalvården

05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Kronofogdemyndigheten

15 december 2014 från Finansdepartementet

Kungliga Dramatiska teatern AB (Dramaten)

11 december 2014 från Kulturdepartementet

Kungliga Operan AB (Operan)

11 december 2014 från Kulturdepartementet

Kungl. biblioteket (KB)

03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Konsthögskolan

12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH)

12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Tekniska högskolan (KTH)

05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kustbevakningen (KBV)

17 december 2014 från Justitiedepartementet

Kärnavfallsfonden

23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Lantmäteriet

17 december 2014 från Näringsdepartementet

Lernia AB (Lernia)

23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Linköpings universitet

05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Linnéuniversitetet

09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet

04 december 2014 från Kulturdepartementet

Livsmedelsverket (SLV)

03 december 2014 från Näringsdepartementet

Lotteriinspektionen

15 december 2014 från Finansdepartementet

Luftfartsverket (LFV)

08 december 2014 från Näringsdepartementet

Luleå tekniska universitet

05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Lunds universitet

04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

[Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag \(LKAB\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Läkemedelsverket \(LV\)](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Länsstyrelserna](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Malmö högskola](#)

10 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Medlingsinstitutet](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Metria AB \(Metria\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Migrationsverket](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Miljömärkning Sverige AB \(Miljömärkning Sverige\)](#)

19 maj 2015 från [Finansdepartementet](#)

[Mittuniversitetet](#)

09 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Moderna museet](#)

04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Myndigheten för delaktighet](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd \(MFoF\)](#)

01 januari 2016 från [Socialdepartementet](#)

[Myndigheten för kulturanalys](#)

12 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Myndigheten för press, radio och tv](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskap \(MSB\)](#)

17 december 2014 från [Justitiedepartementet](#)

[Myndigheten för tillgängliga medier](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar
\(Tillväxtanalys\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor](#)

15 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Myndigheten för vård- och omsorgsanalys](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Myndigheten för yrkeshögskolan \(MYH\)](#)

03 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Mälardalens högskola \(MDH\)](#)

10 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde](#)

04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Naturhistoriska riksmuseet](#)

04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Naturvårdsverket](#)

23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Nobelmuseet](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Nordicom](#)

15 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Nordiska Afrikainstitutet](#)

08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Nämnden för hemslöjdsfrågor](#)

04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Nämnden för statligt stöd till trossamfund \(SST\)](#)

17 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Nämnden för styrelserepresentationsfrågor](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Nämnden mot diskriminering](#)

15 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Offentliga sektorns särskilda nämnd](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Oljekrisnämnden](#)

08 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Orio AB \(Orio\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Patentbesvärsrätten](#)

09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Patentombudsnämnden](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Patent- och registreringsverket \(PRV\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Pensionsmyndigheten](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Polarforskningssekretariatet](#)

27 april 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Polismyndigheten](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[PostNord AB \(PostNord\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Post- och telestyrelsen \(PTS\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Provinsialläkarstiftelsen](#)

18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Resegarantinämnden](#)

05 januari 2015 från [Finansdepartementet](#)

[Revisorsnämnden](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Riksantikvarieämbetet](#)

04 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Riksarkivet](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Riksförbundet Sveriges museer](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Riksgälden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Riksteatern](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Riksutställningar](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[RISE Research Institutes of Sweden AB \(RISE\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Rymdstyrelsen](#)

27 april 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Rättshjälpsmyndigheten](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Rättsmedicinalverket \(RMV\)](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Röhsska museet i Göteborg](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Sameskolstyrelsen](#)

03 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Sametinget](#)

03 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Samhall Aktiebolag \(Samhall\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

SAS AB (SAS)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

SBAB Bank AB (publ) (SBAB)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Sjunde AP-fonden

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Sjätte AP-fonden

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Sjöfartsverket

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

SJ AB (SJ)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Skatterättsnämnden

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Skatteverket

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Skogsstyrelsen

03 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

Skolforskningsinstitutet

22 april 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)

Skolväsendets överklagandenämnd

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

Socialstyrelsen

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Sparbankernas säkeretskassa

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Specialfastigheter Sverige Aktiebolag (Specialfastigheter)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

Statens ansvarsnämnd

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Statens centrum för arkitektur och design](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens fastighetsverk \(SFV\)](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens försvarshistoriska museer](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens geotekniska institut \(SGI\)](#)

17 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Statens haverikommission \(SHK\)](#)

17 december 2014 från [Justitiedepartementet](#)

[Statens historiska museer](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten \(Siun\)](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Statens institutionsstyrelse \(SiS\)](#)

17 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Statens jordbruksverk \(SJV\)](#)

[Statens konstråd](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens kulturråd](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens maritima museer](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens medieråd](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens museer för världskultur](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens musikverk](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, SNAU](#)

15 oktober 2015 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Statens Personadressregisternämnd](#)

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens servicecenter](#)

17 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens skaderegleringsnämnd](#)

08 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens skolinspektion](#)

03 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Statens skolverk](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Statens tjänstepensionsverk \(SPV\)](#)

18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd](#)

18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statens va-nämnd](#)

18 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Statens veterinärmedicinska anstalt \(SVA\)](#)

03 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Statens väg- och transportforskningsinstitut \(VTI\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Statens överklagandenämnd](#)

18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statistiska centralbyrån](#)

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Statskontoret](#)

18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Stiftelsen Arbetets museum](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Dansens Hus](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Dansmuseifonden](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Drottningholms Slottsteater](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet](#)

28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra](#)

28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum](#)

05 februari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Stiftelsen Industrifonden \(Industrifonden\)](#)

09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIVL](#)

28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Stiftelsen Nordiska museet](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Norrlandsfonden \(Norrlandsfonden\)](#)

09 april 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Stiftelsen Skansen](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Strindbergsmuseet](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Svenska Filminstitutet](#)

15 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Tekniska museet](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen Thielska galleriet](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring](#)

18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Stipendiestiftelsen för studier av japanskt näringsliv](#)

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Stockholms internationella miljöinstitut, SEI](#)

28 april 2015

[Stockholms konstnärliga högskola \(SKH\)](#)

11 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Stockholms universitet](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Strålsäkerhetsmyndigheten](#)

23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC](#)

08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida](#)

08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Styrelsen för samefonden](#)

03 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Sveaskog AB \(Sveaskog\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Svenska Artisters och Musikers Intresseförening \(SAMI\)](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Svenska ESF-rådet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Svenska institutet för europapolitiska studier \(Sieps\)](#)

18 december 2014 från [Statsrådsberedningen](#)

[Svenska institutet, SI](#)

08 januari 2015 från [Utrikesdepartementet](#)

[Svenska ILO-kommittén](#)

03 december 2014 från [Arbetsmarknadsdepartementet](#)

[Svenska kraftnät](#)

08 december 2014 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Svenska Miljöinstitutet AB, IVL](#)

28 april 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Svenska rymdaktiebolaget \(SSC\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Svenska skeppshypotekskassan \(Svenska Skeppshypotek\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå \(STIM\)](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB \(Svedab\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Sveriges Domstolar](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Sveriges författarfond](#)

08 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Sveriges Fängelsemuseum](#)

02 januari 2017 från [Kulturdepartementet](#)

[Sveriges Författarförbund](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Sveriges geologiska undersökning \(SGU\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Sveriges lantbruksuniversitet \(SLU\)](#)

03 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI](#)

23 januari 2015 från [Miljö- och energidepartementet](#)

[Sveriges Radio](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Sveriges Television](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Svevia AB \(publ\) \(Svevia\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Swedavia AB \(Swedavia\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Swedesurvey Aktiebolag \(Swedesurvey\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Swedfund International AB \(Swedfund\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Systembolaget Aktiebolag](#)

18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[Säkerhetspolisen](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Södertörns högskola](#)

12 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket \(TLV\)](#)

18 december 2014 från [Socialdepartementet](#)

[TeliaSonera Aktiebolag \(TeliaSonera\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Teracom Group AB \(Teracom\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Tillväxtverket](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Totalförsvarets forskningsinstitut \(FOI\)](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Totalförsvarets rekryteringsmyndighet](#)

09 januari 2015 från [Försvarsdepartementet](#)

[Trafikanalys](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Trafikverket](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Transportstyrelsen](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Tredje AP-fonden](#)

11 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Trygghetsstiftelsen](#)

18 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Tullverket](#)

15 december 2014 från [Finansdepartementet](#)

[Umeå universitet](#)

05 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Universitetskanslersämbetet \(UKÄ\)](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Universitets- och högskolerådet \(UHR\)](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Upphandlingsmyndigheten](#)

25 november 2015 från [Finansdepartementet](#)

[Uppsala universitet](#)

04 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Utbildningsradion](#)

05 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Valmyndigheten](#)

15 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[Vasallen AB \(Vasallen\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Vattenfall AB \(Vattenfall\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Verket för innovationssystem \(Vinnova\)](#)

08 december 2014 från [Näringsdepartementet](#)

[Vetenskapsrådet](#)

27 april 2015 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Voksenåsen AS](#)

11 december 2014 från [Kulturdepartementet](#)

[V.S. VisitSweden AB \(VisitSweden\)](#)

23 januari 2015 från [Näringsdepartementet](#)

[Zornsamlingarna](#)

21 januari 2015 från [Kulturdepartementet](#)

[Åklagarmyndigheten](#)

05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)

[Örebro universitet](#)

09 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Överklagandenämnden för högskolan](#)

15 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

[Överklagandenämnden för studiestöd \(ÖKS\)](#)

15 december 2014 från [Utbildningsdepartementet](#)

Bolag med statligt ägande

Staten är en betydande företagsägare i Sverige. I den statliga bolagsportföljen finns 49 hel- och delägda bolag, varav två är börsnoterade. Dessutom förvaltas två verksamhetsstiftelser och ett EU-bolag. Tillsammans sysselsätter bolagen cirka 163 000 personer.

Relaterad navigering

[Mål för bolag med statligt ägande](#)

[Rättsdokument](#)

[Myndigheter med flera](#)

[Kontakt](#)

Ansvariga för bolag med statligt ägande

Ansvarigt statsråd

[Mikael Damberg](#)

Närings- och innovations-minister

Ansvarigt departement

[Närings-departementet](#)

Aktuellt om bolag med statligt ägande

Svenska staten har sålt 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB (publ) ("SAS") för sammanlagt 213,9 miljoner kronor.

[Pressmeddelande: Mikael Damberg kommenterar försäljningen av SAS](#)

[Pressmeddelande:Svenska staten har sålt 13,8 miljoner aktier i SAS](#)

[Pressmeddelande:Svenska och norska staten utökar försäljningen av aktier i SAS](#)

[Pressmeddelande: Svenska och norska staten inleder försäljning av 19 miljoner aktier i SAS](#)

Förvaltningsorganisationen

Näringsdepartementet, som ansvarar för förvaltningen av huvuddelen av de statligt ägda bolagen, har en organisation specialiserad på ägarstyrning och bolagsförvaltning.

[Förvaltningsorganisationen](#)

Så styrs bolagen

Statens ägarpolicy anger ramverket för bolagsförvaltningen och klargör förhållandet mellan ägare, styrelse och ledning. I ägarpolicyen redogör regeringen för sina förvaltningsmandat och sin inställning i viktiga principfrågor.

[Så styrs bolagen](#)

Rapportering

Varje år överlämnar regeringen en skrivelse till riksdagen. Skrivelsen redogör för det gångna årets förvaltning av de statligt ägda bolagen.

Den omfattar en inledning och bilagan Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägda bolag, och publiceras i juni.

[Skr. 2014/15:140 2015 års redogörelse för företag med statligt ägande](#)

[Rapport: Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägda bolag 2014](#)

Finansiella rådgivare

Regeringskansliet anlitar finansiella rådgivare för att bistå i samband med utfärdande, försäljning, förvärv och överlåtelse av värdepapper och andra finansiella instrument avseende de statligt ägda företagen.

[Finansiella rådgivare](#)

I det följande redovisas några hemsidor för organisationer:

- * som rör hushållens förhållanden o d
- * sm rör brott och polis
- * som rör forskning och utbildning.

Matvanor, hälsa & miljö

[Kostråd och matvanor](#)
[Sjukdomar, allergier och hälsa](#)
[Dieter och viktnedgång](#)
[Måltider i vård, skola och omsorg](#)
[Samtal om mat i hälso- och sjukvården](#)
[Miljö](#)
[Egen brunn](#)

Livsmedel & innehåll

Produktion, handel & kontroll

Om oss

[Kontakt](#)
[Verksamhet](#)
[Organisation](#)
[Press](#)
[Samarbeten](#)
[Jobba hos oss](#)
[Lagstiftning](#)
[Rapporter](#)
[Kurser och seminarier](#)
[Remisser](#)
[Krisberedskap](#)
[Upphandlingar](#)
[Om webbplatsen](#)
[Får man använda Livsmedelsverkets material på webbplatsen?](#)
[Kakor](#)

Webbplatskarta

Webbplatskartan ger en översikt över hur informationen är strukturerad på webbplatsen.

- Folkhälsorapportering & statistik

- Folkhälsans utveckling

- Alkoholrelaterad dödlighet
 - Arbetslöshet
 - Cannabisanvändning i befolkningen
 - Daglig tobaksrökning
 - Ekonomisk standard
 - Insjuknande i hjärtinfarkt
 - Insjuknande i stroke
 - Insjuknande och dödlighet i cancer
 - Medellivslängd
 - Narkotikarelaterad dödlighet
 - Psyksiska och somatiska besvär bland barn och unga
 - Riskkonsumtion av alkohol
 - Själv mord
 - Självrapporterad psykisk ohälsa i befolkningen
 - Självskattad hälsa
 - Unga som varken arbetar eller studerar
 - Utbildningsnivåer i befolkningen

- Övervikt och fetma
 - Statistikdatabaser och visualisering
 - Alkoholdrycksstatistik
 - ANDT-uppföljning
 - Antibiotikastatistik
 - EARS-Net
 - Folkhälsodata
 - FolkhälsoStudio
 - Frivillig laboratorierapportering
 - Länsrapporten
 - Män som har sex med män (MSM)
 - Nationella folkhälsoenkäten
 - Psykisk hälsa
 - ResNet
 - Sentinelövervakning influensa
 - Sjukdomsstatistik
 - Skolbarns hälsovanor
 - SmiNet
 - Svebar
 - Swelogs
 - Svenska HALT
 - Ungdomsbarometern
 - Vaccinationsregister
 - Vaccinationsstatistik
 - Undersökningar
 - Barns psykiska hälsa
 - ESBL-studie
 - Hälsorapport

- [Influensakoll](#)
 - [Nationella folkhälsoenkäten](#)
 - [UngKAB](#)
- [Öppna jämförelser folkhälsa](#)
- **[Livsvillkor & levnadsvanor](#)**
 - [Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel \(ANDTS\)](#)
 - [Alkohol](#)
 - [Narkotika och hälsofarliga varor](#)
 - [Dopning](#)
 - [Tobak](#)
 - [Spel om pengar](#)
 - [Samband mellan alkohol, narkotika, tobak och spel](#)
 - [Särskilda uppdrag ANDTS](#)
 - [Friluftsliv](#)
 - [Fysisk aktivitet och matvanor](#)
 - [Fysisk aktivitet](#)
 - [Matvanor](#)
 - [Hiv och STI-prevention](#)
 - [Hivstrategin](#)
 - [Kvalitetssäkrad hivprevention](#)
 - [Statsanslaget 2:4](#)
 - [Preventionsgrupper](#)
 - [Informationsinsatser](#)
 - [Metodstöd](#)
 - [Hälsa i olika grupper](#)
- [Barn och unga](#)
 - [Flyktingar](#)
 - [Funktionsnedsättning](#)
 - [HBTQ](#)
 - [Hälsosamt åldrande](#)
 - [Nationella minoriteter](#)
 - [Utbildningsnivå och hälsa](#)
- [Metoder och planeringsverktyg](#)
 - [Motiverande samtal](#)
 - [Planeringsverktyg](#)
 - [Vetenskaplig förankring](#)
- [Miljöhälsa och hälsoskydd](#)
 - [Inomhusmiljö, allmänna lokaler och platser](#)
 - [Smitta kopplad till objekt](#)
 - [Samhällsplanering](#)
 - [Internationellt arbete](#)
 - [Miljömålen](#)
 - [Uppföljning av miljöhälsa](#)
 - [Beredskap vid värmebölja](#)
 - [Bekämpningsmedel](#)
- [Psyisk hälsa och suicidprevention](#)
 - [Psyisk hälsa - nationell statistik](#)
 - [Psyisk hälsa läns och kommunstatistik](#)
 - [Psyisk hälsa – vårt uppdrag](#)
 - [Publikationer - psykisk hälsa](#)
 - [Suicidprevention – vårt uppdrag](#)
- [Sexualitet och reproduktiv hälsa](#)

- **Mikrobiologi & laboratorieanalyser**

- Laboratorieanalyser och –tjänster
 - Kliniskt mikrobiologiska analyser och tjänster
 - Vatten och miljöprover
 - Information för beställare
 - Next Generation Sequencing och bioinformatik
- Mikrobiologisk beredskap & 24/7-diagnostik
 - Säkerhetslaboratorierna
 - Nationell samverkan och internationellt samarbete
 - Elektronmikroskopisk analys
- Mikrobiella och immunologiska övervakningsprogram
 - Övervakning av polio
 - Seroimmunitetsstudier
 - Sentinelövervakning influensa
- Forskning & laboratorieutveckling
- Biosäkerhet och bioskydd
 - Biosäkerhet
 - Bioskydd
 - Riskbedömning & hantering av biorisker
 - Ledningssystem för hantering av biorisker i laboratorier
 - Skyddsåtgärder vid speciell diagnostik
 - Säkerhetsdatablad för smittämnen
 - Kurser och träning
- Mikrobiologi och laboratorieanalyser i Sverige
 - Analyser vid svenska laboratorier

- Referensmetodik för Sverige
- Svenskt laboratorienätverk inom mikrobiologi

- **Smittskydd & beredskap**

- Antibiotika och antibiotikaresistens
 - Resistensövervakning
 - Behandlingsrekommendationer
 - Informationsmaterial om antibiotika och resistens
 - Ekonomiska aspekter
 - Tillgänglighet till antibiotika
 - Svenska HALT
 - HALT-2
 - ESBL-studie
 - International collaborations
 - Nationell samverkansfunktion
- Krisberedskap
 - IHR – Internationella hälsoreglementet
 - Pandemiberedskap
 - Samordning inför och vid kris
 - Smittskyddsläkemedel i beredskapslager
 - Värmeböljor
- Smittsamma sjukdomar
- Utbrott
 - Aktuella utbrott
 - Utbrottsarkiv
- Vaccinationer

- [Vaccinationsprogram](#)
- [Rekommendationer för vaccination](#)
- [Informationsmaterial om vaccinationer](#)
- [Resevaccination](#)
- [Vacciner A-Ö](#)
- [Frågor och svar](#)
- [Vaccinsäkerhet och övervakning](#)
- [Vaccinbrist](#)
- [Journalföring av vaccinationer](#)
- [Vaccinationsregister](#)
- [Svevac](#)
- [Internationella vaccinationsprojekt](#)
- [Ordlista](#)
- [Externa länkar](#)
- [Vårdhygien och vårdrelaterade infektioner](#)
 - [Desinfektionsmedel inom vården](#)
 - [Patientsäkerhet och vårdrelaterade infektioner](#)
 - [Handhygien](#)
 - [Nationell grupp för vårdhygien](#)
 - [Länksamling](#)
 - [Svenska HALT](#)
 - [HALT-2](#)
- [Övervakning och rapportering](#)
 - [Anmälningsskyldiga och smittspårningsskyldiga sjukdomar](#)
 - [Antibiotikaresistens](#)
 - [Frivillig laboratorierapportering](#)
 - [Sentinelövervakning](#)
- [SmiNet](#)
- [Smittestning av blodgivare](#)
- [Syndromövervakning](#)
- **[Tillsyn och tillsynsvägledning](#)**
- **[Om Folkhälsomyndigheten](#)**
 - [Vårt uppdrag](#)
 - [Vår organisation](#)
 - [Gd, kansli och ledningsgrupp](#)
 - [Avdelningar och enheter](#)
 - [Våra styrdokument](#)
 - [Jävsdeklaration](#)
 - [Korta fakta om oss](#)
 - [Kontakta oss](#)
 - [Hitta till oss](#)
 - [Avdelnings- och enhetschefer](#)
 - [Studiebesök](#)
 - [Boka Gard-aulan](#)
 - [Tjänsteman i beredskap](#)
 - [Klinisk mikrobiolog i beredskap](#)
 - [Lediga jobb](#)
 - [Jobba hos oss](#)
 - [Lagar och föreskrifter](#)
 - [Författningar efter område](#)
 - [Föreskrifter och allmänna råd efter år och nummer](#)
 - [Förarbeten](#)

- [Tillsyn och tillsynsvägledning](#)
- [Statsbidrag](#)
 - [Att söka bidrag](#)
 - [Medel att söka och pågående uppdrag](#)
 - [Beviljade medel](#)
- [Upphandling](#)
 - [Att tänka på vid anbudslämnande](#)
- [Remisser och yttranden](#)
- [Internationellt samarbete](#)
 - [EU:s hälsoprogram 2014–2020](#)
 - [WHO-samarbete](#)
- [Mötesplats social hållbarhet](#)
- [Agenda 2030](#)
- [Information på minoritetsspråk](#)
- [Om webbplatsen](#)
 - [Fler webbplatser](#)
 - [Behandling av personuppgifter](#)
 - [Kakor \(cookies\)](#)

- **[Nyheter och press](#)**

- [Nyhetsarkiv](#)
 - [2017](#)
 - [2016](#)
 - [2015](#)
 - [2014](#)
- [Prenumerera](#)
 - [RSS](#)
- [Pressbilder](#)

- [Ledningsgrupp](#)
- [Persongalleri](#)
- [Säkerhetslaboratoriet](#)
- [Bakterier](#)
- [Parasiter](#)
- [Virus](#)
- [Sociala medier](#)
- [Historik SMI 2003-2013](#)

- **[Publicerat material](#)**

- [Publikationer](#)
- [Publikationsarkiv](#)
 - [0-9](#)
 - [A](#)
 - [B](#)
 - [C](#)
 - [D](#)
 - [E](#)
 - [F](#)
 - [G](#)
 - [H](#)
 - [I](#)
 - [K](#)
 - [L](#)
 - [M](#)
 - [N](#)
 - [O](#)

- [P](#)
- [R](#)
- [S](#)
- [T](#)
- [U](#)
- [V](#)
- [Z](#)
- [Å](#)
- [Ä](#)
- [Ö](#)
- [Publikationer övertagna från Socialstyrelsen](#)
- [Kundtjänst och köpvillkor](#)
- [Remisser och yttranden](#)
 - [Remisser från Folkhälsomyndigheten](#)
 - [Yttranden 2017](#)
 - [Yttranden 2016](#)
 - [Yttranden 2015](#)
 - [Yttranden 2014](#)
- [Konferensdokumentation](#)
 - [Utbildningsdag med inriktning på Barnvaccinationsprogrammet](#)
 - [Symposium om Zikavirusinfektion 2016](#)
 - [Influensadagen 2016](#)
 - [Miljömedicinska mötet 2016](#)
 - [Varför mår tonåringar i Sverige sämre än tonåringar i övriga Norden?](#)
 - [Next Generation Sequencing – NGS](#)
- [Folkhälsan och spel om pengar, nya resultat från Swelogs](#)
- [Stramadagen 2016](#)
- [Seminarium om inomhusmiljön i asylboenden](#)
- [Utbildning, arbete och framtidstro – hur påverkar dessa ungas psykiska hälsa?](#)
- [Vilken betydelse har skolan för barns och ungas psykiska hälsa?](#)
- [Nätverksträff för ANDT-samordningen under 2016](#)
- [Ny kunskap om stöd till utsatta barn](#)
- [Spelar barns och ungas socioekonomiska villkor någon roll för deras psykiska hälsa?](#)
- [Barns och ungas miljö och hälsa](#)
- [Hur påverkar barns och ungas medieanvändning deras psykiska hälsa?](#)
- [Samordningsmöte mellan smittskyddsansvariga](#)
- [Nätverksträff för ANDT-samordningen under 2015](#)
- [Utbildningsnivå och hälsa – hur hänger de ihop?](#)
- [Utbildningsdag med inriktning på barnvaccinationsprogrammet](#)
- [Influensadag 2015](#)
- [Projektledarträff ANDT 2015](#)
- [Tuberkulosdagen 2015](#)
- [Utbildningsdag med inriktning på barnvaccinationsprogrammet](#)
- [Har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?](#)

- [Stramadagen 2015](#)
- [Studentliv, studier och hälsa – Hur går det ihop?](#)
- [Sätt ord på hälsan](#)
- [Medicinska riksstämman 2014](#)
- [Dialogforum om föräldrastöd 2014](#)
- [Utbildningsdag med inriktning på barnvaccinationsprogrammet](#)
- [Seminarium om städning och ventilation](#)
- [Influensadag 2014](#)
- [Nätverksträff för ANDT-samordningen under 2014](#)
- [Stramadagen 2014](#)
- [Utbildningsdag med inriktning på barnvaccinationsprogrammet](#)
- [Föreskrifter och allmänna råd i nummerordning](#)
 - [FoHMFS 2014:1](#)
 - [FoHMFS 2014:2](#)
 - [FoHMFS 2014:3](#)
 - [FoHMFS 2014:4](#)
 - [FoHMFS 2014:5](#)
 - [FoHMFS 2014:6](#)
 - [FoHMFS 2014:7](#)
 - [FoHMFS 2014:8](#)
 - [FoHMFS 2014:9](#)
 - [FoHMFS 2014:10](#)
 - [FoHMFS 2014:11](#)
 - [FoHMFS 2014:12](#)
 - [FoHMFS 2014:13](#)
 - [FoHMFS 2014:14](#)
 - [FoHMFS 2014:15](#)
 - [FoHMFS 2014:16](#)
 - [FoHMFS 2014:17](#)
 - [FoHMFS 2014:18](#)
 - [FoHMFS 2014:19](#)
 - [FoHMFS 2015:1](#)
 - [FoHMFS 2015:2](#)
 - [HSLF-FS 2015:1](#)
 - [HSLF-FS 2015:2](#)
 - [HSLF-FS 2015:3](#)
 - [HSLF-FS 2015:4](#)
 - [HSLF-FS 2015:5](#)
 - [HSLF-FS 2015:6](#)
 - [HSLF-FS 2015:7](#)
 - [HSLF-FS 2015:8](#)
 - [HSLF-FS 2015:9](#)
 - [HSLF-FS 2015:10](#)
 - [HSLF-FS 2015:13](#)
 - [HSLF-FS 2015:26](#)
 - [HSLF-FS 2015:27](#)
 - [HSLF-FS 2016:42](#)
 - [HSLF-FS 2016:43](#)
 - [HSLF-FS 2016:44](#)
 - [HSLF-FS 2016:45](#)
 - [HSLF-FS 2016:46](#)
 - [HSLF-FS 2016:47](#)
 - [HSLF-FS 2016:51](#)

- [HSLF-FS 2016:77](#)
 - [HSLF-FS 2016:82](#)
 - [HSLF-FS 2016:83](#)
 - [HSLF-FS 2016:96](#)
 - [HSLF-FS 2016:97](#)
- [Utblick folkhälsa](#)
 - [Metod](#)
- [Kundvagn](#)
- [Kassa](#)
 - [Din order är skickad](#)
 - [Registrera dig](#)
- [Beställ Swedres-Svarm 2015](#)

Socialstyrelsen. se 6/2 2017

- [Ladda ner sida](#)

Socialstyrelsens webbplats innehåller sex sektioner. På startsidan presenteras sektionerna och de populäraste ingångarna. Här hittar du en fullständig förteckning över ingångarna i de respektive sektionerna.

- [För allmänheten](#) riktar sig speciellt till allmänheten. Alla är välkomna att använda hela webbplatsen, men det kan vara bra att känna till att stora delar av webbplatsen är anpassad för yrkesverksamma i vård och omsorg.
- [Jag arbetar med](#) riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och är uppdelad i olika yrkesområden.
- [Ansöka & rapportera](#) riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och innehåller information hur du ansöker om bidrag, legitimation, tillstånd etc.
- [Regler & vägledning](#) riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och innehåller lagtexter, evidensbaserade riktlinjer och annan vägledning.
- [Utveckling & kvalitet](#) riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och innehåller fakta, statistik och information om att utveckla och förbättra kvaliteten i vård och omsorg.
- [Övergripande ingångar](#) berör aktuellt, publicerat och övergripande frågor om myndigheten Socialstyrelsen.

Kontakt [Webbansvarig](#)

Översiktssidor

[Startsidan](#)

[Hälsö- och sjukvård](#) [Socialtjänst](#)

Socialstyrelsen. För allmänheten

Denna sektion riktar sig till allmänheten. Alla är välkomna att använda hela webbplatsen, men det kan vara bra att känna till att stora delar av webbplatsen är anpassade för yrkesverksamma i vård och omsorg.

Ingångar

Dessa ingångar finns i denna sektion:

- [Donationsregistret](#)
 - [Anmälan till donationsregistret](#)
- [Hitta rätt myndighet](#)
 - [Dina rättigheter i vård och omsorg](#)
 - [Sjukvård](#)
 - [Ekonomiskt bistånd](#)
- [Vill du göra en insats för ett ensamkommande barn?](#)
- [Socialtjänstens arbete med barn och unga – information för föräldrar](#)
- I [Äldreguiden](#) kan du göra jämförelser av hemtjänstverksamheter och äldreboenden.
- [Intyg om utbetald ersättning från Ersättningsnämnden](#)

Kontakt

[Socialstyrelsen](#) 075-247 30 00

Mer hos andra

[Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#)

[Folkhälsomyndigheten](#)

[1177 Vårdguiden](#)

Socialstyrelsen. För yrkesverksamma

Denna sektion av Socialstyrelsens webbplats riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och är uppdelad i olika yrkesområden.

Dessa ingångar finns i denna sektion:

- [Barn och familj](#)
 - [Barn som far illa](#)
 - [Graviditet och förlossning](#)
 - [BBIC](#)
 - [Barns hälsa](#)
 - [Barn och unga i socialtjänsten](#)
 - [Placerade barn och unga](#)
 - [Familjerätt](#)
- [Ekonomiskt bistånd](#)
 - [Riksnormen](#)
 - [Barnperspektiv](#)
 - [Utländska medborgare](#)
 - [Återbetalning](#)
- [Funktionshinder](#)
 - [Kunskapsstöd och utbildningsmaterial](#)
 - [Regelverk inom området](#)
 - [Statistik och utvärdering](#)
- [Hemlöshet](#)
 - [Omfattning](#)
 - [Vräkningsförebyggande arbete](#)
 - [Internationellt](#)
 - [Strategi mot hemlöshet](#)
 - [Vägledning](#)
- [Hälsoskydd](#)

- [Hygien](#)
- [Smittförande och biologiskt avfall från vården](#)
- [Tillämpa miljöbalken](#)
- [Krisberedskap](#)
 - [Tjänsteman i beredskap](#)
 - [Händelser med farliga ämnen](#)
 - [Kunskapscentrum](#)
 - [Stödstyrkan](#)
 - [Kamedo-rapporter](#)
 - [Allvarliga händelser](#)
- [Missbruk och beroende](#)
 - [ASI-intervjun](#)
 - [Kunskapsstöd och utbildningsmaterial](#)
 - [Missbruk under graviditeten](#)
 - [Regelverk](#)
 - [Sprututbytesverksamhet](#)
 - [Statistik och utvärdering](#)

Palliativ vård

Psykisk ohälsa

- [Barns psykiska hälsa](#)
- [Psykisk funktionsnedsättning](#)
- [Självmod](#)
- [Äldres psykiska hälsa](#)
- [Uppföljning av psykiatriområdet](#)

Sjukdomar

- [Andningsorganen](#)
- [Cancer](#)
- [Demens](#)
- [Diabetes](#)
- [Hjärta och kärl](#)

- [Psykisk sjukdom](#)
- [Rörelseorganen](#)

[Tandvård](#)

- [Anmälan om användning av amalgam](#)
- [Anmälan om tillbud med medicintekniska produkter](#)
- [Tandvårdsstöd](#)

[Vålds- och brottsrelaterade frågor](#)

- [Könsstympning/omskärelse av flickor och kvinnor](#)
- [Sex mot ersättning](#)
- [Brottsoffer](#)
- [Våld i nära relationer](#)

[Vårdhygien](#)

- [God hygienisk standard](#)
- [Basala hygienrutiner](#)

[Vård och omsorg för asylsökande med flera](#)

- [Hälso- och sjukvård och tandvård](#)
- [Social omsorg](#)
- [Hälsoundersökning](#)

[Äldre](#)

- [Avgifter](#)
- [Boende och stöd](#)
- [Demens](#)
- [Våld mot äldre](#)
- [Äldres hälsa](#)
- [Nationell värdegrund](#)
-

[Kontakt](#)

[Webbansvarig](#)

[Mer hos oss](#)

[Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, HSAN](#)

Socialstyrelsen. Vägledning för yrkesverksamma

Denna sektion av Socialstyrelsens webbplats riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och innehåller lagtexter, evidensbaserade riktlinjer och annan vägledning.

Dessa ingångar finns i denna sektion:

- [Föreskrifter & allmänna råd \(SOSFS\)](#)
 - [Om SOSFS](#)
- [Klassificering och koder](#)
 - [Ladda ner](#)
 - [Diagnoskoder \(ICD-10\)](#)
 - [Diagnoskoder](#)
 - [Åtgärds-koder](#)
 - [Koder Funktionstillstånd](#)
 - [Klassifikation av socialtjänstens insatser och aktiviteter \(KSI\)](#)
 - [NordDRG](#)
 - [Andra kodverk](#)
- [Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete](#)
 - [Webbföreläsning om Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem SOSFS 2011:9](#)
- [Ovanliga diagnoser](#)
 - [Andra informationskällor](#)
 - [Intresseorganisationer](#)
 - [Nya och reviderade diagnoser](#)
 - [Om ovanliga diagnoser](#)

- [Samhällets stöd](#)
- [Kompetenscentrum](#)
- [Regelverk](#)
 - [Handböcker](#)
 - [EU-direktiv](#)
 - [Tvångsvård](#)
- [Riktlinjer](#)
 - [Nationella riktlinjer](#)
 - [Försäkringsmedicinskt beslutsstöd](#)
 - [Nationella indikationer](#)
- [Terminologi](#)
 - [Pågående terminologiarbeten](#)
 - [Avslutade terminologiarbeten](#)

Kontakt

[Webbansvarig](#)

Socialstyrelsen. Utveckling och kvalitet.

Denna sektion av Socialstyrelsens webbplats riktar sig till yrkesverksamma i vård och omsorg och innehåller fakta, statistik och information om att utveckla och förbättra kvaliteten i vård och omsorg. Dessa ingångar finns i denna sektion:

- [Effektivitet](#)
 - [Om effektivitet](#)
- [Evidensbaserad praktik](#)
 - [Att arbeta med evidensbaserad praktik](#)
 - [Metodguide](#)
 - [Bedömningsinstrument](#)
 - [Insatser](#)
- [Indikatorbiblioteket](#)
 - [God vård](#)
 - [Socialtjänst](#)

•

•

[Jämlik hälsa, vård och omsorg](#)

- [Jämlik vård](#)
- [Jämlik socialtjänst](#)
- [Jämställdhet mellan könen](#)

[Ledningssystem](#)

[Nationell e-hälsa och gemensam informationsstruktur](#)

- [Nationell informationsstruktur](#)
- [Terminologi](#)

[Patientsäkerhet](#)

- [Riskområden](#)
- [Förebygga](#)
- [Avvikelse rapportering](#)

- [Analysera och agera](#)
- [Förbättra](#)
- [Mat och näring](#)

[Statistik](#)

- [Statistik efter ämne](#)
- [Statistikdatabas](#)
- [Sveriges officiella statistik](#)
- [Beställa data/statistik](#)
- [För uppgiftslämnare](#)

[Öppna jämförelser](#)

- [Hälso- och sjukvård](#)
- [Barn och unga](#)
- [Ekonomiskt bistånd](#)
- [Funktionsnedsättning](#)
- [Äldreomsorg](#)
- [Missbruk och beroende](#)

[Kontakt](#)

[Webbansvarig](#)

Inspektionen för vård och omsorg. IVO

6/2 2017

Webbkarta

IVO

För privatpersoner

Klaga på vården

Lämna ett tips eller anmäl ett klagomål

Vad händer med min anmälan?

Om patientnämnden

Hitta din patientnämnd

Anmäla via e-tjänst

Klaga på socialtjänsten och LSS

För dig som är barn eller ungdom

LSS-boende

Du som vårdas i psykiatrisk tvångsvård

Elevhem

Kontakta oss och berätta

För placerade barn och unga

Dina rättigheter

Du som bor på HVB

Du som bor i familjehem

Du som bor på särskilt

ungdomshem

Du som bor på stödboende

Våra inspektioner

Du som bor på HVB

Du som bor på stödboende

Om IVO

Mer hos andra

Ansökan om journalförstöring

Kontroll av legitimerad personal

För yrkesverksamma

Om Tillsyn

Tillsynsområden

Regelverk

Stöd för IVO:s bedömningar

Planerad tillsyn

Riskbaserad tillsyn

Frekvenstillsyn

Lämplighetsprövning inom personlig assistans

Tillsyn av hälso och sjukvårdspersonal

Övriga tillsynsinsatser

Ej verkställda beslut

Klagomålsärenden

Anmälnings och underrättelseskyldighet

Detta ser IVO

Principiella beslut

Anmäla och rapportera

Anmäl missförhållande - lex Sarah

Anställda rapporterar

Ledningen utreder

Ansvarig anmäler

Frågor och svar om lex Sarah

Anmäl vårdskada - lex Maria

Anmäl brist i säkerheten

Ej verkställda beslut enligt SoL och LSS

[Rapportering](#)
[E-tjänst](#)
[Felsökning](#)
[Lathundar](#)
[Anmäl offentligt driven verksamhet](#)
[Anmäl ny hälso- och sjukvårdsverksamhet](#)
[Fördjupad information om hälso- och sjukvård](#)
[Anmäl läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende](#)
[Rapportera blodverksamhet](#)
[Hantering av avvikelser](#)
[Rapportera vävnadsinrättningar](#)
[Rapportera verksamhet donation och transplantation](#)
[Överflyttning av ärenden mellan kommuner](#)
[Anmäl till biobanksregistret](#)
[Anmäl till säkerhetsregistret](#)
[Journalhantering när privat verksamhet upphör](#)
[Apoteksverksamhet](#)
[Medicinteknik](#)
[Tillstånd och register](#)
[Allmänt om tillstånd enligt SoL och LSS](#)
[Handläggning av ärenden](#)
[När en verksamhet byter ägare](#)
[Föreståndare/ verksamhetsansvarig](#)
[SoL-tillstånd](#)
[Hem för vård eller boende \(HVB\)](#)
[Särskild boendeform för äldre](#)
[Bostäder med särskild service](#)
[Hem för viss annan heldygnsvård](#)
["Korttidsboende"](#)
[Öppen verksamhet](#)

[Stödboende](#)
[LSS-tillstånd](#)
[Personlig assistans](#)
[Bostad med särskild service barn och ungdomar](#)
[Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år](#)
[Korttidsvistelse utanför det egna hemmet](#)
[Bostad med särskild service för vuxna](#)
[Daglig verksamhet](#)
[Hälso- och sjukvårdstillstånd](#)
[Blodverksamhet](#)
[Vävnadsinrättningar](#)
[Verksamhet för omskärelse](#)
[Verksamhet för sprututbyte](#)
[Abortverksamheter](#)
[Register](#)
[Blodverksamhet](#)
[Donations- och transplantationsverksamhet](#)
[Vävnadsinrättning](#)
[Omsorgsregistret](#)
[LARO-lista](#)
[Frågor och svar](#)
[Ensamkommande barn](#)
[HVB för ensamkommande](#)
[Bestämmelser och regelverk HVB](#)
[Stödboende](#)
[Bestämmelser och regelverk stödboende](#)
[Frågor och svar](#)
[Publicerat](#)
[Blanketter](#)
[Rapporter](#)

[Informationsmaterial](#)
[Övrigt](#)
[Föreskrifter](#)
[Om IVO](#)
[Press](#)
 [Nyheter](#)
 [Bildarkiv](#)
 [Pressbilder](#)
 [IVO logotyper](#)
 [Debattartiklar](#)
[Uppdrag](#)
 [IVO:s undersökningar av förtroendet för myndighetens tillsyn och tillståndsprövning](#)
[Organisation](#)
[Kontakta oss](#)
 [Övergripande avdelningar](#)
 [Avdelningen för tillståndsprövning](#)
 [Avdelning nord](#)
 [Avdelning mitt](#)
 [Avdelning öst](#)
 [Avdelning sydväst](#)
 [Avdelning sydöst](#)
 [Avdelning syd](#)
 [Frågor och svar utlämnande av information](#)
 [Ta del av handlingar](#)
 [Garanterade svarstider](#)
[Arbeta hos oss](#)
 [Lediga jobb](#)
 [Beslut om anställning](#)
[Konferenser och seminarier](#)
 [Genomförda konferenser](#)

[Dokumentation från IVO-dagen 2016](#)
[Webbinarier](#)
[Patientsäkerhetskonferensen 2016](#)
[IVO-dagen 2016](#)
[Dialogforum](#)
[Skrivelser](#)
[Remissvar](#)
[Regeringsuppdrag](#)
[Kommande rapporter](#)
[Statistik](#)
 [Lex Maria och lex Sarah](#)
 [Klagomål enligt patientsäkerhetslagen, socialtjänstlagen och lag om stöd och service för vissa funktionshindrade](#)
 [Frekvenstillsyn av boende för barn och unga](#)
 [Initiativärenden](#)
 [Tillsyn av personal inom hälso- och sjukvården](#)
 [Ej verkställda beslut](#)
 [Socialtjänst- och hälso och sjukvårdstillstånd](#)
[Upphandlingar](#)
[IVO i Sociala medier](#)
[RSS](#)
[Om webbplatsen](#)
[Nyheter](#)
 [2016](#)
 [2015](#)
 [2014](#)
 [2013](#)
[Mer om webbplatsen](#)
[Länkningspolicy](#)
[Om Cookies](#)
[Webbkarta](#)

1177 Vårdguiden 6/2 2017

Fakta och råd

[Alkohol](#)

[Allergier och överkänslighet](#)

[Barn och föräldrar](#)

[Blod och lymfkörtlar](#)

[Bröst](#)

[Cancer](#)

[E-tjänster](#)

[Funktionsnedsättning](#)

[För barn - Våga berätta](#)

[Gravid](#)

[Hjälpmedel](#)

[Hjärna och nervsystem](#)

[Hjärta och blodkärl](#)

[Hormoner och diabetes](#)

[Hud och hår](#)

[Hälsa och livsstil](#)

[Hälsorisker](#)

[Infektioner](#)

[Kroppen](#)

[Könsorgan](#)

[Leder, muskler och skelett](#)

[Lungor och luftvägar](#)

[Läkemedel](#)

[Mage och tarm](#)

[Mun och tänder](#)

[Njurar och urinvägar](#)

[Psykisk hälsa](#)

[Psykiska sjukdomar och besvär](#)

[Reseråd och vaccinationer](#)

[Senior](#)

[Sex och relationer](#)

[Skador och olyckor](#)

[Smärta och värk](#)

Regler och rättigheter

Här hittar du som är patient eller anhörig information om hur hälso- och sjukvården fungerar. Som patient har du ett skydd i form av både lagstiftning och de skyldigheter som landstingen har.

[Patientlagen](#)

[Så är vården organiserad](#)

[När man behöver vård](#)

[Vad får man betala?](#)

[Rättigheter i vården](#)

[Lagar som styr](#)

[Stöd i vård och omsorg](#)

[Ny i Sverige](#)

[Om man inte är nöjd med vården](#)

[Donation](#)

[När livet tar slut](#)

Ställ en anonym fråga

Här kan du ställa en anonym fråga eller ta del av redan ställda frågor och svar.

[Ställ en anonym fråga](#)

Boverkets webbplats 13/2 2017

Samhällsplanering

Hur planerar vi den byggda miljön?

Byggande

Om byggregler och bygglov

Boende

Information om olika aspekter på ditt boende

Bidrag & garantier

Vilka bidrag kan du söka?

Lag & rätt

Boverkets författningssamling

Snabbguide till webbplatsen (datorversionen)

2,28 MB

Snabbguide till webbplatsen (mobilversionen)

468 kB

Från boverket 26 maj 2016. <http://www.boverket.se>

Boverket

[Kontakta oss](#)

[Pressrum](#)

[Lättläst](#)

[Öppna data](#)

Samhällsplanering Hur planerar vi Sverige?

Så planeras Sverige

Om planeringssystemet och nationella mål för att vårt land ska utvecklas hållbart.

Utvalda sidor

[Miljömålsarbete](#)

[Buller berör många](#)

Regional planering

Efterfrågan på regionala planeringsperspektiv ökar.

Kommunal planering

Om kommunens arbete med fysisk planering och om vilka typer av planering det finns.

Utvalda sidor

[Detaljplanering](#)

[Medborgardialog](#)

Bostadsplanering

Bostadsmarknaden och våra boendevillkor ändras hela tiden och vi följer utvecklingen.

Utvalda sidor

[Bostadsmarknaden](#)

[Kommunernas verktyg](#)

Stadsutveckling

Stadsutveckling hanterar många komplexa frågeställningar som handlar om hur framtidens stä...

Utvalda sidor

[Plattform för hållbar stadsutveckling](#)
[Miljonprogrammet](#)

[EU påverkar planeringen](#)

EU har inget mandat eller ansvar inom fysisk planering men påverkar ändå planeringen.

Utvalda sidor

[EU & bostadsmarknaden](#)

[Uppdrag](#)

Boverket arbetar med många uppdrag för att utveckla ett hållbart samhälle.

Utvalda sidor

[Plattform för hållbar stadsutveckling](#)
[PBL Kompetens](#)

Senaste ändrade sidor

[Tillsyn – arbetsgång, metoder och tydliga mallar f...](#)
[Handledning för anläggande och utveckling av campi...](#)
[Nyhetsbrev PBL Kompetens](#)

[Byggnade Vad gäller för byggnader?](#)

[Om regler för byggande](#)

Om de regelsystem som styr när du bygger nytt eller ändrar en byggnad.

Utvalda sidor

[Om Boverkets byggregler, BBR](#)
[Om Boverkets konstruktionsregler, EKS](#)

[Bygga nytt, om eller till](#)

Om vad som gäller när du bygger nytt, ändrar eller underhåller.

Utvalda sidor

[Bygglöv](#)
[Attefallshus](#)

[Säkerhet](#)

Regler med mera som främst berör säkerhet ur olika aspekter för byggnader.

Utvalda sidor

[Brandskydd](#)
[Personsäkerhet](#)

[Tillgänglighet & bostadsutformning](#)

Bostäder och lokaler ska vara tillgängliga. I bostaden ska det dagliga livet fungera.

Utvalda sidor

[Tillgänglighet](#)
[Rumshöjd](#)

[Hälsa och miljö i byggnader](#)

Inomhusmiljön och vår hälsa påverkas av många faktorer.

Utvalda sidor

[Miljöindikatorer](#)
[Ljus i byggnader](#)

Byggprodukter

Byggprodukter som säljs, tillverkas eller används ska i de flesta fall vara CE-märkta.

Utvalda sidor

[Tillverkare](#)

[Informationsmaterial om CE-märkning](#)

Bygg & renovera energieffektivt

Det finns regelsystem för hur man ska bygga nytt och renovera energieffektivt.

Utvald sida

[Nära-nollenergibyggnader i Sverige](#)

[Energikrav](#)

Energideklaration

I Sverige utför certifierade energiexperter energideklarationen på uppdrag av säljaren.

Utvalda sidor

[Sök energideklaration](#)

[Energideklarationens innehåll & sammanfattning](#)

Vägledning om standarder

En standard är en lösning på ett återkommande problem.

Utvalda sidor

[För byggmyndigheterna](#)

[Så här tas en standard fram](#)

Uppdrag

Om pågående arbete kopplat till byggande till exempel ändringar av våra byggregler.

Utvalda sidor

[Nya regler för asylboenden](#)

[Boverkets byggråd](#)

Senaste ändrade sidor

[Bärande stålkonstruktioner](#)

[Vad gäller för utförandet?](#)

[Finns undantag för specialtillverkade produkter?](#)

Boende Vad kan du göra i ditt boende?

För dig som bor i villa

Information om att bygga om för dig som är villaägare.

Utvalda sidor

[Bygga utan bygglov](#)

[Energideklaration](#)

För dig som bor i bostadsrätt eller ägarlägenhet

Information för dig som har bostadsrätt eller ägarlägenhet.

Utvalda sidor

[Ekonomisk plan för bostadsrättsföreningar](#)

[Energideklaration](#)

För dig som bor i hyresrätt eller kooperativ hyresrätt

Information för dig som bor i hyresrätt eller kooperativ hyresrätt.

Utvalda sidor

[Boendeinflytande](#)

[Ekonomisk plan för kooperativa hyresrätter](#)

Hälsa & inomhusmiljö i ditt boende

Här kan du ta del av sådant som påverkar inomhusmiljön och hälsan.

Utvalda sidor

[Buller](#)

[Luft och ventilation i bostäder](#)

Säkerhet i ditt boende

Information om säkert boende som brandskydd, taksäkerhet och personsäkerhet.

Utvalda sidor

[Brandskydd i bostaden](#)

[Taksäkerhet](#)

Bostadsmarknaden

Boverket gör analyser och prognoser om utvecklingen på bostadsmarknaden.

Utvalda sidor

[Indikatorer för bostadsbyggande](#)

[Läget på bostadsmarknaden](#)

Bidrag & garantier Vilka bidrag kan du söka?

Finansiering

Information om finansiering för bostäder och bostadsbyggande.

Utvalda sidor

[Finansiell rådgivning](#)

[Kreditgaranti](#)

Villa

Information om vilka bidrag eller stöd du som äger en villa kan söka.

Utvalda sidor

[Bostadsanpassningsbidrag](#)

[Radonbidraget har upphört](#)

Bostadsrättshus

Information om stöd och kreditgarantier för dig som bor eller som bygger bostadsrätter.

Utvalda sidor

[Kreditgaranti](#)

[Bostadsanpassningsbidrag](#)

Ägarlägenhet

Information om stöd och annat för dig som bor i ägarlägenhet.

Utvalda sidor

[Förvärvsgaranti](#)

[Kreditgaranti](#)

Hyreshus

Om stöd och kreditgarantier för dig som äger, bor i eller bygger hyreshus.

Utvalda sidor

[Kreditgaranti](#)

[Bostadsanpassningsbidrag](#)

Skolor och lokaler

Nu går det att söka bidrag för att rusta upp skollokaler.

Utvalda sidor

[Bidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöe...](#)

[Kulturlokaler - icke statliga](#)

Kommuner

Nu går det att söka bidrag för att rusta upp skollokaler.

Utvalda sidor

[Bidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöe...](#)

[Stöd till kommunala bostadsföretag](#)

Bidrag i siffror – statistik

Här hittar du sidor med statistik för olika bidrag.

Sök bidrag, uppdatera och följ ditt ärende elektroniskt

[Energimyndighetens solcellsbidrag](#)

[Investeringsstöd för äldreboende](#)

[Stöd för trygghetsboende](#)

[Hyresgarantier](#)

[Kreditgarantier](#)

Lag & rätt Vad är det som gäller?

Boverkets föfattningssamling

Här ser du vilka föfattningar som Boverket har gett ut.

Utvalda sidor

[Gällande föfattningar](#)

[Boverkets regelskrivning](#)

Lagar för planering, byggande & boende

Har vi samlat lagar som är centrala för tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen.

Utvalda sidor

[Plan- och bygglag \(2010:900\)](#)

[Plan- och bygglag \(2010:900\) på Sveriges](#)

[riksdags webbplats. Klicka](#)

I plan- och bygglagen (SFS 2010:900) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden.

[Lag \(2006:985\) om energideklaration för byggnader](#)

[Lag \(2014:267\) om energimätning i byggnader](#)

[Plan- och bygglag \(2010:900\)](#)

[Bostadsrättslag \(1991:614\)](#)

[Lag \(2006:985\) om energideklaration för byggnader](#)

[Lag \(2000:1383\) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar](#)

[Miljöbalk \(1998:808\)](#)

[Lag \(2012:838\) om certifiering av vissa tjänster på energiområdet](#)

[Lag \(2010:879\) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag](#)

[Boverkets föfattningssamling](#)

Äldre lagar, regler & handböcker

Detta gällde när ditt hus byggdes. Här finns även äldre regler för planering.

Utvalda sidor

[Äldre regler om planering](#)

[Äldre regler om byggande](#)

Pågående regelarbete

Här hittar du information om pågående regelarbeten,

Senaste ändrade sidor

[Extra remiss BBR](#)

[Remiss förslag till föreskrifter om stöd till utem...](#)

[Remiss om ändring om statsbidrag till skollokaler...](#)

Allemansrätten

Det här gäller
På teckenspråk
På andra språk
Informationsmaterial

Motortrafik i naturen

Båtar och båtmotorer
Fyrhjulingar och motorcyklar
Handikappfordon i naturen
El-cyklar, Segways med flera
Husvagn och husbil
Snöskoter
Vattenskoter

Skyddad natur

Nationalparker
Naturreservat
Natura 2000
Naturminne
Biotopskyddsområden
Biosfärområden
Strandskydd
Ramsarområden
Världsarv
Naturum

Jakt

Så betalar du statligt jaktkort
Förlorat jaktkort eller jägarbevis
Provledare för jägarexamen
Om jaktkort och jägarexamen
Viltvårdsfonden, så används den
Skyddsjakt
Jakt på klövvilt
Jakt på rovdjur
Jakt på säl

Djur och växter

Råd om vilda djur
Fridlysta arter
Handel
Sjukdomar
Trafikolycka
Rapportera upptäckter

Upplev dina nationalparker

Klimat och luft

Klimat
Luftföroreningar
Luftstatistik
Ozonskiktet

Vatten

Avloppsvatten
Försurade sjöar

[Miljöfarliga ämnen i havet](#)

[Våtmark](#)

[Mark](#)

[Avfall](#)

[Deponier](#)

[Förorenade områden](#)

[Växter och djur](#)

[Biologisk mångfald](#)

[Främmande arter](#)

[Fåglar](#)

[Fjärilar](#)

[Rovdjur](#)

[Människa](#)

[Buller](#)

[Gifter i miljön](#)

[Statistik A-Ö](#)

[Kartor](#)

[Data, databaser och sökregister](#)

[Sveriges miljömål](#)

[Miljökvalitetsmålen](#)

[Begränsad klimatpåverkan](#)

[Frisk luft](#)

[Bara naturlig försurning](#)

[Giftfri miljö](#)

[Skyddande ozonskikt](#)

[Säker strålmiljö](#)

[Ingen övergödning](#)

[Levande sjöar och vattendrag](#)

[Grundvatten av god kvalitet](#)

[Hav i balans samt levande kust och skärgård](#)

[Myllrande våtmarker](#)

[Levande skogar](#)

[Ett rikt odlingslandskap](#)

[Storslagen fjällmiljö](#)

[God bebyggd miljö](#)

[Ett rikt växt- och djurliv](#)

[Miljöarbete i Sverige](#)

[Uppdelat efter område](#)

[Regeringsuppdrag](#)

[Miljöövervakning](#)

[Forskning](#)

[Viltförvaltning](#)

[EU och internationellt](#)

[Sverige i världen](#)

[Internationellt miljöarbete](#)

[Miljöarbete i EU](#)

[En film om Sveriges miljömål](#)

[Vägledningar](#)

[Sök](#)

[Artskydd](#)

[Avfall](#)

[Avlopp](#)

[Buller](#)

[Egenkontroll, miljörapportering](#)
[Energihushållning](#)
[Friluftsliv](#)
[Förbränning](#)
[Förorenade områden](#)
[Gruvor, täkter, markavvattning](#)
[Industri](#)
[Industriutsläpp \(IED\)](#)
[Jakt och vilt](#)
[Kemikalier, miljögifter, bekämpningsmedel](#)
[Luft och klimat](#)
[Miljökvalitetsmålen](#)
[Miljökvalitetsnormer](#)
[Miljöledning](#)
[Miljöprövningsförordningen](#)
[Miljöövervakning](#)
[Samhällsekonomisk analys](#)
[Samhällsplanering](#)
[Skyddad natur](#)
[Tillsyn](#)
[Utsläppshandel](#)
[Vindkraft](#)
[Öppna data](#)

[Rättsinformation](#)

[Annan lagstiftning](#)
[Ansökan om tillstånd](#)
[Avgifter för tillsyn och prövning](#)
[Beslut](#)
[EU-förordningar och direktiv](#)
[Föreskrifter, allmänna råd](#)

[Handböcker](#)
[Miljöbalken](#)
[Rättsfall, prövningsärenden](#)
[Straff och sanktioner](#)
[Remisser och Yttranden](#)

[Remisser](#)
[Yttranden](#)
[Forskning](#)

[Forskningsbidrag, miljöforskningsanslaget](#)
[Forskningsbidrag, Viltvårdsfonden](#)

[Bidrag](#)

[Alvins fond för fågelskydd](#)
[Anslag till friluftsliv](#)
[Batterifonden](#)
[EU-finansiering](#)
[Ideella miljöorganisationer](#)
[Information och kommunikation om allemansrätt](#)
[Klimatklivet](#)
[Lokala naturvårdssatsningen](#)
[Sanering för att bygga bostäder](#)
[Stadsinnovationer](#)

[E-tjänster](#)

Aktuella konsumentproblem

KO har ordet >

Konsumentombudsmannen om aktuella frågor som rör både konsumenter och Konsumentverket.

Forskning och rapporter >

Vi kartlägger konsumentens utmaningar på 45 marknader i Sverige.

Mål, domar och förelägganden >

Konsumentverkets och Konsumentombudsmannens rättsfall.

Temaområden >

Under 2016 har vi extra fokus på telefonförsäljning, telekomtjänster och bilar.

Privatekonomi >

Vår budgetkalkyl och våra kostnadsberäkningar ger dig koll på din ekonomi.

Nyheter >

De senaste nyheterna från Konsumentverket.

Anmäl till Konsumentverket >

Populära sidor

[Budgetkalkylen](#)

[Kostnadsberäkningar](#)

[Hjälp med konsumentfråga](#)

[Gör en anmälan](#)

[Det här kan du anmäla](#)

[Konsumentombudsmannen \(KO\)](#)

Hitta snabbt

[Kontakt](#)

[Press](#)

[KO har ordet](#)

[Nyheter](#)

[Lediga tjänster](#)

[Diariet](#)

[Publikationer](#)

Våra webbplatser

[hallåkonsument.se](#)

All vår information till konsument. Läs om dina rättigheter och få hjälp med dina frågor.

[bilsvar.se](#)

Bilsvar hjälper dig att välja bilmodell utifrån dina behov, din ekonomi och miljön.

[omboende.se](#)

Få hjälp med dina frågor om boende - leta, hyra, köpa, bygga, äga, sälja och flytta.

[konsumenteuropa.se](#)

Information om att handla varor och tjänster utanför Sverige inom EU, Norge och Island.

[moneyfromsweden.se](#)

Webbtjänst som jämför avgifter och växelkurser för överföringar till utlandet.

[Kontakt och vägledning](#)

[Om Konsumentverket](#)

[För lärare](#)

[För företag](#)

[Anmälan](#)

Energimyndigheten 13/2 2017

[Meny](#)

[Energieffektivisering](#)

[Forskning & innovation](#)

[Förnybart](#)

[Klimat & miljö](#)

[Statistik](#)

[Tester](#)

[Trygg energiförsörjning](#)

[Om oss](#)

[Teckenspråk](#)

[Andra språk](#)

[Andra webbplatser](#)

Besök våra andra webbplatser.

[Energikunskap.se](#)

Behöver du fakta om energi? Här hittar du allt om energikällor, tillförsel och användning av energi.

[Vindlov.se](#)

Vindlov.se är en webbplats om tillståndsfrågor för vindkraftverk som tagits fram i samarbete med omkring 20 offentliga myndigheter och organisationer. Samordnande myndighet för projektet är Energimyndigheten.

[Nätverket för vindbruk.se](#)

Nätverket för vindbruk sprider kunskap och information om vindkraft och stöttar regionala initiativ av nationell betydelse. Nätverket grundades år 2008 på uppdrag av regeringen och är en del av Energimyndighetens arbete med att främja utbyggnaden av vindkraft.

[Energikalkylen](#)

Nu kan du som bor i småhus eller lägenhet bli lite mer energismart. Fyll i Energikalkylen så får du en rad praktiska energisparande råd och tips på vad du kan göra hemma - allt från enkla spartips till att byta hela värmesystemet. Genom att minska din energianvändning minskar du både din miljöpåverkan och får pengar över i plånboken. Gör Energikalkylen nu!

[Energimyndigheten](#)

016-544 20 00

Skapad: 2014-07-14 08:12

[E-tjänster](#)

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL

13/2 2017

Webbkarta

Webbkartan visar alla sidor som finns på webbplatsen.

Arbetsgivare, kollektivavtal

[Arbetsgivarfrågor](#)

[Arbetsmiljö](#)

[Arbetsmiljöansvar](#)

[Arbetsmiljöansvar, arbetsgivare](#)

[Arbetsmiljöansvar,
förtroendevalda](#)

[Roller](#)

[Arbetsmiljörådet](#)

[Rökfri arbetstid](#)

[Arbetsmiljöverket, tillsyn](#)

[Fysisk arbetsmiljö](#)

[Ergonomi](#)

[Hot och våld](#)

[Hållbart arbetsliv, Suntarbetsliv](#)

[Organisatorisk och social arbetsmiljö](#)

[Friskfaktorer](#)

[Hot och våld](#)

[Organisatorisk och social
arbetsmiljö i skolan](#)

[Rehabilitering, arbetsanpassning](#)

[Lagar, rehabilitering](#)

[Samverkansavtal, arbetsmiljö](#)

[Systematiskt arbetsmiljöarbete](#)

[Checklista](#)

[Upphandling företagshälsovård](#)

[Chefs- och ledarskap](#)

[Chefsförsörjning](#)

[Forskning, utveckling](#)

[Leda för Resultat, skola](#)

[Leda för Resultat, socialtjänst](#)

[Film och handbok](#)
[Inspireras av andra](#)
[Kommunpresentationer](#)
[Uppföljning](#)
[Toppledarprogrammet](#)
[Programledning](#)
[Upplägg](#)
[Förtroendevaldas arbetsgivaransvar](#)
[Arbetsmiljö](#)
[Utbildningspaket förtroendevalda](#)

[Jämställdhet](#)
[Kompetensförsörjning](#)
[Lönepolitik](#)

[Strategiskt lönepolitiskt arbete](#)

[Långsiktighet och dialog](#)

[Lönepolitik - ett redskap för styrning](#)

[Mångfald](#)
[Internationellt, EU](#)

[Sociala dialogen](#)
[Organisationer, sociala dialogen](#)
[CEEP Sverige](#)

[Lönebildning](#)
[Arbetsidentifikation, AID](#)
[Lokal lönebildning](#)
[Varför lokal lönebildning](#)

[Lönelänken](#)
[Beställ lönelänken](#)
[Det här kan du göra](#)
[Instruktioner, Lönelänken](#)
[Lönestruktur](#)
[Arbete](#)
[Individen](#)
[Marknaden](#)

[Om lönelänken](#)
[Ord och begrepp](#)
[Partsgemensamma arbeten](#)
[Personal- och kompetensförsörjning](#)

Breda rekryteringen

Breddad rekrytering

Fler män till välfärden

Breda rekryteringen

Fler vägar in

Kompetenta medarbetare

Publikationer fler män till
förskolan

Utmana normerna

Snabbspår, nyanlända

Snabbspår, hälso- och
sjukvården

Snabbspår, lärare

Tillvarata kompetensen för
personer med
funktionsnedsättning

Ta tillvara kompetensen
hos personer med
funktionsnedsättning

Heltid

Framgångsfaktorer i
heltidsfrågan

Hälso och sjukvård

Inhyrd personal

Samverkan mellan utbildning
och verksamhet

Skola

Behörighets- och
lärarlegitimationsreformen

Karriärtjänster

Ledarskap i skolan

Rekryteringsläget till läraryrket

Studentmedarbetare

Yrkehögskola, rekrytering

Uppföljning, analys

Hållbart medarbetarengagemang, HME

[Enkätfrågor HME](#)

[HME-enkäten på
engelska](#)

[Frågor och svar](#)

[Goda exempel](#)

[Redovisning i Kolada](#)

[Lönelänken](#)

[Personalnyckeltal](#)

[Statistik, personal](#)

[Arbetsrätt, lagar](#)

[Anställning](#)

[Anställningens ingående](#)

[Anställningens upphörande](#)

[Avskedande](#)

[Företrädesrätt, återanställning](#)

[Uppsägning, arbetsbrist](#)

[Uppsägning, personliga skäl](#)

[Anställningsformer](#)

[Under anställningen](#)

[Diskriminering](#)

[Aktiva åtgärder](#)

[Förhandling MBL](#)

[Lagar, anställning](#)

[Rehabilitering, ansvar](#)

[Arbetslivsinriktad rehabilitering](#)

[Råd och stöd](#)

[Verksamhetsövergång](#)

[Kollektivavtalsfrågor](#)

[Kollektivavtal](#)

[Allmänna bestämmelser \(AB\)](#)

[Äldre avtal](#)

[Försäkringar](#)

[Förtroendevalda](#)

[Huvudöverenskommelse \(HÖK\)](#)

[Lönekollektivavtal vid sidan av HÖK](#)

[Studentmedarbetaravtal](#)

[Pensioner](#)

[Förtroendevalda](#)

[Äldre pensionsavtal](#)

Demokrati, ledning, styrning

[Råd och stöd](#)

[Övriga kollektivavtal](#)

[Omställning](#)

[Samverkan](#)

[Sveriges Viktigaste Jobb](#)

[Driftformer, valfrihet](#)

[Gemensam nämnd, kommunalförbund](#)

[Kommunala företag \(bolag\)](#)

[Principer, styrning kommun- och
landstingsägda företag](#)

[Revision, kommunala företag](#)

[Underlag och mallar, bolagsordning
samt ägardirektiv](#)

[Lag om valfrihetssystem \(LOV\), tillämpning](#)

[Privata utförare, konkurrens](#)

[Konkurrensneutralitet](#)

[Offentlig säljverksamhet](#)

[Utmaningsrätt](#)

[Kommuner, landsting med
utmaningsrätt](#)

[Valfrihetssystem, ersättningssystem](#)

[Förskola och skola](#)

[Ersättningssystem](#)

[Hälso-och sjukvård](#)

[Ersättningssystem](#)

[ACG-nätverk](#)

[Ersättningssystem i
primärvård](#)

[Ersättningssystem i
specialiserad vård](#)

[Valfrihetssystem i landsting och
regioner, beslutsläge](#)

[Vårdvals nätverket](#)

[Social omsorg](#)

[Ersättningssystem](#)

[Ersättningssystem,
hemtjänst](#)

[Nätverk, utveckling
valfrihetssystem](#)

[Valfrihetssystem i kommuner,
beslutsläget 2016](#)

[EU, internationellt](#)

[Agenda 2030](#)

[Guider, arbeta med agenda 2030](#)

[Om Agenda 2030](#)

[EU, kommuner och landsting](#)

[EU påverkar, lokalt](#)

[Kommun- och regionförbund, Europa](#)

[Prioriterade EU-frågor, SKL](#)

[EU:s fonder och program](#)

[Sektorsprogram](#)

[Struktur- och investeringsfonder](#)

[Europa 2020-strategin](#)

[Europarådet, CLRAE](#)

[CLRAE:s arbete](#)

[Kommunal självstyrelse, konventionen](#)

[Svenska delegationen](#)

[Internationella samarbeten](#)

[Kommunala partnerskap](#)

[Vänorter](#)

[Regionkommittén](#)

[Regionkommitténs arbete](#)

[Svenska delegationen](#)

[Utskott, Regionkommittén](#)

[Stöd, internationellt arbete](#)

[Svenska regionkontor, Bryssel](#)

[Kvalitet, styra, följa upp, utveckla](#)

[Framtidens tjänster och välfärd,
utvecklingsprojekt](#)

[Utvecklingsprojekt, förändra radikalt](#)

[Bakgrund och inspiration](#)

[Utvecklingsprojekt, kreativitet och
ständiga förbättringar](#)

[Kommunens Kvalitet i Korthet](#)

[Arbetsmaterial, FAQ](#)

[Hemtjänstkostnader, analys](#)

[Mått 23, särskilt boende](#)

[KKiK 2017](#)

[Kommuners erfarenheter av KKiK](#)

[Resultat, nätverk](#)

[Resultat 2016, KKiK](#)

[Resultat 2015, KKiK](#)

[Dokumentation uppstart
KKiK](#)

[Presentera KKiK-resultat](#)

[Nätverk för resultat](#)

[Kvalitet, effektivitet](#)

[Effektivitetsverktyg](#)

[Kommunkompassen,
utvärderingsverktyg](#)

[Tre kommuner berättar om
kommunkompassutvärderingar](#)

[Utvärderingsrapporter,
kommunkompassen](#)

[Kvalitetspris, Sveriges
KvalitetsKommun](#)

[Lean, exempel](#)

[Ledningssystem, systematiskt
kvalitetsarbete](#)

[Modell samverkan, nya perspektiv](#)

[Planeringsförutsättningar, omvärldsbevakning](#)

[Omvärldsbevakning, verktyg](#)

[Resultatstyrning](#)

[Erfarenheter, resultatstyrning](#)

[Uppföljning och analys](#)

[Modell, uppföljning i primärvård](#)

[Modell, uppföljning och analys](#)

[Verktyg, uppföljning och kontroll](#)

[Värderingsarbete, organisationskultur](#)

[Erfarenheter, kultur och värderingar](#)

[Sverigestudien, resultat 2016](#)

[Verktyg, dialog och värderingar](#)

[Medborgardialog, delaktighet](#)

[Aktivt medskapande, brukare och patienter](#)

[Exempel, e-bok, brukar- och patientmedverkan](#)

[Ökat fokus på medskapande, checkfrågor för styrning](#)

[Delaktighet, jämlikt inflytande](#)

[Demokratibarometern](#)

[Medborgardialog](#)

[Bokskåpet, publikationer](#)

[Dialogguiden](#)

[Faktablad, medborgardialog](#)

[Filmtävling, medborgardialog](#)

[Internationellt e-deltagande](#)

[IT-stöd, IT-verktyg](#)

[Nätverk, masterclass](#)

[Medborgarskapsceremonier](#)

[ODI, självvärderingsverktyg](#)

[Samverkan, civilsamhället](#)

[Samverkansmodeller, hållbara relationer](#)

[Strategisk samverkan med](#)

[civilsamhället, nätverk](#)

[Överenskommelse, SKL och civilsamhället](#)

[Webbundersökning, Information till alla 2016](#)

[Information till alla 2015-2009](#)

[Mänskliga rättigheter, jämställdhet](#)

[Barnets rättigheter](#)

[Barnkonsekvensanalys](#)

[Barnkonventionen](#)

[Vanliga frågor](#)

[Goda exempel, barnrättsarbete](#)

[Kom igång på fem minuter](#)

[Stödstrukturer, modeller](#)

[Modell Kommunförbundet Skåne](#)

[Modell Norra Örebro län](#)

[Modell Region Jönköpings län](#)

[Modell Vimmerby kommun](#)

[Modell Västra Götalandsregionen](#)

Uppföljning, barnrättsarbete

Implementeringsnycklar,
uppföljning

Tillämpningsnycklar,
verksamheter

Utbildning, kompetensutveckling

Vägledning

Förbereda och testa

Starta arbetet

Besluta och vägleda

Attityd och ideologi

Fatta rätt beslut

Synpunkter från FN-
kommittén

Planera och förverkliga

Chefens ansvar

Förslag på arbetsgång

Medarbetarens ansvar

Red ut begreppen

Öva och fördjupa

Till dig som är
handledare

Art 2 - icke-
diskriminering

Art 3 - barnets bästa

Art 4 - åtgärder

Art 6 - rätt till liv och
utveckling

Art 12 - rätt att komma
till tals

Art 42 - gör konventionen
känd

Övning red ut begreppen

Informationsmaterial

Öva barnets rättigheter, kortlek

Jämställdhet

Filmer, jämställdhet

[Jämställdhet i Europa](#)

[Jämställd politik](#)

[Jämställd sjukskrivning](#)

[Jämställd verksamhet](#)

[Program för hållbar jämställdhet](#)

[Jämställt arbetsliv](#)

[Aktiva åtgärder](#)

[Modellkommuner](#)

[Män och jämställdhet](#)

[Nätverk, jämställdhet](#)

[Kvinnofrid](#)

[Att stoppa våld och hot](#)

[Detta tycker SKL, kvinnofrid](#)

[Kunskapsstöd](#)

[Nätverk för kvinnofrid](#)

[Våldsförebyggande arbete](#)

[Värna kvinnojourerna](#)

[Metodstöd, mångfald](#)

[Nationellt nätverk mångfald, mänskliga rättigheter](#)

[Nationella minoriteter](#)

[Nationellt nätverk, romsk inkludering](#)

[Samrådsformer romsk inkludering](#)

[Rasism, diskriminering](#)

[Exempel mot diskriminering och rasism, tiopunktsprogram](#)

[Nätverk mot rasism och diskriminering](#)

[Överenskommelse MR, utvecklingsarbete](#)

[Kartläggning, MR-arbete](#)

[Kännetecken MR-stad](#)

[MR i styrning och ledning, utvecklingsarbete](#)

[Omvärldsspaning, internationella exempel](#)

[Webbutbildning, kompetensutveckling](#)

[Politisk styrning, förtroendevalda](#)

[Fullmäktige, styrelser och nämnder](#)

[Fullmäktige, uppdrag och utveckling](#)

[Program för uppföljning, privata](#)

utförare, mål och riktlinjer

Exempel, program för
uppföljning

Intervjuer, program för
uppföljning

Stöd till fullmäktiges arbete

Styrelsens och nämndernas ansvar

Fusk, oegentligheter, korruption, intern kontroll

Förebygg fusk, oegentligheter och
bedrägeri

Intervjuer, video

Intern styrning och kontroll

Motverka korruption

Uppförandekod offentligt ägda
företag

Överenskommelse, byggsektorn

Förtroendevalda i Sveriges län

Fakta, illustrationer

Hot, hat, våld mot förtroendevalda

Enkät, systematiskt arbete mot hot och
våld

Hot, hat i sociala medier

Kostnadsfri utbildning

Nätverk, förebyggande arbete

Kommunalt självstyre, så styrs kommunen och
landstinget

Därför är självstyrelse bra

Fakta om kommunal
självstyrelse

Lokala förutsättningar får styra

Man kan lära av varandra

Medborgare har nära till besluten

Överblick och helhetssyn blir
bättre

Så styrs kommunen

Så styrs landstingen

Bestämmelser som skyddar

[självstyrelsen](#)

[Stads- och kommunhistoriska institutet](#)

[Film om politiskt styrning](#)

[Politiskt ledarskap](#)

[Forskning om politiskt ledarskap](#)

[Ledarprogram, mentorprogram, nätverk](#)

[Internationellt ledarprogram,
kvinnor](#)

[Ny kunskap, workshop](#)

[Mentorprogram, toppolitiker](#)

[Nätverk för toppolitiker](#)

[Samarbete, arbetsfördelning mellan
politiker och chefer](#)

[Toppolitiker och kvinnor](#)

[Regionfrågan](#)

[Fakta om dagens regioner](#)

[Frågor och svar om att bilda större
regioner](#)

[Kunskapsrapporter](#)

[Samrådsgrupp regionindelning](#)

[Samrådsgrupp, dokumentation](#)

[Samrådsgrupp, kontaktpersoner](#)

[Styra blocköverskridande och i minoritet,
forskning](#)

[Revision](#)

[Ansvarsprövning](#)

[Frågor och svar om ansvarsprövning](#)

[Fakta om revisionen](#)

[Frågor och svar om offentlighet och sekretess](#)

[God revisionssed](#)

[Revisionsberättelse, rapporter](#)

[Utbildning, god revisionssed](#)

[Lekmannarevision, revision i kommunala
företag](#)

[Reglemente, arbetsordning](#)

[Upphandling revisionstjänster](#)

[Upphandling lagstadgad revision i
kommunala bolag](#)

[Upphandling sakkunniga](#)

[Upphandling](#)

[Det här gör SKL](#)

[Innovation, se hur andra gör](#)

[Exempel, se hur andra gör](#)

[Juridisk rådgivning](#)

[Praktiskt stöd, verksamhetsområden](#)

[Strategisk styrning, upphandlingsprocessen](#)

[Inför upphandling, styrdokument](#)

[Upphandlingsprocessen,
förfrågningsunderlag](#)

[Checklista förfrågningsunderlag,
LOU](#)

[Förfrågningsunderlag, krav](#)

[Samverkan, leverantörer och
utförare](#)

[Förtroendevalda och
utförare i Huddinge
kommun](#)

[Överlämna verksamhet, LOU eller LOV](#)

[Likheter och skillnad i
upphandling, LOU och LOV](#)

[Lär om lagar för offentlig
upphandling](#)

[Val, maktfördelning](#)

[Förstärkt folkinitiativ, folkomröstning](#)

[Så går valen till](#)

[Extra val](#)

[Fördelning av platser i nämnder](#)

[Kommunala valprocesser,
valadministration](#)

[Kommunalt partistöd](#)

[Valdeltagande](#)

[Valresultat, maktfördelning 2014](#)

[Valresultat och maktfördelning,
sammanställning 1994-2014](#)

[Våldsbejakande extremism](#)

[Exempel, arbete mot extremism](#)

[Nätverk, arbete mot extremism](#)

[Socialtjänstens roll mot extremism](#)

Ekonomi, juridik, statistik

[Ekonomi](#)

[Budget och planering](#)

[Arbetsgivaravgifter](#)

[Folkmängdssiffror](#)

[Prisindex](#)

[Propositioner ekonomi](#)

[Skatter och bidrag, kommuner](#)

[Beställning](#)

[Folkmängd 1 januari](#)

[Uppdatering](#)

[Skatter och bidrag, landsting](#)

[Uppdatering](#)

[Skatteunderlagsprognos](#)

[Prognosunderlag, kommuner](#)

[Prognosunderlag, landsting](#)

[Statsbidrag, specificering](#)

[Taxeringsutfall](#)

[Finansfrågor](#)

[Finansieringsprincipen](#)

[God ekonomisk hushållning](#)

[Analysgruppen](#)

[Pensionskostnader](#)

[Redovisning](#)

[Sektorn i siffror](#)

[Utjämningsystem](#)

[Inkomstförändringar](#)

[LSS-utjämningsystemet](#)

[Prognoser och utfall i
utjämningsystemet](#)

[Välfärdens långsiktiga finansiering](#)

[Juridik](#)

[Civilrätt](#)

[Avtal om trafikskadeersättning](#)

[Bostadsaktiebolag, kommunala](#)

[Kommunala företag](#)

[Upphovsrätt](#)

[Avtal för kommuners
musikanvändning](#)

[EU-rätt](#)

[Moderniseringen av statstödsreglerna](#)

[Utsatta EU-medborgare](#)

[Fastighetsrätt, allmän och speciell](#)

[Försäljning och köp av fastigheter](#)

[Ledningar i kommunal mark](#)

[Miljörätt](#)

[Ny instansordning för va-mål](#)

[PBL](#)

[Hälso- och sjukvård, skola, socialtjänst](#)

[Hälso- och sjukvårdsjuridik](#)

[Dataskyddsförordningen och
hälso- och sjukvården](#)

[Skoljuridik](#)

[Socialrätt, LSS och assistansersättning](#)

[Kommunalrätt](#)

[En kommunallag för framtiden](#)

[Offentlighet, sekretess, arkiv](#)

[Arkiv- och dokumenthantering](#)

[E-arkiv, ramavtal](#)

[Elektroniska handlingar](#)

[Samrådsgruppen](#)

[Skolhandlingar](#)

[Skatterätt](#)

[Fastighet, moms](#)

[HVB](#)

[Kommissionens översyn av momsen](#)

[Momsersättning](#)

[Moms och representation](#)

[Tryckerimoms](#)

[Övrigt, moms](#)

[Övrigt, skatt](#)

[Upphandling](#)

[E-handel och e-upphandling](#)

[Överförmyndarjuridik](#)

[Rättsosäker lagstiftning om gode män](#)

[SKL tycker: Gör om systemet med gode](#)

[män och överförmyndare](#)

[Statistik](#)

[Hitta statistik](#)

[Kolada](#)

[Ekonomi- och verksamhetsstatistik](#)

[Kommun, ekonomi och verksamhet](#)

[Landsting, ekonomi och verksamhet](#)

[Insamling verksamhetsstatistik](#)

[Jämförelser sjukhuskliniker](#)

[Privata läkare och fysioterapeuter
som verkar enligt lag om
ersättning](#)

[Kostnad per brukare, KPB](#)

[Årets jämförelse av KPB-nyckeltal](#)

[Att analysera KPB-data](#)

[Inmatning av data i Kolada](#)

[Olika sätt att få fram KPB-data](#)

[Kostnad per patient, KPP](#)

[KPP Somatik](#)

[KPP Psykiatri](#)

[KPP Databas](#)

[Insamling av KPP-data](#)

[Om KPP](#)

[Personalstatistik](#)

[Personalen i diagram och siffror](#)

[Tabeller Kommunal personal
2015](#)

[Tabeller Landstingsanställd
personal 2015](#)

[Sjukfrånvaroredovisningen](#)

[Personaltäthetsmodellen](#)

[Kommunal befattningskod](#)

[Insamling av personalstatistik](#)

[Löner](#)

[PuL och personalstatistiken](#)

[Om statistiken](#)

[Statistikinsamling, enkäter](#)

[Vilka enkäter behöver man besvara?](#)

[Kontaktuppgifter, SIM-gruppen](#)

Hälsa, sjukvård

[Uppgiftsinlämning](#)

[E-hälsa](#)

[Internetbaserat stöd och behandling](#)

[Nationell kompetensgrupp](#)

[Organisering, verksamhet](#)

[Sammanställning, stöd och
behandlingsprogram](#)

[Upphandling, upphovsrätt](#)

[Värderingsmall internetbaserade
behandlingsprogram](#)

[Mobilitet](#)

[Nationell patientöversikt](#)

[Socialtjänsten på 1177.se](#)

[Standardiserad informationsförsörjning](#)

[Utvärdera socialtjänstens digitalisering](#)

[Visionen, e-hälsoarbetet](#)

[Välfärdsteknik](#)

[LEDA för smartare välfärd](#)

[Trygghetslarm](#)

[Vägledning, stödmaterial](#)

[Folkhälsa](#)

[Hälsa, minskade skillnader](#)

[Metoder och verktyg](#)

[Användning, öppna jämförelser
folkhälsa](#)

[Kommunikation, dialog](#)

[Extern kommunikation](#)

[Internkommunikation](#)

[Pressmeddelanden, ÖJ-
exempel](#)

[Mallar, verktygslådan](#)

[Planering](#)

[Uppföljning och analys](#)

[Samla ihop informationen](#)

[Fokusera](#)

Sök orsaker	Internationell jämförelse
Dra slutsatser	Kortare väntetider
Förslag till åtgärder	Nivåstrukturering
Minskat tobaksbruk	Regionala cancercentrum
Rökfritt Sverige 2025	Förlossningsvård, kvinnors hälsa
Nätverk och samarbeten	Hjälpmedel funktionsnedsättning
SKL:s arbete med folkhälsa	Glasögonbidrag
Social hållbarhet, mötesplats	Kontaktpersoner, flyttrutinen
Samling för social hållbarhet	Kunskapsstyrning, nationella programråd
Jämlik vård och hälsa	ADHD
Assisterad befruktning, jämlik vård	Antibiotikaresistens, strama
Cancer, jämlik vård	Astmavård-, KOL-vård
Kunskapsstöd, jämlik vård och hälsa	Biobank
Läkemedelsbehandling, jämlik vård	Diabetesvård
Primärvård, jämlik vård och hälsa	Diabetesvård, programråd
Psykisk hälsa, jämlik vård	E-hälsa, internetbaserat stöd och behandling
Social hållbarhet	Levnadsvanearbete
Tillgänglighet, jämlik vård	Ledamöter, nationellt
Kunskapsstöd, vård och behandling	
Assisterad befruktning	
Cancervård	

[programråd levnadsvanearbete](#)

[Primärvård](#)

[Strokevård](#)

[Primärvård, utveckling](#)

[Barnmedicin, kunskapsstöd](#)

[Nationellt kliniskt kunskapsstöd](#)

[Primärvården, innovativa arbetssätt](#)

[PrimärvårdsKvalitet](#)

[Tillgänglighet](#)

[Samordnad individuell plan, SIP](#)

[Röster om SIP](#)

[SIP för äldre](#)

[Utbildningspaket, grund](#)

[Tandvård](#)

[Landstingens tandvårdsstöd](#)

[Specialisttandvård](#)

[Tillgänglighet i vården, vårdgarantin](#)

[Första linjen, barn och unga](#)

[Uppföljning ledtider, patologi](#)

[Läkemedel](#)

[Etikregler, vård och industri](#)

[Gemensamt framtagna regler](#)

[Kliniska prövningar](#)

[Kostnader, läkemedel](#)

[Nya läkemedel](#)

[Vägledande rekommendationer, NT-rådet](#)

[Samverkansmodell läkemedel](#)

[Strategi, läkemedel](#)

[Vaccination, HPV samtycke](#)

[Vaccinbrist](#)

[Äldres läkemedelsbehandling](#)

[Patientinflytande](#)

[Hälso- och sjukvårdsbarometern](#)

[Vårdbarometern 2010-2015](#)

[Nationell patientenkät](#)

[Om nationell patientenkät](#)

[Resultat och sammanställning](#)

[Patientavgifter](#)

[Patientlagen](#)

[Utomlänsvård, riksavtal](#)

[Patientsäkerhet](#)

[Antibiotika](#)

[Mätning av skador i vården](#)

[Markörbaserad journalgranskning](#)

[Mätning av trycksår](#)

[Resultat, trycksår](#)

[Mätning av VRI och BHK](#)

[Resultat, basala hygienrutiner
och klädregler](#)

[Resultat, vårdrelaterade
infektioner](#)

[Patientmedverkan](#)

[Ramverk för patientmedverkan](#)

[Patientsäkerhetskultur](#)

[Riskområden, åtgärds paket](#)

[Standardisering](#)

[Kommitté, standardisering](#)

[TOVE-nätverket](#)

[Systematiskt patientsäkerhetsarbete](#)

[Landstingens patientsäkerhetsarbete](#)

[Nationellt ramverk för patientsäkerhet](#)

[Patientsäkerhetsberättelse](#)

[Rutinkollen](#)

[Vårdrelaterade infektioner](#)

[Framgångsfaktorer](#)

[Handhygien](#)

[Infektionsverktyget](#)

[Överbeläggningar](#)

[Psykisk hälsa](#)

[Barn och unga, psykisk hälsa](#)

[Behovsinventering, formulär](#)

[Bättre vård mindre tvång](#)

[Genombrottsmetodik](#)

[Rapporter från team](#)

[Digitalt stöd, förbättringsarbete](#)

[Nyanlända och asylsökande, psykisk hälsa](#)

[Nätverket för styrning och ledning av psykiatri](#)

[Psykiatrisk heldygnsvård](#)

[Kollegiala revisioner](#)

[Självskador](#)

[Äldre, psykisk hälsa](#)

[Överenskommelsen psykisk hälsa](#)

[Satsning ungdomsmottagningar](#)

[Överenskommelse om psykisk hälsa
2016](#)

[Inmatningsfunktionen för
redovisning av tilldelade medel](#)

[Stöd till analys och
handlingsplan 2016](#)

[Överenskommelsens
fokusområden](#)

[Sjukskrivning och rehabilitering](#)

[Elektroniska läkarintyg](#)

[Forskning](#)

[Funktion för koordinering](#)

[Metodstöd för koordinering](#)

[Fördjupade utredningar](#)

[Försäkringsmedicin](#)

[Beslutsstöd, försäkringsmedicinskt](#)

[Jämställd sjukskrivning](#)

[Ledning och styrning](#)

[Rätt sjukskrivning, stöd](#)

[Smärta och psykisk ohälsa](#)

[Utvärdering rehabiliteringsgarantin](#)

[Överenskommelse 2017-2018](#)

[Strategi för hälsa](#)

[Vård av personer från andra länder](#)

[Hälso- och sjukvård för asylsökande](#)

[Vård av EU/EES- och konventionspatienter,
utlandssvenskar, övriga utländska medborgare](#)

[Vård till personer utan nödvändiga tillstånd](#)

Integration, social omsorg

[Asyl- och flyktingmottagande, integration](#)

[Ansvar, ersättningar](#)

[Ansvarsfördelning, asylmottagandet](#)

[Ansvarsfördelning, flyktingmottagandet](#)

[Kommunernas ansvar för boende och](#)

[stöd till asylsökande](#)
[Arbetsmarknad](#)
[Snabbspår, nyanlända](#)
[Boende](#)
[Akuta åtgärder, bostäder](#)
[Ensamkommande barn och unga](#)
[Hälso- och sjukvård](#)
[Akuta åtgärder, hälso- och sjukvård](#)
[Psykisk hälsa](#)
[Nyckeltal](#)
[Samverkan](#)
[Mötesplatser och information](#)
[Processen](#)
[Utvärderingar](#)
[Utbildning](#)
[Akuta åtgärder, skola och utbildning](#)
[Nyanlända elever](#)
[Svenska för invandrare](#)
[Ersättning, sfi till nyanlända](#)
[Ekonomiskt bistånd, försörjning](#)
[Barnperspektiv vid ekonomiskt bistånd](#)

[Bättre rehabilitering för personer som saknar SGI](#)
[Digital tjänst, ekonomiskt bistånd, SSBTEK](#)
[Finansiering, SSBTEK](#)
[Förvaltning, SSBTEK](#)
[Nytta, SSBTEK](#)
[Vägledning, SSBTEK](#)
[Fakta och statistik](#)
[Felaktiga utbetalningar](#)
[Lagar, regler](#)
[Riksnormen](#)
[Social omsorg](#)
[Barn och unga](#)
[Kompetensutveckling](#)
[Statlig kompetenssatsning](#)
[Leda, följa upp och utveckla](#)
[Barns brukarmedverkan](#)
[Nyckeltal, barn och unga](#)
[Risk- och händelseanalys](#)
[Systematisk uppföljning](#)

[IT-stöd för BBIC](#)

[Webbkollen BoU](#)

[Verksamhetsöverskridande ledning](#)

[Placerade barn och unga](#)

[Ensamkommande barn och unga](#)

[Akuta förändringar, mottagandet av ensamkommande barn](#)

[Avvikna barn, misstanke om brott](#)

[Eget rum, inte tvingande](#)

[Kommunens ansvar](#)

[Landstingets ansvar](#)

[Myndigheters ansvar](#)

[Särskilt förordnad vårdnadshavare](#)

[Överförmyndare, god man](#)

[God man](#)

[Familjehemsvård](#)

[E-tjänst, familjehem](#)

[Omkostnadsersättning](#)

[Rekommendationer](#)

[Hem för vård eller boende \(HVB\)](#)

[Hälsa, placerade barn](#)

[Nationell kartläggning](#)

[Psykisk hälsa, barn och unga](#)

[Regionala utvecklingsledare](#)

[Kontakt i länen](#)

[SKL:s handlingsplan barn och unga](#)

[Goda exempel, barn- och ungdomsvården](#)

[Implementering av handlingsplanen](#)

[Webbmöten, sociala barn- och ungdomsvården](#)

[Digitalisering, socialtjänsten](#)

[Evidensbaserad praktik, socialtjänst](#)

[NSK-S](#)

[Huvudmannagruppen](#)

[Ledamöter](#)

[Prioriterade frågor](#)

[Samverkans- och stödstrukturer,
regionala](#)

[Funktionshinder](#)

[Funktionshinder i tiden, mötesplats](#)

[Förbättringsarbeten, lokalt och regionalt](#)

[Missbruk och beroende](#)

[Brukarmedverkan](#)

[Brukarrevision](#)

[Stärkt barn och föräldrastöd](#)

[Psykisk Hälsa](#)

[Radikalisering, våldsbejakande extremism](#)

[Äldre](#)

[Avgifter](#)

[Bemanning, äldreboenden](#)

[Kvalitet, utveckling](#)

[Bättre liv för sjuka äldre](#)

[Läkemedel, äldre](#)

[Psykisk hälsa, äldre](#)

[Sammanhållen vård, omsorg](#)

[SIP för äldre](#)

[Äldre nytt, webbsändningar](#)

Näringsliv, arbete, digitalisering

[Arbetsmarknad, sysselsättning](#)

[Arbetsmarknads- och Näringslivsdagarna 16-17
mars 2017](#)

[Arbetssökande, en gemensam ingång](#)

[EU:s strukturfonder](#)

[Framtidens efterfrågade kompetenser](#)

[Funktionsnedsattas sysselsättning](#)

[Lagar och regler](#)

[Lärande exempel](#)

[Socialt företagande](#)

[Goda exempel](#)

[Upphandling som arbetsmarknadsverktyg](#)

[Statistik, arbetsmarknad](#)

[Ungas sysselsättning](#)

[Feriejobb](#)

[Kommunalt aktivitetsansvar](#)

[Unga till arbete](#)

[Digitalisering](#)

[Digital delaktighet, öppenhet](#)

[Digital delaktighet](#)

[Medborgardialog](#)

[Regional digital agenda](#)

[Trådlöst internet gratis](#)

[Öppna data](#)

[Fakta, öppna data](#)

[Inspiration, goda exempel](#)

[Intervjuer öppna data](#)

[Samordning, öppna data](#)

[SKL:s verktyg för att publicera öppna data](#)

[SKL:s öppna data](#)

[SKL – partner i Hack for Sweden](#)

[Stöd, vägledning](#)

[Ramverk, öppna data](#)

[E-arkiv](#)

[E-arkiv](#)

[Checklista, vägledning](#)

[Erfarenheter, goda exempel](#)

[Frågor och svar, e-arkiv](#)

[Metod för utveckling i samverkan](#)

[Vägledning, e-tjänster](#)

[Informationssäkerhet](#)

[E-legitimation](#)

[eIDAS](#)

[E-legitimationsnämnden](#)

[Enklare faderskap- och föräldraskapsbekräftelse](#)

[Hämta personuppgifter digitalt](#)

[Juridik och dataskydd](#)

[Dataskyddsförordningen](#)

[KLASSA, informationsklassning](#)

[Mer om KLASSA](#)

[Molntjänster](#)

[Rapporter](#)

[Säker digital meddelandehantering](#)

[Mina meddelanden](#)

[SKL tycker, Mina meddelanden](#)

[Nationell samverkan, styrning](#)

[Dela Digitalt](#)

[DigiGov – toppledarforum för ett smartare Sverige](#)

[Västerbotten vill stärka kompetensen genom DigiGov](#)

[Grundläggande förutsättningar](#)

[LEDA för smartare välfärd](#)

[Deltagande kommuner](#)

[Frågor och svar om LEDA](#)

[LEDA#1 - 26 september](#)

[LEDA#2 - 21 oktober](#)

[LEDA#3 - 21 november](#)

[LEDA#4 - 12 december](#)

[LEDA#5 - 7 februari](#)

[Mål och strategier](#)

[Rapporter](#)

[SKL förvärvar Inera AB](#)

[Utlysningar](#)

[Vägledningar](#)

[Näringsliv, e-handel](#)

[E-handel](#)

[Enklare företagande, Serverat](#)

[Leverantörer inom Serverat](#)

[Nytta för kommuner](#)

[Skola, kultur, fritid](#)

[Boknings- och bidragslösning](#)

[E-böcker](#)

[Skola](#)

[Vård och omsorg](#)

[Forskning och innovation](#)

[Forskning och utveckling](#)

[Nätverk, kommunala](#)

[högskolesamordnare](#)

[Innovation](#)

[Innovationsledning](#)

[Användarkraft](#)

[Medarbetarkraft](#)

[Samverkanskraft](#)

[Innovationspriset 2016](#)

[Material, innovationer i offentlig
sektor](#)

[Kunskapsbank, innovation](#)

[Mät innovation i din organisation](#)

[Beställ självskattning av
innovationsklimat](#)

[Samarbete med Vinnova](#)

[Näringsliv, företagsklimat](#)

[Företagsklimat](#)

[Löpande Insikt](#)

[Information till kommuner som
vill delta i Löpande Insikt](#)

[Öppna jämförelser Företagsklimat](#)

[Näringslivets kompetensförsörjning](#)

[Nätverk, kompetensförsörjning](#)

[Rapport, kompetensförsörjning](#)

[Regionala matchningsindikatorer](#)

[Socialfondsprojekt riktade till
näringslivet](#)

[Nätverk, näringslivsfrågor](#)

[Utbildning, Förenkla - helt enkelt](#)

[Deltagarlista, kommuner](#)

[Om Förenkla - helt enkelt](#)

Samhällsplanering, infrastruktur

[Besöksnäring](#)

[Digitalisering](#)

[Hållbarhet, hälsa och miljö](#)

[Konkurrens](#)

[Näringsliv, företagsklimat](#)

[Regional utveckling](#)

[Samhällsplanering](#)

[Statistik](#)

[Trafik och infrastruktur](#)

[Miljö, hälsa](#)

[Avfall](#)

[Funktionsupphandling, avfall](#)

[Förebygga avfall](#)

[Så halverade Sundsvall sitt
matsvinn](#)

[Tio steg för att komma igång](#)

[Nedskräpning](#)

[Buller](#)

[Kartläggning av buller](#)

[Klimat](#)

[Energi och klimat](#)

[Klimatklippet, exempel på hållbart
klimatarbete](#)

[Ledningssystem, hållbar utveckling](#)

[Miljömål](#)

[Taxa](#)

[Fasta avgifter, ny modell för taxan](#)

[Förändringar av underlag](#)

[Livsmedel](#)

[Miljöbalken](#)

[Ställ en fråga](#)

[Utbildningsmaterial från SKL](#)

[Äldre underlag](#)

[Vatten](#)

[Dagvatten](#)

[Effektivare dricksvattenkontroll](#)

[Vattenskyddsområde, kostnad](#)

[Åtgärdsprogram vatten](#)

[Offentliga fastigheter](#)

[Detta gör SKL](#)

[Fonder driver utveckling](#)

[Best Service](#)

[Kommunens fastigheter](#)

[Landstingens fastigheter](#)

[Offentliga fastigheter, UFOS](#)

[Planera, bygga, bo](#)

[Boende, bostäder](#)

[Bostäder för alla](#)

[Utan bostad, hemlöshet](#)

[Metodutveckling, bostad
först](#)

[Sekundär
bostadsmarknad](#)

[Ökat bostadsbyggande](#)

[Allmännyttiga bostadsföretag](#)

[Borgensavgift, modell](#)

[Byggstart efter färdig detaljplan](#)

[Planberedskap för nya bostäder](#)

[Upphandling, bostadshus](#)

[Detaljplanering, genomförande](#)

[Energikrav, flerbostadshus](#)

[Kommunalt markinnehav](#)

[Exploateringsavtal och LOU](#)

[Buller, planering och byggande](#)

[3D i stadsbyggnad](#)

[Geodata, lantmäteri](#)

[Avtal med infrastrukturbyggare](#)

[Fastighetsbildning](#)

[Geodatasamverkan](#)

[Geodesi](#)

[Hushålls- och bostadsstatistik](#)

[Samverkan med Lantmäteriet](#)

[Avtalsdokument](#)

[Nya KFF-avtal](#)

[Svensk geoprocess](#)

[Öppna geodata](#)

[Material för kommunikation](#)

[Klimatanpassning](#)

[Detta vill SKL](#)

[Exempel, klimatanpassning](#)

[Lov, byggande, tillsyn](#)

[Delegationsordning](#)

[Det här gör SKL](#)

[Exempelsamling PBL](#)

[Lov och förhandsbesked](#)

Tillsyn

Byggskedet

Nätverk, samarbeten

Plan- och bygglagen, PBL

Taxa, plan- och bygglov

Handläggningskostnad per
timme

Äldre underlag

Regional planering

Stadsutveckling

Täta städer

Årets stadskärna

Strandskydd

Översiktlig planering

Regional utveckling

Nätverk, regional utveckling

Regionalt utvecklingsansvar

Regionalt utvecklingskapital

Regional utvecklingsplanering

Sammanhållningspolitik, EU

Tillgänglighet

Trafik, infrastruktur

Bredband, elektronisk infrastruktur

Cykeltrafik

Regler för cykeltrafik

Drift, underhåll

Gatustatistik

Forskning, utveckling

Godstransporter, leveranstrafik

Infrastruktur, investeringar

EU, samordning

Regionala flygplatser

Sverigeförhandlingen

Då återbetalar sig järnvägen

Krav att ställa i förhandlingen

Risker i förhandlingen

Kollektivtrafik, persontransporter

Regionala kollektivtrafikmyndigheter

Regionalt trafikförsörjningsprogram

Samrådsformer

[Särskilda persontransporter](#)

[Färdtjänst](#)

[Lagstiftning, färdtjänst](#)

[Mobilitetsstöd](#)

[Sjukresor](#)

[Skolskjuts](#)

[Lagstiftning, skolskjuts](#)

[Trafikplanering, trafiksäkerhet](#)

[Trafiksäkerhet](#)

[Strategi, motorcykel och moped](#)

[Trafiksäkerhetsrevision](#)

[Övergångsställen, gångpassager](#)

[Trafikreglering](#)

[Trygghet, säkerhet](#)

[Alarmering](#)

[Larmcentral i egen regi](#)

[Brottsförebyggande](#)

[Grannsamverkan, filmer](#)

[Information för barn och unga](#)

[Medborgarlöften](#)

[Medborgarlöften, mer om modellen](#)

[Nätverk](#)

[Sociala insatsgrupper](#)

[Det här gör SKL](#)

[Krisberedskap](#)

[Klimatrisker](#)

[Landstingens krisberedskap](#)

[Nätverk, krisberedskap](#)

[Process, systematiskt säkerhetsarbete](#)

[Överenskommelse kommunernas krisberedskap, LEH](#)

[Rakel](#)

[Skydd mot olyckor, räddningstjänst](#)

[Brandskyddskontroll, sötning](#)

[Jämställdhet i räddningstjänsten](#)

[Karta, kommunal räddningstjänst](#)

[Nätverk, kommunal räddningstjänst](#)

[Räddningsbilen BAS](#)

[Taxa, räddningstjänst](#)

Skola, kultur, fritid

[Kultur, fritid](#)

[Bibliotek](#)

[E-böcker](#)

[Kungliga biblioteket, nationellt forum](#)

[Strategi, framtidens bibliotek](#)

[Folkbildning](#)

[Idrott och anläggningar](#)

[Måttboken](#)

[Kultur- och fritidsstatistik, kartläggning](#)

[Kultur- och musikskolor](#)

[Fakta om kultur- och musikskolorna](#)

[Deltagande](#)

[Verksamhet och organisation](#)

[Film om kultur- och musikskolorna](#)

[Kulturskoleutredningen, förslag](#)

[Myter om kultur- och musikskolorna](#)

[Mål och utmaningar](#)

[Samverkan mellan skola och kulturskola](#)

[Regional kultur](#)

[Bilder gjorde kulturen synlig](#)

[Kultur i hela landet, rapport](#)

[Kultursamverkansmodellen](#)

[Nätverk, regionala kulturchefer](#)

[Röster från kulturlivet](#)

[Skola, förskola](#)

[Avtal, anställning](#)

[Karriärtjänster](#)

[Registerkontroll för anställning](#)

[Skolpolitiker, ansvar](#)

[Intressebevakning](#)

[Medlemsservice](#)

[Utvecklingsprojekt](#)

[Digitalisering, skola](#)

[Flippat lärande](#)

[Fokusområden, skolutveckling](#)

[Beställarkompetens](#)

[Digital kompetensutveckling](#)

[En dator till varje elev](#)

[Kollaborativ problemlösning](#)

[Skriva sig till lärande](#)

[Säker it-miljö](#)

[Vision 2020](#)

[Guldtrappan, Guldäpplet](#)

[Kravställning, skoladministrativa system](#)

[Så upphandlar du](#)

[Ledningsstöd, skola digitalisering](#)

[LIKA, it-tempen för skola och förskola](#)

[Molntjänster](#)

[Bakgrund, molntjänster](#)

[Vägledning, molntjänster](#)

[Samtal om skolans digitalisering](#)

[I kölvattnet av nationella strategier för skolväsendets digitalisering](#)

[Elevhälsa, skolmat](#)

[Elevhälsa](#)

[Skolmat](#)

[Webbplatsen SkolmatSverige](#)

[Forskning](#)

[Branschöverenskommelse, skolforskning](#)

[Exempel, forskning utvecklar skolan](#)

[Forskarutbildade lärare](#)

[Huvudmännens expertråd för skolutveckling](#)

[Undervisning och arbetssätt](#)

[Lärmiljön](#)

[Läraryrket](#)

[Ledarskap](#)

[En lärande organisation](#)

[Värden och värderingar](#)

[Skolans infrastruktur för forskning och utveckling](#)

[Synligt lärande](#)

[Vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet](#)

[Förskola, fritidshem](#)

Fritidshem

Allmänna råd fritidshem

Fakta fritidshem

Lokala exempel, fritidshem

Förskola

Allmänna råd förskola

Barngruppers storlek och
personaltäthet

Fakta förskola

Kvalitetsnyckeltal för förskola

Kvalitet i förskolan

Omsorg på obekväma arbetstider

Nyanlända barn, elever

Goda exempel

Hälsobesök, nyanlända

SKL:s satsningar, utveckla skolan

Analyshandbok skola

Enkät: Elevernas syn på skolan

Information enkätfrågor

Resultat tidigare enkäter

Fjärr- och distansundervisning

Distansundervisning

Fjärrundervisning

Försöksverksamhet i
fjärrundervisning

Framgångsrika skolkommuner

Kompetensförsörjning, långsiktigt
teknikintresse, KOOLT

Matematik, PISA

Modell, utveckla skolan

Rapporter

Särskilt begåvade elever

Utgångspunkter för satsningen

Plug In 2.0 - minskar studieavbrotten på
gymnasiet

School to Work

PRIO, arbetssätt

Deltagande kommuner

Inbjudan till PRIO 2017

Tjänster

[Press](#)

[Almedalen](#)

[Cv, ordförande](#)

[Ordförande Lena Micko \(S\)](#)

[Om PRIO](#)

[Resultatuppföljning av PRIO](#)

[SKL:s Skolanalys](#)

[Skriva sig till lärande \(STL\)](#)

[Så vässar vi resultaten i skolan](#)

[Utveckla lärmiljön genom DigiLys](#)

[Vägledning, svar på vanliga frågor](#)

[Fristående skolor, bidrag](#)

[Gymnasieantagning](#)

[Kopiering, avtal](#)

[Politiska partier](#)

[Socioekonomisk resursfördelning](#)

[Så mycket kostar skolan](#)

[Valfrihetssystem i förskola och skola](#)

[Vårdnadsbidrag](#)

[Debattartiklar](#)

[Debattartiklar, arkiverade](#)

[Foton, ladda ner](#)

[Myter och fakta](#)

[Nyheter](#)

[Nyheter, arkiverade](#)

[Pressinbjudningar](#)

[SKL:s nya ramavtal för bostäder – vad innebär det för kommunerna?](#)

[Presskonferenser via webben](#)

[Sociala medier](#)

[Frågor och svar om sociala medier](#)

[Riktlinjer för närvaro i sociala medier](#)

[SKL i sociala medier](#)

[Bloggar från SKL](#)

[Undersökningar om sociala medier](#)

[Vd:s krönika](#)

[Kurser och konferenser](#)

[Dokumentation](#)

[Online-kurser](#)

[Beställ utbildning](#)

[Lättläst](#)

[Vad är Sveriges Kommuner och Landsting, SKL?](#)

[Så här arbetar SKL](#)

[Vem betalar?](#)

[Vad gör kommunerna?](#)

[Vad gör landstingen?](#)

[English pages](#)

[About SALAR](#)

[Political organisation](#)

[The International Committee](#)

[Representation in the EU Committee of the Regions](#)

[Administrative organisation](#)

[Director General and the Executive Group](#)

[Executive Staff](#)

[Health and Social Care Division](#)

[Education and Labour Market Division](#)

[Growth and Community Development Division](#)

[Digitalisation Division](#)

[Economy and Governance Division](#)

[Employer Policy Division](#)

[Communications Division](#)

[Administrative Division](#)

[Legal Affairs Division](#)

[The International Unit](#)

[Staff of the International Unit](#)

[The office in Brussels](#)

[EU Coordinators](#)

[Service to members](#)

[European and worldwide co-operation](#)

[SKL International](#)

[Activities](#)

[Audit](#)

[Better life](#)

[Change radically](#)

[Collaboration and co-production with
civil society and users](#)

[Dialogue with citizens](#)

[e-Participation summit,
Stockholm](#)

[Facts about Dialogue with
citizens in Sweden](#)

[IT solutions for citizens
dialogues](#)

[Energy and Climate](#)

[Local examples of activities for
integration](#)

[Plug In](#)

[A small school with big
ambitions](#)

[Primary Care Quality](#)

[SALAR Democracy Forum](#)

[School to Work](#)

[Latest Findings and Publications](#)

[Structure and Members](#)

[Search partners for projects](#)

[Publications and reports](#)

[Municipalities, county councils and regions](#)

[Local government and the EU](#)

[Local self-government](#)

[Regional development](#)

[Sweden's democratic system](#)

[The role of the county councils and the
region's](#)

[The role of the municipalities](#)

[Contact](#)

[Press Service](#)

[Study visits](#)

[Kontakt](#)

[Bryssel, SKL:s kontor](#)

[Hitta till SKL](#)

[Sök medarbetare](#)

[Om SKL](#)

[Politisk organisation](#)

[Om kongressen](#)

[Kongress 2015](#)

[Beslut på kongressen](#)

[Handlingar](#)

[Motioner](#)

[Inledningsanförande, Lena
Micko](#)

[Praktisk information om
ersättning](#)

[Program](#)

[Sändning från kongressen](#)

[Styrelse och beredningar](#)

[Arbetsutskottet](#)

[Beredningar](#)

[Demokratifrågor](#)

[Digitalisering](#)

[Internationella frågor](#)

[Kultur och fritid](#)

[Primärvård och äldreomsorg](#)

[Samhällsbyggnad](#)

[Socialpolitik och individomsorg](#)

[Tillväxt och regional utveckling](#)

[Utbildningsfrågor](#)

[Delegationer](#)

[Förhandlingsdelegationen](#)

[Revisionsdelegationen](#)

[Sjukvårdsdelegationen](#)

[Handlingar och beslut, styrelsen](#)

[Föredragningslistor](#)

[Meddelanden från styrelsen](#)

[Protokoll](#)

[Skrivelser](#)

[Programberedningar](#)

[Programberedningen för barn
och ungas hälsa](#)

[Programberedningen för klimat](#)

[Programberedningen för styrning
av offentligt finansierad
verksamhet](#)

[Revisorer](#)

[Sammanträden, datum](#)

[Valnämnden](#)

[Remissyttranden](#)

[Kansliorganisation](#)

[VD och ledningsgrupp](#)

[Inriktning och verksamhet](#)

[Förbundsavgift](#)

[Avgiftspolicy](#)

[Kännetecken och perspektiv](#)

[Stadgar](#)

[Verksamhetsidé](#)

[Årets prioriteringar](#)

[Uppföljning och utvärdering](#)

[Medlemsundersökning](#)

[Våra företag](#)

[SKL Företag AB](#)

[Bolag i koncernen](#)

[Koncernledning](#)

[Styrelse](#)

[SKL Kapitalförvaltning AB](#)

[Servicelöfte](#)

[Lediga jobb på SKL](#)

[Vi vässar välfärden](#)

[Boende och byggande](#)

[Förskolan](#)

[Hälso- och sjukvården](#)

[Infrastruktur och kollektivtrafik](#)

[Integration och asyl- och
flyktingmottagande](#)

[Kultur och fritid](#)

[Räddningstjänst](#)

[Skolan](#)

[Socialtjänst och ekonomiskt bistånd](#)

[Vatten, avlopp och avfallshantering](#)

[Äldreomsorgen](#)

[Ordförandedagen](#)

[Mer från SKL](#)

[Cirkulär](#)

[Digitala fakturor](#)

[Nyhetsbrev, prenumeration](#)

[Hjälp prenumeration, nyhetsbrev](#)

[SKL:s veckobrev](#)

[Öppna jämförelser](#)

[Brukarundersökning funktionshinder
2016](#)

[Testundersökning 2015](#)

[Brukarundersökning IFO 2016](#)

[Tidigare brukarundersökningar](#)

[Ekonomiskt bistånd](#)

[Tidigare Öppna jämförelser:
ekonomiskt bistånd](#)

[Energi och klimat](#)

[Folkhälsa](#)

[Tabellbilagor Öppna jämförelser
folkhälsa](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
folkhälsa](#)

[Funktionsnedsättning](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
funktionsnedsättning](#)

[Företagsklimat](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
företagsklimat](#)

[Grundskola](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
grundskola](#)

[Gymnasieskola](#)

[Tabellbilagor Öppna jämförelser
gymnasieskola](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
gymnasieskola](#)

[Hemlöshet](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
hemlöshet](#)

[Hälso- och sjukvård](#)

[Bilagor Öppna jämförelser hälso-
och sjukvård 2014](#)

[Cancervård](#)

[Tidigare Öppna
jämförelser cancervård](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
hälso- och sjukvård](#)

[Ännu bättre vård](#)

[Jämställdhet](#)

[Kollektivtrafik](#)

[Krisberedskap i socialtjänsten](#)

[Läkemedel](#)

[Miljöarbetet](#)

[Missbruk och beroende](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
missbruksvård](#)

[Social barn- och ungdomsvård](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
social barn- och ungdomsvård](#)

[Trygghet och säkerhet](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
trygghet och säkerhet](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Tidigare Öppna jämförelser
brottsoffer](#)

[Äldre](#)

[Tidigare Öppna jämförelser äldre](#)

[Följ oss](#)

[Prenumerera på webbinnehåll](#)

[Hjälp, prenumerera på webbinnehåll](#)

[Ändra prenumeration, webbinnehåll](#)

[RSS-flöden](#)

[Kommuner & landsting](#)

[Fakta, kommuner och landsting](#)

[Kommuner, lista](#)

[Landsting och regioner, lista](#)

[Om webbplatsen](#)

[A-Ö](#)

[Förbättra webbplatsen](#)

[Hjälp för SKL:s nya webbplats](#)

[Om kakor](#)

[Sök](#)

[Hjälp, sök på webbplatsen](#)

[Webbkarta](#)

[Webbredaktionen](#)

[Webbhandboken](#)

[Sidor, artiklar](#)

[Riktlinjer](#)

[Rubriker](#)

[Ingress](#)

[Brödtext](#)

[Länkar, länktexter](#)

[Dokument, bifogade filer](#)

[Relaterad information, etiketter](#)

[Kontaktuppgifter](#)

[Bilder](#)

[Video](#)

[Flash, multimedia](#)

[Tabeller](#)

[Kategorier](#)

[Exempelsidor](#)

[Kalenderhändelser](#)

[Riktlinjer](#)

[Relaterad information, etiketter](#)

[Göra bra webbsidor, tips](#)

[Effektiva texter](#)

[Ordlista, begrepp](#)

[Webbarbetet, termer](#)

[Sökbara sidor](#)

[Uppföljning, gallring](#)

[Ämnessidor, huvudsidor, startsida](#)

[Riktlinjer, samtliga](#)

[Exempel, samtliga](#)

Försäkringskassan 13/2 2017

Privatperson

- [Arbetsförmedlingen](#)
- [Arbetslöshetskassor](#)
- [CSN](#)
- [Försäkringsbolag](#)
- [Kommuner](#)
- [Kronofogden](#)
- [Europeiska socialfonden](#)
- [Finansiell samordning](#)
- [Nyanlända i Sverige](#)
- [Socialt företagande](#)
- [Underhållsskyldighet i internationella situationer](#)
- [Assistansanordnare](#)
- [E-tjänster](#)
- [Skola och förskola](#)
- [Samverkan och projekt](#)
- [Fackförbund](#)

Arbetsgivare

Tandvården

- [Vanliga frågor Tandvården](#)
- [Anslutning](#)
- [Tandvårdsportalen](#)
- [Kända och rättade fel](#)
- [Tidigare driftsmeddelanden](#)
- [Information till leverantörer av journalsystem](#)

- [Statligt tandvårdsstöd](#)
- [Tandvård vid arbetsskada](#)
- [Serviceåtagande Tandvårdsstöd](#)
- [Nyhetsarkiv](#)
- [Prenumerera på driftinformation](#)

Sjukvården

- [Intyg och blanketter](#)
- [Sjukskrivning och sjukpenning](#)
- [Alternativ till sjukskrivning](#)
- [Sjukersättning](#)
- [Aktivitetsersättning](#)
- [Arbetsskada](#)
- [Rehabilitering](#)
- [Stöd vid funktionsnedsättning](#)
- [När ett barn blir sjukt](#)
- [Internationell vård](#)
- [Fler ersättningar från socialförsäkringen](#)
- [Försäkringsmedicin](#)
- [Företagshälsovården](#)
- [REHSAM](#)
- [Sjukskrivningsmiljarden](#)
- [Nyhetsarkiv](#)

Myndigheter & samarbetspartner

- [Arbetsförmedlingen](#)
- [Arbetslöshetskassor](#)
- [CSN](#)
- [Försäkringsbolag](#)
- [Kommuner](#)

- [Kronofogden](#)
- [Europeiska socialfonden](#)
- [Finansiell samordning](#)
- [Nyanlända i Sverige](#)
- [Socialt företagande](#)
- [Underhållsskyldighet i internationella situationer](#)
- [Assistansanordnare](#)
- [E-tjänster](#)
- [Skola och förskola](#)
- [Samverkan och projekt](#)
- [Fackförbund](#)

[Press](#)

- [Presstjänst](#)
- [Pressbilder](#)
- [Pressmeddelanden](#)
- [Debattartiklar](#)
- [Kommentarer](#)
- [Prenumerera på nyheter](#)
- [Statistik och analys](#)
- [Ledning, styrning och uppföljning](#)
- [Remisser](#)
- [Webbsändningar](#)
- [Almedalen](#)

[Om Försäkringskassan](#)

Webbkarta

För arbetssökande

[Lediga jobb](#)

[Så fungerar Platsbanken](#)

[Platsbanken som app](#)

[Rekryteringsträffar](#)

[Platsjournalen](#)

[Prenumerera](#)

[Tidigare nummer av Platsjournalen](#)

[Sök sommarjobb](#)

[Appen Sommarjobba](#)

[Jobba utomlands](#)

[Hitta jobbet](#)

[Bra att veta innan](#)

[När du fått jobbet](#)

[Efter utlandsjobbet](#)

[Kontakta Euresrådgivare](#)

[Nyheter](#)

[Kultur Media](#)

[Kultur- och nöjesbanken](#)

[Bildbanken](#)

[Andra webbplatser inom kultur och media](#)

[Jobb i Europa](#)

[Tips och råd](#)

[Anställningsavtal](#)

[Anställningsformer](#)

[Använd kraften i ditt nätverk](#)

[Cv - så gör du](#)

[Här hittar du jobben](#)

[Jobbintervju](#)

[Lön och förmåner](#)

[Personligt brev](#)

[Personliga egenskaper](#)

[Personligt varumärke](#)

[Podcast](#)

[Referenser](#)

[Sociala medier](#)

[Webbinarier](#)

[Nyheter](#)

[Yrke och framtid](#)

[Yrken A-Ö](#)

[Inspireras av ...](#)

[Månadens intervju](#)

[Yrkesfilmer](#)

[För dig som är ny i Sverige](#)

[Yrkeskompassen](#)

[Yrkesguiden](#)

[Tester och guider](#)

[Att välja yrke](#)

[Framtid och karriär](#)

[Intressetest](#)

[Självskatta dina kompetenser](#)

[Validera din kompetens](#)

[Arbetsmarknadsutbildningar](#)

[Sök arbetsmarknadsutbildningar](#)

[Utbildningar och studier](#)

[Starta eget företag](#)

[Direkthandel](#)

[Franchising](#)

[Informationsträffar om yrken, studier och starta eget](#)

[Utbildningsjournalen](#)

[Ung](#)

[Stöd och service](#)

[Ny i Sverige?](#)

[Om etableringsinsatser](#)

[Nyarbetslös eller varslad?](#)

[Under 25 år?](#)

[Arbetslös länge?](#)

[Funktionsnedsättning?](#)

[Arbetslivsinriktad rehabilitering](#)

[Ta del av våra aktiviteter](#)

[Ersättning från a-kassa](#)

[Ersättning vid program och resor](#)

[Stöd och insatser A-Ö](#)

[Blanketter och broschyrer](#)

[Broschyrer](#)

[Faktablad](#)

[På andra språk](#)

[Min sida](#)

[Rapportera dina aktiviteter](#)

[Problem att rapportera?](#)

[Min profil](#)

[Skriv in dig](#)

[Din handlingsplan](#)

[Komplettera dina meriter](#)

[Uppgifter om dig i vårt register](#)

[Dina kompletterande aktörer](#)

För arbetsgivare

[Hitta kandidater](#)

[Rekryteringsträff](#)

[Sök kandidater](#)

[Villkor för att använda Sök kandidater](#)

[Rekrytera utomlands](#)

[Rekrytera inom kultur och media](#)

[Kultur- och nöjesbanken](#)

[Bildbanken](#)

[Andra webbplatser inom kulturområdet](#)

[Rekrytera inom bygg](#)

[Rekrytera inom sjöfart](#)

[Blanketter och broschyrer](#)

[Broschyrer](#)

[Faktablad](#)

[Frågor och svar om nya matchningstjänsten](#)

[Nyheter](#)

[Annonsera](#)

[Annonsera](#)

[Direktöverförda annonser](#)

[Annonsera utan konto](#)

[Annonsera i Platsjournalen](#)

[Logotyper](#)

[Villkor för att annonsera](#)

[Rekryteringsguide](#)

[Kravprofil](#)

[Rekryteringsvägar](#)

[Kostnader](#)

[Diskriminering](#)

[Platsannons](#)

[Anställningsintervju](#)

[Urval](#)

[Referenser](#)

[Slutliga valet](#)

[Löneförhandling](#)

[Anställningsvillkor](#)

[Introduktion](#)

[Behov](#)

[Återkoppling](#)

[Webbinarier](#)

[Anställa med stöd](#)

[Anmäl varsel](#)

[Min sida](#)

[Skapa konto](#)

[Företaget](#)

[Om Min sida](#)

[Om oss](#)

[Om Arbetsförmedlingen](#)

[Verksamhet](#)

[Uppdraget](#)

[Vision och värdegrund](#)

[Förnyelseresan](#)

[Organisation](#)

[Styrelse](#)

[Ledningsgrupp](#)

[Regioner och marknadsområden](#)

[Styrning och resultat](#)

[Styrmodell](#)

[Författningssamling](#)

[Etablering av nyanlända](#)

[Om etableringsuppdraget](#)

[Insatser för nyanlända](#)

[Frågor och svar om etableringsuppdraget](#)

[Etableringsuppdraget i siffror](#)

[Främjandemedel för arbetsmarknadens
parter](#)

[Snabbspår](#)

[EU-projekt](#)

Samverkan

Arbetsinriktad rehabilitering

Digital tillgänglighet

Etableringsinsatser

Organiserad brottslighet

Ungdomsarbetslöshet

Samarbeten

Eures

Europeiska Unionen

Internationell utveckling

Kompletterande aktörer

Wapes

Historia

Statistik och publikationer

Statistik

Månadsstatistik

Veckostatistik

Varselstatistik

Tidigare statistik

Förklaring av statistiken

Prognoser

Syfte och resultat

Intervjuundersökningen

Historik

Rapporter

Arbetsmarknadsrapporter

Ekonomiska prognoser och utfall

Miljöledningsredovisningar

Årsrapporter arbetsmarknadspolitiska
program

Årsredovisningar

Åtterrapportering regleringsbrevsuppdrag

Remissvar

Författningssamling

Utbildningsmaterial

Pressrum

Pressmeddelanden

Debattartiklar

Arkiv

Nyheter

[Sjöberg bloggar](#)

[Pressbilder](#)

[Generaldirektören](#)

[Ledningen](#)

[Styrelsen](#)

[Regiondirektörer och
marknadsområdeschefer](#)

[Medarbetare](#)

[Genrebilder](#)

[Logotyp](#)

[Presskontakter](#)

[Prenumerera](#)

[Kalender](#)

[In English](#)

[Press contacts](#)

[Jobba hos oss](#)

[Sök jobb hos oss](#)

[Anmäl återanställningsrätt](#)

[För leverantörer](#)

[Pågående upphandlingar](#)

[Planerade upphandlingar](#)

[För anbudslämnare](#)

[Att bli leverantör](#)

[Att tänka på vid anbudsgivning](#)

[Utvärdering](#)

[Hur man klagar](#)

[Mervärdesskatt](#)

[Begära ut anbud](#)

[Elektronisk handel](#)

[Leverantöranslutning](#)

[Elektronisk faktura](#)

[För kompletterande aktörer,
utbildningsleverantörer och kommuner med
utbildningskontrakt](#)

[Stöd och matchning](#)

[Kommuner med utbildningskontrakt](#)

[Introduktion till arbete](#)

[Utbildning](#)

[Snabbspåren](#)

[Kontakt](#)

[Projekt Leverantörsersättning](#)

[Uppföljning](#)

[Planerade granskningar 2017](#)

[För kommuner](#)

Globalmeny

[Kontakt](#)

[Hitta din arbetsförmedling](#)

[Service via telefon](#)

[Kontakt för arbetsgivare](#)

[Nöjd eller missnöjd?](#)

[Teknisk support](#)

[Sociala medier](#)

[Other languages](#)

[Do you want to work in Sweden?](#)

[Activity report](#)

[Financial support](#)

[Support and matching](#)

[Self-assessment](#)

[Reactivate and relocate](#)

[Your first EURES job](#)

[Ditt första Eures-jobb](#)

[About us](#)

[International operation](#)

[Contact or visit us](#)

[Praise or complaints?](#)

[Press contacts](#)

[Brochures, reports and forms](#)

[Teckenspråk](#)

[Boka tolk när du skriver in dig på
Arbetsförmedlingen](#)

[Få hjälp av en dövkonsulent](#)

[Dövkonsulenter](#)

[Aktivitetsrapportering](#)

[Stöd av teckenspråkstolk](#)

[Extra stöd när du söker arbete](#)

[Du som är anställd och behöver
teckenspråkstolk](#)

[Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning](#)

[Lättläst](#)

[Om Arbetsförmedlingen](#)

[Att skriva en jobbsökan](#)

[CV](#)

[Personligt brev](#)

[Referenser](#)

[Hitta ditt nya arbete genom oss](#)

[Så här gör du för att bli inskriven](#)

[Att bli bättre på att söka jobb](#)

[Att hitta lediga jobb](#)

[Att söka akassa](#)

[Du kan få hjälp av vår personal](#)

[Du ska ha en handlingsplan](#)

[Därför är det viktigt att vara inskriven](#)

[Information om olika jobb och om att studera](#)

[Prata med](#)

[Träffar med arbetsgivare](#)

[Vi skyddar det du talar om](#)

[Sprid ditt CV](#)

[Sök jobb på bemanningsföretag](#)

[Praktik eller annat stöd](#)

[Sök jobb på flera olika sätt](#)

[Stöd till dig som har nedsatt arbetsförmåga](#)

[Stöd till dig som är ny i Sverige](#)

[Kontakta oss på Arbetsförmedlingen](#)

[För arbetssökande](#)

[För arbetsgivare](#)

Webbkarta

Arbetsmiljöarbete och inspektioner

Arbeta med arbetsmiljön

Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM

Tips och vägledning till ditt

arbetsmiljöarbete

Komma igång med arbetsmiljöarbetet

Ledningssystem

Dolda faror på arbetsplatsen

Säkerhetskultur – ett samspel mellan

människor och riskstyrning

Så här arbetar olika företag med

säkerhetskultur

Så här arbetar olika

branschorganisationer med

säkerhetskultur

Så här arbetar olika myndigheter med

säkerhetskultur

Forskning om säkerhetskultur

Jämställdhet i arbetsmiljön

Uppdrag att förbättra kvinnors

arbetsmiljö

Upphandling och arbetsmiljö

Arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön

Politikers arbetsmiljöansvar

Arbetsmiljöansvar i skolan

Arbetsmiljöreregler för vuxna praktikanter i

arbetsmarknadspolitiska program

Arbetstagarens deltagande i arbetsmiljöarbetet

Skyddsombud och arbetsmiljöombud

Exempel på begäran till arbetsgivaren

Elevskyddsombud

Lagar och andra regler om arbetsmiljö

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljöförordningen

Om arbetsmiljölagen

Arbetsstidslagen

Arbetsstidsförordningen

Om arbetsstidslagen

Lagen om arbetstid med mera i husligt
arbete

Föreskrifter

Unga i arbetslivet

För arbetsgivare till unga i arbetslivet

Arbetsuppgifter för minderåriga

Arbetsstider för minderåriga

Ansök om tillstånd för minderårigas

artistuppträdanden

Arbetsmiljön i olika branscher

Risker i arbetsmiljön för unga

Praktik för unga

Tillgänglig arbetsmiljö

Risker och åtgärder för en tillgänglig

arbetsmiljö

Ansvar för tillgänglighet

[Förebyggande arbete för en tillgänglig arbetsmiljö](#)
[Tillgänglighetsperspektiv i Arbetsmiljöverkets inspektioner](#)
[Inspektioner, utredningar och kontroller](#)
[Inspektion](#)
[Så går en inspektion till](#)
[Vilka inspekterar vi?](#)
[Aktuella inspektioner](#)
[Första linjens chefer](#)
[Socialsekreterarnas förändrade arbetsförhållanden](#)
[Skoltillsynen 2013-2016](#)
[Tillgänglighet 2015](#)
[Exempel på inspektioner](#)
[Inspektionsstatistik 2008-2015](#)
[Utredningar av allvarliga händelser](#)
[Utredningar av fallolyckor i byggbranschen 2009](#)
[Utredningar inom jord- och skogsbranschen 2010](#)
[Utredningar av truckolyckor 2011](#)
[Utredningar av entreprenadföretag 2012](#)
[Marknadskontroll av farliga produkter](#)
[Aktuell marknadskontroll](#)
[Genomförd marknadskontroll](#)
[Farliga produkter](#)
[Produktregler](#)
[Anmäl farliga eller bristfälliga produkter](#)

[Böter, straff och sanktionsavgifter](#)
[Sanktionsavgifter](#)
[Företagsbot](#)
[Kistaraset](#)
[Så överklagar du beslut](#)
[Arbetsmiljödomar](#)
[Utländsk arbetskraft i Sverige](#)
[Utstationering](#)
[Det här är utstationering](#)
[Anmäl utstationering](#)
[Sök utstationering](#)
[Din arbetsmiljö som utstationerad](#)
[Arbetsrätt och lön för dig som är utstationerad](#)
[Lex Laval – stridsåtgärder vid utstationering](#)
[Skatt och förmåner för dig som utstationerad](#)
[Kollektivavtal för utstationering](#)
[Vilka regler gäller för utländska arbetstagare och arbetsgivare](#)
[Svenska lagar och regler om arbetsmiljöbrott](#)
[Statistik över utstationering](#)
[Frågor och svar om utstationering](#)
[Länkar utstationering](#)
[Arbetsstillstånd och uppehållstillstånd](#)
[Om arbetstidslagen](#)
[Diskriminering, föräldraledighet och föreningsrätt](#)
[Kollektivavtalsparter](#)

Yrkeskvalificering

Användning av biocidprodukter klass

1

Arbete med medicinska kontroller

Dykeriarbete

Sprängarbas

Publikationer

Föreskrifter

Broschyrer

Böcker

Böcker listade i nummerordning

Presentationer

Rapporter

Checklistor

Skyltar

Kunskapssammanställningar

Arbetsskade- och arbetsmiljöstatistik

Arbetsmiljöverkets officiella
arbetsskadestatistik

Sök arbetsskadestatistik

Faktablad

Analysrapporter

Statistik om dödsolyckor i arbetet

E-tjänster och blanketter

Webbutbildningar

Arbetsmiljöcertifierade företag

Arbetsmiljö i samband med flyktingsituationen

Friska arbetsplatser för alla åldrar

Arbetsmiljöriksdagen 2016

Hälsa och säkerhet

Arbetsanpassning och rehabilitering

Arbetsställning och belastning – ergonomi

Arbetshöjd och arbetsyta

Sittande, stående och gående arbete

Manuell hantering

Repetitivt och handintensivt arbete

Arbete i kassa

Starkt styrt och bundet arbete

Frågor och svar om arbetsställning och
belastning

Buller

Huvudsakliga risker med buller

Ansvar för buller

Krav för olika bullernivåer

Förebyggande om buller

Utbildning om buller

Exempel på bulleråtgärder inom
industrin

Exempel på hur bullerskador kan
förebyggas

Mät buller med din mobiltelefon

Frågor och svar om buller

Fördjupning om buller och ljud

Särskilt drabbade av dålig ljudmiljö

Kalkylator för buller

Bullertermometer

Elektromagnetiska fält

Frågor och svar om elektromagnetiska fält

Graviditet och amning

Hudbesvär och hudskador

Risker för hudbesvär och hudskador

Hälso- och sjukvård

Huvudsakliga risker inom hälso- och sjukvården

Ansvar för arbetsmiljön inom hälso- och sjukvården

Förebyggande – att skapa en bra arbetsmiljö

Inspektioner av hälso- och sjukvården

Fördjupande läsning om hälso- och sjukvården

Frågor och svar om hälso- och sjukvården

Laser

Luftföroreningar och kemiska risker

Gränsvärden

Exponeringsbedömning av luftföroreningar, vägledning

EU-gränsvärden

Blanketter för redovisning av yrkeshygieniska mätningar

Svenska kriteriegruppen

Nordiska expertgruppen

Kvarts-stendamm

Farlig atmosfär

Huvudsakliga risker med arbete i farlig atmosfär

Ansvar för arbete i farlig atmosfär

Förebyggande arbete för att undvika risker för farlig atmosfär

Ordlista om arbete i farlig atmosfär

Fördjupning om arbete i farlig atmosfär

Frågor och svar om farlig atmosfär

Vägledningen till föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker

Om reglerna för kemiska risker

Vad menas med en kemisk riskkälla

För vem gäller föreskrifterna

Andra myndigheters kemiregler

Undersök och bedöm riskerna

Steg 1 Vilka är riskkällorna

Förteckna riskkällorna

Steg 2 Identifiera farliga situationer

Steg 3 Bestäm vilka åtgärder som behövs

Dokumentera

Luftföroreningar

Processer bildar

luftföroreningar

Bedöma om luften är

godtagbar

Samverkande effekter

Jämförelse mot gränsvärdet

Informera, dokument

Hur omfattande informationen behöver vara

Information om produkter

Avfall

Rutiner, instruktioner

Vilka rutiner som behövs

[Vad ska ingå i
hanteringsinstruktioner](#)
[Beredskapsplan](#)
[Mer om beredskapsplanen](#)
[Information från leverantören](#)
[Leverantörens märkning](#)
[Innehåll av säkerhetsdatablad](#)
[Märkning](#)
[Märkning av rörledningar](#)
[Skyltning, förvaring, och behållare](#)
[Inandningsrisker](#)
[Andningsskydd är en
nödlösning](#)
[Effektiv processventilation
nära källan](#)
[Förbud mot organiska
lösningsmedel](#)
[Arbete i cistern, brunn eller silo](#)
[Skydd för hud och hygienåtgärder](#)
[Klassificering av produkter](#)
[Ögonskydd, ögonspolning och
nöddusch](#)
[Brand och explosion](#)
[När det finns brandrisk](#)
[Regler om brandfarliga varor](#)
[Arbetstillstånd](#)
[Farliga reaktioner](#)
[Allergiframkallande ämnen](#)
[Ytterligare krav för vissa
allergener](#)

[Kort om tillämpningen för
olika produkttyper](#)
[Cancerframkallande ämnen](#)
[CMR-klassificerade kemiska
produkter](#)
[Registrering](#)
[Lövträ](#)
[Reachförordningen](#)
[Mer om Reachförordningen](#)
[Arbetsmiljökrav enligt Reach](#)
[Nanomaterial](#)
[Läkar- och hälsoundersökningar](#)
[Arbetsgivarens ansvar för läkar- och
hälsoundersökningar](#)
[Läkarundersökningar och
hälsoundersökningar för dig som
arbetstagare](#)
[Vårdpersonal som utför läkar- och
hälsoundersökningar](#)
[Så hanterar du som vårdpersonal
resultaten av läkar- och
hälsoundersökningar](#)
[Läkares anmälan](#)
[Farliga ämnen – läkar- och
hälsoundersökningar](#)
[Farligt arbete – läkar- och
hälsoundersökningar](#)
[Andra obligatoriska kontroller](#)
[Omsorg och sociala tjänster](#)
[Risker inom omsorg och sociala tjänster](#)

[Ansvar för arbetsmiljön inom omsorg och sociala tjänster](#)
[Förebyggande insatser inom omsorg och sociala tjänster](#)
[Inspektioner av omsorg och sociala tjänster](#)
[Arbetsmiljön för personliga assistenter](#)
[Frågor och svar om omsorg och sociala tjänster](#)
[Personlig skyddsutrustning](#)
[Ansvar för skyddsutrustning](#)
[Förebyggande – att välja skyddsutrustning](#)
[Hörselskydd](#)
[Olika typer av hörselskydd](#)
[Ögon- och ansiktsskydd](#)
[Skyddsskor](#)
[Personlig fallskyddsutrustning](#)
[Huvudskydd](#)
[Skyddskläder](#)
[Skyddshandskar](#)
[Andningsskydd](#)
[Flytvästar](#)
[För tillverkare och importörer](#)
[Fördjupning om personlig skyddsutrustning](#)
[Psykisk ohälsa, stress, hot och våld](#)
[Hot och våld](#)
[Inspektioner om hot och våld](#)
[Rån, hot och våld i butiker](#)
[Frågor och svar om hot och våld](#)
[Kränkande särbehandling och mobbning](#)
[Frågor och svar om mobbning](#)
[Psykiska aspekter på tillgänglighet](#)

[Stress](#)
[Frågor och svar om stress](#)
[Frågor och svar om organisatorisk och social arbetsmiljö](#)
[Utmaningen – en film om den sjuka jobbstressen](#)
[Din delaktighet är viktig](#)
[Frågor och svar arbetstagare](#)
[Ditt ansvar som arbetsgivare](#)
[Frågor och svar arbetsgivare utmaningen](#)
[Sjukdomar, smitta och mikrobiologiska risker](#)
[Smittrisker i arbetsmiljön](#)
[Huvudsakliga risker med smitta](#)
[Ansvar för smittrisker i arbetsmiljön](#)
[Förebyggande åtgärder mot smittrisker](#)
[Branscher med mikrobiologiska arbetsmiljörisker](#)
[Fördjupning om smittrisker i arbetsmiljön](#)
[Frågor och svar om smittrisker i arbetsmiljön](#)
[Mögel, organiskt damm, toxiner och andra mikrobiologiska arbetsmiljörisker](#)
[Huvudsakliga risker med mögel, organiskt damm och toxiner](#)
[Ansvar för mikrobiologiska arbetsmiljörisker](#)
[Förebyggande åtgärder mot mögel, organiskt damm och toxiner](#)

[Fördjupning om mögel, organiskt damm, toxiner och andra mikrobiologiska arbetsmiljörisker](#)
[Användning av mikroorganismer](#)
[Huvudsakliga risker vid användning av mikroorganismer](#)
[Ansvar vid användning av mikroorganismer](#)
[Förebygg riskerna med mikroorganismer](#)
[Utredning, riskbedömning och skyddsnivåer](#)
[Riskklasser och klassificering av smittämnen](#)
[Mikrobiologiska säkerhetsbänkar](#)
[Tillstånd och anmälan för användning av mikroorganismer](#)
[Frågor och svar om mikroorganismer](#)
[Fördjupning om mikroorganismer](#)
[Innesluten användning av GMM](#)
[Huvudsakliga risker med GMM](#)
[Ansvar för innesluten användning av GMM enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen](#)
[Förebygg skador på människors hälsa och miljön vid innesluten användning av GMM](#)
[Anmälan och tillstånd för GMM-verksamhet](#)
[Inspektioner av GMM-verksamhet](#)

[Fördjupning om innesluten användning av GMM](#)
[Frågor och svar om GMM](#)
[Säkerhet i trafiken](#)
[Huvudsakliga risker i trafiken](#)
[Ansvar för säkerhet i trafiken](#)
[Förebyggande arbete för ökad trafiksäkerhet](#)
[Åtgärder för att öka trafiksäkerheten](#)
[Vibrationer](#)
[Risker med vibrationer](#)
[Ansvar för att minska vibrationer](#)
[Förebyggande för att minska vibrationer](#)
[Statistik om vibrationer](#)
[Inspektioner om vibrationer](#)
[Frågor och svar om vibrationer](#)
[Fördjupning om vibrationer](#)
[Poängmetoden](#)
[Vibrationskalkylatorn](#)
[Inomhusmiljö](#)
[Arbete i någon annans hem](#)
[Risker vid hushållsarbete](#)
[Ansvar för arbetsmiljön vid hushållsarbete](#)
[Förebygg – skapa bra arbetsmiljö vid hushållsarbete](#)
[Dator- och bildskärmsarbete](#)
[Inomhusmiljö och hälsobesvär](#)
[Fördjupning inomhusmiljö och hälsobesvär](#)
[Ljud och akustik](#)
[Belasta rösten rätt](#)
[Ljus och belysning](#)
[Belysning på kontor](#)

Lokaler och arbetsutrymme

Lokalernas storlek

Olika typer av kontorslokaler

Golv

Utrymning

Tillgängliga lokaler

Luft och ventilation

Risker med dålig ventilation

Ansvar för ventilation

Förebygg dålig luft

Fördjupning om luft och ventilation

Frågor och svar om luft och ventilation

Städning

Temperatur och klimat

Fördjupning om temperatur och klimat

Frågor och svar om temperatur och klimat

Kylta livsmedelslokaler

Fördjupning om kylta

livsmedelslokaler

Produktion, industri och logistik

Arbete med djur

Risker med djur

Ansvar för arbete med djur

Fördjupning om arbete med djur

Frågor och svar om arbete med djur

Asbest

Huvudsakliga risker med asbest

Ansvar vid hantering av asbest

Här finns asbest

Förebyggande arbete med asbest

Tillstånd, anmälan och blanketter för asbest

Anmälan om rivning av asbest

Ansökan om tillstånd för rivning av asbest

När tillstånd avslås och återkallas för asbest

Privatpersoners hantering av asbest

Frågor och svar om asbest

Fördjupning om asbest

Byggnads- och anläggningsarbete

Risker vid byggnads- och anläggningsarbeten

Arbetsmiljöplan och dess risker

Fall - arbete som utförs på

höjd över 2 meter

Schaktningsarbete med risk för ras

Arbete med farliga kemiska och biologiska ämnen

Arbete vid

högspänningsledningar

Arbete med drunkningsrisk

Arbete under jord – tunnlar, brunnar, rör

Arbete med dykarutrustning

Arbete i kassun

Sprängning och arbete med sprängämnen

Arbete med tunga byggelement och formbyggnadselement

Arbete intill vägar och järnvägar

[Rivning av bärande konstruktioner och hälsofarliga material](#)
[Fysiska risker vid byggnads- och anläggningsarbete](#)
[Psykosociala arbetsmiljörisker vid byggnads- och anläggningsarbete](#)
[Ansvar vid byggnads- och anläggningsarbete](#)
[Arbetsmiljöplan](#)
[Förebygg risker på byggarbetsplatsen](#)
[Förhandsanmälan av byggarbetsplats](#)
[Om något händer på byggarbetsplatsen](#)
[Tänk på detta vid byggnadsarbete](#)
[Frågor och svar om byggnads- och anläggningsarbete](#)
[Fördjupning om byggnads- och anläggningsarbete](#)
[Snöskottning](#)
[Projektera och bygga restaurang](#)
[Lokaler](#)
[Arbetsutrustning](#)
[Arbetshöjd](#)
[Fordon](#)
[Fordonsklimat](#)
[Fördjupning om fordonsklimat](#)
[Truckar](#)
[Frågor och svar om truckar](#)
[Jordbruk och skogsbruk](#)
[Jordbruk](#)
[Huvudsakliga risker inom jordbruk](#)

[Ansvar för arbetsmiljön inom jordbruk](#)
[Förebygg risker inom jordbruk](#)
[Statistik om olyckor inom jordbruk](#)
[Inspektioner inom jordbruk](#)
[Frågor och svar om jordbruk](#)
[Andra aktörer inom jordbruk](#)
[Skogsbruk](#)
[Risker inom skogsbruket](#)
[Ansvar för arbetsmiljön inom skogsbruket](#)
[Förebygg risker inom skogsbruket](#)
[Statistik om skogsbruket](#)
[Inspektioner av skogsbruk](#)
[Fördjupning om skogsbruk](#)
[Frågor och svar om skogsbruket](#)
[Växtskyddsmedel, bekämpningsmedel](#)
[Förebyggande – skydda dig mot växtskyddsmedel](#)
[Förebyggande – använd rätt sprutor](#)
[Kemitillstånd](#)
[Cancerframkallande ämnen](#)
[Allergiframkallande ämnen](#)
[Reproduktionsstörande ämnen](#)
[Bekämpningsmedel](#)
[Asbest](#)
[Ämne – grupp A](#)
[Ämne – grupp B](#)
[Produktval och arbetsmetod](#)
[Maskiner och arbetsutrustning](#)
[Lyftanordningar och lyftredskap](#)

[Fördjupning om lyftanordningar](#)
[Akrediterade kontrollorgan](#)
[Frågor och svar om lyftanordningar](#)
[Maskiner](#)
[Ansvar för maskiner](#)
[Frågor och svar om maskiner](#)
[Arbetsutrustning i restaurangkök](#)
[CE-märkning](#)
[Ställningar](#)
[Huvudsakliga risker med ställningar](#)
[Ansvar vid hantering av ställningar](#)
[Förebyggande arbete med ställningar](#)
[Frågor och svar om ställningar](#)
[Fördjupning om ställningar](#)
[Arbetskadestatistik om ställningar](#)
[Transport och kommunikationer](#)
[Huvudsakliga risker inom transport och kommunikationer](#)
[Arbetsmiljöer inom transport och kommunikationer](#)
[Fördjupning om transport och kommunikationer](#)
[Frågor och svar om transport och kommunikationer](#)
[Tryckkärl och trycksatta anordningar](#)
[Risker med tryckkärl](#)
[Ansvar för tryckkärl](#)
[Förebygg – använd tryckkärl på rätt sätt](#)
[Fördjupning om tryckkärl](#)
[Vindkraftverk](#)
[Vanliga risker vid arbete med vindkraftverk](#)

[Arbetsmiljöansvar för vindkraftverk](#)
[Förebygg riskerna vid vindkraftverk](#)
[Inspektioner av vindkraftverk](#)
[Frågor och svar om vindkraftverk](#)
[Andra aktörer om vindkraftverk](#)
[Om oss](#)
[Kontakta oss](#)
[Kontaktformulär](#)
[Kontakt via e-post](#)
[Organisation](#)
[Ledningsgrupp](#)
[Administration och analys](#)
[HR](#)
[Inspektion](#)
[Internationella frågor](#)
[Juridik](#)
[Kommunikation](#)
[Regler](#)
[Våra regionkontor](#)
[Vårt uppdrag](#)
[Vår verksamhet](#)
[Arbetsmiljöforskning](#)
[Funktionshinder i arbetslivet](#)
[Årsredovisningar och budgetunderlag](#)
[Regel- och föreskriftsarbete](#)
[Remisser](#)
[Remisser från Regeringskansliet](#)
[EU-arbete](#)
[Press](#)
[Kontaktpersoner för press](#)
[Bilder och logotyp](#)

[Erna Zelmin-Ekenhem](#)
[Pressmeddelanden](#)
[Lediga jobb](#)
[Beslut om anställning](#)
[Sök i Arbetsmiljöverkets diarium](#)
[Kalendarium](#)
[Träffa Arbetsmiljöverket på Fastfood and
cafe-mässan](#)
[Arbetsolycksrisk](#)
[Företagshälsovården kan bidra till en
jämfästlld arbetsmiljö](#)
[Historik](#)
[Lättläst](#)
[Om Arbetsmiljöverket](#)
[Arbetsmiljöarbete](#)
[Ansvar och samarbete i
arbetsmiljöarbetet](#)
[Vem ska göra vad?](#)
[Bestäm vem som ska göra vad](#)
[Bedöm risker och åtgärda](#)
[Upptäck risker i god tid](#)
[Vad ska du göra vid varsel och
uppsägningar?](#)
[Regler som styr din arbetsmiljö](#)
[Så ser vi till att reglerna följs](#)
[Skyddsombud](#)
[Anmäl arbetsskador](#)
[Broschyrer](#)
[Kontakta Arbetsmiljöverket](#)
[Teckenspråk](#)
[Om webbplatsen](#)

[RSS - prenumerera på nyheter och
evenemang från kalendariet.](#)
[Behandling av personuppgifter](#)
[Webbkarta](#)
[Cookies](#)

Hitta statistik

Sök

Statistik efter ämne

[Arbetsmarknad](#)
[Befolkning](#)
[Boende, byggande och bebyggelse](#)
[Demokrati](#)
[Energi](#)
[Finansmarknad](#)
[Handel med varor och tjänster](#)
[Hushållens ekonomi](#)
[Hälso- och sjukvård](#)
[Jord- och skogsbruk, fiske](#)
[Kultur och fritid](#)
[Levnadsförhållanden](#)
[Miljö](#)
[Nationalräkenskaper](#)
[Näringsverksamhet](#)
[Offentlig ekonomi](#)
[Priser och konsumtion](#)
[Rättsväsende](#)
[Socialförsäkring m.m.](#)
[Socialtjänst m.m.](#)
[Transporter och kommunikationer](#)
[Utbildning och forskning](#)

Statistikdatabasen

[Senast publicerade tabeller](#)
[Spara sökningen](#)

[Kom igång med Statistikdatabasen](#)

Artiklar

Statistiknyheter

[Kommande statistiknyheter](#)
[Tidigare statistiknyheter](#)

Publiceringskalender

[Visa detaljerad information](#)

Böcker och rapporter

[Tidskriften Valfärd](#)
[Statistik för alla](#)
[Historisk statistik](#)

Historisk statistik

[Digitaliserat äldre tryck](#)
[Digitaliserat - Sök publikationer efter ämne](#)
[Digitaliserat - Statistik efter serie](#)
[Digitaliserat - Teori och metod](#)
[Digitaliserat - Statistisk årsbok för Sverige 1914-2001](#)
[SCB:s samlingar av tryckt statistiklitteratur](#)
[Utvalda källor efter ämne](#)
[Bibliografier](#)

Regional statistik och kartor

[Statistikatlasen](#)
[Geodata](#)
[Regionala korttidsindikatorer](#)
[Regionala indelningar](#)
[Statistik i samarbete med andra](#)
[Annan regional statistik](#)

Internationell statistik

[EU-statistik](#)
[Internationell statistik efter ämne](#)

Övriga källor till svensk statistik

Temaområden

[Informationsteknik](#)
[Integration](#)
[Jämställdhet](#)
[Löner och arbetskostnader](#)
[Sjukfrånvaro och ohälsa](#)
[Sveriges ekonomi](#)

Nyckeltal för Sverige

Våra tjänster

Insamling och undersökning

[Datainsamling](#)
[Test av frågor och blanketter](#)
[Skräddarsydd avfallsstatistik](#)
[Kund- och brukarundersökningar](#)
[SCB:s medborgarundersökning](#)
[Medarbetarundersökningar](#)
[Arbetsmiljöundersökningar](#)

Regionala statistikprodukter

[Befolkningsprognoser](#)
[Regionala konjunkturbarometrar](#)
[Boendeprofiler](#)
[Färdiga tabellpaket](#)
[Högskolestatistik](#)
[Kommunfakta](#)
[Lokalekonomisk analys \(LEA\)](#)
[Marknadsprofiler](#)
[Regional jämställdhetsstatistik](#)
[SCB:s Närområdesprofil](#)
[Care Need Index \(CNI\)](#)

Branschnyckeltal

Företagsregistret

[Registrets tjänster](#)
[Aktuell statistik ur Företagsregistret](#)
[Variabelbeskrivning](#)
[Prislista](#)
[Vanliga frågor](#)

Myndighetsregistret

Index

[Löner och arbetskostnader](#)
[Producent- och importpriser](#)
[Konsumentpriser](#)
[Bygg- och fastighetspriser](#)
[Omsättning och handel](#)
[Industri och utrikeshandel](#)
[Internationella index](#)
[Övriga index](#)

Beställa mikrodata

[Så här beställer du](#)
[Vilka regler gäller?](#)
[Vilka mikrodata finns?](#)
[MONA - leveranssystemet för mikrodata](#)
[Registerdata vid andra myndigheter](#)

Kurser och seminarier

Verktyg

[Program för px-filer](#)
[Leveransportal för uppdragsleveranser](#)
[OECD eXplorer](#)

Dokumentation

Dokumentationer

[Kvalitet och framtagning](#)

[Mikrodata och klassifikationer](#)

Klassifikationer och standarder

[Regionala indelningar](#)

[Familj, civilstånd och sammanboende](#)

[Indelning av institutionella enheter](#)

[Kombinerade nomenklaturen \(KN\)](#)

[Standard för svensk näringsgrensindelning \(SNI\)](#)

[Standard för svensk indelning av forskningsämnen
2011](#)

[Standard International Trade Classification \(SITC\)](#)

[Standard för svensk produktindelning efter näringsgren
\(SPIN\)](#)

[Svensk utbildningsnomenklatur \(SUN\)](#)

[Tjänstebenämningar](#)

[Internationella indelningar](#)

[Utländsk/svensk bakgrund](#)

[Standard för svensk yrkesklassificering \(SSYK\)](#)

[Socioekonomisk indelning \(SEI\)](#)

Publikationer om statistiska metoder

[Meddelande i samordningsfrågor \(MIS\)](#)

[Metodrapporter från SCB 1978-1986](#)

[Fristående metodrapporter från SCB 1993-1994](#)

[Forsknings- och utvecklingsrapporter från SCB
1987-2012](#)

[Bibliografier över metodartiklar 1988-1992](#)

[Current best methods \(CBM\) och handböcker](#)

[Journal of Official Statistics \(JOS\)](#)

Att använda SCB:s arkiv

[Arkivbeskrivning](#)

Statistikguiden

[Introduktion till statistik](#)

[Undersökning och urval](#)

[Kvalitet i statistiken](#)

[Räkna rätt](#)

[Trender och analyser](#)

[Övningsuppgifter](#)

Lämna uppgifter

Företag

[Regelverk och samråd](#)

[Vanliga frågor](#)

Offentlig sektor

[Regelverk och samråd](#)

[Information till kommuner, skolor och
systemleverantörer](#)

Privatperson

[Att lämna uppgifter](#)

[Regelverk](#)

[Vanliga frågor](#)

Information till systemleverantörer

[Ekonomi](#)

[Löner](#)

[Utbildning](#)

Om SCB

Nyheter och pressmeddelanden

[Presskontakter](#)

[Pressbilder](#)

[Bevaka nyheter från SCB](#)

Kontakta oss

[Studiebesök](#)
[Statistikservice](#)

Jobba hos oss

[Det här erbjuder vi](#)
[Arbetsuppgifter](#)
[Dina kvalifikationer](#)
[För studie- och yrkesvägledare](#)
[Ämnen för examensarbeten](#)

SCB:s verksamhet

[Organisation](#)
[Regelverk och policyer](#)
[Verksamhetsplaner och budgetunderlag](#)
[Årsredovisningar](#)
[Kvalitetsarbete](#)
[Miljöarbete](#)
[Råd och nämnder](#)
[Departementsremisser](#)
[Myndighetsremisser](#)
[Aktuella upphandlingar](#)
[SCB:s historia](#)

Sveriges officiella statistik

[Statistikansvariga myndigheter](#)
[Officiell statistik efter ämne](#)
[Riktlinjer och handböcker](#)

Internationellt statistiksamarbete

[Europeiska statistiksystemet \(ESS\)](#)
[Internationella riktlinjer för statistik](#)

SCB:s samarbetsprojekt i världen

[Pågående utlandsprojekt](#)

Registerutdrag enligt

personuppgiftslagen

Öppna data, API

[API för Statistikdatabasen](#)

[Statistikdatabasen](#)

[Regional statistik och kartor](#)

[Internationell statistik](#)

[Temaområden](#)

[Historisk statistik](#)

Rättsväsende

Anmälda brott

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar typ av brott som anmälts och registreras i riket, i län, i kommuner eller i stadsdelarna i Göteborg, Malmö och Stockholm.

Handlagda brott

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar de uppklarade brottsens omfattning, struktur, andelen brott som klaras upp, regionala fördelning och utveckling över tid.
Statistiken baseras på beslut som fattas av polisen och åklagarna. Vissa av dessa beslut definieras som brottsuppklarande.

Handlagda brottsmisstankar

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Konstaterade fall av anmält dödligt våld

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)

Kriminalstatistik

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar anmälda brott, uppklarade brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott.

Misstänkta personer

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar skäligen misstänkta personer fördelat på ålder, kön och regionalt för olika brottstyper. Dessutom redovisas hur många brott som de misstänkta personerna deltagit i (brottsdeltagande).

Domstolsstatistik

Statistikansvarig myndighet: Domstolsverket
Statistiken visar bland annat inkomna och avgjorda mål, konkurser och domstolsärenden och

avgjorda tvistemål avseende familjerätt, men även handläggningsordning, handläggningstid och överklagande- och ändringsfrekvens.

Personer lagförda för brott

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar bland annat lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd redovisat efter ålder, kön och regional fördelning.

Personer lagförda för narkotikabrott

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar typ av gärning, typ av preparat och vikt, omfattningen och utvecklingen av narkotikabrottsligheten och påföljdernas inriktning och omfattning fördelat efter den lagfördes ålder och kön och var lagföringsbeslutet fattades.

Kriminalvård

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar bland annat personer dömda till fängelse som avtjänas i anstalt eller med intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV), personer som är villkorligt frigivna från anstalt och personer dömda till skyddstillsyn. Statistiken visar också antal häktade personer, permissioner och avvikelser.

Återfall i brott – preliminär statistik

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar personer som återfaller i lagförd brottslighet fördelat på kön, ålder samt tidigare kriminell belastning, tid till första återfall, antal återfall och risk för återfall.

Återfall i brott – slutlig statistik

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Statistiken visar personer som återfaller i lagförd brottslighet fördelat på kön, ålder samt tidigare kriminell belastning, tid till första återfall, antal återfall och risk för återfall.

Brott Dömda Lagförda Påföljd Straff Åtal Återfall i brott

Socialförsäkring m.m.

Barnbidrag

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal mottagare av barnbidrag och utbetalt belopp.
Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal hushåll med bostadsbidrag samt genomsnittlig bidragsgrundande inkomst, bostadskostnad och utbetalt bostadsbidrag fördelat på kön, län, bidragsgrundande inkomst, typ av hushåll och typ av bostad.

Föräldraförsäkring

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken över föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning visar antal mottagare, antal barn, antal och andel utbetalda nettodagar samt utbetalt belopp. Statistiken är fördelad bland annat på kön, ålder, län, kommun, utbildningsnivå, dagtyp och barnets födelseår.

Jämställdhetsbonus

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal beviljade individer, antal utbetalda nettodagar och utbetalt belopp fördelat på ålder och län.

Underhållsstöd

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan. Statistiken visar antal barn, antal boföräldrar, antal bidragsskyldiga föräldrar samt utbetalt, debiterat och inbetalt belopp fördelat efter kön och län.

Vårdbidrag

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan. Statistiken visar antal mottagare, antal barn och utbetalt månadsbelopp fördelat på ålder, län, omfattning på vårdbidraget och nivå på merkostnadsersättningen.

Assistansersättning

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal assistansberättigade och antalet beviljade timmar per vecka fördelat på ålder, personkrets, län och typ av anordnare.

Bilstöd

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal personer med beviljat bilstöd fördelat på ålder och bidragsgrupp.

Dagersättning sjukförmåner

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan. Statistiken visar för sjukpenning och rehabiliteringspenning utbetalningarnas omfattning i kronor och antal dagar under referensperioden och för närståendepenning redovisas antal vårdare och vårdade samt antal dagar.

Handikappersättning

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal mottagare och utbetalt månadsbelopp fördelat på ålder, län och ersättningsnivå.

Ohälsomått

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken inkluderar bland annat måtten ohälsotoalet, sjuktalet och sjuktalet. Syftet är att redovisa antal utbetalda dagar med ersättning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom per person (registrerad försäkrad) och år. Statistiken är fördelad på bland annat kön, ålder, län och kommun och förmån.

Registrerade försäkrade

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan

Statistiken visar antal registrerade försäkrade från och med år 1970 fördelat på kön, ålder och län. För försäkrade från och med år 1999 finns mer detaljerade tabeller. Måttet avser antalet registrerade försäkrade den 31 december.

Sjuk- och aktivitetsersättning

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal mottagare, antal nybeviljade mottagare och utbetalt belopp fördelat på kön, ålder, län, omfattning och beloppstyp (inkomstrelaterad ersättning, garantiersättning). Statistiken visas för sjukersättning och aktivitetsersättning samt sjuk- och aktivitetsersättning tillsammans.

Sjukfall

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar sammanhängande perioder av utbetalda dagar av sjukpenning, rehabiliteringspenning och/eller arbetsskade-sjukpenning (så kallade sjukfall).
Inkomst, Socialförsäkring

Utbetalningar av arbets- och yrkesskadelivräntor (exkl. arbetsskadelivräntor till efterlevande)

Statistikansvarig myndighet: Försäkringskassan
Statistiken visar antal livräntetagare, antal livräntor och årsbelopp fördelat bland annat på kön och ålder. Även måttet antal beslut fördelat på beslutstyp (bifall/avslag), skadetyper och diagnos finns.

Barnpension och/eller efterlevandestöd till barn

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten

Bostadstillägg till pensionärer

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten

Efterlevandelivräntor enligt socialförsäkringsbalken (SFB)

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten

Statistiken redovisar ordinarie utbetalningar av efterlevandelivräntor enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Efterlevandepension till vuxna

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten

Intjänad pensionsrätt i den allmänna pensionen

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten
Statistiken visar intjänad pensionsrätt, genomsnittligt pensionsunderlag, pensionsbehållning och genomsnittligt belopp.

Pensionsutbetalningar i det allmänna pensionssystemet

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten
Statistiken visar de ordinarie månadsutbetalningarna av allmänna pensioner som utbetalas till berättigade.

Premiepensionssparande

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten
Statistiken belyser antal personer inom premiepensionssystemet och marknadsvärde.

Utbetalningar av äldre försörjningsstöd

Statistikansvarig myndighet: Pensionsmyndigheten

Socialtjänst m.m.

Insatser för barn och unga – mängduppgifter

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar socialtjänstens insatser för barn och unga och innehåller uppgifter om individinriktade insatser för barn och unga som görs med stöd av socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Insatser för barn och unga enligt SoL och LVU

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar omfattningen av omedelbara omhändertaganden och placering för vård utanför det egna hemmet enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) för barn och unga i åldern 0–20 år.

Statistik om ekonomiskt bistånd

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken ger en samlad bild av omfattningen av ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (SoL) och utbetald introduktionsersättning för flyktingar (introduktionsersättning redovisas mellan åren 1993-2011).

Statistik om familjerätt

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken innehåller uppgifter om kommunernas insatser inom familjerätten enligt bestämmelserna i föräldrabalken och socialtjänstlagen. Det kan till exempel röra sig om fastställande av faderskap, vårdnadsutredning och adoptionsutredningar.

Statistik om förvaltningsrättsbeslut enligt LVM

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistik över socialtjänstens insatser för vuxna personer med missbruk- och beroendeproblem.

Statistik om insatser till vuxna prsoner med missbruk och beroende

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar insatser avseende bistånd för boende, individuellt behovsprövade öppna insatser, frivillig institutionsvård, familjehemsvård och tvångsvård på institution för vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem.

Statistik om kommunal familjerådgivning

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken innehåller mängduppgifter om rådgivning som bedrivits eller bekostats av samtliga kommuner i Sverige. Syftet med statistiken är att visa omfattningen av den kommunala familjerådgivningen.

Statistik om missbrukarvård enligt LVM

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar socialtjänstens insatser för vuxna personer med missbruks- och beroendeproblem.

Statistik om vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar socialtjänstens boendeinsatser och anhörigstöd till vuxna personer som inte har ett eget missbruk.

Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar personer med insatser enligt lagen om stöd och

service till vissa funktionshindrade som ges av kommuner och landsting.

Statistik om socialtjänstinsatser för äldre

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar antalet äldre personer med insatser enligt socialtjänstlagen. Insatser som presenteras är bland annat hemtjänst, särskilt boende, dagverksamhet och korttidsplats.

Statistik om socialtjänstinsatser till personer med funktionsnedsättning

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar antalet personer med funktionsnedsättning med insatser enligt socialtjänstlagen. Insatser som presenteras är bland annat boendestöd, hemtjänst och boende.

Statistik om äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform

Statistikansvarig myndighet: Socialstyrelsen (SoS)

Statistiken visar insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) till äldre samt till personer i åldern 0–64 år med funktionsnedsättning. I statistiken syns fördelningen mellan insatser utförda i enskild och kommunal regi.

Barn Bidrag Ekonomi Familj Funktionsnedsättning Hushåll Inkomst
LSS Missbruk och beroende Omsorg Separationer Socialtjänst
Välfärd Äldreomsorg

Justitiedepartementet 6/2 2017

Justitiedepartementet ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland annat polisen, åklagarväsendet, domstolarna, kriminalvården samt för migrations- och asylfrågor och krisberedskap. Justitiedepartementet ansvarar för lagstiftningen inom områdena statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt.

Områden

[Asyl](#)

[Bekämpning av terrorism](#)

[Brottsbekämpande och brottsförebyggande](#)

[Civilt försvar](#)

[Familjerätt](#)

[Grundlagar och integritet](#)

[Krisberedskap](#)

[Migration](#)

[Rättssäkerhet och rättstrygghet](#)

[Rättsväsendet](#)

Relaterad navigering

- [Justitie-departementets delar i statens budget](#)
- [Rättsdokument](#)
- [Utredningar och kommittéer](#)
- [Myndigheter med flera](#)
- [Remisser](#)
- [Organisation](#)
- [Kontakt](#)
- [Internationellt rättsligt samarbete](#)

Myndigheter

- [Brottsförebyggande rådet \(Brå\)](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Brottsoffermyndigheten \(BrOM\)](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Datainspektionen](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Domarnämnden](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Ekobrottsmyndigheten \(EBM\)](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Gentekniknämnden](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Inspektionen för strategiska produkter, ISP](#)
08 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Justitiekanslern \(JK\)](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Kriminalvården](#)
05 januari 2015 från [Justitiedepartementet](#)
- [Kustbevakningen \(KBV\)](#)
17 december 2014 från [Justitiedepartementet](#)

Morgan Johansson

Justitie- och migrationsminister

[Justitiedepartementet](#)

"Alla samhällen kan skapa frihet för ett fåtal. Men frihet för flertalet kan bara förverkligas i ett jämlikt samhälle."

Morgan Johanssons områden

[Asyl](#)

[Familjerätt](#)

[Grundlagar och integritet](#)

[Migration](#)

[Rättsväsendet](#)

Relaterad navigering

- [Cv](#)
- [Statssekreterare](#)
- [Presskontakter](#)
- [Pressbilder](#)
- [E-post till registrator](#)
- [Kontakt](#)

Anders Ygeman

Inrikesminister

[Justitiedepartementet](#)

"När individen är som svagast ska samhället vara som starkast."

Anders Ygemans områden

[Bekämpning av terrorism](#)

[Brottsbekämpande och brottsförebyggande](#)

[Civilt försvar](#)

[Krisberedskap](#)

[Rättsväsendet](#)

Relaterad navigering

- [Cv](#)
- [Statssekreterare](#)
- [Presskontakter](#)
- [Pressbilder](#)
- [E-post till registrator](#)
- [Kontakt](#)

Brottsbekämpande och brottsförebyggande

Området beskriver hur samhället förebygger och bekämpar brottslig verksamhet till exempel genom insatser från polis och kriminalvård.

Relaterad navigering
Ansvarigt departement

[Justitiedepartementet](#)
Genvägar

[Regeringens satsning på brottsförebyggande arbete](#)

[En samlad insats mot organiserad brottslighet](#)

Aktuellt om brottsbekämpande och brottsförebyggande

Skärpta straff för handgranater och andra explosiva varor

I en remiss till Lagrådet föreslår regeringen att straffskalan för olovlig hantering av explosiva varor, som exempelvis handgranater, ändras till de straffnivåer som gäller för vapenbrott.

[Pressmeddelande: Regeringen föreslår skärpta straff för handgranater och andra explosiva varor](#)

[Lagradsremiss: Skärpta straff för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor](#)

Sveriges alla förskolor får ny handledning om våld i hemmet

Onsdagen den 30 november presenterade regeringen tillsammans med Brottsoffermyndigheten en handledning för förskolepersonal om hur man kan samtala med små barn om brott, känslor och rättigheter. Presentationen hölls på förskolan Snäckbacken i Sollentuna tillsammans med en grupp förskolebarn och deras pedagoger
[Pressmeddelande: Sveriges alla förskolor får ny handledning om våld i hemmet](#)

Snabbare lagföring av brott

Justitie- och migrationsministern har gett lagmannen vid Stockholms tingsrätt Stefan Strömberg i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder som leder till en snabbare lagföring av brott, exempelvis särskilda snabbförfaranden och jourdomstolar. En delredovisning ska lämnas den 1 augusti 2017 och i övrigt ska uppdraget redovisas den 15 april 2018.

[Pressmeddelande: Snabbare lagföring av brott](#)

Besök i Göteborg gav kunskap om de som lämnar fängelse

Övergången från anstalt till frihet är en kritisk tidpunkt när det gäller risken för återfall i brott och många klienter har då behov av hjälp från flera olika håll. Generaldirektör Anne Holm Gulati har därför fått i uppdrag av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson att föreslå en modell för bättre samverkan på lokal nivå i det återfallsförebyggande arbetet.

[Artikel: Besök i Göteborg gav kunskap om de som lämnar fängelse](#)

[Uppdrag att lämna förslag på en modell för samverkan kring återfallsförebyggande insatser](#)

Regeringens satsning på brottsförebyggande arbete förstärks ytterligare

I budgetpropositionen för 2017 föreslår regeringen att 25 miljoner kronor årligen ska avsättas för att inrätta regionala brottsförebyggande samordnare vid länsstyrelserna. Till-sammans med den förstärkning av Brottsförebyggande rådet (Brå) som gjordes i budgeten för 2016 innebär detta att regeringen nu fördelar 40 miljoner kronor mer per år till brottsförebyggande arbete jämfört med den borgerliga regeringen.

[Pressmeddelande: Regeringens satsning på brottsförebyggande arbete förstärks ytterligare](#)

Maskeringsförbud vid idrottsarrangemang

Enligt förslaget blir det förbjudet att maskera sig på en idrottsarena när idrottsarrangemang anordnas där. Förbudet gäller inte den som täcker ansiktet av religiösa skäl, i tjänsten eller för arrangemangets genomförande. Majoriteten av remissinstanserna har varit positiva.

[Pressmeddelande: Regeringen förbjuder maskering vid idrottsarrangemang](#)

[Prop. 2016/17:41 Maskeringsförbud vid idrottsarrangemang](#)

Lyckat samarbete mellan allmännyttan och byggbolag minskade kriminalitet och ökade sysselsättning

03 februari 2017 · [Artikel](#) från [Justitiedepartementet](#), [Morgan Johansson](#)

[Uppdrag till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om ytterligare förstärkt samverkan i det brottsutredande arbetet](#)
03 februari 2017 · [Regeringsuppdrag](#) från [Justitiedepartementet](#), [Regeringen](#)

[Uppdrag till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om ytterligare förstärkt samverkan i det brottsutredande arbetet](#)

03 februari 2017 · [Pressmeddelande](#) från [Justitiedepartementet](#), [Anders Ygeman](#)

[Nya regler om fakturabedrägerier och andra förmögenhetsbrott](#)
03 februari 2017 · [Pressmeddelande](#) från [Justitiedepartementet](#), [Näringsdepartementet](#), [Mikael Damberg](#), [Morgan Johansson](#)

[Grovt fordringsbedrägeri och andra förmögenhetsbrott](#)
03 februari 2017 · [Rättsdokument](#), [Lagrådsremiss](#) från [Justitiedepartementet](#), [Regeringen](#)

[Anders Ygeman till Moldavien och Georgien för att underteckna samarbetsavtal](#)

03 februari 2017 · [Pressmeddelande](#) från [Justitiedepartementet](#), [Anders Ygeman](#)

[Anders Ygeman följer gränspolisens arbete på Skavsta flygplats](#)
31 januari 2017 · [Pressmeddelande](#) från [Justitiedepartementet](#), [Anders Ygeman](#)

[Skärpta straff för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor](#)
31 januari 2017 · [Rättsdokument](#), [Proposition](#) från [Justitiedepartementet](#), [Regeringen](#)

[Fördubblade straff för handgranater och andra explosiva varor](#)
31 januari 2017 · [Pressmeddelande](#) från [Justitiedepartementet](#), [Anders Ygeman](#)

[BID-samarbeten gör områden tryggare och attraktivare](#)
27 januari 2017 · [Artikel](#) från [Justitiedepartementet](#), [Morgan Johansson](#)
· [1 - 10](#) [11 - 20](#) [21 - 30](#) [31 - 40](#) [41 - 50](#) [Nästa](#)

Aktuellt

Händelser

[Händelser i hela landet](#)

[Tidigare händelser](#)

Nyheter

[Nyheter hela landet](#)

[Tillfällig gräns- och id-kontroll](#)

[Pressmeddelanden](#)

[Pressmeddelanden hela landet](#)

[Tipsa och hjälp polisen](#)

[Lediga jobb](#)

[Lediga jobb inom it](#)

[Lediga jobb internationellt](#)

[Polisen som arbetsplats](#)

[Bli polis](#)

[Sociala medier](#)

[Så arbetar polisen med sociala medier](#)

[Sociala medier hela landet](#)

[Publikationer](#)

[Brottsoffer](#)

[Budgetunderlag](#)

[Förebygga brott](#)

[Idrott](#)

[Internationellt arbete](#)

[Människohandel](#)

[Om polisen](#)

[Organiserad brottslighet](#)

[Polismyndighetens författningssamling](#)

[FAP-nummer](#)

[PMFS- och RPSFS-nummer](#)

[Regeringsuppdrag](#)

[Riktlinjer](#)

[Sociala insatsgrupper](#)

[Strategier](#)

[Tillsynsrapporter](#)

[Utbildning](#)

[Utvärderingar](#)

[Årsredovisningar](#)

[Övriga rapporter](#)

[Aktuella upphandlingar](#)

[Beslut](#)

[Om upphandlingar](#)

[Kungörelser](#)

[Kungörelse beslagttaget gods i Linköping](#)

[Kungörelse av gods i Falkenberg](#)

[Kungörelsedelgivning Gävleborg](#)

[Prenumeration](#)

[Prenumerera genom RSS](#)

[Lokala RSS-flöden](#)

[Polisen tipsar](#)

Service

[Pass och nationellt id-kort](#)

[Fakta om pass/nationellt id-kort](#)

[Giltig legitimation](#)

[Hitta passexpedition](#)

[Boka tid via webben](#)

[Provisoriskt pass](#)

[Förlorat eller upphittat pass](#)
[Barn och ungdomar](#)
[Blanketter - pass](#)
[Resor inom EU](#)
[Film – Så ansöker du om pass](#)
[Belastningsregistret](#)
[Skola eller förskola](#)
[Barn med funktionsnedsättning](#)
[HVB-hem \(familjehem\)](#)
[Övrigt arbete och kontakt med barn](#)
[Kontrollera dina uppgifter i belastningsregistret](#)
[Använda registerutdraget utomlands](#)
[Utdrag från EU-lands kriminalregister](#)
[Arbeta som försäkringsförmedlare](#)
[Information till arbetsgivare om registerutdrag](#)
[Gallringsregler](#)
[Schengen Information System, SIS](#)
[Tillstånd](#)
[Avgifter](#)
[Hit skickar du ansökan](#)
[Vapen](#)
[Allmän sammankomst](#)
[Offentlig tillställning](#)
[Offentlig plats](#)
[Fyrverkerier](#)
[Demonstrationer](#)
[Sprängning](#)
[Blanketter](#)
[Belastningsregistret](#)

[Personuppgiftslagen 26§](#)
[Farligt gods](#)
[Fartyg/båt](#)
[Fjällräddning](#)
[Ordningsvakt](#)
[Pass](#)
[Sprängning](#)
[Tillstånd ordningslagen](#)
[Vapen](#)
[Vapenhandel](#)
[Övriga blanketter](#)
[Delgivning](#)
[Hittegods - förlorat och upphittat](#)
[Bilder på stöld- och hittegods](#)
[Polisstationer med hittegods](#)
[Försäljning av hittegods](#)
[Upphittat djur](#)
[Ta del av allmän handling](#)

Utsatt för brott

[Polisanmälan](#)
[Säkerhet vid internetanmälan](#)
[Olika typer av brott](#)
[Bedrägeri](#)
[Identitetsintrång](#)
[Fakturabedrägeri](#)
[Kortbedrägeri](#)
[Investeringsbedrägeri](#)
[Brott i nära relationer](#)
[Hedersrelaterade brott](#)

[Brott mot barn och unga](#)

[Barn](#)

[Unga](#)

[För vuxna - om barn](#)

[Brott mot äldre](#)

[Hatbrott](#)

[Hot](#)

[Inbrott](#)

[Bostadsinbrott](#)

[Kontor och lokaler](#)

[It-relaterade brott](#)

[Näthat](#)

[Gromning](#)

[Misshandel](#)

[Hatbrott](#)

[Brott i nära relationer](#)

[Hedersrelaterade brott](#)

[Människohandel](#)

[Sexuella ändamål](#)

[Olaga förföljelse/stalkning](#)

[Rån](#)

[Sexualbrott](#)

[Brott i nära relationer](#)

[Skadegörelse eller klotter](#)

[Stöld eller förlust](#)

[Cykelstöld](#)

[Djur](#)

[Fick- och bagagestöld](#)

[Id-handlingar, kontokort](#)

[Mobiltelefon](#)

[Motorfordon](#)

[Anhörig](#)

[Efter polisanmälan](#)

[Ett brott anmäls](#)

[Beslut om brottsutredning](#)

[Brottsutredning inleds](#)

[Rättegång](#)

[Ordförklaring](#)

[Rättsväsendet](#)

[Film – Efter polisanmälan](#)

[Brottsofferstöd](#)

[Misstänkt för brott](#)

[Vara vittne](#)

[Ersättning och skadestånd](#)

[Hjälp och stöd från samhället](#)

[Om du behöver skydd](#)

[Kontaktförbud](#)

[Skyddade personuppgifter](#)

[Personsäkerhetsprogrammet](#)

[Skydda dig mot brott](#)

[Alkohol, råd föräldrar](#)

[Bedrägeri](#)

[Bankärenden via internet](#)

[Fakturabedrägeri](#)

[Handla på internet](#)

[Identitetsintrång](#)

[Investeringsbedrägeri](#)

[Kortbedrägeri](#)

[Lägenhetsbedrägeri](#)

[Nätfiske, phishing](#)

[Oseriösa hantverkare](#)

[Utpressningsvirus](#)

[Vanliga nätbedrägerier](#)
[Vägpirater](#)
[Gromning](#)
[Ha koll på livet på nätet](#)
[Gromning - så här kan det gå till](#)
[Skadegörelse eller klotter](#)
[Stöld och inbrott](#)
[Bil och bildelar](#)
[Bostadsinbrott](#)
[Båtstöld](#)
[Cykel-, moped- och mc-stöld](#)
[Fickstöld och bagagestöld](#)
[Äldre och funktionsnedsatta](#)

Lagar och regler

[Gripen, anhållen eller häktad](#)
[Lagar och fakta om brott](#)
[Bedrägeri](#)
[Fakturabedrägeri](#)
[Kortbedrägeri](#)
[Investeringsbedrägeri](#)
[Brott i nära relationer](#)
[Hedersrelaterade brott](#)
[Brott mot barn](#)
[Barnsexhandel](#)
[Barnpornografibrott](#)
[Brott mot äldre och funktionsnedsatta](#)
[Djurrelaterade brott](#)
[Hatbrott](#)
[Hot](#)

[Immaterialrättsbrott](#)
[It-relaterade brott](#)
[Näthat](#)
[Barnpornografibrott](#)
[Diskussionsforum](#)
[Korruption](#)
[Miljöbrott](#)
[Artskyddsbrott](#)
[Mängdbrott](#)
[Människohandel](#)
[Narkotika- och alkoholbrott](#)
[Langning av alkohol](#)
[Narkotikabrott](#)
[Olaga förföljelse/stalkning](#)
[Sexualbrott](#)
[Skadegörelse och klotter](#)
[Stöld och inbrott](#)
[Bostadsinbrott](#)
[Fick- och bagagestölder](#)
[Motorfordon](#)
[Ungdomsbrott](#)
[Våldsbrott](#)
[Misshandel](#)
[Dödligt våld](#)
[Trafik och fordon](#)
[Fordon](#)
[Mobilanvändning i trafiken](#)
[Olagliga motortävlingar](#)
[Ratt- och sjöfylleri](#)
[Regler för polisen i trafiken](#)
[Studentflak](#)

[Tillstånd målade polisbilar](#)

[Trafikböter](#)

[Viltolyckor](#)

[Vinter- och sommardäck](#)

[Vägtransportledare](#)

[Vägtransportledare - förteckning](#)

[Vapen](#)

[Vapenlicens och handläggningstid](#)

[Hit skickar du ansökan - vapen](#)

[Kontakt vapenhandläggare](#)

[Jaktvapen](#)

[Målskytte](#)

[Minnes- och samlingsvapen](#)

[Förvaring och transport](#)

[Införsel/utförsel av skjutvapen](#)

[Tillfällig införsel](#)

[Tillfällig utförsel](#)

[Permanent in- eller utförsel](#)

[Inlämning och skrotning](#)

[Dödsbo och märkning av vapen](#)

[Luftvapen, paintball, övriga vapen](#)

[Knivar och andra farliga föremål](#)

[Alkohol](#)

[Böter](#)

[Ordningsbot](#)

[Strafföreläggande](#)

[Domstolsböter](#)

[Parkeringsanmärkning](#)

[Dags-, penningböter, brottsofferfondavgift,](#)

[skadestånd](#)

[Kontakt angående böter](#)

[Polismyndighetens författningssamling](#)

[PMFS- och RPSFS-nummer](#)

[FAP-nummer](#)

[Behandling av personuppgifter](#)

[Regler för vistelse i Sverige](#)

[Polisens förordnanden](#)

[Vägtransportledare ansökan](#)

[För dig som är fjällräddare](#)

[Utbildning och övningar](#)

[Civila fjällräddarhundar](#)

[Skoter och färdselrätt](#)

[Hur du blir fjällräddare](#)

[Sjöfarts- och hamnskyddskontrollanter](#)

[Utbildning sjöfartsskydd- och](#)

[hamnskyddskontrollanter](#)

[Ordningsvakter](#)

[Bli ordningsvakt](#)

[Aktuella grundutbildningar](#)

[Lämplighetsprovningar av externt](#)

[utbildade](#)

[Fortbildningar](#)

[Aktuella fortbildningar](#)

[Uniform och utrustning](#)

[Du som jobbar som ordningsvakt](#)

[Paragraf 3-platser](#)

[Om polisen](#)

[Organisation](#)

[Polismyndighetens etiska råd](#)

[Etiska rådets protokoll](#)

[Polismyndighetens insynsråd](#)
[Insynsrådets protokoll](#)
[Uppdrag och mål](#)
[Styrning av polisen](#)
[Miljöarbete inom polisen](#)
[Särskilda utredningar](#)
[Processen för utredningar](#)
[Lediga jobb](#)
[Lediga jobb inom it](#)
[Systemutvecklare](#)
[Systemutvecklare](#)
[Systemutvecklare](#)
[...](#)
[Lediga jobb internationellt](#)
[Bli polis](#)
[Polisen som arbetsplats](#)
[Arbetet mot olika brott](#)
[Bedrägeri](#)
[Brott i nära relationer](#)
[Hedersrelaterade brott](#)
[Brott mot barn](#)
[Barnahus](#)
[Barnsexhandel](#)
[Sexuella övergrepp mot barn](#)
[Brott mot äldre och funktionsnedsatta](#)
[Djurplågeri](#)
[Farliga hundar](#)
[Hatbrott](#)
[Hot](#)
[Immaterialrättsbrott](#)
[It-relaterade brott](#)

[Krigsbrott](#)
[Langning av alkohol](#)
[Miljöbrott](#)
[Artskyddsbrott](#)
[Mängdbrott](#)
[Människohandel](#)
[Narkotikabrott](#)
[Olaga förföljelse, stalkning](#)
[Organiserad brottslighet](#)
[Palmeutredningen](#)
[Penningtvätt](#)
[Sexualbrott](#)
[Skadegörelse och klotter](#)
[Stöld och inbrott](#)
[Bostadsinbrott](#)
[Fickstöld och bagagestöld](#)
[Motorfordon](#)
[Terrorism](#)
[Trafikbrott](#)
[Trafiksäkerhetskameror](#)
[Ungdomsbrott](#)
[Unga som begår brott](#)
[Våldsbrott](#)
[Misshandel](#)
[Dödligt våld](#)
[Arbetsmetoder](#)
[Brottsförebyggande arbete](#)
[Grannsamverkan](#)
[Volontärer](#)
[Metodhandbok social oro](#)
[Bränder](#)

[Försvunna personer](#)
[Identifiering av offer](#)
[Internationellt efterlysta](#)
[Konflikthantering](#)
[Polisens befogenheter](#)
 [Polisens rätt att använda skjutvapen](#)
[Polisens krisberedskapsarbete](#)
 [Gör så här vid en krissituation](#)
 [Polisens arbete vid större händelser](#)
 [Polisens arbete med CBRNE](#)
[Poliser berättar](#)
[Polisförhandling i kris](#)
[Skydd för hotade](#)
[Sociala insatsgrupper](#)
[Särskild polistaktik \(SPT\)](#)
[Trafikolyckor](#)
[Specialkompetenser](#)
 [Bedömandegruppen grova våldsbrott](#)
 [Bombskydd](#)
 [Dialogpolisen](#)
 [Fast – internationellt efterlysta](#)
 [Fjällräddarna](#)
 [Förstärkningsorganisationen](#)
 [Gärningsmannaprofilgruppen](#)
 [Hundförare](#)
 [Hundarna](#)
 [Korruptionsgruppen](#)
 [Tipsa polisen om korruption](#)
 [Kriminaltekniker](#)
 [Nationella insatsstyrkan](#)
 [Polisflyget](#)

[Polisrytteriet](#)
 [Om hästarna](#)
[Riksmordsgruppen](#)
[Sjöpolisen](#)
[Supporterpolisen](#)
[Internationell verksamhet](#)
 [Interpol](#)
 [Internationellt utvecklingssamarbete](#)
 [Polisens utlandsstyrka](#)
 [Verksamhet inom EU](#)
 [Europol](#)
 [Fond för inre säkerhet \(ISF\)](#)
 [Frontex](#)
 [Gränsfonden](#)
 [Schengen](#)
[Polismuseet](#)

Medborgarlöften

[Ta fram medborgarlöften](#)

Kontakt

[Polisstationer](#)
[Polismyndigheten](#)
[Presskontakter](#)
[Tipsa polisen](#)
 [Hjälp polisen i ditt län](#)
 [Hjälp polisen för alla län](#)

GÅ DIREKT TILL [Blanketter](#) [Vapen](#) [Tillstånd](#) [Trafik](#) [Pass](#)
[Belastningsregistret](#)

BRÅ Brottsförebyggande rådet.

6/2 2017

[Start](#) / [Webbkarta](#)

[Start](#)

[Brott och statistik](#)

[Statistik](#)

[Utsatthet för brott](#)

[NTU](#)

[Anmälda brott](#)

[Handlagda brott](#)

[Misstänkta personer](#)

[Personer lagförda för brott](#)

[Personer lagförda för
narkotikabrott](#)

[Kriminalvård](#)

[Återfall i brott](#)

[Hatbrott](#)

[Utsatta områden](#)

[Borås](#)

[Göteborg](#)

[Kristianstad](#)

[Landskrona](#)

[Malmö](#)

[Stockholm](#)

[Södertälje](#)

[Trollhättan](#)

[Växjö](#)

[Brottsutvecklingen](#)

[Regionala variationer](#)

[Barnmisshandel](#)

[Bedrägerier och ekobrott](#)

[Bilbrott](#)

[Bostadsinbrott](#)

[Cykelstöld](#)

[Hatbrott](#)

[Hot och påverkan mot samhället](#)

[Hot och trakasserier](#)

[Klotter och skadegörelse](#)

[Knivbrott](#)

[Miljöbrott](#)

[Mord och dråp](#)

[Narkotikabrott](#)

[Organiserad brottslighet](#)

[Rattfylleri och trafikbrott](#)

[Rån](#)

[Stöld och snatteri](#)

[Ungdomsbrottslighet](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Våld och misshandel](#)

[Våldtäkt och sexualbrott](#)

[Förebygga brott](#)

[Arbeta kunskapsbaserat](#)

[Arbeta med utsatta områden](#)

[Belysning](#)

[Brott mot äldre](#)

[Butiksrån](#)

[Förebyggande arbete i skolan](#)

[Bilbrott](#)

[Grannsamverkan](#)

[Förebygga hatbrott](#)

[Hedersrelaterad brottslighet](#)

[Kameraövervakning](#)

[Klotter/skadegörelse](#)

[Medling](#)

[Mobbning](#)

[Näthat](#)

[Organiserad brottslighet](#)

[Polisarbete och metoder](#)

[Samverkan](#)

[Situationell prevention](#)

[Trygghetsvandringar](#)

[Upprepad utsatthet](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Våld i offentliga miljöer](#)

[Återfall i brott](#)

[Publikationer](#)

[Alternativa format](#)

[Försäljnings- och leveransvillkor](#)

[Stående order](#)

Samtliga publikationer	2015
Rapporter om polisen	2014
Rapporter om kriminalvård	2013
Kortanalyser	2012
Nytt från Brå	2011
Nyheter	2010
Prenumerera	2009
Press	2008
Pressbilder	2007
På gång	Upphandlingar
Snacka om brott	Andra språk
Om Brå	Lättläst
Kontakta oss	Teckenspråk
Organisation	Data från Brå
Insynsrådet	Brås logotyp
Vetenskapliga rådet	Stockholm Criminology Symposium
Verksamhet	Om webbplatsen
Lediga jobb	Om kakor
Tillsatta anställningar	Länkingspolicy
Remissvar	Personuppgifter

[Talande webb](#)

Brottsutveckling

[Barnmisshandel](#)

[Bedrägerier och ekobrott](#)

[Bilbrott](#)

[Bostadsinbrott](#)

[Cykelstöld](#)

[Hatbrott](#)

[Hot och påverkan mot samhället](#)

[Hot och trakasserier](#)

[Klotter och skadegörelse](#)

[Knivbrott](#)

[Miljöbrott](#)

[Mord och dråp](#)

[Narkotikabrott](#)

[Organiserad brottslighet](#)

[Rattfylleri och trafikbrott](#)

[Rån](#)

[Stöld och snatteri](#)

[Ungdomsbrottslighet](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Våld och misshandel](#)

[Våldtäkt och sexualbrott](#)

Statistik

[Utsatthet för brott](#)

[Anmällda brott](#)

[Handlagda brott](#)

[Misstänkta personer](#)

[Personer lagförda för brott](#)

[Personer lagförda för narkotikabrott](#)

[Kriminalvård](#)

[Återfall i brott](#)

[Hatbrott](#)

Förebygga brott

[Arbeta kunskapsbaserat](#)

[Arbeta med utsatta områden](#)

[Belysning](#)

[Brott mot äldre](#)

[Butiksrån](#)

[Förebyggande arbete i skolan](#)

[Förebygg bilbrott](#)

[Grannsamverkan](#)

[Förebygga hatbrott](#)

[Hedersrelaterad brottslighet](#)

[Kameraövervakning](#)

[Klotter och skadegörelse](#)

[Medling](#)

[Mobbning](#)

[Organiserad brottslighet](#)

[Polisarbete och metoder](#)

[Samverkan](#)

[Trygghetsvandringar](#)

[Våld i nära relationer](#)

[Våld i offentliga miljöer](#)

[Återfall i brott](#)

[Brottsrummet.se - fakta om brott för ungdomar och lärare](#)

Nytt från Brå

[Prenumerera på utskick](#)

[Nyheter](#)

[Poddsändning från Brå](#)

[Pressmeddelanden](#)

[På gång](#)

[Lediga jobb](#)

[Kontakta oss](#)

Brottsförebyggande rådet Tegnérgatan 23, 2tr
Box 1386, 111 93 Stockholm Telefon 08-527 58 400
info@bra.se [Om kakor \(cookies\)](#)

UTSATT FÖR BROTT

- [Polisanmälan](#)
- [Vad händer efter polisanmälan?](#)
- [Hur går en rättegång till?](#)
- [Finns det stöd under rättsprocessen?](#)
- [Ska jag uppsöka vård?](#)
- [Finns det någon att prata med?](#)
- [Kan jag få ekonomisk ersättning?](#)
- [Kan jag behöva skydd?](#)
- [Brottsoffers reaktioner](#)
- [Ordlista](#)
- [Kontaktuppgifter för stöd till brottsoffer](#)

Frågor och svar

ERSÄTTNING

Den som har blivit drabbad av ett brott kan ha rätt till ersättning för de skador som brottet har orsakat. Det finns tre olika typer av ersättning: skadestånd, försäkringsersättning och brottsskadeersättning.

Den som begår ett brott är i princip skyldig att ersätta de skador som uppkommer. Det kallas skadestånd. Skadeståndet bestäms när ett misstänkt brott tas upp i rättegång.

Om gärningspersonen inte kan betala skadeståndet kan du få försäkringsersättning för dina skador. Saknar du försäkring som täcker skadan helt kan du i vissa fall få ekonomisk kompensation från staten, s.k. brottsskadeersättning.

Även om gärningspersonen är okänd kan du ha rätt till ersättning från försäkringsbolag eller brottsskadeersättning från Brottsoffermyndigheten.

Det finns alltså tre typer av ersättning:

- Skadestånd
- Försäkringsersättning
- Brottsskadeersättning

Det är delvis olika regler som gäller för ersättningarna, vilket innebär att beloppen kan variera.

OM OSS

Brottsoffermyndighetens övergripande mål är att arbeta för att främja brottsoffers rättigheter samt uppmärksamma deras behov och intressen.

Brottsoffermyndigheten inrättades den 1 juli 1994 och är placerad i Umeå. Myndigheten har rikstäckande ansvar för fyra områden:

Brottsskadeersättning

Om den som begått brott saknar förmåga att betala skadestånd och om det inte finns någon försäkring för skadorna, kan offret

ha rätt till brottsskadeersättning av statliga medel. Den rätten kan finnas även om gärningsmannen är okänd. Ersättningen kompenserar framför allt personskador och kränkning.

Brottsofferfonden

Fondens medel delas ut till forskning och andra brottsofferinriktade projekt drivna i ideell, offentlig eller privat regi. Fonden byggs huvudsakligen upp av en särskild avgift på 800 kronor som varje dömd person ska betala om brottet kan straffas med fängelse. Årligen fördelas cirka 30 miljoner kronor ur fonden.

Kunskapscentrum

Brottsoffermyndigheten ska samla och sprida information och forskningsresultat för att bidra till ett bättre bemötande och behandling av brottsoffer. Det sker bland annat genom informationsmaterial till andra myndigheter, ideella organisationer och brottsoffer. Brottsoffermyndigheten arrangerar också konferenser, temadagar och vidareutbildningar.

Regress

I Brottsoffermyndighetens uppdrag ligger också att kräva tillbaka den utbetalda brottsskadeersättningen av gärningspersonen. Myndighetens regressavdelning ansvarar för denna uppgift.

MATERIAL OCH PUBLIKATIONER

Läs, ladda ner, skriv ut eller beställ ansökningsblanketter, informationsmaterial och böcker.

Mycket av Brottsoffermyndighetens material, som ansökningsblanketter, informationsbroschyrer och böcker, finns att ladda ner eller beställa gratis. En del av böckerna säljs via Wolters Kluwer.

Ansökningsblanketter

Här finns ansökningsblanketter för brottsskadeersättning för den som utsatts för brott och ansökan om projektmedel från Brottsofferfonden för brottsofferinriktade projekt.

Jag vill veta – broschyrer och boken om Liten

Här finns boken om Liten samt informationsbroschyrer om utsatthet för brott. Broschyrerna kan beställas kostnadsfritt av verksamheter som möter barn. Boken om Liten går att ladda ner som pdf, och finns även till försäljning i handeln.

Broschyrer, foldrar och informationsblad

Här finns informationsbroschyrer och mindre foldrar som riktar sig direkt till brottsoffer. Materialet är allmänt hållet och vänder sig till offer för brott av alla olika typer. Här finns också information om Brottsofferfonden, vittnesstöd m.m. - allt material på svenska finner du här. Ladda ner eller beställ.

Information in other languages

Here are information brochures about being subjected to crime. The information brochures are available in several different languages. All brochures can be downloaded and some of them can also be ordered as printed material.

Här finns informationsbroschyrer om utsatthet för brott på

många olika språk. Allt går att ladda ner, en del också att beställa.

Böcker och rapporter

De publikationer som Brottsoffermyndigheten ger ut kan ofta laddas ner i fulltext, vissa kan beställas gratis från myndigheten och andra säljs via Wolters Kluwer - se information vid respektive publikation nedan. Listan är alfabetiskt sorterad efter boktitlarna.

PROJEKTMEDEL OCH FORSKNING

Här finns information om hur forskare, ideella organisationer, offentliga och privata verksamheter kan söka projektmedel. Det finns även annan information om Brottsofferfonden, uppsatstävlingen och viktimologisk forskning.

Brottsofferfondens syfte är att ge ekonomiskt stöd till olika former av brottsofferinriktad verksamhet. Medel kan sökas för brottsofferinriktade projekt och forskningsprojekt.

Ett viktigt led i att stödja den viktimologiska forskningen är de viktimologiska forskarkonferenser som Brottsoffermyndigheten årligen arrangerar.

Brottsoffermyndighetens uppsatstävling vänder sig till studenter som skriver uppsats på lägst C-nivå och på temat "Brottsoffer i fokus".

I Projektkatalog för brottsofferforskning finns information om brottsofferinriktade forskningsprojekt och större

utvecklingsprojekt som finansierats helt eller delvis av Brottsofferfonden eller genom Brottsoffermyndighetens särskilda utlysningar av medel.

På webbplatsen finns också en idébank där exempel på brottsofferinriktade projekt som genomförts tidigare finns samlade.

TECKENSPRÅKSFILMER

Här finns information från Brottsoffermyndigheten på teckenspråk.

I filmerna får du allmän information om utsatthet för brott och om hur du anmäler brott. Vidare presenteras vilka möjligheter du har att få ersättning för skador och då särskilt via statlig brottsskadeersättning från Brottsoffermyndigheten.

Välj film här:

Introduktion om Brottsoffermyndigheten och utsatthet för brott -Teckenspråk

<http://www.youtube.com/watch?v=k6NcLVzraKk>
www.youtube.com

Ersättning vid brott

<http://www.youtube.com/watch?v=1HgltIXP768>
www.youtube.com

Brottsskadeersättning

<http://www.youtube.com/watch?v=h-dgQQ64Nh8>

www.youtube.com

Senast uppdaterad: 2016-03-08

LÄTTLÄST

Välkommen till

Brottsoffermyndighetens

lättlästa sidor!

Här finns information

på lätt svenska

för dig som utsatts för brott.

Klicka på det du vill läsa om.

- [Har du blivit utsatt för ett brott?](#)
- [Anmäl brott till polisen](#)
- [Besök sjukhus](#)
- [Behöver du någon att prata med?](#)
- [Våld i familjen](#)
- [Du kan få pengar om du har blivit utsatt för brott](#)
- [Brottsskadeersättning från Brottsoffermyndigheten](#)
- [Om det blir rättegång i en domstol](#)
- [Rättegångsskolan](#)
- [Kontakta Brottsoffermyndigheten](#)
- [TeleTal](#)
- [Det här är Brottsoffermyndigheten](#)
- [Brottsofferfonden och Kunskapscentrum](#)
- [Webböversikt lättlästa sidor](#)

SNABBLÄNKAR

Kriminalvården 12/2 2017

[För dömd eller häktad](#)

[För familj och vänner](#)

[Jobba hos oss](#)

[Fängelse, frivård och häkte](#)

[Behandling och vård](#)

[Forskning och statistik](#)

[Om Kriminalvården](#)

[Bloggar](#)

[Kontakt](#)

[Swedish Prison and Probation Service](#)

[Lätläst](#)

[Lyssna](#)

Datainspektionen 13/2 2017

Webbkarta

[Om oss](#)

[Arbetssätt](#)

[Klagomål och tips](#)

[Tillsyn](#)

[Uppdrag och mål](#)

[FRA-uppdrag](#)

[Internet](#)

[Ipred](#)

[Registrering av etniskt ursprung](#)

[Internationellt arbete](#)

[Så här arbetar vi](#)

[Artikel 29-gruppen](#)

[EU:s dataskyddsreform](#)

[Tredjelandsöverföring](#)

[Schengensamarbetet](#)

[Europol](#)

[Customs Information Systems](#)

[Visa Information System \(VIS\)](#)

[Eurodac](#)

[Berlingruppen](#)

[Europarådet](#)

[OECD](#)

[Remissvar](#)

[Det här gör vi inte](#)

[Inkassofrågor](#)

[Lagen om elektronisk kommunikation](#)

[Kontakta oss](#)

[Har du frågor?](#)

[Vägbeskrivning](#)

[Historik](#)

[Organisation](#)

[Generaldirektör och ledning](#)

[Myndigheter, vård och utbildning](#)

[Närings- och arbetsliv](#)

[Rättsväsendet, försvar och](#)

[kameraövervakning](#)

[Administration](#)

[Insynsråd](#)

[Beställningstjänst](#)

[Lediga jobb på Datainspektionen](#)

[Externa länkar](#)

[Om webbplatsen](#)

[Vidareutnyttjande av handlingar](#)

[Frågor & svar](#)

[Personuppgiftslagen](#)

[EU:s dataskyddsreform](#)

[Kränkningar på nätet](#)

[Kameraövervakning](#)

[Inkasso](#)

[Kreditupplysning](#)

[Patientdatalagen](#)

[Lagar & regler](#)

[Personuppgiftslagen](#)

[Frågor & svar](#)

[Aktuella fall](#)

[Dina rättigheter](#)

[Publicering på internet](#)

[Information till registrerade](#)

[Samtycke](#)
[Intresseavvägning](#)
[Hur länge får personuppgifter bevaras?](#)
[Säkerhet enligt personuppgiftslagen](#)
[E-förvaltning](#)
[Inbyggd integritet – Privacy by design](#)
[Skolor](#)
[Arbetslivet](#)
[Forskning](#)
[Apoteksmarknaden](#)
[Molntjänster](#)
[Sociala medier](#)
[Positioneringsteknik](#)
[Internationell verksamhet](#)
[Anmäla behandling](#)
[Förhandskontroll](#)
[Personuppgiftsansvarig och personuppgiftsombud](#)
[Kameraövervakningslagen](#)
[Frågor & svar](#)
[Mer om kameraövervakning](#)
[Säkerhetsåtgärder](#)
[Arbetsplatser](#)
[Skolor inomhus](#)
[Skyddsobjekt](#)
[Bensinstationer](#)
[Kreditupplysningslagen](#)
[Frågor & svar](#)
[Gällande tillstånd](#)
[Ansök om tillstånd](#)
[Betalningsanmärkningar](#)

[Inkassolagen](#)
[Frågor & svar](#)
[Det här gör vi inte](#)
[Ordlista](#)
[Gällande inkassotillstånd](#)
[Ansök om inkassotillstånd](#)
[Bluffkrav](#)
[Patientdatalagen](#)
[Frågor & svar](#)
[Sammanhållen journalföring](#)
[Systematisk logguppföljning](#)
[Övriga lagar](#)
[Medborgarinitiativet](#)
[Datainspektionens föreskrifter](#)
[Allmänna råd](#)
[Dataskyddsreformen](#)
[Frågor och svar](#)
[Förberedelser](#)
[Förberedelser för personuppgiftsansvariga](#)
[Förberedelser för personuppgiftsbiträden](#)
[Pågående utredningar](#)
[Samarbete inom EU](#)
[Förberedelser för Datainspektionen](#)
[Dataskyddsförordningen](#)
[Introduktion till dataskyddsförordningen](#)
[Bakgrund](#)
[Missbruksregeln försvinner](#)
[Rättslig grund – Samtycke](#)
[De registrerades rättigheter –](#)
[Dataportabilitet](#)
[Dataskyddsombud](#)

[Anmäla personuppgiftsincident](#)

[Konsekvensbedömningar](#)

[Sanktionsavgifter](#)

[Brottsbekämpande verksamhet](#)

[Utbildning](#)

[Att anlita föreläsare från Datainspektionen](#)

[Press](#)

[Nyheter](#)

[2016](#)

[2015](#)

[2014](#)

[2013](#)

[2012](#)

[2011](#)

[2010](#)

[2009](#)

[2008](#)

[2007](#)

[2006](#)

[2005](#)

[Integritet i fokus](#)

[Tidningsarkiv](#)

[Ändra din prenumeration](#)

[Prenumerera](#)

[Pressbilder](#)

[Chatt](#)

Inspektionen för strategiska produkter, ISP

13/2 2017Översikt

Översikt www.isp.se

Start Om ISP

- [Uppdrag i korthet](#)
- [Organisation](#)
- [Verksamhetsidé](#)
- [ISPs råd](#)
 - [Exportkontrollrådet](#)
 - [Teknisk-vetenskapliga rådet](#)
 - [Samverkansrådet](#)
- [Lediga jobb](#)
 - [Att arbeta på ISP](#)
 - [Lediga jobb på OPCW](#)
- [Lättläst om ISP](#)
- [Kontakta oss](#)
 - [Myndighetsledning](#)
 - [Stödverksamhet](#)
 - [Juridik & Tillsyn](#)
 - [KM-gruppen](#)
 - [PDA-gruppen](#)

Nyheter

- [Nyheter](#)
- [Nyhetsarkiv](#)
 - [Nyheter 2015](#)
 - [Nyheter 2014](#)
 - [Nyheter 2013](#)
 - [Nyheter 2012](#)
 - [Nyheter 2011](#)
- [Seminarier](#)

- [Certifierade företag](#)
- [RSS-prenumerationer](#)

Handböcker

- [Handbok för krigsmateriel och tekniskt bistånd](#)
 - [Vad är krigsmateriel och tekniskt bistånd?](#)
 - [Klassificering av produkt och tekniskt bistånd](#)
 - [Tillverkning](#)
 - [Tillhandahållande](#)
 - [Enskilt tillhandahållande](#)
 - [Innehav av referensvapen](#)
 - [Marknadsföring](#)
 - [Utförsel samt intyg](#)
 - [Förhandsbesked för utförsel](#)
 - [Underrättelse om anbud/avtal](#)
 - [Utförsel via generellt tillstånd](#)
 - [Utförsel via globalt tillstånd](#)
 - [Utförsel via individuellt tillstånd](#)
 - [Slutanvändarintyg](#)
 - [Typer av intyg](#)
 - [Transitering genom Sverige](#)
 - [Övriga tillstånd samt certifiering](#)
 - [Avtal om tillverkningsrätt eller samarbete](#)
 - [Militärt inriktad utbildning](#)
 - [Certifiering av mottagare av försvarsmateriel](#)
 - [Deklarationer, redovisningar, anmälningar](#)
 - [Deklaration över fakturerad och levererad krigsmateriel eller tekniskt bistånd](#)
 - [Avgiftsdeklaration](#)
 - [Redovisningar](#)
 - [Anmälan om förändringar](#)
- [Möten](#)
- [Tillsynsbesök](#)
- [Regelverk](#)

[Handbok för produkter med dubbla användningsområden](#)

[Vad är produkter med dubbla användningsområden?](#)

[Klassificering av produkt](#)

[Förhandsbesked för export](#)

[Export samt intyg](#)

[Export via individuellt tillstånd](#)

[Export via globalt tillstånd](#)

[Export via EU-generellt tillstånd](#)

[EU001](#)

[EU002](#)

[EU003](#)

[EU004](#)

[EU005](#)

[EU006](#)

[Catch-all](#)

[Slutanvändarintyg](#)

[Instruktion för ansökan](#)

[Tillhandahållande av förmedlingstjänster](#)

[Avgiftsdeklaration](#)

[Tillsynsbesök](#)

[Regelverk](#)

[Handbok för sanktioner mot Iran](#)

[Export till Iran](#)

[Förbjudna handelspartners](#)

[Klassificering av produkt](#)

[Förhandsbesked för export](#)

[Exporttillstånd](#)

[Catch-all](#)

[Slutanvändarintyg](#)

[Frisläppande av frysta tillgångar](#)

[Övriga tillstånd](#)

[Avgiftsdeklaration](#)

[Regelverk sanktioner](#)

[Regelverk Iran](#)

[Andra myndigheter](#)

[Handbok för övriga sanktioner samt vapenembargon](#)

[Burma/Myanmar](#)

[Libanon](#)

[Libyen](#)

[Nordkorea](#)

[Somalia](#)

[Syrien](#)

[Ukraina och Ryssland](#)

[Vitryssland](#)

[Vapenembargon](#)

[Regelverk sanktioner](#)

[Regelverk Libyen](#)

[Regelverk Nordkorea](#)

[Regelverk Ryssland och Ukraina](#)

[Regelverk övriga länder](#)

[Handbok för kemikalier under kemvapenkonventionen](#)

[Vilka kemikalier berörs?](#)

[Deklarera för kommande år](#)

[Deklarera för föregående år](#)

[Inspektioner](#)

[Rutininspektioner](#)

[Inspektion på anmodan](#)

[Inspektörer](#)

[Regelverk](#)

[Handbok för export av civila skjutvapen och tillbehör](#)

[Vad är civila skjutvapen?](#)

[Export utanför EU](#)

[Ansökan & Intyg](#)

[Regelverk](#)

[Övrig hjälp](#)

[Svenska myndigheter och organisationer](#)

[Utländska exportkontrollmyndigheter](#)

[Internationella organisationer](#)

[OECD-länder](#)

[Regelverk](#)

[Regelverk för krigsmateriel](#)

[Innehåll i 1992:1300](#)

[Innehåll i 1992:1303](#)

[Regelverk för produkter med dubbla användningsområden](#)

[Innehåll i 428/2009](#)

[Regelverk sanktioner](#)

[Sanktioner Iran](#)

[Sanktioner Libyen](#)

[Sanktioner Nordkorea](#)

[Sanktioner Ryssland och Ukraina](#)

[Sanktioner övriga länder](#)

[Regelverk för kemikalier under kemvapenkonventionen](#)

[Innehåll i 1992:1300](#)

[Innehåll i 1992:1303](#)

[Definitioner](#)

[Regelverk för export av civila skjutvapen](#)

[Definitioner](#)

[Övergripande regelverk](#)

Blanketter & Intyg

[Blanketter & intyg för krigsmateriel och tekniskt bistånd](#)

[Blanketter & intyg för produkter med dubbla användningsområden](#)

[Blanketter & Intyg Iran](#)

[Blanketter & intyg för övriga sanktionerade länder](#)

[Blanketter för kemikalier under kemvapenkonventionen](#)

[Blanketter & intyg för civila skjutvapen](#)

Publikationer

[Rapporter över krigsmateriel](#)

[Regeringens årliga skrivelse](#)

[Äldre publikationer](#)

Press

[Pressmeddelanden](#)

[Bakgrundsinformation](#)

[Bildarkiv](#)

Kundwebben

[Vad är Kundwebben?](#)

[Anslut ert företag](#)

[Nyheter för Kundwebben](#)

[Viktigt om ärendetyper](#)

[Slutanvändarintyg vid utförelse](#)

[Användarmanual](#)

[Tillgång till Kundwebben](#)

[Komma igång](#)

[Validera/godkänna signaturer](#)

[Ärendetyper](#)

[Skapa ärende](#)

[Sök och komplettera ärende](#)

[Kommunikation i Kundwebben](#)

[Spara och använd utkast](#)

[Vanliga problem](#)

[Driftstopp](#)

[Support & förslag](#)

Ekobrottsmyndigheten (EBM)

- [Om oss](#)
- [Kunskap och forskning](#)
- [Lag och rätt](#)
- [Kontakta oss](#)
- [Press](#)

Om oss

- [Organisation](#)
- [Uppdrag och styrning](#)
- [Prioriterade områden](#)
- [SEFI-rådet](#)
- [Våra upphandlingar](#)
- [Historia](#)
- [Arbeta hos oss](#)
- [Lättläst](#)

Ekobrottsmyndigheten är en specialistmyndighet inom åklagarväsendet. Vi bekämpar ekobrott i Sverige och har även ett samordnande ansvar vad gäller andra myndigheters insatser på området.

Vi är också ett kunskapscentrum kring ekonomisk brottslighet. Det innebär att vi delar med oss av den kunskap och erfarenhet vi har på bästa sätt.

Ekobrottsmyndigheten arbetar för att minska ekobrottsligheten och öka människors trygghet. Vi bidrar till en demokratisk välfärdsstat genom att skapa förutsättningar för en sund

konkurrens på lika villkor, säkra tillgångar och återföra brottsvinster.

Ekonomisk brottslighet, också kallat ekobrott, är ett samlingsbegrepp som innehåller många typer av brott. De två vanligaste ekobrotten är skattebrott och bokföringsbrott. Andra exempel på ekonomisk brottslighet som Ekobrottsmyndigheten utreder är förskingring, insiderbrott, marknadsmissbruk och trolöshet mot huvudman.

Verksamheten omfattar hela kedjan från underrättelseverksamhet, utredning och lagföring till process i domstol. Parallellt med det arbetar vi med brottsförebyggande åtgärder, i syfte att minska risken för ekobrott. Det här gör vi genom att samverka med andra myndigheter, branschorganisationer och näringslivet samt den finansiella sektorn.

Kunskap och forskning

- [Brottsförebyggande](#)
- [Rapporter](#)
- [Ekobrottsmyndighetens lägesbild](#)
- [Remisser och yttranden](#)
- [Rätts-PM, stöd till åklagare](#)
- [Forskning om ekobrott](#)
- [Nitton röster om tjugo års ekobrottsbekämpning](#)
- [Informationsmaterial](#)
- [Ordlista](#)
- [Utbildning och seminarier](#)
- [Seminarium om penningtvätt](#)

En del av Ekobrottsmyndighetens uppdrag är att vara ett kunskapscentrum kring ekonomisk brottslighet.

Här, under Kunskap och forskning hittar du samlat material kring ekonomisk brottslighet.

En stor del av materialet är producerat av oss på Ekobrottsmyndigheten med undantag för innehållet under Samlad forskning om ekobrott där vi har samlat rapporter från olika högskolor och universitet.

Det som finns här är inte sekretessbelagt. Söker du en specifik rapport eller ett annat dokument som inte finns här är du välkommen att [kontakta oss](#).

Publicerat 2010-05-16. Uppdaterat 2016-07-12

Lag och rätt

- [Brottsrubriceringar](#)
- [Förundersökningssekretess](#)
- [Offentlighetsprincipen](#)
- [Överprövningar](#)
- [Näringsförbud](#)

Ekobrottsmyndigheten utreder bland annat brott som begås i samband med konkurser, skattebrott, marknadsmissbruksbrott och bedrägerier som rör EU:s finansiella intressen.

Vi arbetar också med andra mål där det krävs särskilda kunskaper om finansiella förhållanden, näringslivsförhållanden, skatterätt eller liknande.

På senare tid har ekobrottsligheten hittat nya vägar och former. För att vi ska lyckas bekämpa den här brottsligheten behöver vi speciella resurser, erfarenheter och kunnande. Det krävs också att organisationer och myndigheter samarbetar mer och att vi får ett större internationellt samarbete.

Vi arbetar också med annan brottslighet

Det finns annan brottslighet som kan vara ekonomisk brottslighet men som inte tillhör vår huvudsakliga uppgift. Till exempel:

- Trolöshet mot huvudman
- Penninghäleri
- Mutbrott

Vi kan överta även sådana ärenden efter framställan från Åklagarmyndigheten. Det sker främst i ärenden som handlar om:

- Kvalificerad ekonomisk brottslighet
- Har nationell utbredning
- Internationell anknytning
- Ett större ärende

Publicerat 2010-05-18. Uppdaterat 2016-10-17

Kontakta oss

- [Huvudkontor](#)
- [Stockholm](#)
- [Göteborg](#)
- [Malmö](#)
- [Linköping](#)
- [Umeå](#)
- [Anmäl misstänkt brottslighet](#)

- [Tipsa oss](#)
- [Brottsförebyggande](#)
- [RUBICON-samordnare](#)
- [Hitta rätt myndighet](#)

För frågor kring förhör, beslag, pågående utredningar, rättegång eller liknande, vänd dig till [ditt kontor](#)

Ekobrottsmyndigheten är en statlig myndighet. Det innebär att det som du skickar till oss via e-post, post eller fax blir en allmän handling. Vi registrerar allmänna handlingar och sparar dem i vårt diarium.

Telefonväxel 010 - 562 90 00

- För samtal mellan hörande och teckenspråkiga, ring via [Bildtelefoni.net](#)
- För telefonstöd vid tal-, röst- och språksvårigheter, ring via [Teletal.se](#)
- För samtal mellan vanliga telefoner och texttelefoner, ring via [Texttelefoni.se](#)

E-post huvudregistrator@ekobrottsmyndigheten.se

Fakturaadress Ekobrottsmyndigheten
Fakturor Box 22011104 22 STOCKHOLM

Organisationsnummer 202100-4979

Presstjänst

[Till pressinformation](#)

Geografiska ansvarsområden

Våra kontor ansvarar för olika regioner i landet:

Umeå: Västerbottens, Norrbottens, Västernorrlands och Jämtlands län

Stockholm: Stockholms, Gotlands, Gävleborgs, Uppsala och Västmanlands län

Linköping: Östergötlands, Södermanlands, Jönköpings, Örebro, Värmlands och Dalarnas län

Göteborg: Västra Götalands och Hallands län

Malmö: Skåne, Kalmar, Kronobergs och Blekinge län

Publicerat 2010-05-18. Uppdaterat 2016-10-13

Press

- [Nyheter](#)
- [Pressmeddelanden](#)
- [Nyheter via RSS](#)
- [EBM i medierna \(RSS\)](#)
- [Bildarkiv](#)

Här hittar du nyheter om vår verksamhet, pressmeddelanden och bilder för publicering på webb och i tryckt media.

Vi strävar efter öppenhet så långt det är möjligt med hänsyn till brottsutredning och sekretess. Du som är journalist är alltid välkommen att kontakta ekobrottsmyndighetens kommunikationsfunktion.

Presstjänsten nås via:

E-post: pressEBM@ekobrottsmyndigheten.se.

Telefon: [070 - 250 44 29](tel:070-2504429)

Presstelefonen är i huvudsak bemannad mellan 09-17.

Kustbevakningen (KBV) 13/2 2017

Huvudmeny

Om oss

Befogenheter

Historik

Kontakt

Ledningscentraler

Organisation

Nyheter: Om oss

Om webbplatsen

Trycksaker

Uppdraget

Upphandlingar

Hållbar havsmiljö

Säkerhet till sjöss

Gränslös samverkan

Materiel & teknik

Utbildning & jobb

Media

[STARTSIDA](#)

ÄMNESOMRÅDEN

[Samhälle & kultur](#)

[Hälsa & medicin](#)

[Natur & teknik](#)

[Miljö](#)

[Utbildning & skola](#)

INFACT

[Planeten – digital mindmap om klimat och miljö](#)

[Östersjön – digital mindmap om det marina livet](#)

[Se hjärnan – digital mindmap om hur hjärnan fungerar](#)

[Nya biologin – digital mindmap om genteknik](#)

ÖVRIGT

[Om forskning.se](#)

[Våra partners](#)

Om forskning.se

Forskning.se publicerar aktuella nyheter om forskningsresultat, innovationer och satsningar direkt från landets lärosäten och forskningsinstitut. Redaktionen tar också fram egna artiklar inom olika ämnesområden. Vårt uppdrag är att se till att resultaten från svensk forskning når ut brett i samhället. På redaktionen finns en blandning av journalistisk, strategisk, visuell och digital kompetens. Den är placerad på Vetenskapsrådet och en del av myndighetens kommunikationsavdelning. Då vi är en liten redaktion skrivs mycket av vårt material av frilansjournalister. Det du läser hos oss är kunskap baserat på forskning och utan dolda agendor. Vi lyfter upp samhällsaktuella frågor och låter forskare – gärna flera utifrån olika perspektiv – besvara dem. Våra ledord är reflektion, analys och debatt.

Bakom forskning.se står ett [tjotal myndigheter och stiftelser som finansierar forskning, samt landets lärosäten](#). Nyheterna på forskning.se kan komma från universitet, högskolor, forskningsfinansiärer, forskande myndigheter, forskningsinstitut och akademier.

HISTORIK

November 2001 – dåvarande Forskningsforum tar initiativ till att en portal om svensk forskning gemensamt bör finansieras och utvecklas av de forskningsfinansiärer som ingår i Forskningsforum.

Forskningsforum var då ett samarbetsorgan för de övergripande frågorna mellan forskning och samhälle. Forskningsforums ledamöter var utsedda av regeringen och bestod av riksdagspolitiker och representanter från universitet samt myndigheterna FAS, Formas, Vetenskapsrådet och VINNOVA. Vetenskapsrådet administrerade verksamheten.

Maj 2002 – forskning.se öppnar med dåvarande FAS (Forte sedan 2013), Formas, Vetenskapsrådet och VINNOVA som ägare.

2004 – Ytterligare fyra finansiärer går in som ägare av forskning.se: KK-stiftelsen, MISTRA, Naturvårdsverket och Vårdalstiftelsen.

2006 – Energimyndigheten och Riksbankens Jubileumsfond går in som ägare.

2010 – Skolverket deltar i en löpande satsning – För dig i skolan – om utbildningsvetenskap och material som kan användas i undervisningen.

2012 – 10-årsjubileum firas med ny webbplats. Den nya webbplatsen nomineras till Sitevisions guldhand, Svenska publishing-priset och hamnar på Internet Worlds lista över de hundra bästa webbplatserna med motiveringen:

”Att presentera svensk forskning på ett överskådligt sätt är verkligen ingen lätt uppgift, men Forskning.se gör det både ambitiöst och med ett mycket lyckat resultat. Det pedagogiska uppdraget går inte att ta miste på och möjligheterna med webben har i många fall utnyttjats på ett mycket smart sätt.”

2013 – Nya ägare tillkommer i form av Skolverket och Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF). Forskning.se och Expertsvar.se har förenats och drivs av samma styrgrupp.

2014 – Organisationen för forskning.se ändrades och styrgruppen ersätts 2015 av ett redaktionsråd, i kombination med en årsstämma. Forskning.se får nya riktlinjer och förändrat uppdrag och målgrupp. Mistra går samtidigt ur samarbetet.

2015 – Vårdalstiftelsen läggs ned och går därmed ur samarbetet. En innehållsstrategi verkställs och ”nya forskning.se” lanseras den 23 november

Våra partners

Forskning.se är ett samarbete mellan [Formas](#), [Forte](#), [KK-stiftelsen](#), [Naturvårdsverket](#), [Riksbankens Jubileumsfond](#), [Stiftelsen för strategisk Forskning](#), [Vetenskapsrådet](#), [VINNOVA](#) samt en majoritet av landets universitet och högskolor.

Varje finansiär utser en ledamot till årsstämman där även fyra representanter från landets lärosäten finns med. Ett redaktionsråd, vald av årsstämman, ansvarar övergripande för forskning.se:s strategiska inriktning. Redaktionen är placerad på Vetenskapsrådet, som är förvaltande organ.

Kommentar: Forskning.se redovisar numera inte alla forskare. Man kan söka på google:

[Lista över forskningsinstitut i Sverige – Wikipedia](#)
https://sv.wikipedia.org/wiki/Lista_över_forskningsinstitut_i_Sverige

[Lista över svenska akademier – Wikipedia](#)
https://sv.wikipedia.org/wiki/Lista_över_svenska_akademier

[Civilsamhället – Wikipedia](#)
<https://sv.wikipedia.org/wiki/Civilsamhället>

[Civilsamhällesorganisationer - Folkbildningsnätet](#)
folkbildning.net/amnen/...och.../civilsamhallesorganisationer/

Artiklar på forskning.se 6/2 2017

Följande artiklar på forskning.se hemsida är de enda om brott.
<http://www.forskning.se/>

Gemensam kamp mot kriminalitet ökar samarbetet runt Östersjön.

31 januari, 2017. Artikel från [Linnéuniversitetet](#)
Ämne: [Samhälle kultur](#)

Tillit i grannskapet förebygger gatuvåld

30 januari, 2017. Artikel från [Malmö högskola](#)
Ämne: [Samhälle & kultur](#)

Dataspel kan bli vägen till nya jobb för unga

30 januari, 2017. Artikel från [Högskolan i Skövde](#)
Ämne: [Samhälle & kultur](#)

Fria skolvalet ledde till segregation

26 januari, 2017. Artikel från [Stockholms universitet](#)
Ämne: [Samhälle & kultur](#), [Utbildning & skola](#)

De ensamkommande barnen från Afghanistan

– Vi har undersökt hur det har gått för de som har kommit tidigare för att kunna lära oss av dem när vi nu möter nya grupper, säger Eskil Wadensjö professor vid institutet för social forskning vid Stockholms universitet.

Han har tillsammans med forskaren Aycan Celikaksoy har kartlagt 10 000 ensamkommande barn. Resultaten redovisas i rapporten

[*Ensamkommande barn i Sverige.*](#)

Ständig skräck och stress – så lever papperslösa barn i Sverige

25 januari, 2017. Artikel från [Redaktionen forskning.se](#)

Ämne: [Samhälle & kultur](#)

Folkbildningsnätet 14/2 2017

Startsidan

Folkbildning

- [Allmänt](#)
- [Arkiv](#)
- [Bibliotek](#)
- [Demokratiutveckling](#)
- [Distansutbildning & flexibelt lärande](#)
- [Folkbildningshistoria](#)
- [Folkhögskolor](#)
- [Forskning](#)
- [Framsyn](#)
- [Lärcentra](#)
- [Nordisk kontakt](#)
- [Nätverk](#)
- [Pedagogik](#)
- [Pedagogiskt utvecklingsarbete](#)
- [Redaktionen](#)
- [Seminarier, föreläsningar och konferenser](#)
- [Studieförbund](#)
- [Utbildning](#)
- [Utvärdering](#)

Funktionsnedsättning

- [Allmänt](#)
- [Arkiv - äldre IT-projekt](#)
- [Distansutbildning - funktionsnedsättning](#)
- [Hjälpmedel](#)

[Hörselskadade](#)

[Idrott för funktionsnedsatta](#)

[Kognitiv funktionsnedsättning](#)

[Läs- och skrivsvårigheter](#)

[Neurologiska funktionsnedsättningar](#)

[Neuropsykiatriska funktionshinder](#)

[Olika funktionsnedsättningar](#)

[Samhälle och arbetsmarknad](#)

[Sex och samlevnad](#)

[Synskadade](#)

[Teckenspråk](#)

[Tillgänglighet](#)

[Utbildning](#)

Historia

[Allmänt](#)

[Andra världskriget](#)

[Antiken](#)

[Arkiv & Museum](#)

[Folkmord, rasism, mänskliga rättigheter](#)

[Forntiden](#)

[Första världskriget](#)

[Genushistoria](#)

[Historiesyn och forskning](#)

[Historiska kartor](#)

[Industri- och ekonomisk historia](#)

[Kalla kriget](#)

[Kända personer](#)

[Länder och regioners historia](#)

[Medeltiden](#)

[Medicinsk historia](#)

[Medier - tidningar, tv, webb om historia](#)
[Mellankrigstiden](#)
[Nya tiden: 1500--](#)
[Pedagogik - Historia](#)
[Släktforskning](#)
[Sveriges historia](#)

[Hälsa](#)

[Allergi och överkänslighet](#)
[Allmänt](#)
[Alternativmedicin](#)
[Anatomi](#)
[Barn - hälsa & sjukdomar](#)
[Ergonomi](#)
[Folkhälsoarbete](#)
[Frisk- & hälsovård](#)
[Hälsa i organisationer och arbetsliv](#)
[Mat och dryck](#)
[Patientinformation](#)
[Psykologi och psykiatri](#)
[Sex och samlevnad](#)
[Sjukdomar](#)
[Stress och utbrändhet](#)
[Åldrande](#)

[Idrott & fritid](#)

[Allmänt](#)
[Cykling](#)
[Dans](#)
[Dopning](#)
[Friluftsliv](#)

[Fritidsledare](#)
[Föreningsutveckling](#)
[Idrott för funktionshindrade](#)
[Idrottsforskning](#)
[Idrottsgrenar](#)
[Idrottshistoria](#)
[Idrottspsykologi](#)
[Idrottsutbildning](#)
[Ledarskap](#)
[Lek & spel](#)
[Motionsidrott](#)
[Olympiska spelen](#)
[Politik och idrott](#)
[Träningslära](#)

[Internationellt](#)

[Allmänt](#)
[Barn](#)
[Befolkning](#)
[Bidrag och stipendier](#)
[Bistånd och solidaritet](#)
[Flyktingar](#)
[Fredsfrågan](#)
[Genus](#)
[Globala miljöfrågor](#)
[Globalt folkbildningsarbete](#)
[Internationell ekonomi & handel](#)
[Internationell kultur](#)
[Kalendarium](#)
[Länder & regioner](#)
[Mänskliga rättigheter](#)

[Nyhetsrapportering](#)
[Omvärldsbevakning](#)
[Organisationer och rörelser](#)
[Resor](#)

[Kultur](#)

[Allmänt](#)
[Arbeta med kultur](#)
[Arkitektur](#)
[Barn och unga](#)
[Berättande](#)
[Bild & Konst](#)
[Drama - Teater](#)
[Film](#)
[Form & Design](#)
[Foto](#)
[Hantverk](#)
[IKT-projekt i Folkbildningen - 2001-2006](#)
[Inredning](#)
[Kulturnät](#)
[Kulturtidskrifter](#)
[Litteratur & Författare](#)
[Litteratur, läsning & författare](#)
[Mode](#)
[Museer](#)
[Musik](#)
[Om böcker, bokhistoria och förlag](#)
[Poesi](#)
[Skriva själv](#)

[Livsåskådning & filosofi](#)

[Allmänt](#)
[Arkiv - Äldre IT-projekt](#)
[Etik](#)
[Filosofi & Idéhistoria](#)
[Livsåskådning - pedagogik](#)
[Livsåskådningar](#)
[Livsåskådningar & livsfrågor](#)
[Medier - tv, radio](#)
[Personligheter](#)
[Religioner](#)

[Media & IT](#)

[Allmänt](#)
[Bilder & bildbehandling](#)
[Hårdvara](#)
[Informationssamhället](#)
[Informationssökning](#)
[Internet](#)
[IT-termer](#)
[Journalistik](#)
[Källkritik](#)
[Ljud](#)
[Massmedier](#)
[Mediegranskning](#)
[Mobilt](#)
[Pedagogik - IT](#)
[Pedagogik - media](#)
[Programvara](#)
[Webbpublicering](#)
[Video](#)

Natur, teknik & miljö

- Allmänt
- Bioteknik
- Djur
- Energi
- Fysik
- Geologi
- Kemi
- Matematik
- Meteorologi & hydrologi
- Miljö
- Naturkunskap
- Rymden
- Teknik

Samhälle

- Alkohol- och droger
- Alkohol- och drogpolitik
- Allmänt
- Arbete och arbetsmarknad
- Arkiv - Äldre IT-projekt
- Barn och unga
- Boende
- Civilsamhället
- Demokrati
- Diskriminering
- Ekonomi
- Europeiska Unionen
- Familj
- Folkrörelser
- Forskning

Föreningskunskap

- Föreningsliv & föreningskunskap
- Genus
- Hållbar utveckling
- Kommunikationer
- Konsument
- Lag och rätt
- Landsbygd
- Mångkulturellt samhälle
- Offentliga sektorn - myndigheter och förvaltning
- Politik
- Politiska ideologier
- Politiska rörelser
- Seniorer
- Socialt arbete
- Sociologi
- Statistik
- Studier och studievägledning

Språk

- Alla språk - blandade
- Allmänt
- Antika och äldre språk
- Arkiv - Äldre IT-projekt
- Kommunikation
- Kommunikation & Retorik
- Kul med språk
- Övrigt
- Övrigt
- Övrigt
- Lingvistik / Språkvård
- Olika språk A - U
- Ordböcker & lexikon

[SFI/SAS](#)

[Skriva](#)

[Svenska](#)

[Söktjänster & Ämnessamlingar](#)

[Allmänt](#)

[Bibliotekskataloger](#)

[Blogg & Twitter](#)

[Nyhetssök - söktjänster för senaste nytt](#)

[Söktjänster - olika slags](#)

[Uppsatser och artiklar](#)

[Uppslagsverk](#)

[Ämnesresurser - för skolan](#)

[Ämnesresurser - ordnade ämnesvis](#)

[Ämnesresurser på engelska](#)

[Övrigt](#)

[Övrigt](#)

START

FINANSIERING

Utlysningar

Årliga öppna utlysningen

Återkommande och löpande bidrag

Allmänna anvisningar

Om Prisma

Rapportering

Finansiering av forskning

Forskningsprogram

Strategiska innovationsområden

Samfinansierad forskning

INTERNATIONELLT SAMARBETE

Internationellt samarbete

Globalt

Europa

Norden

PRESS & NYHETER

Formas pressmeddelanden

Nyheter

Medietjänster

Formas logotyper

Prenumerera via RSS

Prenumerera via e-post

ANALYS

Analys och utvärdering

Synteser

Utredning

Uppföljning

Utvärdering

OM FORMAS

Så här styrs vårt arbete

Organisation

Formas webbtidning Extrakt

Formas publikationer

Formas i sociala medier

Formas årsredovisningar

Regeringsuppdrag

Lediga jobb på Formas

Formas medarbetare

Kontakta oss

Workrooms/Arbetsrum

Resepolicy

Webbkarta

- [Om Forte](#)
 - [Vårt uppdrag](#)
 - [Vision och strategi](#)
 - [Jämställdhetsstrategi](#)
 - [Forskningsområden](#)
 - [Samordningsområden](#)
 - [Forte-centra](#)
 - [AgeCap](#)
 - [ARC](#)
 - [CASE](#)
 - [CBF](#)
 - [CHESS](#)
 - [EpiLife](#)
 - [METALUND](#)
 - [REMESO](#)
 - [SOFI](#)
 - [soRAD](#)
 - [Stockholm Stress Center](#)
 - [UCGHR](#)
 - [UCLS](#)
 - [Vinnvård](#)
 - [Årsredovisningar](#)
 - [Besvarade remisser](#)
 - [Organisation](#)
- [Medarbetare](#)
- [Styrelsen](#)
- [Press](#)
- [Lediga tjänster](#)
- [Internationella samarbeten](#)
 - [Norden](#)
 - [Europa](#)
 - [Horisont 2020](#)
 - [Fortes aktiviteter inom Horisont 2020](#)
 - [COFAS](#)
 - [Finansierade COFAS Fellows](#)
 - [Kontrakt och rapportering](#)
 - [Globalt](#)
- [Aktuellt](#)
 - [Artiklar](#)
 - [Blogg](#)
 - [Evenemang](#)
 - [Intervjuer](#)
 - [Nyheter](#)
 - [Publikationer](#)
- [Sök finansiering](#)
 - [Utlysningar](#)
 - [Aktuella utlysningar](#)
 - [Kommande utlysningar](#)
 - [Stängda utlysningar](#)
 - [Bidragsbeslut](#)
 - [Projektkatalogen](#)
 - [Så funkar det](#)
 - [Bidragsformer](#)
 - [Ansökan](#)

- [Bedömning och beslut](#)
- [Beredningsgrupper](#)
 - [Hälsa](#)
 - [Epidemiologi och befolkningsbaserade studier](#)
 - [Hälsofrämjande och beteende](#)
 - [Vård och vårdorganisation](#)
 - [Arbetsliv](#)
 - [Arbetsmarknad](#)
 - [Arbetsorganisation](#)
 - [Arbete och miljö](#)
 - [Välfärd](#)
 - [Socialpolitik och sociala förändringar](#)
 - [Sociala relationer](#)
 - [Social omsorg och socialt arbete](#)
- [Pågående bidrag](#)
- [Open access och SweCRIS](#)
- [Vår forskning](#)
 - [Forskningsområden](#)
 - [Alkohol och narkotika](#)
 - [Arbetsliv](#)
 - [Barn och unga](#)
 - [Funktionshinder](#)
 - [Hälsa](#)
 - [Jämlikhet](#)
 - [Migration och integration](#)
 - [Psyisk ohälsa](#)
 - [Sociala relationer](#)
 - [Vård och omsorg](#)
 - [Välfärd](#)
- [Äldre](#)
- [Publikationer](#)
 - [Rapporter](#)
 - [Forte Magasin](#)
 - [Forskning i korthet](#)
- [Lyssna](#)
- [In English](#)

Webbkarta

- [STARTSIDA](#)
- [OM OSS](#)
 - [Expert- och bedömningsgrupper](#)
 - [Historik](#)
 - [Hämta blanketter, logotyper och material](#)
 - [Hämta publikationer](#)
 - [In English](#)
 - [Jäv och bisysslor](#)
 - [Kapital](#)
 - [Nyhetsarkiv](#)
 - [Om KK-stiftelsen](#)
 - [Organisation](#)
 - [Pressbilder](#)
 - [Remissvar](#)
 - [Stadgar](#)
 - [Styrelse](#)
 - [Upphandlingar](#)
 - [Våra lärosäten](#)
 - [Årsredovisningar och verksamhetsberättelser](#)
- [VÅRA VERKSAMHETSOMRÅDEN](#)
 - [Bygga forskningsmiljöer](#)
 - [Forska](#)

- [Forskarutbilda](#)
- [Förstärka forskargrupper](#)
- [Kompetensutveckla på avancerad nivå](#)
- [Utveckla forskningsintensivare lärosäten](#)
- [Verksamhetsområden](#)

- [ATT SÖKA MEDEL](#)
 - [Att söka medel](#)
 - [Godkända kostnader](#)
 - [Näringslivsbegreppet](#)
 - [Samproduktion](#)
 - [Utllysningar](#)
- [KONTAKTA OSS](#)
 - [Karta](#)
 - [Kontakta oss](#)
 - [Om webbplatsen](#)

Riksbankens Jubileumsfond

13/2 2017

- [Startsidan](#) / Vår organisation
- [Stadgar](#)
- [Jävsregler](#)
- [Styrelse](#)
- [Beredningsgrupper](#)
- [Proaktiva insatser och områdesgrupper](#)
- [Arbetsätt](#)
- [Finansförvaltning](#)
- [Årsberättelse](#)
- [Kontakt](#)
- [50 år av nyfikenhet](#)
- [Logotyp](#)
- [Nordic Foundation network meeting 2016](#)

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) är en fristående stiftelse som har till ändamål att främja och understödja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning.

Genom ett beslut i riksdagen 1962 godkändes en donation från Sveriges riksbank, som ville uppmärksamma bankens 300-årsjubileum 1968 och samtidigt främja ett angeläget nationellt ändamål. Den årliga avkastningen av Jubileumsdonationen skulle användas till att främja vetenskaplig forskning med anknytning till Sverige. Efter ett utredningsarbete under ledning av statsminister Tage Erlander, beslutade sedan riksdagen den 2 december 1964 att inrätta en stiftelse för denna donation.

Den 1 januari 1988 fick Riksbankens Jubileumsfond nya stadgar, vilka innebar att stiftelsen blev en självständig finansiell aktör.

I denna skepnad startades verksamheten med ett kapital om 1,5 miljarder kronor. Under åren därefter har ytterligare donationer

erhållits. Beträffande på vilket sätt ändamålet skall främjas, anges i de i dag gällande stadgarna bland annat:

- Att företräde ska ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt.
- Att fondens medel speciellt ska användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt.
- Att nya forskningsuppgifter som kräver snabba och kraftiga insatser särskilt ska uppmärksammas.
- Att fonden ska söka främja kontakter med internationell forskning.

Riksdagen beslöt under 1993 att ytterligare en donation, om 1,5 miljarder kronor, Kulturvetenskapliga donationen, skulle tillföras Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. Till beslutet var fogad en promemoria i vilken bland annat följande användningsområden angavs:

- Etablering av forskningscentra eller forskningsområden med internationell slagkraft,
- Stöd till projekt och program som innebär gränsöverskridanden mellan discipliner,
- Etablering av nätverk eller fastare samverkansformer nationellt och internationellt, bl.a. genom etablering av ett internationellt forskarutbytesprogram,
- Befordran av forskarutbildning och forskarrekrutering,
- Främjande av forskarrörlighet internationellt och mellan universitetet/högskolor och andra verksamheter.

Läs även RJ:s inlägg till [forskningsberedningen](#) och [forskningspropositionen](#), som tydliggör RJ:s syn.

Relaterade länkar

[Forskningsberedningen](#)

[Forskningsproposition](#)

[Informationsbroschyr om RJ](#)

Webbkarta

Vetenskapsrådets startsida

Forskningsfinansiering

Söka bidrag

[Aktuella utlysningar](#)

[Översikt - utlysningar 2017](#)

[Stängda utlysningar](#)

[Så här söker du](#)

[Våra stöd- och bidragsformer](#)

[Internationella utlysningar](#)

[Förutsättningar för ansökningar och bidrag](#)

Beredning

[Beredningsprocessen](#)

[Beredningsgrupper](#)

Bidragsbeslut

[Forskningssamarbete Indien-Sverige](#)

[Gästprofessurer](#)

[Humaniora och samhällsvetenskap](#)

[Internationell postdok](#)

[Klinisk behandlingsforskning](#)

[Konferensbidrag](#)

[Konsolideringsbidrag](#)

[Konstnärlig forskning](#)

[Medicin och hälsa](#)

[Naturvetenskap och teknikvetenskap](#)

[Nätverksbidrag forskningssamarbete
Kina-Sverige](#)

[Projektbidrag inom neutronspridning](#)

[Proof of concept](#)

[Utbildningsvetenskap](#)

[Utvecklingsforskning](#)

[Samlad statistik](#)

[Generella bidragsvillkor](#)

[Bidragsbeslut 2011-2015](#)

[Databaser med beviljade bidrag](#)

[För dig som är granskare](#)

[Beredningshandbok humaniora- och samhällsvetenskap \(HS\)](#)

[Beredningshandbok klinisk behandlingsforskning \(KBF\)](#)

[Beredningshandbok konstnärlig forskning \(KF\)](#)

[Beredningshandbok medicin och hälsa \(MH\)](#)

[Beredningshandbok naturvetenskap och teknikvetenskap \(NT\)](#)

[Beredningshandbok utbildningsvetenskap \(UV\)](#)

[Beredningshandbok utvecklingsforskning \(UF\)](#)

[Beredningshandbok forskningsinfrastruktur \(RFI\)](#)

[Beredningshandbok Internationell postdok](#)

[Beviljade bidrag](#)

[Alla pågående bidrag i Prisma](#)

[Återrapportering](#)

[Förlängning av dispositionstid och andra förfrågningar](#)

[Generella bidragsvillkor](#)

[Forskningsinfrastruktur](#)

[Uppdrag infrastruktur](#)

[Vetenskapsrådets uppdrag kring ESS](#)

[Ny hantering av infrastruktur](#)

[Behovsinventering 2015](#)

[Infrastrukturer för forskning](#)

[Samhällsvetenskap och humaniora](#)

[Miljövetenskaper](#)

[Fysik- och teknikvetenskaper](#)

[Energiforskning](#)

[Biologi och medicin](#)

[Materialforskning](#)

[e-vetenskap](#)

[Vetenskapsrådets guide till infrastrukturen](#)

[Forskningssamarbeten](#)

[Tjänster vid internationella
infrastrukturer](#)

[Forskningssamarbete med Tyskland](#)

[Forskningssamarbete med Frankrike](#)

[European Strategy Forum on Research
Infrastructures, ESFRI](#)

[Betydelse av infrastruktur för forskning](#)

[Villkor för nationell infrastruktur](#)

Internationellt samarbete

[Nordiskt samarbete](#)

[Europeiskt samarbete](#)

[Globalt samarbete](#)

[Bilaterala avtal om forskningssamarbeten](#)

[Samarbete inom forskningsinfrastruktur](#)

Etik

[Etikprövning](#)

[Forskning på djur](#)

[Forskning på människor](#)

[Expertgrupp för etik](#)

[Expertgrupp för försöksdjursvetenskap](#)

[Jäv](#)

[Oredlighet i forskningen](#)

Nyheter & press

[Nyheter](#)

[Kalendarium](#)

[Konferenser och seminarier](#)

[Kalendarium](#)

[Nyhetsbrev](#)

[Publikationer](#)

[Forskningsbarometern 2016](#)

[Avsnitt](#)

[Bläddra i rapporten](#)

[Beställ eller ladda ner](#)

[Om Forskningsbarometern](#)

[Metod & indikatorer](#)

[Omvärldsbevakning av internationell
forskningspolitik](#)

[Sociala medier](#)

[Tidningen Curie](#)

[Webbplatser](#)

[VR kommenterar](#)

Om Vetenskapsrådet

[Författningssamling](#)

[Kontakta oss](#)

[Lediga jobb](#)

[Organisation](#)

[Styrelse](#)

[Generaldirektör](#)

[Rådsdirektör](#)

[Förvaltningsavdelningen](#)

[Avdelningen för forskningspolitik](#)

[Avdelningen för forskningsfinansiering](#)

[Avdelningen för forskningsinfrastruktur](#)

[Kommunikationsavdelningen](#)

[Ämnesråd, råd och kommittéer](#)

[Rådgivande grupper](#)

[Regeringsuppdrag](#)

[Remisser](#)

[Remissvar 2016](#)

[Styrande dokument](#)

[Forskningspolitiska propositionen 2016](#)

[Upphandlingar](#)

[Verksamhetsområden](#)

[Årsredovisning](#)

Webbplatskarta

Start

- [Vår verksamhet](#)
 - [Särskilda satsningar](#)
 - [Regeringens strategiska samverkansprogram](#)
 - [Digitalisering av svensk industri](#)
 - [Små puffar](#)
 - [Uppkopplad energi](#)
 - [Digitaliserat produktionsflöde](#)
 - [Småskalig läkemedelsproduktion](#)
 - [Gamification i industrin](#)
 - [Mobilt kontrollrum](#)
 - [Transparent transportsystem](#)
 - [Trimmad och kundanpassad produktion](#)
 - [Lärande maskiner optimerar tillverkningen](#)
 - [5GEM - Industriell tillverkning baserad på 5G](#)
 - [PIMM - Mobil kommunikation för gruvindustrin](#)
 - [Stora puffar](#)
 - [Regeringsuppdrag](#)

- [Rapporter](#)
- [Samverkan för digitalisering](#)
- [Klimatsmart protein](#)
- [Strategiskt viktiga kunskapsområden](#)
 - [Hälsa](#)
 - [Innovationer för framtidens hälsa](#)
 - [Innovativa livsmedel](#)
 - [Om området](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Programråd](#)
 - [Ambient Assisted Living](#)
 - [Transport och miljö](#)
 - [Innovationer för ett hållbart samhälle](#)
 - [Innovationer för en hållbar framtid](#)
 - [Miljöinnovationer - utlysning](#)
 - [Projektpresentationer på video](#)
 - [Testbäddar inom miljöteknik](#)
 - [Miljötekniktävlingar](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Kollektivtrafik](#)
 - [Tjänster och IKT](#)
 - [Nationell IKT](#)
 - [Digitalisering för framtidens skola](#)
 - [Öppen innovation](#)
 - [Öppna data](#)
 - [Vinnovas öppna data](#)
 - [Tjänstelyftet](#)

- [Publikationer](#)
 - [ECSEL](#)
 - [ENIAC](#)
 - [ARTEMIS](#)
- [Produktion och arbetsliv](#)
 - [Produktionsstrategier och modeller för produktframtagning](#)
 - [MinBaS-Innovation \(mineral, ballast och sten\)](#)
 - [Innovationsledning och organisering](#)
 - [Tillverkning i ständig förändring](#)
 - [Tillverkning i ständig förändring - hypotesprövning](#)
 - [Innovativ produktframtagning](#)
 - [Dynamiska innovationssystem i omvandling](#)
 - [Omställningsförmåga och kompetensförsörjning](#)
- [Designade material](#)
 - [Designade material - möjlighetsprövning och konceptverifiering - utlysning 2009](#)
 - [Designade material inkl nanomaterial – industrialisering - utlysning 2009](#)
 - [Designade material inkl nanomaterial - industrialisering - utlysning 2008](#)

- [Designade material - möjlighetsprövning och konceptverifiering - utlysning 2006-2007](#)
- [Re:new – en seminarieriserie om innovativt ledarskap](#)
 - [Produktionslyftet](#)
 - [Metrologi](#)
- [Innovationsförmåga hos specifika målgrupper](#)
 - [Innovativa små och medelstora företag](#)
 - [Innovationskraft i offentlig verksamhet](#)
 - [Innovationskraft i offentlig verksamhet](#)
 - [FRÖN - För ökad innovation i offentligt finansierad verksamhet](#)
 - [Innovationsupphandling](#)
 - [Finansierade projekt](#)
 - [Uppdrag från regeringen](#)
 - [Uppdrag om innovationsupphandling inom trafikområdet](#)
 - [Uppdrag Teknik- och innovationsupphandling inom miljöteknik](#)
- [Aktörer i Sverige](#)
- [Aktörer i andra länder](#)
 - [Small Business Research Initiative \(Storbritannien\)](#)
 - [SBIR \(Nederländerna\)](#)
 - [Tekes \(Finland\)](#)

- [Difi \(Norge\)](#)
 - [EU-projektet Silver](#)
- [Idéslussar i kommuner](#)
 - [Innovationsutveckling för bättre hälso- och sjukvård finansieras med 4.5 miljoner](#)
 - [Projektbeslut juni 2013](#)
- [Innovationsslussar och testbäddar](#)
 - [Innovationsslussar inom hälso- och sjukvården - utlysning 2009](#)
- [Ersättningsmodeller](#)
- [Publikationer](#)
- [Webbsändningar](#)
- [Kontakt](#)
- [Genvägar botten](#)
- [Universitet och högskolors strategiska samverkan](#)
 - [Vinnovas satsningar](#)
 - [Program för att stödja universitet och högskolors samverkan](#)
 - [Medel till innovationskontor](#)
 - [Mobilitet för innovation](#)
- [Individer och innovationsmiljöer](#)
 - [Kompetenscentrum](#)
 - [Avtal](#)
 - [Tillstyrkta skisser till steg 2 i den öppna utlysningen inom Kompetenscentrumprogrammet](#)
- [VINN Excellence Center](#)
 - [Finansierade VINN Excellence Centers](#)
 - [Villkor och kostnader för VINN Excellence Center](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Avtal](#)
 - [Programråd och bedömningsgrupper 2004-2010](#)
 - [Publikationer](#)
- [Industry Excellence Center](#)
- [Testmarknad](#)
- [Social innovation](#)
 - [Kodcentrum](#)
- [Berzelii Centra](#)
 - [Starka forsknings- och innovationsmiljöer inom Berzelii Centra](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Programråd](#)
- [Vinnväxt](#)
 - [Programbeskrivning](#)
 - [Kommande utlysningar](#)
 - [Processtöd](#)
 - [Utvärdering och följeforskning](#)
 - [VINNVÄXT till VINNVÄXT](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Publikationer](#)
 - [Presentationsmaterial](#)
- [Genus och mångfald för innovation](#)

- [Bakgrund](#)
 - [Normkritisk innovation](#)
 - [Starka forsknings- och innovationsmiljöer](#)
 - [Ny forskning ska bidra till ökad jämställdhet](#)
 - [Finansierade projekt](#)
 - [Satsningar inom normkritisk innovation](#)
 - [Tillämpad genusforskning för starka Fol-miljöer - tidigare utlysning](#)
 - [Samarbeten och andra aktörer](#)
 - [Genusstrategi](#)
 - [Publikationer](#)
 - [Gränsöverskridande samverkan](#)
 - [Utmaningsdriven innovation](#)
 - [Programmet Utmaningsdriven innovation](#)
 - [Att söka och driva projekt](#)
 - [Utlisningstexter och mallar](#)
 - [Kommande utlysningar](#)
 - [Programråd](#)
 - [Beviljade projekt](#)
 - [Samverkansprogram](#)
 - [Strategiska innovationsområden](#)
 - [Strategiska innovationsprogram](#)
 - [Utlisningar i strategiska innovationsprogram](#)
- [Strategiska innovationsagendor](#)
 - [Färdiga agendor](#)
- [Fordonstrategisk Forskning och Innovation - FFI](#)
- [Finansmarknadsforskning](#)
 - [Programmets forskningsteman](#)
 - [Starka forsknings- och innovationsmiljöer inom finansmarknadsforskning](#)
- [Nationella flygtekniska forskningsprogrammet](#)
 - [Nationella flygtekniska forskningsprogrammet - utlysning 2009](#)
 - [Tidplan](#)
 - [Hur man ansöker](#)
 - [Kontaktpersoner](#)
 - [NFFP SMF - utlysning 2006](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
- [Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram](#)
- [Bygginnovationen](#)
 - [Bygginnovationen - bakgrund och motiv](#)
- [EU och internationell samverkan](#)
- [Ansöka och rapportera](#)

- [Utlysningar](#)
 - [Hitta rätt utlysning](#)
 - [Kommande utlysningar efter inriktning](#)
 - [Riktade utlysningar](#)
 - [Tidigare utlysningar](#)
 - [Utlysningar 2015](#)
 - [Utlysningar 2014](#)
 - [Utlysningar 2013](#)
 - [Utlysningar 2012](#)
 - [Utlysningar 2011](#)
 - [Utlysningar 2010](#)
 - [Utlysningar 2009](#)
 - [Utlysningar 2008](#)
 - [Utlysningar 2007](#)
 - [Utlysningar 2006](#)
 - [Utlysningar 2005 och tidigare \(ofullst\)](#)
 - [Internationella utlysningar](#)
 - [Om våra utlysningar](#)
- [Villkor och kostnader](#)
 - [Vinnovas villkor för bidrag](#)
 - [Ändringar i nomenklaturen i Vinnovas villkor för bidrag](#)
 - [Projektparts godkännande](#)
 - [Statligt stöd](#)
 - [Försumbart stöd](#)
 - [Guide för projektavtal](#)
 - [Att tänka på inför avtalsskrivandet](#)
- [Hur man ansöker](#)
 - [Ansökansguide](#)
 - [Skapa en ny ansökan](#)
 - [1 - Projektuppgifter](#)
 - [2 - Klassificering](#)
 - [3 - Koordinerande projektpart \(koordinator\)](#)
 - [4 - Koordinators firmatecknare/ prefekt](#)
 - [5 - Koordinators projektledare](#)
 - [6 - Budgeterade kostnader och stöd](#)
 - [7 - Bilagor](#)
 - [8 - Förhandsgranska och skicka in](#)
 - [Anvisningar för ansökan/skiss](#)
 - [Klassificering av bidragsprojekt](#)
 - [Information om användarkonto](#)
 - [Sekretess vid ansökningar](#)
- [Rapportera ett projekt](#)
 - [Mallar för start-, läges- och slutrapportering](#)
- [Resultat](#)
 - [Utvärderingar](#)
 - [Effektanalyser](#)
- [Aktuellt och publicerat](#)
 - [Kalendarium](#)
 - [Konferensdokumentation](#)
 - [2017](#)
 - [2016](#)
 - [2015](#)
 - [151204 Lund Revisited - Next steps in tackling Societal Challenges](#)
 - [2014](#)
 - [2013](#)
 - [2012](#)
 - [Pressmeddelanden](#)

- [2017](#)
 - [170126 Innovationspris för finansiella lösningar i fattiga länder](#)
- [2016](#)
 - [161205 Immateriella tillgångar och konkurrenskraft i digitaliseringens tidevarv](#)
 - [161201 Den smarta digitala fabriken](#)
 - [161201 Testbäddar ska stärka utveckling av ny svensk miljöteknik](#)
 - [161122 Skriv ut dina nya kläder med digital teknik](#)
 - [161117 Lupin vinner tävling om framtidens klimatsmarta mat](#)
 - [161116 Ny satsning på framtidens biologiska läkemedel](#)
 - [161111 Digitaliserade bygglovsprocesser som kan öka byggandet - ett av elva projekt inom Utmaningsdriven innovation](#)
 - [161107 Medarbetarnas idéer ska göra kommuner mer innovativa](#)
 - [161026 Textilåtervinning som gör miljön till vinnare – ett av 24 nya projekt inom Utmaningsdriven innovation](#)
 - [161020 Framtidens lastbilar kan bli bättre anpassade för kvinnor](#)
 - [161020 Nyskapande lösningar i offentligt finansierad verksamhet](#)
 - [161018 Datadrivna labb ska främja digitala innovationer](#)
 - [161014 Ny utmärkelse till innovativa kvinnor](#)
 - [161006 Fyra svenska bolag vässar klorna i Silicon Valley](#)
 - [160930 Ny satsning ska ta tillvara innovationer från patienter](#)
 - [160901 Ny innovationsmodell ska skapa fler life science-företag i Sverige](#)
 - [160622 Ge lärosäten starkare drivkrafter att samverka](#)
 - [160622 Första elvägen i Sverige invigd](#)
 - [160620 Vinnova finansierar karriärlyft för forskare](#)
 - [160620 Ny rapport: Energibranschen allt viktigare för Sverige - men långt ifrån jämställd](#)
 - [160511 Minskad sårbarhet mot IT-attacker - ett av nio nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
 - [160503 Från allergivänliga pälsdjur till övervakning med ljudigenkänning](#)
 - [160428 Färs på insekter och korv på lupin](#)
 - [160426 Matbank ska dela ut matsvinn till sociala verksamheter](#)

- [160405 3D-printing av mänsklig hud – ett av 36 nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
- [160329 Åtta pilotprojekt visar vägen till framtidens digitala industri](#)
- [160308 Satsning på ledande tillväxtmiljöer i Östergötland, Skåne och Mälardalen](#)
- [160224 Klimatsmart protein ska ersätta konventionell köttproduktion](#)
- [160216 Nytt avtal ska stärka forskning och innovation inom svensk flygindustri](#)
- [160215 Kortlek ska främja normkreativ innovation](#)
- [2015](#)
 - [150421 430 miljoner kronor för ett hållbart och konkurrenskraftigt Sverige](#)
 - [150901 Ny utmärkelse för innovationstalanger](#)
 - [150910 Ny satsning på innovation ska ge säkrare flyktvägar](#)
 - [150928 Nya ersättningsmodeller ska utveckla vården](#)
 - [151005 Stöd till experimenterande ska ge fler innovatörer](#)
 - [151005 Jämställd narkotikaspaning ska öka polisens effektivitet](#)
 - [151006 Vinnova ger stöd till företagsinkubation](#)
- [151008 Forskningsprojekt ska bidra till att Sverige når miljömålen](#)
- [151023 Så blir svensk forskning och innovation världsledande](#)
- [151028 Ny satsning ska öka personrörligheten inom forskning och utveckling](#)
- [151028 Finansiering av 31 nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
- [151102 Testpilot för att värdera lärosätenas samverkan](#)
- [151104 Idéer från medarbetare ska göra kommuner mer innovativa](#)
- [151104 Satsning på ungdomars digitala kompetens](#)
- [151105 Satsning på framtidens informationssystem i vården](#)
- [151112 Närmare 80 miljoner till utmaningsdriven innovation](#)
- [151120 Innovation ska ge snabbare etablering av nyanlända](#)
- [151125 Prins Daniel och innovationsministern delar ut ny utmärkelse för innovationstalanger den 1 december](#)
- [151127 Satsning på testbäddar inom miljöteknik](#)
- [151201 Årets innovationstalanger utsedda](#)

- [151208 21 miljoner till innovation i offentligt finansierad verksamhet](#)
 - [151210 Från mobil röntgenutrustning till uppkopplade mjölkkor](#)
 - [151215 28 forskare får stöd för att röra sig mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor](#)
 - [151216 Vinnova finansierar karriärluft för forskare](#)
- [2014](#)
- [2013](#)
- [2012](#)
- [Nyheter](#)
 - [Nyheter 2012](#)
 - [Nyheter 2013](#)
 - [130117 Riksfinalen i Forskar Grand Prix sänds i Kunskapskanalen 18 januari](#)
 - [130118 Peter Örn – programrådsordförande för Utmaningsdriven innovation](#)
 - [130118 Ny utlysning av Internationell samverkan för miljöinnovationer](#)
 - [130121 Ny seminarierie om design för bättre hälsa](#)
 - [130123 Ny satsning på Produktionslyftet](#)
 - [130125 BSR Innovation Express – transnationell utlysning för internationalisering av SME](#)
- [130128 Svenska forskare missar viktiga samarbeten](#)
- [130130 Innovationskraft Sverige fortsätter](#)
- [130131 Nytt industriforskningsinstitut i Södertälje](#)
- [130205 Vinnova träffar ledningar för universitet och högskolor](#)
- [120206 Vinnova ny medfinansier av prestigefyllt forskarpris](#)
- [130211 Joint Indo-Swedish Innovation Call: Health and Disease prevention](#)
- [130212 Ökad satsning på forskning och innovation efter att EU:s statschefer enats om budget](#)
- [120219 Brittisk toppolitiker på besök hos Vinnova](#)
- [130221 Satsning på strategiska innovationsområden](#)
- [130222 Vinnova får viktig roll i Sveriges mineralstrategi](#)
- [130227 Sju beviljade skisser om hållbara städer](#)
- [130228 Internationell samverkan med aktörer i Kina för miljöinnovationer](#)
- [130301 Utlysning om strategiska innovationsprogram](#)

- [130307 Utveckla robotteknik till äldre - ny internationell upphandling inom SILVER](#)
- [130307 Nya publikationer om sociala innovationer](#)
- [130307 Androstolen - designad för män, baserad på kvinnors upplevelser](#)
- [130112 Slutrapport om "Uppfinningars betydelse för Sverige"](#)
- [130319 Ökad sysselsättning i miljöteknikbranschen](#)
- [130326 Från generator i vågkraftverk till realtidsmätning av röntgenstrålning](#)
- [130326 Sverige toppar innovationsligan i EU](#)
- [130328 Innovationstävling för bättre vård och omsorg](#)
- [130411 SFO-miljöernas tredje år visar på positiv utveckling](#)
- [130417 Informations- och kommunikationsteknik växande sektor i Stockholm](#)
- [130417 Hälften av bolagen på 33-listan får finansiering från Vinnova](#)
- [130418 Peak Innovation föregångsexempel i EU](#)
- [130426 Athenapriset](#)
- [130429 Samhällsutmaningar driver fram nya innovationer](#)
- [130503 Sverige och Brasilien samarbetar om innovationer](#)
- [130513 Anna-Karin Hatt och lilla kommissionen besökte Vinnova](#)
- [130513 Nytt samarbetsavtal med Brasilien undertecknat](#)
- [130527 Välkommen till spännande seminarier i Almedalen](#)
- [130529 Tydliga ekonomiska effekter i företag som deltar i kompetenscentrum](#)
- [130530 Idéer från vårdanställda omvandlas till innovationer](#)
- [130531 Pris till Sundsvall och Skellefteå för innovativ e-förvaltning](#)
- [130605 Vinnova får 16 miljoner till innovationstävling om miljöteknik](#)
- [130610 EU-pris till bästa innovation i offentlig sektor](#)
- [130614 Nytt råd för tjänsteinnovation och design i vård och omsorg](#)
- [130614 Nya lösningar för hållbara attraktiva städer](#)
- [Testbäddar i vård och omsorg får 20 miljoner](#)
- [130617 Nystartade innovativa företag får 300 000 kronor var](#)
- [130618 Vinnova finansierar karriärlyft för forskare](#)

- [130618 Ny rapport om energibranschen i Sverige](#)
- [130619 Ny satsning på testbäddar inom miljöteknik](#)
- [130619 En miljard euro till svenska aktörer via FP7](#)
- [130626 Tre nya satsningar får VINNVÄXT-finansiering](#)
- [130627 Miljardsatsning för att stärka Sveriges konkurrenskraft](#)
- [130701 Nya forsknings- och innovationsagendor](#)
- [130702 Sverige på andra plats i global innovationsranking](#)
- [130711 22 miljarder euro till forskning och innovation i EU](#)
- [130711 Försök med elvägar för tunga fordon](#)
- [130801 12 miljoner kronor till innovationsarbete i små och medelstora företag](#)
- [130813 EU-budget för forskning och innovation klar](#)
- [20130826 Svenska företag vinner banbrytande upphandling](#)
- [130830 Obama studerar svenska innovationer vid Stockholmsbesök](#)
- [130912 Prisutdelning till VINNVÄXT-vinnare](#)
- [130919 Sverige i topp enligt EU:s nya innovationsindikator](#)
- [130926 Vinnova lanserar ny blogg om EU och andra delar av världen](#)
- [130926 Ny forskning ska bidra till ökad jämställdhet](#)
- [130930 Innovationstävlingar ska lösa utmanande problem](#)
- [131004 Forskning ska bidra till att nå miljömål](#)
- [131007 EU-kommissionär till KTH för att diskutera telekom och IT](#)
- [131014 Stöd till innovativa idéer inom offentlig verksamhet](#)
- [131030 30 miljoner extra till företagsinkubatorer](#)
- [131104 Ytterligare 65 miljoner till livsmedelsforskning](#)
- [131108 Banbrytande kunskap inom informations- och kommunikationsteknik](#)
- [131115 Lär dig bli en innovativ chef](#)
- [131115 Segrare i mentorprogram för forskare](#)
- [131118 Ny teknik ska förhindra plagiatförsäljning](#)
- [131120 Sveriges modernaste myndighet och Sveriges IT-kommun utsedda](#)
- [131121 Innovationspriset student till e-bok för barn om programmering](#)
- [131125 Vem är bäst i Sverige på att presentera sin forskning?](#)

- [131125 Nationell portal för öppna data lanseras](#)
- [131128 Mottagare av två stora vårdpris utsedda](#)
- [131202 Ytterligare 32 miljoner till testbäddar inom miljöteknik](#)
- [131205 Vinnova finansierar karriärluft för forskare](#)
- [131211 Första utlysningarna av Horisont 2020](#)
- [131211 Nya forsknings- och innovationsagendor](#)
- [131216 28 miljoner till två utvecklingsprojekt inom hälso- och sjukvården](#)
- [131218 Svenskt-kinesiskt samarbete om miljöinnovationer](#)
- [131219 Universitet och högskolor får stöd för samverkan](#)
- [131220 Försök med elvägar för tunga fordon – första fasen klar](#)
- [131220 Efterfrågan av innovation](#)
- [140820 Nytt sekretariat ska hjälpa företag samverka med internationella forskningsanläggningar](#)
- [Nyheter 2014](#)
 - [141121 Innovationstävlingar om sopor, robotar och klädåtervinning](#)
- [Nyheter 2015](#)
 - [150421 430 miljoner kronor för ett hållbart och konkurrenskraftigt Sverige](#)
- [150507 Sverige leder innovationsligan i EU](#)
- [150521 Digitalisering i skolan kan förbättra lärandet](#)
- [150604 Sverige testar elvägar i verklig miljö](#)
- [150630 Sverige tar över ordförandeskapet i internationellt nätverk för industriell forskning och innovation](#)
- [150827 Första stipendiaterna klara i Vinnovas fellowship-program i Silicon Valley](#)
- [150901 Ny utmärkelse för innovationstalanger](#)
- [150901 Enhetschef till Hälsa](#)
- [150903 Satsning på digitalisering av industrin](#)
- [150910 Ny satsning på innovation ska ge säkrare flyktvägar](#)
- [2015-09-17 Sverige på tredjeplats i global innovationsrankning](#)
- [150923 Bra start för Sverige i Horisont 2020](#)
- [151005 Stöd till experimenterande ska ge fler innovatörer](#)
- [151005 Tävla i Quality Innovation of the Year 2015](#)

- [151005 Jämställd narkotikaspaning ska öka polisens effektivitet](#)
- [151006 Vinnova ger stöd till företagsinkubation](#)
- [151006 Internationellt erkännande till satsning på utmaningsdriven innovation](#)
- [151008 Forskningsprojekt ska bidra till att Sverige når miljömålen](#)
- [151020 Första nätverksmötet för Sveriges ordförandeskap i EUREKA](#)
- [151023 Så blir svensk forskning och innovation världsledande](#)
- [151026 Stärk Sveriges attraktionskraft i den globala kunskapsekonomin](#)
- [101528 Ny satsning ska öka personrörligheten inom forskning och utveckling](#)
- [151028 Finansiering av 31 nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
- [151102 Testpilot för att värdera lärosätenas samverkan](#)
- [151104 Idéer från medarbetare ska göra kommuner mer innovativa](#)
- [151105 Satsning på framtidens informationssystem i vården](#)
- [151112 Närmare 80 miljoner till utmaningsdriven innovation](#)
- [151117 OECD föreslår förändringar i Sveriges innovationspolitik](#)
- [151118 Svensk satsning på utmaningsdriven innovation får internationellt pris](#)
- [151119 Ansök till Born Global](#)
- [151120 Innovation ska ge snabbare etablering av nyanlända](#)
- [151125 Prins Daniel och innovationsministern delar ut ny utmärkelse för innovationstalanger den 1 december](#)
- [151127 Satsning på testbäddar inom miljöteknik](#)
- [151201 Årets innovationstalanger utsedda](#)
- [151203 Sök affärsutvecklingsprogram i Silicon Valley](#)
- [151208 21 miljoner till innovation i offentligt finansierad verksamhet](#)
- [151210 Från mobil röntgenutrustning till uppkopplade mjölkkor](#)
- [151210 Nya ledamöter i Vinnovas styrelse utsedda](#)
- [151211 Svensk storsatsning för framtida biologiska läkemedel](#)
- [151216 Vinnova finansierar karriärluft för forskare](#)
- [Nyheter 2016](#)

- [160120 Upphandlingsmyndigheten och Vinnova samverkar om innovationsupphandling](#)
- [160203 Vem blir årets innovationstalang inom hästnäringen? Nominera din kandidat!](#)
- [160209 Ny utlysning för strategiska innovationsprogram öppnar i mars](#)
- [160215 Kortlek ska främja normkreativ innovation](#)
- [160216 Nytt avtal ska stärka forskning och innovation inom svensk flygindustri](#)
- [160224 Klimatsmart protein ska ersätta konventionell köttproduktion](#)
- [160308 Satsning på ledande tillväxtmiljöer i Östergötland, Skåne och Mälardalen](#)
- [160329 Åtta pilotprojekt visar vägen till framtidens digitala industri](#)
- [160405 3D-printing av mänsklig hud – ett av 36 nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
- [160420 EUREKA Innovation Week](#)
- [160426 Matbank ska dela ut matsvinn till sociala verksamheter](#)
- [160428 Färs på insekter och korv på lupin](#)
- [160428 Nya ledamöter i Vinnovas styrelse utsedda](#)
- [160503 Från allergivänliga pälsdjur till övervakning med ljudigenkänning](#)
- [160511 Minskad sårbarhet mot IT-attacker - ett av nio nya projekt inom utmaningsdriven innovation](#)
- [160523 Nya stipendiater i fellowship-program i Silicon Valley](#)
- [160524 Vinnova en av Sveriges mest spännande arbetsgivare](#)
- [160601 Regeringen lanserar fem samverkansprogram](#)
- [160610 Mångmiljonsatsning på biologiska läkemedel](#)
- [160617 Använd internationella standarder i världens informationssystem](#)
- [160620 Ny rapport: Energibranschen allt viktigare för Sverige - men långt ifrån jämställd](#)
- [160620 Vinnova finansierar karriärlyft för forskare](#)
- [160621 Grand final svenska ordförandeskapet](#)
- [160622 Ge lärosäten starkare drivkrafter att samverka](#)
- [160622 Första elvägen i Sverige invigd](#)
- [160704 "Sverige har svart bälte i strukturuomvandling"](#)

- [20160109 Ny innovationsmodell ska skapa fler life science-företag i Sverige](#)
- [160922 Innovationspris till Trelleborg](#)
- [160927 Nominera samtidigt innovativa kvinnor](#)
- [160930 Ny satsning ska ta tillvara innovationer från patienter](#)
- [160928 Samspelet människa-maskin ger industrin svensk fördel](#)
- [161006 Fyra svenska bolag vässar klorna i Silicon Valley](#)
- [161014 Ny utmärkelse till innovativa kvinnor](#)
- [161018 Datadrivna labb ska främja digitala innovationer](#)
- [161020 Nyskapande lösningar i offentligt finansierad verksamhet](#)
- [161020 Framtidens lastbilar kan bli bättre anpassade för kvinnor](#)
- [161026 Textilåtervinning som gör miljön till vinnare – ett av 24 nya projekt inom Utmaningsdriven innovation](#)
- [161107 Medarbetarnas idéer ska göra kommuner mer innovativa](#)
- [161111 Digitaliserade bygglovsprocesser som kan öka byggandet - ett av elva projekt inom Utmaningsdriven innovation](#)

- [161116 Ny satsning på framtidens biologiska läkemedel](#)
- [161117 Lupin vinner tävling om framtidens klimatsmarta mat](#)
- [161122 Skriv ut dina nya kläder med digital teknik](#)
- [161201 Testbäddar ska stärka utveckling av ny svensk miljöteknik](#)
- [161201 Den smarta digitala fabriken](#)
- [161205 Immateriella tillgångar och konkurrenskraft i digitaliseringens tidevarv](#)
- [161209 Vinnova får i uppdrag att analysera konsekvenser av Brexit](#)
- [161220 Finalister klara till Innovationstalangerna 2017](#)
- [161222 Ny styrelseordförande för Vinnova](#)
- [Nyheter 2017](#)
 - [170126 Innovationspris för finansiella lösningar i fattiga länder](#)

○ [Publikationer](#)

- [Vinnova Analys](#)
- [Vinnova Information](#)
- [Vinnova Rapport](#)
- [Externa publikationer](#)
- [Försäljningsvillkor](#)

○ [Tidningen Innovation](#)

○ [Nyhetsbrev](#)

○ [Bildarkiv](#)

- [Charlotte Brogren](#)

- [Vinnovas logotyp](#)
- [Webb-tv-arkiv](#)
 - [Sök bland webb-tv-klipp](#)
 - [Seminaries](#)
 - [Konferenser](#)
 - [Informationsfilmer](#)
 - [Utlisningar](#)
 - [Projektpresentationer](#)
 - [Forskarporträtt](#)
- [Debattartiklar](#)
 - [2015](#)
 - [150310 Företagande måste stödas på lika villkor](#)
 - [150210 Så lyfter vi biotekniken](#)
 - [150506 Svensk industri ska leda den digitala revolutionen](#)
 - [150929 "Det behövs banbrytande lösningar utanför de redan upptrampade stigarna."](#)
 - [151026 "Innovationer är basen för vårt välstånd"](#)
 - [2014](#)
 - [2013](#)
 - [2012](#)
 - [2011](#)
 - [2010](#)
 - [Äldre debattartiklar](#)
 - [091202 Missa inte kvinnors köpkraft](#)
- [EU och internationell samverkan](#)
 - [Horisont 2020](#)
 - [Horisont 2020 EU:s ramprogram](#)

- [Projektexempel](#)
- [Spetskompetens](#)
 - [Europeiska forskningsrådet, ERC](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Framtida och ny teknik, FET](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Marie Skłodowska-Curie Actions](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Europeisk forskningsinfrastruktur](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Industriellt ledarskap](#)
 - [Informations- och kommunikationsteknik](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Nanoteknik, material, bioteknik & ny produktionsteknik](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Rymd](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Tillgång till riskfinansiering](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Innovation i små och medelstora företag](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Samhälleliga utmaningar](#)
 - [Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Livsmedelstrygghet, hållbart jord- & skogsbruk, marin-, maritim, samt insjöforskning & bioekonomi](#)

- [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Säker, ren och effektiv energi](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Smarta, gröna och integrerade transporter](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Säkra samhällen](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
- [Utforska andra delar av Horisont 2020](#)
 - [Spridning av spetskompetens och bredare deltagande](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Vetenskap med och för samhället](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Europeiska institutet för innovation och teknik - EIT](#)
 - [Kärnforskning - Euratom](#)
 - [Nationella kontaktpersoner](#)
 - [Gemensamma forskningscentrumet - JRC](#)
- [Dina Horisont 2020 kontakter](#)
- [Vägledande dokument](#)
- [Delta i Horisont 2020](#)
- [Juridik och finans](#)
- [Supportkontor](#)

- [Nationella påverkansplattformar](#)
 - [Bli expertutvärderare](#)
- [EUREKA](#)
 - [EUREKA](#)
 - [Nätverksprojekt](#)
 - [Klusterprojekt](#)
 - [Eurostars](#)
 - [Sveriges ordförandeskap i EUREKA](#)
- [Samarbetsprogram](#)
 - [Joint Programming](#)
 - [JPI - Neurodegenerative Diseases/ Alzheimer's](#)
 - [JPI - Agriculture, food security and climate change](#)
 - [JPI - Healthy Diet for a Healthy Life](#)
 - [JPI - Cultural heritage & Global Change](#)
 - [JPI - Urban Europe](#)
 - [JPI - Climate](#)
 - [JPI - More Years - Better Lives](#)
 - [JPI - Antimicrobial resistance](#)
 - [JPI - Water challenges](#)
 - [JPI - Oceans](#)
 - [Samarbetsprogram - Artikel 185](#)
 - [BONUS - Joint Baltic Sea Research Programme](#)
 - [EMPIR - European Metrology Programme for Innovation and Research](#)
 - [AAL - Active Assisted Living Programme](#)

- [Joint Technology Initiative - Artikel 187](#)
 - [ECSEL](#)
 - [Clean Sky](#)
 - [PPP - Public-Private Partnership](#)
 - [Innovative Medicines Initiative](#)
- [CIP](#)
- [COST](#)
 - [Programbeskrivning](#)
- [ERA-NET](#)
 - [WoodWisdom-net I & II](#)
 - [Några vanliga frågor](#)
 - [Illustration av processen för bidragsprojekt](#)
 - [ERA-MIN](#)
- [Internationella samarbeten](#)
- [EU:s Östersjöstrategi](#)
 - [BSR Stars](#)
- [Forskarmobilitet](#)
 - [Mobility for Growth](#)
 - [EURAXESS Sweden](#)
- [Kalendarium](#)
 - [Konferensdokumentation](#)
- [Informationsmöten & kurser](#)
- [Internationella utlysningar](#)
- [Nyhetsbrevet Inside](#)
- [Följ oss på twitter](#)
- [Nyheter](#)
 - [2017](#)
 - [170126 Vill du delta i marknadsnära FoU-projekt med internationella partners?](#)
- [170207 Svensk med i expertgrupp för EIC](#)
- [170131 IMI lanserar nya satsningar](#)
- [170131 Upphandling av program för Nordisk Test Lab](#)
- [171203 Ny utlysning av EUREKA Celtic-Plus - A smart connected world](#)
- [170207 Horizon Prize](#)
- [2016](#)
 - [160127 Utvärdering av FP7](#)
 - [160127 Charlotte Brogren i expertgrupp för FET](#)
 - [160211 Informationsmöten om Horisont 2020](#)
 - [160215 Utlysning för forskning om Zika-viruset](#)
 - [160225 Hur ska EU:s innovationsråd se ut?](#)
 - [160225 E!nnoVest](#)
 - [160226 Årsbok 2015](#)
 - [160324 Internationalisering via EUREKA](#)
 - [160323 Tyck till om EU](#)
 - [160503 EUREKA Innovation Week](#)
 - [160513 Vinnovas inspel till EIC](#)
 - [160621 Grand Final för svenska ordförandeskapet i EUREKA](#)
 - [160630 ICT-Proposers Day](#)
 - [160701 Vinnova diskuterar EIC med Moedas](#)

- [160701 Utökat samarbete med Brasilien](#)
- [160822 IMI Stakeholder Forum](#)
- [160829 Allmänheten i fokus](#)
- [160920 Ny strategiguide för innovation i Östersjöområdet](#)
- [160921 Ny plattform för klustersamverkan](#)
- [160922 Delta i innovationsprojekt med internationella partners](#)
- [160928 Nya möjligheter för Sverige i Horisont 2020](#)
- [160923 Följ oss på twitter](#)
- [160926 Kick-off för TechINCubator Fall 2016](#)
- [160927 Vem blir EU:s kvinnliga innovatör 2017?](#)
- [161024 Nominera ditt projekt till EUREKA Innovation Award](#)
- [161028 Hur ser deltagandet ut i Horisont 2020?](#)
- [161031 Tyck till om Horisont 2020](#)
- [161130 COST expert](#)
- [161130 Svensk med i EU:s högnivågrupp](#)
- [161130 Nya möjligheter inom råmaterial](#)
- [161201 Dags att söka TINC](#)
- [161201 Besök i Bryssel](#)
- [161208 Vilken betydelse har Brexit för Sverige?](#)

- [161218 Ageing and Place in a digitising world](#)
- [161219 Flag-ERA Grafen](#)
- [161219 JSPS stipendier](#)
- [161221 Schweiziskt deltagande i Horisont 2020](#)

2015

- [150126 IMI samarbetar med Bill Gates Foundation](#)
- [150129 Är du nyfiken på Horisont 2020?](#)
- [150212 Vill du påverka framtida stadsutveckling?](#)
- [150219 Är du nyfiken på Horisont 2020? Anmäl dig till vårens infomöten och kurser](#)
- [150323 Tyck till om FP7](#)
- [150324 Informationsmöten om möjligheter inom Excellent Science i Horisont 2020](#)
- [150324 Sverige på 10-topplistan i FP7](#)
- [150407 SWII Industriella FoU-projekt](#)
- [150421 Informationsmöten om möjligheter inom Excellent Science i Horisont 2020](#)
- [150430 Söker du europeiska projektpartners för Horisont 2020?](#)
- [150507 Få hjälp att söka EU-medel](#)
- [150507 Sverige leder innovationsliga i EU](#)

- [150612 På väg mot ett gemensamt europeiskt forskningsområde - ERA](#)
- [150615 Sverige tar över som ordförande i EUREKA](#)
- [150706 EUREKA firar 30 år!](#)
- [150813 Informationsdagar om Horisont 2020](#)
- [150812 Har du deltagit i Horisont 2020?](#)
- [150814 Stort intresse för UDI i EU](#)
- [150819 Open Access publicering för FP7-projekt](#)
- [150902 Nominera ditt projekt till EUREKA Innovation Award](#)
- [150910 Publicering av utkast till Horisont 2020](#)
- [150922 Bra start för Sverige i Horisont 2020](#)
- [150930 BONUS Blue Baltic](#)
- [150930 EU Prize for Women Innovators](#)
- [151014 Nya utlysningar inom Horisont 2020](#)
- [151020 Sveriges ordförandeskap i EUREKA](#)
- [151027 Vinnova på Destination Europe i USA](#)
- [151110 Näringslivets möjligheter inom Horisont 2020](#)
- [151216 Internationellt deltagande i Horisont 2020](#)

- [151216 En digital marknad i EU](#)
- [151218 Informationsmöten om Horisont 2020](#)
- [151221 Sök studiepraktik i Silicon Valley](#)

2014

- [140213 Nationella påverkansplattformar](#)
- [140213 Uppsala universitet leder antibiotikaprojekt inom IMI](#)
- [140214 Horisont 2020 - Nationella infomöten](#)
- [140314 Sverige i topp i EU:s innovationsliga](#)
- [140326 Resebidrag för svensk-israeliskt samarbete](#)
- [140403 Årsbok 2013](#)
- [140414 Vilket genombrott skulle du vilja se under din livstid?](#)
- [140415 Rådgivande grupper för Horisont 2020](#)
- [140604 Turkiet med i Horisont 2020](#)
- [140630 Lämna din idé om utlysning för ny, banbrytande teknik inom Horisont 2020](#)
- [140901 Har du deltagit i Horisont 2020?](#)
- [140901 Arbetar du i offentlig sektor och vill du veta mer om EU:s nya ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020?](#)

- [140919 SMF-instrumentet - 155 företag får stöd](#)
- [140923 Vinnova stärker satsningen på aktörer i offentlig verksamhet](#)
- [141009 Informationsmöten om Horisont 2020](#)
- [141020 Möjligheter för offentlig sektor inom Horisont 2020](#)
- [141019 130 miljoner euro avsatta för innovationsupphandling](#)
- [141112 Nya samverkansprojekt med Brasilien inom miljöteknik](#)
- [141113 SMF-turné](#)
- [141210 Är du nyfiken på Horisont 2020?](#)
- [141217 Två nya Kunskaps- och Innovationsgrupper \(KIC\) inom Hälsa och Råvaror har utsetts av EIT](#)
- [2013](#)
 - [131219 Är du redo för Horisont 2020? Nationella informationsmöten](#)
 - [121220 Mot nya horisonter](#)
 - [130118 Ny utlysning av Internationell samverkan för miljöinnovationer](#)
 - [130124 EU-kommissionens arbetsprogram 2013](#)
 - [130125 EU-kommissionen söker experter för Horisont 2020](#)
 - [130212 Ökad satsning på forskning och innovation efter att EU:s statschefer enats om budget](#)
 - [130220 Samarbete med Israel inom Life Science](#)
 - [130222 EU satsar på innovationsupphandling](#)
 - [130225 EU-kommissionen startar observationsorgan för bioekonomi](#)
 - [130226 EU:s tillväxt och forskning på agendan](#)
 - [130228 Ny utlysning av Internationell samverkan för Eco-innovationer 2013 med aktörer i Kina](#)
 - [130307 Utveckla robotteknik till äldre - ny internationell upphandling inom SILVER](#)
 - [130409 Delta i Vinnova-delegation till KOREA EUREKA DAY](#)
 - [130319 Sista chansen att söka Marie Curie-anslag inom FP7](#)
 - [130320 Guld till Sverige i Celtic Awards 2013](#)
 - [130322 Horisont 2020 och regional utveckling](#)
 - [130410 Tyck till om EU-kommissionens innovationstöd för SMF](#)
 - [130418 Peak Innovation föregångsexempel i EU](#)
 - [130429 Dags att nominera till Baltic Sea Region Innovation Award 2013](#)

- [130430 En glimt av EU-kommissionens Joint Research Centre - Årsrapport 2012](#)
- [130402 Vem blir EU:s kvinnliga innovatör 2014?](#)
- [130513 Nytt samarbetsavtal med Brasilien undertecknat](#)
- [130510 Nationella påverkansplattformar för ökat deltagande i Horisont 2020](#)
- [130605 IMI fortsätter satsningen på att motverka antibiotikaresistens](#)
- [130618 Informationsturné om EU:s nya ramprogram Horisont 2020](#)
- [130610 Delta på Europas största mötesplats för teknik som främjar äldres oberoende](#)
- [130611 EU-pris till bästa innovation i offentlig sektor](#)
- [130614 JRC informationsdagar för unga forskare](#)
- [130617 En miljard euro till svenska aktörer via FP7](#)
- [130702 Sverige på andra plats i global innovationsranking](#)
- [130702 Webinarer om IMI:s nya utlysning - Fokus antibiotikaresistens](#)
- [130711 22 miljarder euro till forskning och innovation via offentliga-privata partnerskap mellan EU och näringslivet](#)
- [130813 Budgeten klar för Horisont 2020](#)
- [130820 EU-kommissionens höstprogram](#)
- [130905 Strax dags för informationsturné om EU:s nya ramprogram - Horisont 2020](#)
- [130916 Träffa forskare på ForskarFredag och delta i Höstförsöket](#)
- [130917 Sverige i topp enligt EU:s nya innovationsindikator](#)
- [130926 18 svenska toppforskare får bidrag från ERC](#)
- [131003 Informationsturnén om Horisont 2020](#)
- [131014 Informationsdagar om Horisont 2020](#)
- [131021 Ny utlysning av IMI](#)
- [131030 Final på Informationsturnén om Horisont 2020](#)
- [131118 Första utkasten till arbetsprogram inom Horisont 2020](#)
- [131125 EU-kommissionen söker experter för Horisont 2020](#)
- [131211 Första utlysningarna av Horisont 2020](#)
- [2012](#)
 - [120129 Ny utlysning av AAL](#)
 - [120131 291 miljoner euro i nya IKT-utlysningen](#)

- [120130 Nio forskare i Sverige fick ERC Advanced Grants](#)
- [120201 Vinnovas remissvar till Horisont 2020](#)
- [120201 Ny utlysning inom Innovative Medicines Initiative](#)
- [120201 EU:s 15 mest innovativa FoU-projekt - 8 har svenska deltagare](#)
- [120213 Erbjudande att delta i Korea EUREKA Day 2012](#)
- [120216 Sverige leder innovationsligan i EU](#)
- [120223 SMINT - Planeringsbidrag för SMF](#)
- [120223 Informationsturnén om EU:s FoU-program 2012](#)
- [120224 Svenska folket väljer 100 innovationer på Tekniska museet](#)
- [120227 Är du intresserad av samarbete med Israel inom Life Science?](#)
- [120228 Fokusgrupp föreslår skönhetstävlingar för äldre](#)
- [120309 Vart går pengarna? Se utställningen om EU:s budget](#)
- [120316 Samarbete och affärsmöjligheter i Brasilien för svenska tillväxtföretag](#)
- [120319 Sverige fortsatt starkt i FP7 - Ny lägesrapport från Vinnova](#)
- [120321 Ny utnämning befäster Sveriges inflytande på EU-forskning](#)
- [120403 Informationsdag om FP7 Hälsa i Bryssel](#)
- [120404 Multifunktionella kök för äldre och rent vatten i Östersjön](#)
- [120423 FP7 Orientation papers publicerade](#)
- [120504 ERC söker nationella experter](#)
- [120528 EU-Informationsturnén 2012 är nu slut - Vill du veta mer om FP7?](#)
- [120524 Delta aktivt i "Active healthy and ageing"](#)
- [120524 Nominera kandidater till Östersjöregionens innovationspris](#)
- [120531 Nytt samverkansprogram för hållbar utveckling](#)
- [120531 Rådet kommer överens om Horisont 2020](#)
- [120604 Svensk-franska vetenskapspriset för yngre forskare 2012](#)
- [120615 Vinnova satsar på internationella miljöinnovationer](#)
- [120618 Cypern snart ordförande i EU](#)
- [120625 Starkt svenskt inflytande på EU-forskning](#)
- [120626 Vill du bli expert för FP7?](#)

- [120627 Sista utlysningarna inom EU:s ramprogram, FP7](#)
- [120716 Stort intresse för antibiotikaresistens under ESOF 2012 i Dublin](#)
- [120828 Forskare över hela landet tävlar i standup!](#)
- [120830 EU-kommissionen vill ha dina synpunkter](#)
- [120905 Hur ska ERA implementeras till 2014?](#)
- [120907 Tyck till om offentliga-privata partnerskap i EU](#)
- [120924 Möt forskare över hela Sverige i Europas största vetenskapsfest!](#)
- [121011 Nytt bibliotek för material - senaste nytt från BSR STARS](#)
- [121016 Regler för deltagande i Horisont2020](#)
- [121015 Ökat anslag till Vinnova för att stärka deltagandet i EU:s forsknings- och innovationsprogram](#)
- [Ny utlysning av ERC Synergy Grant](#)
- [121024 Internationella miljöinnovationer](#)
- [121108 Svenska regioner bland de mest innovativa i EU](#)
- [121126 Innovative Medicines Initiative, IMI - 8th Call 2012](#)
- [121127 Första finalen i forskarnas eget Grand Prix](#)
- [121127 KIC InnoEnergy](#)
- [121205 Dacke bäst i Sverige på att förklara sin forskning](#)
- [121211 Tyck till om framtidens European Metrology Research Programme](#)
- [121213 Stort intresse för programmet Internationell samverkan för miljöinnovationer](#)
- [121218 Horisont 2020 Positionerna klara för Rådet och Europaparlamentet](#)
- [121213 Irländska ordförandeskapets prioriteringar](#)
- [121218 Promoting Innovation](#)
- [121219 Ny EU-rapport International Cooperation in Science, Technology and Innovation](#)
- [121219 Plan your application to the Nordic-Baltic Mobility Programmes 2013](#)
- [Brysselkontoret](#)
- [Silicon Valley Office](#)
- [Supportkontor](#)
- [Forskningsanläggningar](#)
- [Om Vinnova](#)
 - [Vinnova - Sveriges innovationsmyndighet](#)
 - [Vinnovas uppgift](#)
 - [Anslag och budget](#)

- Vinnova och omvärlden
 - Sveriges innovationssystem
 - Sveriges FoU-satsningar
 - Var FoU-satsningarna görs
 - Offentlig FoU-finansiering
 - Samspelet högskola - näringsliv
 - Globalisering
 - Innovationsprocessernas utveckling
 - Samhällsutmaningar
 - Viktiga aktörer
 - Små och medelstora företag
 - Nätverk
 - Lokomotivföretag
 - Offentlig verksamhet
 - Universitet och högskolor
 - Forskningsinstitut
 - Trender i Sveriges kunskapsintensiva näringsliv
 - Nationell innovationsstrategi
 - Forsknings- och innovationspropositionen
- Organisation och ledning
 - Styrelse
- Regeringsuppdrag
 - Aktuella
 - Uppdrag att analysera förutsättningarna för internationellt forsknings- och innovationssamarbete vid ett utträde av Storbritannien ur Europeiska unionen
- Uppdrag att utveckla insatser för validering av teknik- och affärskoncept
- Uppdrag att stödja utvecklingen av cirkulära affärsmodeller och industriell symbios
- Uppdrag att bidra till utveckling av en modell för kommersialisering av tillgångar i företag
- Uppdrag att genomföra insatser för öppen innovation i svensk industri
- Uppdrag att genomföra insatser som en del av regeringens samverkansprogram för innovation
- Uppdrag att i samarbete med OECD planera och arrangera en konferens kring smart industri
- Uppdrag att genomföra fortsatta insatser avseende digitalisering för bättre hälsa, vård och omsorg
- Uppdrag att bistå i arbetet med regeringens samverkansprogram för innovation
- Regeringsuppdrag att genomföra samverkansprojekt för att utnyttja digitaliseringens potential för ökad konkurrenskraft hos svensk industri
- Uppdrag att genomföra insatser för kunskapsutveckling och förbättrat offentligt stöd för hantering av immateriella tillgångar

- [Regeringsuppdrag till statliga myndigheter att ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2016-2018](#)
- [Regeringsuppdrag till statliga myndigheter att ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2016-2018](#)
- [Medverka i genomförandet av Europeiska unionens strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan](#)
- [Uppdrag om ett nationellt program för proteinforskning, metodutveckling och produktion av biologiska läkemedel](#)
- [Innovationsledarelyft för beslutsfattare för ökad förmåga att bedriva innovationsarbete i offentlig verksamhet](#)
- [Främja fortsatt utveckling av inkubationsverksamheten för att öka antalet växande företag](#)
- [Avrapporterade 2016](#)
 - [Uppdrag att bistå OECD i genomförande av studie](#)
 - [Ämnesöversikt och kartläggning inom gruv- och mineralforskningsområdet](#)
 - [Uppdrag att genomföra insatser för att främja en digitaliserad svensk industri](#)
- [Uppdrag att förvalta den tekniska plattformen öppnadata.se](#)
- [Regeringsuppdrag till statliga myndigheter att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030](#)
- [Avrapporterade 2015](#)
 - [Insatser för tillväxt i små och medelstora företag](#)
 - [Utveckla innovationskraften i offentlig sektor](#)
 - [Uppdrag att inkomma med analyser som ger underlag till regeringens forskningspolitik](#)
- [Avrapporterade 2014](#)
- [Avrapporterade 2013](#)
- [Avrapporterade 2012](#)
- [Avrapporterade 2011](#)
 - [Program för forskning om kvinnors företagande](#)
 - [Genomföra EU:s strategi för Östersjöregionen](#)
- [Avrapporterade 2010 och tidigare](#)
- [Sök medarbetare](#)
- [Juridisk information](#)
 - [Myndigheters serviceskyldighet](#)
 - [Delning av information mellan företag och myndigheter](#)

- [Offentlighetsprincipen](#)
- [Vad är en allmän handling?](#)
- [Sekretess](#)
- [Personuppgifter](#)
- [Arbeta på Vinnova](#)
 - [Lediga tjänster](#)
 - [Det här erbjuder Vinnova](#)
 - [Vinnova söker](#)
 - [Möt våra medarbetare](#)
 - [Programledare Cassandra Marshall](#)
 - [Enhetschef Andreas Aurelius](#)
 - [Programledare Cathrine Åsklint](#)
 - [Enhetschef Marlen Sibbel-Becker](#)
 - [Avdelningschef Joakim Appelquist](#)
 - [Programledare Anna Edwall](#)
 - [Handläggare Daniel Rencrantz](#)
 - [Enhetschef Margareta Groth](#)
 - [Programledare Gunnar Sandberg](#)
 - [Programledare Johanna Ulfvarson](#)
 - [Avdelningschef Joakim Tiséus](#)
- [Aktuella upphandlingar](#)

Senast uppdaterad: 27 januari 2012

Universitetskansler- ämbetet, UKA

6/2 2017

Webbkarta

[Start](#)

[Utbildningskvalitet](#)

[Ansökan om examenstillstånd](#)

[Aktuella prövningar](#)

[Formulär för ansökan om
examenstillstånd](#)

[Bakgrund om kvalitetssäkring](#)

[Frågor och svar om utbildningskvalitet](#)

[Internationellt samarbete](#)

[Nytt kvalitetssystem](#)

[Externa grupper](#)

[Synpunkter - nytt kvalitetssystem](#)

[Kvaliteten på högskoleutbildningar](#)

[Resultatsök](#)

[Sammanställning uppföljda utvärderingar](#)

[Utvärderingsprocessen 2011-2014](#)

[Sök bland examenstillstånd](#)

[Tillstånd för lärarexamen](#)

[Uppföljning](#)

[Verktyg för lärosäten och bedömare](#)

[Analyser av resultaten från
kvalitetsutvärderingarna](#)

[Utvärdering av forskarutbildningar](#)

[Synpunkter från lärosäten](#)

[ESG och det nya kvalitetssystemet](#)

[Pilotutvärdering av lärarutbildningar](#)

[Pilotutvärdering av lärosätenas
kvalitetssäkringsarbete](#)

[Sammanställning examenstillstånd för
lärarutbildningar](#)

[Begreppslista](#)

[Tematiska utvärderingar](#)

[Frågor och svar](#)

[Lärosätenas kvalitetssäkringsarbete](#)

[Utbildningsutvärderingar](#)
[Prövning av examenstillstånd](#)
[Nationellt kvalitetssäkringssystem](#)
[Tidsplan 2017-2022](#)
[Studenträtt & tillsyn](#)
[Anmälan mot en högskola](#)
[Fråga juristerna](#)
[Frågor och svar om studenträtt](#)
[Rättssäker examination](#)
[Lagar och regler som styr högskolan](#)
[Publikationer och tillsynsbeslut](#)
[Tillsynsrapporter 1995-2012](#)
[Utvalda tillsynsbeslut 2000-2012](#)
[Uppföljda tillsynsbesök](#)
[Studenträtt och tillsyn](#)
[Tillsynsbesök](#)
[Statistik & uppföljning](#)
[Statistik, analys och uppföljning](#)
[Granskning av effektivitet](#)
[Statistiska analyser och rapporter](#)

[Statistiska analyser och rapporter 1996-2012](#)
[Statistiska meddelanden](#)
[Grundnivå och avancerad nivå](#)
[Högskolestuderande med utländsk bakgrund](#)
[Sökande och antagna till universitet och högskolor](#)
[Universitet och högskolor - forskarutbildning](#)
[Universitet och högskolor - personal](#)
[Begrepp och definitioner](#)
[Rapportering av data](#)
[Publiceringsplan för officiell statistik](#)
[Statistikdatabas om högskolan](#)
[Riksuppgifter](#)
[Högskoleöversikt](#)
[Nyckeltal](#)
[Utbildning på grundnivå och avancerad](#)

[nivå](#)

[Utbildning på forskarnivå](#)

[Personal](#)

[Ekonomi](#)

[Regional rekrytering](#)

[Jämställdhet](#)

[Sökandetryck](#)

[Internationell mobilitet](#)

[Frågor om statistiken](#)

[Årsrapport 2015 för universitet och högskolor](#)

[Årsrapport 2016 för universitet och högskolor](#)

[Beställ Årsrapport 2016 i tryckt version](#)

[Film från presentationen av årsrapporten](#)

[Ladda ned äldre årsrapporter](#)

[Statistik över inriktningar inom ingenjörs- och
lärarutbildningar samt
specialistsjuksköterskeutbildningar](#)

[Övertäckning i statistiken](#)

[Fakta om högskolan](#)

[Antagning till högskolan](#)

[Bolognaprocessen](#)

[Den svenska högskolans historia](#)

[Forskning vid universitet och högskolor](#)

[Så styrs högskolesektorn](#)

[Universiteten och högskolorna](#)

[Karta med nyckeltal](#)

[Utbildning och examina](#)

[Om oss](#)

[Insynsråd och referensgrupper](#)

[Konferenser och seminarier](#)

[Kontakta oss](#)

[Analysavdelningen](#)

[Avdelningen för verksamhetsstöd](#)

[Juridiska avdelningen](#)

[Karta Löjtnantsgatan](#)

[Kommunikationsavdelningen](#)

[Ledningskansli](#)

[Medarbetare i bokstavsordning](#)

[Utvärderingsavdelningen](#)

[Lediga tjänster](#)

[Nyhetsarkiv](#)

[Organisation](#)

[Prenumerera](#)

[Pressbilder](#)

[Pressrum](#)

[Arkiv för pressmeddelanden](#)

[Publikationer från UKÄ](#)

[Rapporter 1996-2012](#)

[Högskoleverkets bildningsrapporter](#)

[Högskoleverkets genuskrifter](#)

[Sök bland Högskoleverkets
publikationer](#)

[Universitetskanslern](#)

[Universitetskansler 2014-2016](#)

[Vårt nyhetsbrev](#)

[Remisser och yttranden](#)

[Minoritetsspråk](#)

[Finska-Soumeksi](#)

[Tornedalsfinska-Meänkieli](#)

[Romani-Arli](#)

[Romani-Kaale](#)

[Romani-Kalderash](#)

[Romani-Lovari](#)

[Nordsamiska-Davvisamegiella](#)

[Sydsamiska-Aarjelsaemien-giele](#)

[Lulesamiska-Julevsamgiella](#)

[Högskoleverket har upphört](#)

[Uppdrag och verksamhet](#)

[Framtidens vårdkompetens](#)

Universitet och högskolor 13/2 2017

Det finns cirka 50 högskolor, universitet och enskilda utbildningsanordnare i Sverige idag. Universitet och högskolor har tre huvuduppgifter: att bedriva utbildning och forskning, och att samverka med det omgivande samhället. De ska dessutom verka för att forskningsresultat kommer till nytta.

Högskolan är den största statliga verksamheten i Sverige. År 2015 omsatte högskolan 67 miljarder kronor och 404 000 studenter studerade på hel- eller deltid. Högskoleutbildning omfattar både hela utbildningsprogram som lägger en grund för yrkeslivet och kortare utbildningar som kan vara vidareutbildning för yrkesverksamma.

Kvalitet i högskolan

Högskolans verksamhet ska avpassas så att hög kvalitet nås inom utbildning och forskning. Kvalitetsarbetet är angeläget för både högskolans personal och studenter. UKÄ utvärderar den högre utbildningens kvalitet i cykler. En ny modell för UKÄ:s utvärderingssystem utarbetas under 2016.

Vad är skillnaden mellan universitet och högskola?

Skillnaden mellan universitet och högskolor är att endast universitet har generellt tillstånd att utfärda examen på forskarnivå. Högskolorna måste ansöka om tillstånd inom specifika områden.

Beteckningen "universitet" är inte skyddad i lag. I de flesta fallen avgör regeringen när beteckningen får användas. Ett universitet behöver inte alltid ha begreppet "universitet" i sitt namn. Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan har till exempel universitetsstatus utan att det uttryckligen sägs. Namnen är sedan länge kända och inarbetade.

Så är högre utbildning i Sverige organiserad

Statliga lärosäten är egna myndigheter, placerade direkt under regeringen. Inom regeringen ansvarar Utbildningsdepartementet för frågor som rör skolor, universitet och högskolor, forskning, vuxenutbildning, folkhögskolor och studiemedel. Näringsdepartementet ansvarar dock för Sveriges lantbruksuniversitet.

Högskolestyrelsen

Högskolelagen säger att varje universitet och högskola ska ha en styrelse och en rektor som leder verksamheten. Styrelsen fattar beslut i viktigare frågor om universitetets eller högskolans organisation och ekonomi. Styrelsen ska också säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Den beslutar också om riktlinjer och

revisionsplan för internrevisionen, viktigare föreskrifter, andra frågor av principiell vikt, antagningsordning och åtgärder mot en enskild anställd.

Rector vid universitet och högskolor

Rector leder den dagliga verksamheten. Rector utses av regeringen efter förslag från styrelsen och anställs i högst sex år. Anställningen kan förnyas högst två gånger om vardera högst tre år. Rector har också en ställföreträdare som kallas för prorektor. Prorektor utses av styrelsen för högst sex år.

Beslut inom högskolan

Beslut ska fattas av personer med vetenskaplig eller konstnärlig kompetens om det gäller utbildning, forskning eller konstnärligt utvecklingsarbete. Om beslut fattas av en grupp ska vetenskapligt eller konstnärligt kompetenta personer vara i majoritet.

Studenterna har rätt att vara representerade

Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker av verksamhet som har betydelse för utbildningen och studenternas situation.

Så finansieras högskolan

Verksamheten vid universitet och högskolor finansieras till stor del med statliga anslag som beslutas av riksdagen. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå får lärosätena ett anslag som innehåller ett så kallat takbelopp, den maximala ersättningen för

utbildningen. Utifrån antal studenter (omräknade till helårsstudent) och antal avklarade högskolepoäng (omräknade till helårsprestationer) beräknas hur stor del av takbeloppet som använts. Med helårsstudent menas det totala antalet studenter omräknat till antal heltidsstudenter, det vill säga 40 veckors studier per år. Antalet helårsprestationer är studenternas totala studieprestationer omräknat till antalet fullgjorda 40 veckors studier.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer är olika för olika utbildningsområden. Humanistiskt, samhällsvetenskapligt, teologiskt och juridiskt utbildningsområde, som år 2015 omfattade cirka 43 procent av alla helårsstudenter, har lägst ersättning. De konstnärliga utbildningsområdena har högst ersättning, men omfattar en mycket liten andel av helårsstudenterna.

Takbeloppet är inte beräknat i form av ett visst antal utbildningsplatser eller helårsstudenter. Det finns alltså ingen nationellt planerad utbildningsvolym i högskolan. Vilka utbildningar lärosätena ska ge, och hur många studenter de ska anta, beslutar de själva om i stor utsträckning.

Lärosätena får också anslag för forskning och utbildning på forskarnivå direkt från regeringen, men en del av den statliga finansieringen kanaliseras via forskningsfinansierande myndigheter, till exempel Vetenskapsrådet. Forskning finansieras

också i betydande utsträckning av andra forskningsfinansiärer än staten.

Det här systemet gäller för statliga universitet och högskolor med undantag för Sveriges lantbruksuniversitet och Försvarshögskolan. De har egna budgeterings- och rapporteringsprocesser. Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping omfattas också. Men inte övriga enskilda utbildningsanordnare. Deras ersättning regleras i stället genom avtal med regeringen.

Verksamheten vid universitet och högskolor

Universitetens och högskolornas uppdrag är att bedriva utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Högskolan ska också utföra forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete.

Dessutom ingår samverkan med det omgivande samhället, det vill säga med allmänheten, näringslivet, offentlig sektor och olika organisationer.

Samverkan kan till exempel handla om:

- verksamhetsförlagda inslag i utbildningen
- att undervisningen behandlar frågor med relevans för arbetslivet
- att anordna arbetsmarknadsdagar

- att popularisera forskning och verka för att forskningsresultat kommer till nytta, eller
- det kan också vara att erbjuda uppdragsutbildning och uppdragsforskning

Verksamheten vid universitet och högskolor ska kunna bidra till ökad demokrati, kunskapsutveckling, tillväxt och bättre utbildning.

Om enskilda utbildningsanordnare

Enskilda utbildningsanordnare är högskolor som drivs av andra aktörer än staten, till exempel av stiftelser eller föreningar. Regeringen har gett dessa rätt att utfärda högskoleexamina enligt den svenska examensordningen. Några exempel är Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping, som har ett brett utbud av utbildningar och som även har rätt att utfärda examina på forskarnivå.

Andra enskilda utbildningsanordnare kan bara ge examina inom ett särskilt område, till exempel Beckmans designhögskola och Örebro teologiska högskola.

Lagar som styr högskolan

Den statliga högskolan styrs av högskolelagen (1992:1434) som är beslutad av riksdagen. Lagen ger en ram för organisation och styrning, som att ange att varje lärosäte måste ha en styrelse och en rektor, men den är för övrigt inte detaljerad. Av lagen framgår också vad som ska känneteckna högre utbildning, samt

exempelvis att högskolan ska främja jämställdhet och bredda rekryteringen av studenter.

Högskolelagen kompletteras av högskoleförordningen (1993:100), förordning (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet och förordning (2007:1164) för Försvarshögskolan, som är beslutade av regeringen. Där finns till exempel regler för anställning av lärare och doktorander, behörighetsregler för dem som söker till högre utbildning samt regler för kursplaner och betyg. I bilagor till förordningarna finns så kallade examensordningar som innehåller beskrivningar av och mål för alla examina.

Motsvarande lagstiftning för enskilda utbildningsanordnare är lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Det finns också ofta avtal med regeringen där krav på de enskilda utbildningsanordnarna framgår.

På bemyndigande av regeringen utfärdar Universitets- och högskolerådet föreskrifter som kompletterar och förtydligar de bestämmelser som finns i högskolelagen och förordningarna. Högskolan styrs också av regeringens årliga regleringsbrev till varje lärosäte. Av regleringsbrevet framgår bland annat storleken på anslagen och bestämmelser för verksamheten.

Karta över universitet och högskolor

Nedan redovisas enskilda utbildningsanordnare under rubrikerna ”Universitet” och ”Högskolor” som har generellt tillstånd att

utfärda examen på forskarnivå. Siffrorna på kartan anger lärosätets geografiska placering på kartan.

Klicka på bilden för att förstora

Universitet

Chalmers tekniska högskola (enskild) **4**
Göteborgs universitet **4**
Handelshögskolan i Stockholm (enskild) **5**
Karlstads universitet **9**
Karolinska institutet **5**
Kungl. Tekniska högskolan **5**
Linköpings universitet **7**
Linnéuniversitetet **10, 11**
Luleå tekniska universitet **8**
Lunds universitet **3**
Mittuniversitetet **13, 14, 15**
Stockholms universitet **5**
Sveriges lantbruksuniversitet **1**
Umeå universitet **6**
Uppsala universitet **1, 2**
Örebro universitet **12**

Högskolor

Blekinge tekniska högskola **16**
Försvarshögskolan **5**
Gymnastik- och idrottshögskolan **5**
Högskolan i Borås **17**
Högskolan Dalarna **18, 19**
Högskolan i Gävle **20**
Högskolan i Halmstad **21**
Högskolan Kristianstad **23**

Högskolan i Skövde **24**

Högskolan Väst **25**

Malmö högskola **26**

Mälardalens högskola **27, 28**

Stiftelsen Högskolan i Jönköping (enskild) **22**

Södertörns högskola **5**

Konstnärliga högskolor

Beckmans designhögskola (enskild) **5**

Konstfack **5**

Kungl. Konsthögskolan **5**

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm **5**

Stockholms konstnärliga högskola (här ingår Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan och Stockholms dramatiska högskola) **5**

Övriga enskilda utbildningsanordnare

Ericastiftelsen **5**

Ersta Sköndal Bräcke högskola **5**

Högskolan Evidens **4**

Gammelkroppa skogsskola **29**

Johannelunds teologiska högskola **1**

Newmaninstitutet **1**

Röda korsets högskola **5**

Sophiahemmet högskola **5**

Stockholms Musikpedagogiska Institut **5**

Svenska institutet för kognitiv psykoterapi **5**

Skandnaviens Akademi för Psykoterapiutveckling **5**
Teologiska Högskolan Stockholm **5**
Örebro teologiska högskola **12**

[Se även karta med några av universitetens och högskolornas nyckeltal \(antal anställda, registrerade studenter och avlagda examina\) »](#)

Adresser till universitet och högskolor

Nedan finns en adresslista till samtliga i bokstavsordning.

Beckmans Designhögskola

Brahegatan 10
114 37 STOCKHOLM
Tfn: 08-660 20 20
E-post: info@beckmans.se
Webb: <http://www.beckmans.se/>

Blekinge tekniska högskola

371 79 KARLSKRONA
Tfn: 0455-38 50 00
E-post: registrator@bth.se
Webb: <http://www.bth.se/>

Chalmers tekniska högskola

412 96 GÖTEBORG
Tfn: 031-772 10 00
E-post: registrator@chalmers.se
Webb: <http://www.chalmers.se/>

Ericastiftelsen

Odengatan 9
114 24 Stockholm
Tfn: 08-402 17 60
E-post: mail@ericastiftelsen.se
Webb: <http://www.ericastiftelsen.se/>

Ersta Sköndal Bräcke högskola

Box 11189
100 61 STOCKHOLM
Tfn: 08-555 050 00
E-post: registrator@esh.se
Webb: <http://www.esh.se/>

Försvvarshögskolan

Drottning Kristinas väg 37
115 93 STOCKHOLM
Tfn: 08-553 425 00
E-post: exp@fhs.se
Webb: <http://www.fhs.se/sv/>

Gammelkroppa skogsskola

Box 64

682 22 FILIPSTAD

Tfn: 0590-910 10 el. 910 11

E-post: skogsskolan@gammelkroppa.pp.se

Webb: <http://www.gammelkroppa.pp.se/>

Gymnastik- och idrottshögskolan

Box 5626

114 86 STOCKHOLM

Tfn: 08-402 22 00

E-post: registrator@gih.se

Webb: <http://www.gih.se/>

Göteborgs universitet

Box 100

405 30 GÖTEBORG

Tfn: 031-786 00 00

E-post: registrator@gu.se

Webb: <http://www.gu.se/>

Handelshögskolan i Stockholm

Box 6501

113 83 STOCKHOLM

Tfn: 08-736 90 00

E-post: info@hhs.se

Webb: <http://www.hhs.se/>

Högskolan Dalarna

791 88 FALUN

Tfn: 023-77 80 00

E-post: registrator@du.se

Webb: <http://www.du.se/>

Högskolan Evidens

Packhusplatsen 2

411 13 GÖTEBORG

Tfn: 031-10 98 30

E-post: info@evidens4u.se

Webb: <http://www.evidens4u.se/>

Högskolan i Borås

501 90 BORÅS

Tfn: 033-435 40 00

E-post: registrator@hb.se

Webb: <http://www.hb.se/>

Högskolan i Gävle

801 76 GÄVLE

Tfn: 026-64 85 00

E-post: registrator@hig.se

Webb: <http://www.hig.se/>

Högskolan i Halmstad

Box 823

301 18 HALMSTAD

Tfn: 035-16 71 00

E-post: registrator@hh.se

Webb: <http://www.hh.se/>

Högskolan i Skövde

Box 408

541 28 SKÖVDE

Tfn: 0500-44 80 00

E-post: registrator@his.se

Webb: <http://www.his.se/>

Högskolan Kristianstad

291 88 KRISTIANSTAD

Tfn: 044-20 30 00

E-post: info@hkr.se

Webb: <http://www.hkr.se/>

Högskolan Väst

461 86 TROLLHÄTTAN

Tfn: 0520-22 30 00

E-post: registrator@hv.se

Webb: <http://www.hv.se/>

Johannelunds teologiska högskola

Heidenstamskatan 75

754 27 UPPSALA

Tfn: 018-16 99 00

E-post: johannelund@efs.svenskakyrkan.se

Webb: <http://www.johannelund.nu/>

Karlstads universitet

651 88 KARLSTAD

Tfn: 054-700 10 00

E-post: info@kau.se

Webb: <http://www.kau.se/>

Karolinska institutet

171 77 STOCKHOLM

Tfn: 08-524 800 00

E-post: info@ki.se

Webb: <http://ki.se/>

Konstfack

Box 3601

126 27 STOCKHOLM

Tfn: 08-450 41 00

E-post: registrator@konstfack.se eller
studentkansli@konstfack.se för frågor om studier

Webb: <http://www.konstfack.se/>

Kungl. Konsthögskolan

Box 16315
103 26 STOCKHOLM
Tfn: 08-614 40 00
E-post: info@kkh.se
Webb: <http://www.kkh.se/>

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Box 27711
115 91 STOCKHOLM
Tfn: 08-16 18 00
E-post: info@kmh.se
Webb: <http://www.kmh.se/>

Kungl. Tekniska högskolan

100 44 STOCKHOLM
Tfn: 08-790 60 00
E-post: registrator@kth.se
Webb: <http://www.kth.se/>

Linköpings universitet

581 83 LINKÖPING
Tfn: 013-28 10 00
E-post: liu@liu.se
Webb: <http://www.liu.se/>

Linnéuniversitetet

351 95 VÄXJÖ
Tfn: 0772-28 80 00
E-post: info@lnu.se
Webb: <http://lnu.se/>

Luleå tekniska universitet

971 87 LULEÅ
Tfn: 0920-49 10 00
E-post: universitetet@ltu.se
Webb: <http://www.ltu.se/>

Lunds universitet

Box 117 221 00 LUND
Tfn: 046-222 00 00
E-post: registrator@lu.se
Webb: <http://www.lu.se/>

Malmö högskola

205 06 MALMÖ
Tfn: 040-665 70 00
E-post: info@mah.se
Webb: <http://www.mah.se/>

Mittuniversitetet

851 70 SUNDSVALL

Tfn: 0771-97 50 00

E-post: info@miun.se

Webb: <http://www.miun.se/>

Mälardalens högskola

Box 883

721 23 VÄSTERÅS

Tfn: 021-10 13 00

E-post: info@mdh.se

Webb: <http://www.mdh.se/>

Newmaninstitutet

Slottsgränd 6

753 09 UPPSALA

Tfn: 018-580 07 00

E-post: adm@newman.se

Webb: <http://www.newman.se/>

Röda Korsets Högskola

Teknikringen 102

15 STOCKHOLM

Tfn: 08-690 01 00

E-post: info@rkh.se

Webb: <http://www.rkh.se/>

Skandinaviens Akademi för

Psykoterapiutveckling

Brännkyrkagatan 76

118 23 STOCKHOLM

Tfn: 08-642 10 24

E-post: info@sapu.se

Webb: <http://www.sapu.se/>

Sophiahemmet Högskola

Box 5605

114 86 STOCKHOLM

Tfn: 08-406 20 00

E-post: info@sophiahemmethogskola.se

Webb: <http://www.sophiahemmethogskola.se/>

Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Box 1026

551 11 JÖNKÖPING

Tfn: 036-10 10 00

E-post: registrator@ju.se

Webb: <http://www.ju.se/>

Stockholms konstnärliga högskola

(den 1 januari 2014 gick Dans- och cirkushögskolan,
Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska
högskola samman till Stockholms konstnärliga högskola)
Box 24045104 50 Stockholm Tfn: 08-494 000 00
E-post: info@uniarts.se Webb: <http://www.uniarts.se/>

Stockholms Musikpedagogiska Institut

Box 26164
100 41 STOCKHOLM
Tfn: 08-611 05 02
E-post: info@smi.se
Webb: <http://www.smi.se/>

Stockholms universitet

106 91 STOCKHOLM
Tfn: 08-16 20 00
E-post: registrator@su.se
Webb: <http://www.su.se/>

Svenska Institutet för Kognitiv Psykoterapi

Sabbatsbergs Sjukhus
Box 6401
113 82 STOCKHOLM
Tfn: 08-690 52 60
E-post: info@cbti.se
Webb: <http://www.cbti.se/>

Sveriges lantbruksuniversitet

Box 7070
750 07 UPPSALA
Tfn: 018-67 10 00
E-post: registrator@slu.se
Webb: <http://www.slu.se/>

Södertörns högskola

Alfred Nobels allé 7
141 89 HUDDINGE
Tfn: 08-608 40 00
E-post: info@sh.se
Webb: <http://www.sh.se/>

Teologiska Högskolan Stockholm

Åkeshovsvägen 29
168 39 BROMMA
Tfn: 08-564 357 00
E-post: ths@ths.se
Webb: <http://www.ths.se/>

Umeå universitet

901 87 UMEÅ
Tfn: 090-786 50 00
E-post: umea.universitet@umu.se
Webb: <http://www.umu.se/>

Uppsala universitet

Box 256

751 05 UPPSALA

Tfn: 018-471 00 00

E-post: registrator@uu.se

Webb: <http://www.uu.se/>

E-post: studentservice@campusgotland.uu.se

Webb: <http://www.campusgotland.uu.se/>

Örebro Teologiska Högskola

Box 1623

701 16 ÖREBRO

Tfn: 019-30 77 50

E-post: missionsskolan@evangeliskafrikkyrkan.se

Webb: <http://www.orebromissionsskola.se/>

Örebro universitet

701 82 ÖREBRO

Tfn: 019-30 30 00

E-post: registrator@oru.se

Webb: <http://www.oru.se/>

Start

Läroplaner

ämnen & kurser

Prov &

bedömning

Regelverk

Från skola

till arbetsliv

Skolutveckling

Kompetens &

fortbildning

Statistik &

utvärdering

Skolformer

A-Ö

A

Adress till Skolverket

Adresser till skolor

Adresser - kompletterande svensk undervisning i utlandet

Allmänna råd

Arbetsplatsförlagt lärande

B

Barn som far illa

Barn-och fritidsprogrammet

Bidrag

BRUK

Bygg-och anläggningsprogrammet

C

Cedefop

D

Demokrati och mänskliga rättigheter

Diariet - Skolverkets diarium

E

[Elevhälsan](#)
[Entreprenörskap i skolan](#)
[European Language Label](#)
[Ekonomiprogrammet](#)
[El-och energiprogrammet](#)
[Estetiska programmet](#)
[Europass](#)
[ECVET](#)
[EQAVET](#)
[EQF/NQF](#)

F

[Fordons-och transportprogrammet](#)
[Forskning för skolan](#)
[Fritidshem](#)
[Förskola](#)
[Förskolelyftet](#)
[Förskoleklass](#)

G

[Grundskola](#)
[Grundsärskola](#)
[Grövre våld i skolan](#)
[Gymnasiearbetet](#)

[Gymnasieskola](#)
[Gymnasiesärskolan](#)

H

[Handels-och administrationsprogrammet](#)
[Hantverksprogrammet](#)
[Hedersrelaterad problematik](#)
[Hotell-och turismprogrammet](#)
[Humanistiska programmet](#)

I

[Identitet - barn med skyddad identitet](#)
[Industri tekniska programmet](#)
[Instruktionen för Skolverket](#)
[Internationella studier](#)
[Introduktionsprogram i gymnasieskolan](#)
[It i skolan](#)

J

[Jämställdhet](#)
[Jämförelsetal](#)

K

[Karriärtjänster](#)
[Konferenser](#)
[Kriser](#)
[Kultur och skapande](#)
[Källkritik](#)

L

[Lediga jobb](#)
[Likabehandling](#)
[Läraryftet](#)
[Lärlingsutbildning](#)
[Läroplaner](#)
[Läslyftet](#)

M

[Matematiklyftet](#)
[Matematikundervisning](#)
[Miljö och hälsa](#)
[Mer om... - vägledning till skollagen](#)
[Minoritetsspråk](#)
[Mobbning](#)
[Modersmål](#)

N

[Nationella minoriteter](#)
[Nationella programråd](#)
[Nationella prov - provdatum årskurs 3](#)
[Nationellt Centrum för språk-, läs- och skrivutveckling](#)
[Nattis - omsorg på obekväm arbetstid - vad gäller](#)
[Naturbruksprogrammet](#)
[Naturvetenskapsprogrammet](#)
[Naturvetenskap- och teknikundervisning](#)
[Nedläggning av skola](#)
[Nyanlända barn](#)
[Nyanländas lärande](#)

O

[Omsorg på obekväm arbetstid - vad gäller](#)

P

[Papperslösa barn](#)
[PIRLS](#)
[PISA](#)
[Politisk information i skolan](#)
[Prenumerera](#)
[Pressmeddelanden](#)
[Publikationer - Sök, ladda ner eller beställ](#)

R

[Refernet](#)
[Rektorslyftet](#)
[Rektorsprogrammet](#)
[Restaurang-och livsmedelsprogrammet](#)
[Riksprislista - ersättning till fristående skolor](#)

S

[Sameskola](#)
[Samhällsvetenskapsprogrammet](#)
[Sex och samlevnad](#)
[SIRIS - kvalitet och resultat i skolan](#)
[Skolavslutning](#)
[Skolbibliotek](#)
[Skolbränder](#)
[Skolförordningen](#)
[Skolmyndigheter](#)
[Skolverkets diarium](#)
[Spetsutbildningar](#)
[Skyddade personuppgifter](#)
[Språkundervisning](#)
[Specialskola](#)
[Statsbidrag](#)
[Studie-och yrkesvägledning](#)
[Svenska utlandsskolor](#)
[Systematiskt kvalitetsarbete](#)
[Särskilt stöd](#)

T

[Teknikprogrammet](#)
[TIMSS](#)

U

[Upphandlingar](#)
[Utbildningsinfo.se - hjälp att välja; Sök skolor, kurser och program](#)
[Utlandsskolor - svenska utlandsskolor](#)
[Utvecklingssamtal](#)

V

[Verktyg för rörlighet i Europa](#)
[VVS-och fastighetsprogrammet](#)
[Vård-och omsorgsprogrammet](#)
[Värdegrund](#)

Y

[Yrkesprogram i gymnasieskolan](#)
[Yrkesutbildning](#)

Ä

[Ämnesplaner](#)

Skolverkets webbplatser

Skolverket har ett antal webbplatser vid sidan av Skolverket.se. De är inriktade på olika frågor, till exempel användningen av IT i skolan, stöd att hitta rätt utbildning, information om kursplaner, eller redovisning av kvalitet och resultat inom skolan.

Gymnasieinfo

Läs om gymnasieskolans 18 nationella program, de fem introduktionsprogrammen och andra gymnasiala utbildningar. Innehåller information om skolor, yrken och arbetsmarknad.

Utbildningsinfo.se

Utbildningsinfo.se är till för dig som vill börja studera. Du kan söka bland över 50 000 skolor, kurser och program i hela Sverige. Innehåller information om skolor, yrken och arbetsmarknad. Innehåller information om hela skolsystemet. Där finns också information om gymnasieprogrammen på flera språk.

Välja skola

Välja skola presenterar Skolverkets olika mått för skolors kvalitet och resultat. Här kan du söka efter och jämföra skolor. Syftet med webbplatsen är att ge elever och föräldrar stöd vid val av skola.

Om den svenska skolan för nyanlända

Berättar kort om det svenska skolsystemet och vänder sig främst till elever och föräldrar som är nya i Sverige. Webbplatsen finns på 14 språk och det går även att lyssna på sex av språken.

Läs- & skrivportalen

Läslýftet är en fortbildning för lärare.

Matematiklyftet

Matematiklyftet är en fortbildning för lärare i matematik.

SIRIS

SIRIS är en databas med information om skolors kvalitet och resultat. Den innehåller bland annat provresultat, betyg och skolenkäter från Skolinspektionen. Här finns även analysverktyget SALSA.

Jämförelsetal

Databasen för jämförelsetal innehåller statistik på kommunnivå.

Tema Modersmål

Denna webbplats handlar om modersmålsstöd, modersmålundervisning och studiehandledning på modersmål. Webbplatsen vänder sig främst till dem som arbetar inom barnomsorg och skola.

Bedömningsportalen

I vår bedömningsportal hittar du stöd för bedömning och betygssättning i flera ämnen och kurser i skolan. Bedömningsstöden kan bestå av bland annat enskilda uppgifter, diagnosmaterial, filmer och provmaterial.

För det vidare

En webbplats med information om läraryrket.
Senast granskad: 2017-01-20 Innehållsansvar:
Avdelningen för kommunikation

Välkommen till Skolverket

Skolverket tar fram riktlinjer för att styra och stödja skolan och förskolan, men det är kommunerna och fristående huvudmän som ansvarar för att reglerna följs i praktiken. Skolverket kompetensutvecklar lärare, förskollärare och skolledare och vi utfärdar lärarlegitimation. Vi följer också upp hur förskolan och skolan fungerar och utvecklas nationellt sett.

VAD GÄLLER I SKOLAN OCH FÖRSKOLAN?

Så här fungerar skolan

Här kan du läsa och se filmer om hur skolan fungerar, på flera språk. Informationen vänder sig främst till dig som är ny i Sverige.

[Om skolan](#)

Nationella prov

Här hittar du information om proven, provdatum och gamla prov för grundskolan, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning och SFI.Datum

[Nationella prov](#)

Funktionsnedsättning

[Om skolans ansvar för elever med funktionsnedsättning](#)

Ditt barn har rätt till stöd i skolan

Alla elever ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, utifrån sina förutsättningar. Det kan handla om såväl mer stimulans som olika former av stödinsatser.

[Stöd, anpassningar och åtgärdsprogram](#)

Delaktighet och inflytande

[Påverka i skolan och förskolan](#)

Val av skola

Läs om vad som gäller när elever ska välja skola och vilka antagningsregler skolor får använda

[Val av grundskola](#)

[Val av gymnasieskola](#)

När en skola läggs ner

Ibland händer det att en skola går i konkurs eller att program läggs ned. Här samlar Skolverket information om vilka rättigheter elever på grund- och gymnasieskolan har.

Din rätt i skolan

Skolinspektionen och Barn- och elevombudet har en webbplats om elevers rättigheter i skolan.

[Till webbplatsen Din rätt i skolan \(Skolinspektionen\)](#)

Dags för betyg

Här kan du läsa om betyg, hur betyg sätts och dina rättigheter att få betyget motiverat.

[Dags för betyg](#)

Ledighet utöver loven – en möjlighet men ingen rättighet

Om en elev vill vara ledig under terminen måste elevens vårdnadshavare ansöka om det. Skolan gör en bedömning i varje enskilt fall.

[Ledighet utöver loven](#)

Förskolan

[Så fungerar förskolan](#)

[Plats i förskolan, avgifter](#)

[Barngruppens storlek](#)

Trygghet i skolan

[Kränkningar och mobbning](#)

[Kriser](#)

Skolan och hemmet

[Avgifter](#)

[Skolskjuts](#)

[Ledighet från skolan](#)

Mat och hälsa

[Mat i skolan](#)

Sök och granska information på nätet

Här får du som elev tips om hur du kan göra för att söka och granska information på nätet. Du hittar också guider som berättar om hur du får använda andras material i ditt eget arbete och på nätet.

[Länk: Kolla källan, elevingången](#)

Elever & föräldrar

[Barn, unga och medier.](#)

[Elevers integritet på nätet, filmning av elever m m](#)

[För barn som kan ha utsatts för brott \(Brottsoffermyndigheten\)](#)

[Utsatt för kränkningar eller mobbning \(BEO, Barn- och elevombudet\)](#)

[Tillsyn över skolor och anmälningar \(Skolinspektionen\)](#)

[Överklaga vissa beslut inom skolan](#)

[Skolans arbetsmiljö \(Arbetsmiljöverket\)](#)

[Elevhälsa \(Socialstyrelsen\)](#)

[Skolmåltider \(Livsmedelsverket\)](#)

[Studier och antagning till universitet \(Universitets- och högskolerådet\)](#)

Se även

[Om den svenska skolan för nyanlända](#)

[Sök efter och jämför skolor](#)

[Välja utbildning \(utbildningsinfo.se\)](#)

[Statistik om skolor och kommuner \(webbplatsen Siris\)](#)

[skoladresser](#)

Andra

Tyvärr har sammanställningen nu blivit mycket stor - nog alltför stor. Alla intressanta organisationer får inte plats. Här är en del av statens organisationer mer eller mindre angelägna. De viktigaste får komma senare på något sätt.

[Inspektionen för socialförsäkringen \(ISF\)](#)

[Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU](#)

[Justitiekanslern \(JK\)](#)

[Kammarkollegiet](#)

[Karolinska institutet \(KI\)](#)

[Kemikalieinspektionen, KemI](#)

[Kommerskollegium](#)

[Kronofogdemyndigheten](#)

[Kungl. biblioteket \(KB\)](#)

[Lantmäteriet](#)

[Luftfartsverket \(LFV\)](#)

[Läkemedelsverket \(LV\)](#)

[Länsstyrelserna](#)

[Migrationsverket](#)

[Myndigheten för kulturanaly](#)

[Myndigheten för press, radio och tv](#)

[Myndigheten för samhällsskydd och beredskap \(MSB\)](#)

[Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar \(Tillväxtanalys\)](#)

[Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor](#)

[Myndigheten för vård- och omsorgsanalys](#)

[Myndigheten för yrkeshögskolan \(MYH\)](#)

[Nämnden mot diskriminering](#)

[Pensionsmyndigheten](#)

[Post- och telestyrelsen \(PTS\)](#)

[Samhall Aktiebolag \(Samhall\)](#)

[Sjöfartsverket](#)

[Skogsstyrelsen](#)

[Skolforskningsinstitutet](#)

[Specialpedagogiska skolmyndigheten \(SPSM\)](#)

[Statens beredning för medicinsk och social utvärdering \(SBU\)](#)

[Statens Bostadsomvandling AB \(Sbo\)](#)

[Statens geotekniska institut \(SGI\)](#)

[Statens haverikommission \(SHK\)](#)

[Statens jordbruksverk \(SJV\)](#)

[Statens kulturråd](#)

[Statens medieråd](#)

[Statens skolinspektion](#)

[Statens va-nämnd](#)

[Statens veterinärmedicinska anstalt \(SVA\)](#)

[Statens väg- och transportforskningsinstitut \(VTI\)](#)

[Statskontoret](#)

[Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid](#)

[Lunds universitet](#)

[Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra](#)

[Stiftelsen Industrifonden \(Industrifonden\)](#)

[Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIV](#)

[Stockholms internationella miljöinstitut, SEI](#)

[Strålsäkerhetsmyndigheten](#)

[Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida](#)

[Sveaskog AB \(Sveaskog\)](#)

[Svenska ESF-rådet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige](#)

[Svenska institutet för europapolitiska studier \(Sieps\)](#)

[Svenska institutet, SI](#)

[Svenska kraftnät](#)
[Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB \(Svedab\)](#)
[Sveriges geologiska undersökning \(SGU\)](#)
[Sveriges Radio](#)
[Sveriges Radio](#)
[Systembolaget Aktiebolag](#)
[Säkerhetspolisen](#)
[Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden](#)
[Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket \(TLV\)](#)
[TeliaSonera Aktiebolag \(TeliaSonera\)](#)
[Tillväxtverket](#)
[Totalförsvarets forskningsinstitut \(FOI\)](#)
[Trafikanalys](#)
[Trafikverket](#)
[Transportstyrelsen](#)
[Universitets- och högskolerådet \(UHR\)](#)
[Upphandlingsmyndigheten](#)
[Utbildningsradion](#)
[Vasallen AB \(Vasallen\)](#)
[Vattenfall AB \(Vattenfall\)](#)
[Voksenåsen AS](#)
[V.S. VisitSweden AB \(VisitSweden\)](#)